

ΤΕΙ ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ : ΣΔΟ

ΤΜΗΜΑ : ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΡΟΚΛΗΤΗ

ΘΕΜΑ : «... Η ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων...»
επιστρέφουν στον τόπο μας, στη χώρα που γεννήσανε
για την μεγάλη περσόνα όλες τις περσόνες τις περσόνες σου
όλες τις περσόνες σου... 004 κ...

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ :

ΧΡ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ

1. ΤΟΥΡΜΟΥ ΜΑΡΙΑ

2. ΧΑΡΙΤΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΠΑΤΡΑ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2003

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	6701
----------------------	------

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	13
---------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ <<ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ>>

1.1	ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ.....	20
	1.1.1 Από το μύθο στην Ιστορία.....	22
	1.1.2 Τα αγωνίσματα.....	25
1.2	ΟΛΥΜΠΙΑ(αρχαία).....	27
	1.2.1 Η ιστορία της Ολυμπίας.....	28
	1.2.2 Κτίρια της Ολυμπίας.....	33
	1.2.3 Τα αρχαία Ολύμπια.....	35
1.3	Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ.....	37
	1.3.1 Χρόνος και διάρκεια. Η Ολυμπιάς.....	37
	1.3.2 Ο θεσμός της εκχειρίας.....	38
	1.3.3 Οι θεατές των αγώνων.....	39
	1.3.4 Ο αποκλεισμός των γυναικών.....	39
	1.3.5 Οι <<θεωρίες>>.....	41
	1.3.6 Το δικαίωμα συμμετοχής των αθλητών.....	41
	1.3.7 Κρηές, Ελλανοδίκες και προσωπικό των Ιερών.....	43
	1.3.8 Το έπαθλο.....	45
1.4	Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ.....	46

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ <<Η ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ-ΑΘΗΝΑ 1896>>

2.1	Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ.....	51
2.2	Η ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΟΣ ΟΡΑΜΑΤΟΣ.....	52

2.2.1	Ο Κουμπερτέν και οι ιδέες του.....	53
2.2.2	Το Α' αθλητικό συνέδριο.....	55
2.2.3	Η πρωτοβουλία του Βικέλα.....	57
2.2.4	Τα Ολύμπια.....	58
2.2.5	Έτος προετοιμασίας.....	61
2.2.6	Η επιτροπή των αγώνων.....	62
2.2.7	Έρανοι και δωρεές.....	62
2.2.8	Το στάδιο.....	63
2.2.9	Το ποδηλατοδρόμιο.....	64
2.3	ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ.....	65
2.3.1	Διεθνής επιτυχία.....	65
2.3.2	Επιδόσεις και ρεκόρ.....	67
2.4	Η ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΗ ΣΗΜΑΣΙΑ.....	67
2.5	ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΓΙΑ ΜΟΝΙΜΗ ΕΔΡΑ.....	68
2.5.1	Η πρόταση Καραμανλή.....	71
2.6	Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΟΛΥΜΠΙΣΜΟΥ.....	74

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

<<ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΟΝ 20ο ΑΙΩΝΑ>>

3.1	ΠΑΡΙΣΙ 1900.....	78
3.2	ΣΑΙΝΤ ΛΟΥΙΣ 1904.....	79
3.3	ΑΘΗΝΑ - ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΑΓΩΝΕΣ 1906.....	80
3.4	ΛΟΝΔΙΝΟ 1908.....	80
3.5	ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ 1912.....	81
3.6	ΑΝΤΒΕΡΠΗ 1920.....	81
3.7	ΠΑΡΙΣΙ 1924.....	82
3.8	ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ 1928.....	82

3.9	ΛΟΣ ΑΝΤΖΕΛΕΣ 1932.....	83
3.10	ΒΕΡΟΛΙΝΟ 1936.....	83
3.11	ΛΟΝΔΙΝΟ 1948.....	85
3.12	ΕΛΣΙΝΚΙ 1952.....	86
3.13	ΜΕΛΒΟΥΡΝΗ 1956.....	87
3.14	ΡΩΜΗ 1960.....	87
3.15	ΤΟΚΙΟ 1964.....	88
3.16	ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΜΕΞΙΚΟΥ 1968.....	89
3.17	ΜΟΝΑΧΟ 1972.....	90
3.18	ΜΟΝΤΡΕΑΛ 1976.....	93
3.19	ΜΟΣΧΑ 1980.....	94
3.20	ΛΟΣ ΑΝΤΖΕΛΕΣ 1984.....	96
3.21	ΣΕΟΥΛ 1988.....	97
3.22	ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ 1992.....	99
3.23	ΑΤΛΑΝΤΑ 1996.....	101
3.23.1	Δρακόντεια μέτρα ασφαλείας.....	103
3.23.2	Ανατίναξαν τους Ολυμπιακούς.....	104
3.24	ΣΙΔΝΕΪ 2000.....	106

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

<<Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ - "ΑΘΗΝΑ 2004" - Η ΧΡΥΣΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ>>

ΠΡΩΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ - ΑΝΑΛΗΨΗ

4.1.1	1η ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΤΟΥ 1996.....	109
-------	--	-----

4.1.1.1	Προσμένοντας το μεγάλο μήνυμα.....	109
4.1.1.2	Χρήμα-Κρίμα: Και το όνομα αυτής: ΑΤΛΑΝΤΑ.....	110
4.1.2	2η ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ-ΑΝΑΛΥΨΗ-ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	111
4.1.2.1	Η μεγάλη απόφαση.....	113
4.1.2.2	2004: Ο δεκάλογος της επιτυχίας.....	115
4.1.2.3	Οι εκτιμήσεις των ξένων σχολιαστών και πρακτορειών.....	118
4.1.2.4	Το οργανωτικό σχήμα.....	118
4.1.2.5	Οργανωτική επιτροπή και κράτος.....	119
4.1.3	ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΥΠΟΔΟΜΗ-ΠΟΡΕΙΑ ΕΡΓΩΝ.....	120
4.1.3.1	Αθλητικές εγκαταστάσεις. Η πρωτεύουσα μεταμορφώνεται.....	123
4.1.3.2	Εκσυγχρονισμός Δημοσίων υπηρεσιών.....	125
4.1.3.4	Οι δρόμοι της Αθήνας του 2004.....	126
4.1.3.4	Κατασκευή ανισόπεδων κόμβων.....	127

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ-ΔΕΔΟΜΕΝΑ

4.2.1	ΟΦΕΛΗ ΕΛΛΑΔΑΣ.....	130
4.2.1.1	Χρησιμότητα αθλητικών εγκαταστάσεων - Έργων Υποδομής.....	130
4.2.1.2	Οικονομική Ανάπτυξη – Επενδύσεις.....	131
	A. Ανάπτυξη.....	131
	A1 Ξενοδοχειακές μονάδες.....	132
	A2 Κρουαζιερόπλοια, πλωτά ξενοδοχεία.....	133
	A3 Ο εκσυγχρονισμός αποκτά όραμα.....	134
	A4 Συνολικό κόστος.....	135
	A5 Η μελλοντική εικόνα της Αθήνας.....	135
	A6 Έσοδα-Έξοδα και άλλα οφέλη από τη Διοργάνωση των αγώνων.....	137
	B. Επενδύσεις – Χρηματιστήριο.....	140
	B2 Οι χρηματιστές.....	141
	B3 Οι θεσμικοί επενδυτές.....	141
	B4 Η Salomon Brothers.....	142
	B5 Φλόγα-Ολυμπιακή-στη Σοφοκλέους.....	142
4.2.1.3	Τουρισμός - Διαφήμιση Ελλάδας.....	143
4.2.1.4	Ελληνικός αθλητισμός.....	144
4.2.1.5	Δημιουργία θέσεων εργασίας.....	144

4.2.2	Η ΑΝΤΙΘΕΤΗ ΑΠΟΨΗ – ΑΝΤΙΟΛΥΜΠΙΑΔΑ.....	145
4.2.2.1	Διαδικασία ανατροπής των στόχων του ρυθμιστικού σχεδίου της Αθήνας.....	145
A1	Η σημερινή κατάσταση στην Αττική.....	146
A2	Ρυθμικό σχέδιο Αθήνας. Οι αρχικοί Στόχοι.....	146
A3	Ολυμπιάδα 2004 και ρυθμιστικό σχέδιο Αθήνας.....	147
A4	Συμπέρασμα.....	148
A5	Ολυμπιακό χωριό (Η πως εξαφανίζονται οι τελευταίοι δασικοί χώροι της Αττικής).....	148
A6	Φαληρικός όρμος, θυσία στο βωμό της Ολυμπιάδας <<Αθήνα 2004>>.....	150
A7	Η διέξοδος της Αθήνας προς τη θάλασσα.....	150
A8	Στον ιππόδρομο: Ολυμπιακό συγκρότημα μαμούθ 56.000 τ. μ.....	150
A9	Έξι γήπεδα μιας χρήσης στην παραλία Καλλιθέας – Μοσχάτου.....	150
A10	Ούτε για πάρκινγκ δεν περισσεύει Χώρος.....	151
A11	Μαζί με τον ανθρώπινο βιότοπο καταστρέφεται και ο βιότοπος των πουλιών.....	151
A12	Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.....	152
A13	Υπολογισμός των εκπομπών ρύπων στην Αθήνα το έτος 2004.....	152
4.2.2.2	Οικονομικά μεγέθη και Ολυμπιακοί Αγώνες.....	153
A1	Πιθανός προϋπολογισμός εσόδων.....	154
4.2.2.3	Προβλήματα από την Ολυμπιάδα.....	155
A1	Ασφάλεια Ολυμπιακών Αγώνων.....	155
A2	Εκπαιδευτικό πρόγραμμα Ολυμπιακής Ασφάλειας.....	156
A3	Εξοπλισμός και μέσα.....	157
A4	Ασφάλεια Ολυμπιακών Εγκαταστάσεων.....	157
A5	Θεσσαλονίκη: Κίνηση κατά του <<Αθήνα 2004>> στο Δημοτικό Συμβούλιο.....	159

ΤΡΙΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΑΝΑΒΙΩΣΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ- ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

4.3.1	ΑΛΛΑΖΟΥΝ ΠΡΟΣΩΠΟ ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ.....	160
--------------	---	------------

4.3.1.1	Τα νέα σχέδια.....	161
4.3.1.2	Οι <<αθάνατοι>> και οι σχέσεις τους με τις εταιρείες.....	163
4.3.1.3	Αγώνες και τηλεόραση.....	164
4.3.1.4	Εφαρμογή νέων τεχνολογιών.....	165
4.3.1.5	Οι σταθμοί.....	165
4.3.1.6	Επικοινωνία και άτομα με αναπηρία.....	166
4.3.2	ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ.....	166

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ <<"ΑΘΗΝΑ 2004" : ΚΕΡΔΟΣ Η΄ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ;>>

5.1	ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ.....	169
5.1.1	Ανησυχούν Πειραιάς και Δυτική όχθη.....	171
5.1.2	7 στους 10 βλέπουν έξαρση της ανεργίας.....	173
5.1.3	Επιφυλακτικότερες οι πιο παραγωγικές τάξεις.....	174
5.1.4	Αστυφιλία και ασφάλεια.....	175
5.2	ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ.....	175
5.2.1	Οι ευνοούμενοι της επταετούς <<κοσμογονίας>>.....	176
5.2.2	Οι προσδοκίες για την απασχόληση.....	177
5.3	Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ <<ΚΛΕΙΔΙ>> ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ.....	178
5.4	ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ.....	179
5.5	ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΕΣ ΠΟΛΕΙΣ ΜΕΤΡΟΥΝ ΚΑΙ ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΥΠΤΟΥΝ ΤΑ ΣΠΑΣΜΕΝΑ.....	180
5.6	ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ.....	181
5.7	ΕΠΙΛΟΓΟΣ <<Με ορίζοντα το 2004 και όχι μόνο.....	182
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	184

⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗

“ Α Θ Η Ν Α 2 0 0 4 ”

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο κ. Ζοάο Χαβελάνζε, Βραζιλιάνος, Πρόεδρος της ΦΙΦΑ	Ο κ. Ρόμπερτ Χέλμικ, Αμερικανός, μέλος της Δ.Ο.Ε.	Ο κ. Πρίμο Ντεμπιόλο, Ιταλός, πρόεδρος της IAAF, Ομοσπονδίας στίβου	Ο κ. Χορστ Ντάσλερ, Γερμανός πρώην πρόεδρος της Adidas
---	---	--	--

“ΟΙ ΑΡΧΟΝΤΕΣ ΤΗΣ Δ.Ο.Ε.”

Μετά τον χριστιανικό σταυρό, είναι το πιο γνωστό σύμβολο στον κόσμο, η λευκή σημαία με τους πέντε ολυμπιακούς κύκλους. Πρόκειται για ένα παγκόσμιο σύμβολο ειρήνης, εμπιστοσύνης, αθλητικού πνεύματος, υγιούς ανταγωνισμού και τιμής. Ένα σύμβολο που σε ένα χρόνο περίπου συμπληρώνει έναν αιώνα ζωής. Κι όμως ο κόσμος που εκπροσωπείται απ' αυτή τη σημαία, που κυματίζει από χθες στη Βαρκελώνη, κυβερνάται και χειραγωγείται από μία χούφτα ανθρώπων. Είναι οι ίδιοι πάντα άνθρωποι που εδώ και ένα τέταρτο του αιώνα έχουν αυτοχειρισθεί πρόεδροι, είναι αμετακίνητοι, απολαμβάνουν τεράστια εξουσία και γίνονται δεκτοί σ' ολόκληρο τον κόσμο με τιμές που επιφυλάσσονται σε αρχηγούς κρατών. Και βέβαια, συνδέονται μεταξύ τους με συμφέροντα δισεκατομμυρίων.

Χουάν Αντόνιο Σάμαρανγκ, Ισπανός πρόεδρος της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής (ΔΟΕ).

Ο Αντόνιο Σάμαρανγκ υπήρξε ένθερμος οπαδός του μακροβιότερου δικτατορικού καθεστώτος της Ευρώπης, φορούσε την μπλε στολή των φρανκιστών και κατέβαινε στους δρόμους χαιρετώντας φασιστικά. Κατάφερε να γίνει βουλευτής των φρανκιστών, μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Βαρκελώνης, πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου της Καταλονίας και, για λίγο, υπουργός Αθλητισμού. Ο ίδιος τολμούσε να αυτοχαρακτηρίζεται <<φασίστας εκατό τοις εκατό>>. Ως πριν από μερικά χρόνια, δεν έχανε ευκαιρία να διακηρύξει την προσήλωσή του στο φρανκικό καθεστώς. Αλλά αργότερα χάρη στον αθλητισμό, ο κ. Σάμαρανγκ <<ανακυκλώθηκε>> και μεταμορφώθηκε σε υποστηρικτή της αυτονομίας των Καταλονιών. Πριν από δέκα χρόνια συγκέντρωσε στο πρόσωπό του τους ρόλους του προέδρου των Ολυμπιακών Αγώνων (θέση τιμητική ως τότε) και του διευθυντή (αδρά αμειβόμενου). Απέλυσε τον προηγούμενο έμμισθο διευθυντή και δημιούργησε μία αυτοκρατορική και προεδρική γραφειοκρατία, εμφανιζόμενος ως δικτάτορας για φωτογράφιση μαζί με επιλεγμένους αθλητές.

Ο κ. Σάμαρανγκ κατόρθωσε να προσαρμόσει το ολυμπιακό πνεύμα στο δικό του πολιτικό στυλ, δέχεται εν τη μεγαθυμία του να συνομιλεί με ηγέτες κρατών, δίνει εντολές, επιλέγει τα νέα μέλη της ΔΟΕ, γνωρίζει τα πάντα καλύτερα από τον καθένα και η επιθυμία του γίνεται σεβαστή χωρίς συζήτηση.

Ο τύπος έπαιξε μεγάλο ρόλο στην άνοδο του Σάμαρανγκ, ο οποίος έμαθε πολύ γρήγορα ότι ο συνδυασμός λογακρισίας, διαφθοράς και παραχωρήσεων προς τους δημοσιογράφους ήταν ζωτικής σημασίας για την προώθηση της πολιτικής καριέρας του. Το 1956 έγινε μέλος της Ολυμπιακής Επιτροπής της Ισπανίας, που ελεγχόταν από τους φασίστες. Ο παράγοντας που συνέβαλε στην πολιτική επιτυχία του ήταν, μεταξύ άλλων, η επιρροή που απέκτησε στο ολυμπιακό κίνημα. Πριν ακόμη εισέλθει στη ΔΟΕ, καλλιεργούσε συστηματικά μόνο τις γνωριμίες εκείνες που θα του ήσαν χρήσιμες. Αλλά και ως πρόεδρος της ΔΟΕ, ο κ. Σάμαρανγκ δεν ξέχασε μια ζωή αφιερωμένη στην υπηρεσία της τάξης και του φρανκικού μιλιταρισμού.

Πρίμο Ντεμπιόλο, Ιταλός πρόεδρος της IAAF, Ομοσπονδίας Στίβου.

Αυτός ο Ιταλός είναι ιδιαίτερα πολύτιμος για τον κ. Σάμαρανγκ, επειδή ο τελευταίος γνωρίζει ότι χωρίς στάδια και πίστες οι Ολυμπιακοί δεν θα ήταν το πιο σημαντικό αθλητικό γεγονός του κόσμου. Οι διοργανώσεις του Ντεμπιόλο αποτελούν το πολύτιμο πετράδι στο στέμμα της Ολυμπιάδας, εξασφαλίζουν θεαματικότητα και δολάρια. Τα τηλεοπτικά δίκτυα όλου του κόσμου διαθέτουν αστρονομικά ποσά προκειμένου να εξασφαλίσουν την εικόνα των ειδώλων του αθλητισμού στην προσπάθειά τους για καινούρια σκορ. Η IAAF του Ντεμπιόλο, οι <<ερασιτέχνες>> αθλητές του οποίου διοικούν σήμερα την Πόρσε και τη Φεράρι, ελέγχει απόλυτα τους σταρ των Ολυμπιακών.

Ο Ντεμπιόλο εκπαραθυρώθηκε από τη ΔΟΕ μετά το σκάνδαλο Εβάντζελιστ, αλίτη του μήκους στη Ρώμη, το 1967, αλλά με την υποστήριξη του Σάμαρανγκ έγινε ο τρίτος Ιταλός μέλος της ΔΟΕ.

Πολλά από τα υπόλοιπα μέλη της Επιτροπής κυριολεκτικά τρέμουν τον Ντεμπιόλο, του οποίου οι φιλοδοξίες είναι τεράστιες. Δεν μοιάζει σε τίποτα με τον ήρεμο και διπλωμάτη πρόεδρο της ΔΟΕ, ούτε με τον επαρχιώτη αλλά κοσμοπολίτη Χαβελάνζε της ΦΙΦΑ. Ο Ντεμπιόλο είναι πολεμιστής, ικανός να επιβιώσει και στις δυσκολότερες συνθήκες, όσο κι αν αυτό πλήττει την ευαισθησία πολλών μελών της ΔΟΕ. Θα μπορούσε βέβαια, να μην υιοθετήσει συμπεριφορά μεγάλου σταρ. Ο Ντεμπιόλο μπορεί να ανταγωνισθεί τις αυτοκρατορικές τάσεις του προέδρου Σάμαρανγκ. Λατρεύει τα ταξίδια με ιδιωτικό τζετ ή με αυτοκίνητο που το συνοδεύουν μοτοσικλετιστές, όπως και τη διαμονή σε σουίτες πολυτελών ξενοδοχείων. Την <<αυλή>> του αποτελούν η σύζυγός του Τζοβάννα, η προσωπική γραμματέας του και οι εκπρόσωποι Τύπου. Επειδή οι υποθέσεις στις οποίες έχει εμπλακεί δεν είναι διόλου αθώες, ο πρόεδρος της IAAF προσπαθεί να αποφύγει την άμεση επαφή με τον Τύπο και οι άνθρωποι του φροντίζουν να κρατούν σε απόσταση τους περίεργους δημοσιογράφους.

Ζοάο Χαβελάνζε, Βραζιλιάνος Πρόεδρος της ΦΙΦΑ, διεθνούς ομοσπονδίας ποδοσφαίρου.

Ο Ζαν Μαρί Φοστέν Χαβελανζέ, σε ηλικία σήμερα 76 ετών, επηρεάζει άμεσα την επιλογή των αθλητικών παραγόντων. Είναι Ιππότης της Λεγεώνας της Τιμής της Γαλλίας και έχει τιμηθεί με ανώτατες διακρίσεις από την Ισπανία, τη Σουηδία και τη Σενεγάλη. Ο Χαβελάνζε είναι αυτός που ουσιαστικά προσέφερε στη Βαρκελώνη τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 1992. Αυτός ήταν που εξέλεξε τον Χουάν Αντόνιο Σάμαρανκ ως Πρόεδρο της Ολυμπιακής Επιτροπής. Είναι ο μοναδικός άνθρωπος του αθλητικού κόσμου που υπαγορεύει τις επιθυμίες του στον παντοδύναμο πρόεδρο της Ολυμπιακής Επιτροπής και αυτό γιατί το κύρος του εκπηγάζει από την συμμαχία του με τον Χόρστ Ντάσλεο.

Η εκστρατεία που ανέλαβε για να τεθεί επικεφαλής του παγκοσμίου ποδοσφαίρου (να γίνει δηλαδή Πρόεδρος της ΦΙΦΑ) δεν υστερεί σε τίποτα από τις προεκλογικές αμερικάνικες εκστρατείες.

Μεγάλος χορηγός της προεδρίας Χαβελάνζε ήταν η coca-cola. <<Η COCA-COLA ανέλαβε ένα πρόγραμμα επιχορηγήσεων σε διεθνές επίπεδο και όλες οι Εθνικές αγορές συνέβαλαν σ' αυτό. Αναγκάστηκαν να διαθέσουν ένα ποσοστό των χρημάτων που χρησιμοποιούσαν για την προώθηση των προϊόντων τους για το ποδόσφαιρο. Η απόφαση της coca-cola έδωσε στον Χαβελάνζε τη δυνατότητα να τηρήσει τις υποσχέσεις που έδωσε πριν από την εκλογή του>>.

Χόρστ Ντάσλερ, Γερμανός, πρώην πρόεδρος της Adidas.

Ο Χόρστ Ντάσλερ, μεγάλο αφεντικό της Adidas και της Ιsl, εταιρίας marketing των πλέον σημαντικών αθλητικών εκδηλώσεων, πέθανε από καρκίνο στο απόγειο της δόξας του, τον Απρίλιο του 1987 σε ηλικία 51 χρόνων. Οι επιδόσεις του, όμως, υπήρξαν σημαντικές, καθώς η αυτοκρατορία της Adidas τη στιγμή του θανάτου του είχε τζίρο 2 δισ. δολάρια, απασχολούσε 12.000 υπαλλήλους κατασκεύαζε 400 διαφορετικά αθλητικά είδη και 250.000 αθλητικά υποδήματα την εβδομάδα.

Τα προϊόντα Adidas δεν αγοράζονται αποκλειστικά και μόνο από αθλητές, ο Ντάσλερ, όμως, φρόντισε να εξασφαλίσει ως πελάτες του και ορισμένους πρωταθλητές. Στους Ολυμπιακούς του Λος Άντζελες, μάλιστα, κόμπιαζε, επειδή το 80% των αθλητών φορούσε δικά του ρούχα. Οποία διαφήμιση για την Adidas, αφού τους αθλητές αυτούς τους παρακολουθούσαν εκατομμύρια τηλεθεατές σ' όλο τον κόσμο! Έτσι ο Ντάσλερ έγινε ο άνθρωπος που κατηύθυνε τον παγκόσμιο αθλητισμό, κατορθώνοντας να επιτύχει τον οικονομικό έλεγχο των Ολυμπιακών Αγώνων. Τον ευχαριστούσε ιδιαίτερα, όταν διαπίστωνε ότι οι εξελίξεις ήταν αποτέλεσμα δικών του παρασκηνιακών ενεργειών, δικών του σχεδίων. Διαπιστώνοντας ότι για να αυξήσει τα κέρδη του αρκούσε να ελέγχει τις αθλητικές ομοσπονδίες, προτίμησε αντί να συναλλάσσεται με μεμονωμένους αθλητές, να έλθει σε απ' ευθείας επαφή με τις ομοσπονδίες, βέβαιος ότι στο μέλλον αυτές θα αποφασίζουν για την ενδυμασία των αθλητών.

Η Αμερική ήταν ο επόμενος στόχος του. Μολονότι γνώριζε ότι η οικονομική κατάσταση των αφρικανικών χωρών δεν επέτρεπε τις μαζικές παραγγελίες, ο Ντάσλερ στράφηκε προς τα δημοφιλέστερα αθλήματα των Αφρικανών, όπως το μποξ και το ποδόσφαιρο και έστειλε μεγάλες παραγγελίες αθλητικής εξάρτησης στην Αφρική. Τα αποτελέσματα είναι ορατά σήμερα, καθώς εύκολα μπορεί κανείς να διαπιστώσει την αφρικανική επιρροή στις διεθνείς ομοσπονδίες των αθλημάτων αυτών. Την ίδια τακτική ακολουθούσε με τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, την ΕΣΣΔ και την Ανατολική Γερμανία, δεδομένου ότι επεσήμανε την επιρροή και το κύρος τους στις διεθνείς ομοσπονδίες και το ότι μπορεί να υπολογίζει στην υποστήριξή τους ανά πάσα στιγμή. Έτσι έκλεισε πολύ μεγάλες δουλειές.

Ρόμπερτ Χέλμικ, Αμερικανός μέλος της ΔΟΕ.

Στα τέλη της δεκαετίας του '80 ο Ρόμπερτ Χέλμικ, νεότερος από το Σάμαρανγκ, Αμερικανός και υποψήφιος άρχων του παγκόσμιου αθλητισμού στις ΗΠΑ. Είχε στο παρελθόν κινήσει το ενδιαφέρον του Ντάσλερ, που ήθελε να επεκτείνει τις επιχειρήσεις του και να αναδείξει την Adidas σε βασιλιά των αθλητικών ειδών στην μεγάλη αγορά του κόσμου. Και η συνεργασία τους είχε αποδώσει καρπούς. Ο Χέλμικ έκανε το μεγάλο άλμα το 1967, όταν έγινε γενικός γραμματέας της ομοσπονδίας κολυμβήσεως στο Μόντρεαλ. Η θριαμβευτική του άνοδος κατά τη δεκαετία του '80 διεκόπη όμως απότομα, όταν ξέσπασε ένα μεγάλο σκάνδαλο σχετικό με τις προμήθειες αθλητικών ειδών. Το σκάνδαλο δεν αποκάλυψε μόνο τις ύποπτες συναλλαγές του Χέλμικ με επιχειρήσεις, αλλά και το σύστημα εμπορευματοποίησης των Ολυμπιακών Αγώνων, μέσω τηλεοπτικών δικτύων και πολυεθνικών, καθώς και τον δεκαετή πόλεμο ανάμεσα στη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή, τον κ. Σάμαρανγκ και την πανίσχυρη Αμερικανική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων.

Αποκαλύφθηκε ότι ο Χέλμικ, ο οποίος βοήθησε το 1987 τον Τέντ-Τέρνερ, όπως μαρτυρούν και βιβλία πληρωμών του ιδιοκτήτη του CNN-να οργανώσει την εκστρατεία για την ανάθεση των Ολυμπιακών Αγώνων του 1996, είχε εισπράξει, εκτός των άλλων, 37.500 δολάρια απ' το CNN για να εξασφαλίσει ένα μερίδιο στα κέρδη από τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Είχε επίσης εισπράξει 75.000 δολάρια για την παροχή συμβουλών σε αθλητικές ομοσπονδίες, που ήθελαν να αναγνωριστούν από τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή, στην οποία πρότεινε αθλήματα, που θεωρούνταν επικερδή από εμπορικής άποψης. Ο Χέλμικ ξέχασε βέβαια να πει στους συνεργάτες του στην επιτροπή ότι είχε πάρει μεγάλες προμήθειες από τη Διεθνή Ομοσπονδία Γκόλφ και Μπόουλινγκ. Είχε ακόμη ξεχάσει να τους ενημερώσει

για τις προνομιακές σχέσεις του με τον Ίον Τσίριακ, μάνατζερ του Γερμανού τενίστα Μπόρις Μπέκερ, ο οποίος διηύθυνε την T.V. Άμστερνταμ μια επιχείρηση μάρκετινγκ, που πουλούσε τα τηλεοπτικά δικαιώματα των παγκοσμίων αγώνων κολύμβησης, ο Χέλμικ είχε εισπράξει για τις υπηρεσίες του 150.000 δολάρια.

Η ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ ΥΜΝΟΥ

Για τη σύνθεση του Ολυμπιακού Ύμνου και την εκτέλεσή του για πρώτη φορά στους Α΄ Ολυμπιακούς Αγώνες των Αθηνών, το 1896, γράφει ο Ιωάννης Χρυσάφης στο σύγγραμμά του <<Οι σύγχρονοι διεθνείς Ολυμπιακοί Αγώνες>> (Αθήνα 1930) τα εξής:

<<.....μόλις οι βροντώδεις και παρατεταμένες ζητωκραυγές για την κήρυξη των Αγώνων εσίγησαν , άρχισε στο μέσον ακριβώς του Σταδίου η εκτέλεση μιας αληθινά γιγάντιας για την Αθήνα , της εποχής εκείνης, ορχήστρας και χορωδίας του Ολυμπιακού Ύμνου του διάσημου Έλληνα μουσικοδιδάσκαλου Σπύρου Σαμαρά, του τονισθέντος επί των αληθώς Πινδαρικών στίχων του ποιητή Κωστή Παλαμά. Ο Ύμνος ολόκληρος δεν έχει παρά μόνο τρία τετράστιχα, τα εξής:

Ο Ύμνος των αγώνων

ΑΡΧΑΙΟΝ πνεύμ' αθάνατον, αγνέ πατέρα

Του ωραίου, του μεγάλου και του αληθινου,

Κατέβα, φανερώσου κι' άστραψε εδώ πέρα,

Στη δόξα της δικής σου γης και τ' ουρανού.

Στο δρόμο και στο πάλαιμα και στο λιθάρι,

Στων ευγενών αγώνων λάμψε την ορμή,

Και με τ' αμάραντο στεφάνωσε κλωνάρι,

Και σιδερένιο πλάσε και άξιο κορμί

Κόμπροι, βουνά και πέλαγα φέγγουν μαζί σου,

Σαν ένας λευκοπόρφυρος μέγας ναός,

Και τρέχει στον ναόν εδώ προσκυνητής σου,

Αρχαίον πνεύμ' αθάνατον, κάθε λαός.

Την εκτέλεση διήυθυνε ο ίδιος ο Σαμαράς και ήταν πράγματι η μεγαλύτερη Ελληνική απόδοση με τη συγκέντρωση της μουσικής του στρατού, του ναυτικού, της φιλαρμονικής της Πρωτεύουσας και των επαρχιών καθώς και όλες οι χορωδίες. Μέσα σ' εκείνη την απέραντη κόγχη συγκλόνιζε ο συντονισμός και το επιβλητικόν του πνεύματος, σε τέτοιο βαθμό, ώστε να ζητήσουν την επανάληψή του, η οποία και έγινε>>.

Ο Ολυμπιακός Ύμνος Παλαμά-Σαμαρά, ακούσθηκε και πάλι στο κατάμεστο Παναθηναϊκό Στάδιο στη μεσοολυμπιάδα του 1906, αλλά η απόφαση καθιέρωσης του πάρθηκε μισό αιώνα αργότερα. Το 1957 κατά τη γενική προετοιμασία των Αγώνων της Ρώμης (1960) προκηρύχθηκε από τη ΔΟΕ διαγωνισμός για τη μελοποίηση του Ολυμπιακού Ύμνου. Όμως το Μάιο του 1958 κατά τη σύνοδο της ΔΟΕ στο Τόκιο και κατά την έναρξη των εργασιών ανακρούσθηκε ο Ολυμπιακός Ύμνος του Σαμαρά, με εκτέλεση από τη μεγάλη φιλαρμονική ορχήστρα του Τόκιο, η οποία ήταν εντυπωσιακή και προκάλεσε αληθινό ενθουσιασμό. Οι παριστάμενοι, όλοι σχεδόν, είχαν σηκωθεί όρθιοι και χειροκροτούσαν θερμά και παρατεταμένα. Η απόφαση στη γενική Συνέλευση της ΔΟΕ που ακολούθησε, ήταν να καθιερωθεί οριστικά ως ο επίσημος Ολυμπιακός Ύμνος, αυτός των πρώτων Ολυμπιάδων, του οποίου η απαγγελία γίνεται στην Ελληνική γλώσσα όπως ακριβώς τον συνέταξε ο Κωστής Παλαμάς χωρίς να έχει μεταφραστεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

ΣΤΗΝ

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

1.1 ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Ίσως κανένας χώρος της Ελλάδος να μην έχει τόσο μυθολογικό πλούτο όσο η Ολυμπία. Θα μπορούσε κανείς να την ονομάσει <<Βασίλειο του Μύθου>>. Ο μύθος θεωρεί πως η ιστορία της περιοχής αρχίζει με τον Ίαμο. Αυτός ήταν γιος του Απόλλωνα και μιας ωραίας κόρης της Ευάδνης. Ο Ίαμος, θέλοντας να μάθει την καταγωγή του, έφθασε στις όχθες του Αλφειού κι ανέβηκε στην κορυφή του λόφου που λέγεται Κρόνιον. Εδώ του αποκαλύφθηκε ο πατέρας του που του χάρισε το θεϊκό δώρο της προφητείας. Άρα, ο χώρος της Ολυμπίας μπαίνει στην ιστορία ως μαντείο και το ιερατείο αποτελούν οι απόγονοι του Ίαμου (ιαμίδες).

Ο μύθος λέει ότι τους αγώνες εγκαινίασαν οι Θεοί. Από τους ανθρώπους, ο μύθος αναφέρει τον περίφημο Βασιλιά της Πίσας Οινόμαο. Η Πίσα ήταν εκεί που βρίσκεται το σημερινό χωριό Μοιράκα. Ο Οινόμαος είχε μια κόρη την Ιπποδάμεια.

Όποιος ζητούσε την κόρη του, ο Οινόμαος τον καλούσε να ανταγωνισθεί μαζί του στην αρματοδρομία. Αν ο μνηστήρας έχανε στον αγώνα, θα έχανε τη ζωή του. Στα ανατολικά της Αλτεως υπήρχε ο κοινός τάφος 13 μνηστήρων. Μέχρι που ήλθε ο Πέλοψ, που έδωσε το όνομα του στη Πελοπόννησο, νίκησε τον Οινόμαο, που σκοτώθηκε πέφτοντας κατά την αρματοδρομία. Ο Πέλοψ, νυμφεύθηκε την Ιπποδάμεια κι εγκαταστάθηκε στη Ήλιδα, εγκαινιάζοντας αυτός λένε, τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Η Ιπποδάμεια, χρωστώντας χάρη στην Ήρα καθιέρωσε και αγώνες γυναικών, τα Ήρεια, στους οποίους μετείχαν παρθένες από την Ηλεία και την Πισατίδα. Έπρεπε να τρέχουν <<λυσίκορμες>> με ξέπλεκα μαλλιά, ντυμένες με κοντό χιτώνα και με γυμνό το ένα στήθος. Έπαθλο ήταν στεφάνια από αγριελιά (<<κότινος>>). Ως πρώτη νικήτρια αναφέρεται η Χλωρίς, η κόρη του Αμφίονος και της Νιόβης.

Όμως ο μύθος που τελικά επικράτησε, θέλει σαν γενάρχη των αγώνων τον Ηρακλή. Ο Βασιλιάς των Μυκηνών Ευρυσθέας, λέει η παράδοση, έστειλε τον Ηρακλή να καθαρίσει τους στάβλους του Βασιλιά Αυγεία, που είχε πολλά κοπάδια βοδιών και προβάτων. Τα ζώα σταυλιζονταν σ' ένα χώρο που ήταν ολόγυρα φραγμένος από ένα τείχος κοπριάς. Μέσα σε τριάντα χρόνια, το τείχος είχε γίνει κάτι περισσότερο από <<κυκλώπειο>>. Ο Ηρακλής, παρουσιάστηκε στον Αυγεία και του πρότεινε να αναλάβει το καθάρισμα των στάβλων. Ο Αυγείας του υποσχέθηκε το δέκατο των βοδιών του, αν έφερνε σε πέρας το έργο. Ο Ηρακλής άνοιξε μια τρύπα στην κοπριά και με χαντάκι διοχέτευσε προς αυτά τα ορμητικά νερά του ποταμού Μήνιου. Μέσα σε μια μέρα η κοπριά είχε φύγει. Ήταν το πρώτο οικολογικό κατόρθωμα, έστω και μυθικό. Όμως ο Αυγείας αθέτησε την υπόσχεσή του. Ο Ηρακλής μάζεψε στρατό να τον πολεμήσει. Ο Αυγείας, ανάθεσε την υπεράσπισή του στους Μολιόνες, ένα δικέφαλο τέρας, γέννημα της μάγισσας Μολιόνης. Το τέρας είχε δύο ονόματα, Κτάτος και Εύρυτος. Ο Ηρακλής έστησε ενέδρα στις Κλεωνές, διέλυσε το στρατό των Μολιόνων και σε μονομαχία κατόρθωσε να τους σκοτώσει.

Μετά ήλθε στην Ήλιδα, σκότωσε τον Αυγεία, έβαλε στο θρόνο το γιό του Αυγεία Φυλέα, που είχε υποστηρίξει το δικό του κι είχε εξοριστεί γι' αυτό

από τον πατέρα του, και μετά πήγε στο Φύκτεον Άλσος κάτω από τον Κρόνιο λόφο και αφού το έκρινε σαν τον ωραιότερο τόπο της Ελλάδος έκτισε, με τα λάφυρα που πήρε, το πρώτο ιερό του Δία. Τίμησε επίσης και τους άλλους θεούς του Ολύμπου, κτίζοντας γύρω από το βωμό του Δία άλλους 6. Κάθε βωμός ήταν αφιερωμένος σε δύο θεούς. Έτσι εξηγείται μυθολογικά η ονομασία της Ολυμπίας. Μετά καθιέρωσε τους αγώνες. Ειδικά, ο αγώνας της πάλης θα ήταν στεφανίτης, βραβευόμενος μ' ένα κλαδί αγριελιάς (<<κότινος>>), διότι συμβόλιζε την πάλη του με τους Μολιόνες. Όμως η Μολιόνη καταράστηκε τους Ηλείους να μη μετέχουν στους αγώνες των Ισθμίων, στον τόπο που χάθηκαν οι γιοι της. Η παράδοση κρατήθηκε. Ούτε ως θεατές οι Ηλείοι μετείχαν στα Ισθμια. Ίσως γι' αυτό ύψωσαν τόσο πολύ τα δικά τους Ολύμπια.

Ακόμα και σήμερα, ο επισκέπτης της Ολυμπίας θαυμάζει το λόφο του Κρόνιου, τον κατάφυτο. Αλλά, σύμφωνα με το μύθο, ο λόφος αυτός ήταν κάποτε γυμνός και λεγόταν Κτούρος. Μετά την ήττα του από το Δία, ο Κρόνος βρήκε καταφύγιο σ' αυτόν το λόφο. Οι ντόπιοι του προσέφεραν θυσίες κάθε ελάφι μήνα (τέλη Μαρτίου - αρχές Απριλίου). Σαν πέρασε από' κει ο Ηρακλής, ονόμασε το λόφο Κρόνιο και τότε σαν να έπεσε ευλογία από τον ουρανό, έλιωσαν τα χιόνια και ο λόφος σκεπάστηκε από πυκνόφυλλα δένδρα. Στους πρόποδες του Κρόνιου υπήρχε η Ιερή αγριελιά που φύτεψε ο Ηρακλής, φέρνοντας τη ρίζα από τα μέρη της ιστορίας, τότε που κυνηγούσε την Κερυνίτιδα έλαφο. Σε μια τρύπα του Κρόνιου οι Ηλείοι είχαν στήσει Ιερό προς τιμή της Ειλείθειας, θεάς του τοκετού, που έστειλε τον δράκοντα και τους βοήθησε στον πόλεμο εναντίον των Αρκάδων. Μετά τη μάχη ο δράκοντας χάθηκε στην τρύπα αυτή.

Μια άλλη παράδοση μιλάει για τον Φόρμι από το Μαίναλο, που περνώντας από την Ολυμπία έστησε κοντά στο Πελόπιο, μέσα στην Άλι, δύο χάλκινα άλογα με τους ηνιόχους τους. Το ένα ήταν θηλυκό και το είχε πλάσει ο Άργειος γλύπτης Διονύσιος. Δεν ήταν σπουδαίο έργο τέχνης, αλλά είχε κάτι εξαιρετικό, προκαλούσε ερωτικό ερεθισμό σ' αρσενικά άλογα που περνούσαν από εκεί. Αυτό γινόταν κάθε εποχή, όχι μόνο την άνοιξη. Τα άλογα ασυγκράτητα ορμούσαν πάνω στη μπρούτζινη φοράδα και δημιουργούσαν άπρεπα συμπλέγματα, πράγμα που ανάγκαζε τους θεοκόλους (Ιερείς) να στέκονται με το ραβδί για ν' απομακρύνουν τα ερωτύλα άλογα, στα οποία η <<ιππομανής>> φοράδα είχε προκαλέσει ερωτικό παροξυσμό.

Η Άλις, το κατάφυτο άλσος, ήταν το κέντρο όλων των λατρευτικών εκδηλώσεων. Μέσα σ' αυτή υπήρχε ο Μεγάλος Ναός του Διός, έργο του Ηλείου αρχιτέκτονα Λίβωνα. Και μέσα στο Ναό το χρυσελεφάντινο άγαλμα του θεού, έργο του μεγάλου Φειδία, που ενέπνευσε στο Φίλιππο το Θεσσαλονικέα το γνωστό επίγραμμα: <<Η ο θεός κατέβηκε από τον ουρανό στη γη, γη να σου δείξει τη μορφή του, ή εσύ ανέβηκες στον ουρανό κι είδες το θεό με τα μάτια σου...>>. Απέναντι από το Ναό, προς τη μεριά του Κρόνιου, υπήρχε το Ηραίο, κτίσμα των Σκιλλουντίων. Στην αρχαιότητα υπήρχε στη νότια πλευρά του περιστευλίου ένας ξύλινος κίονας, το μοναδικό απομεινάρει από το ανάκτορο του Οινόμαου. Ο Ναός ήταν γεμάτος έργα μεγάλης τέχνης. Ανάμεσα σε αυτά και η ανάγλυφη λάρνακα του Κύπελου, γενάρχη των Κυπελίδων της Κορίνθου. Και σε μια πλευρά του Ηραίου στεκόταν το ξακουστό άγαλμα του Πραξιτέλη που παριστάνει τον Ερμή να

κρατάει το Διόνυσο. Ο Ερμής ήταν θεός των πάντα εμπορικών Αρκάδων, ο Διόνυσος των Ηλείων. Το σύμπλεγμα συμβολίζει τη βοήθεια που προσέφεραν κάποτε οι Αρκάδες στους δημοκρατικούς Ηλείους. Φτιάχτηκε το 343 π. Χ. Ανατολικά του Ηραίου υπήρχε (και διασώζεται) η Εξέδρα που έκτισε προς τιμή της γυναίκας του Ρηγγίλης ο Ηρώδης Αττικός. Οι Ηλείοι έδωσαν στη Ρωμαία αρχόντισσα τον τίτλο της Ιέρειας και το δικαίωμα να παρακολουθεί - γυναίκα αυτή - τους αγώνες. Μετά υπήρχαν οι θησαυροί των πόλεων. Στο θησαυρό των Σικυωνίων φυλασσόταν το μαχαίρι του Πέλοπα και της Αμάλθειας το κέρατο. Τα οστά του ονοματοθέτη της Πελοποννήσου φυλασσόταν στο Πελόπιο, σ' ένα κτίσμα νότια του Ηραίου. Πίσω από το Ηραίο, σε σχήμα κυκλικό υψωνόταν το Φιλίππειο, κτίσμα ιωνικού ρυθμού, που αφιέρωσε στην Ολυμπία ο Φίλιππος, μετά τη μάχη της Χαιρώνειας. Και λίγο πιο πάνω από το Φιλίππειο ήταν το Πρυτάνειο με την Εστία, όπου υπήρχε η Ιερή φωτιά, το <<Ασβεστο πυρ>>, που άναβε από τη μια Ολυμπιάδα στην άλλη. Από το πυρ αυτό έπαιρναν οι προσκυνητές το Ολυμπιακό φως και το μετέφεραν σ' όλα τα σημεία του Ελληνισμού σαν μήνυμα αγάπης, κάτι που γίνεται και σήμερα με το φως της Αναστάσεως.

Όμως τα κτίσματα της Ολυμπίας που συνδέονταν με τις μυθολογικές παραδόσεις της περιοχής είναι πολλά. Ανάμεσα σ' αυτά, υπήρχε και το Βουλευτήριο, όπου συνεδρίαζε η Ολυμπιακή Βουλή. Μέσα στο Βουλευτήριο υπήρχε το άγαλμα του Οριάου Διός, που κρατούσε έναν κεραυνό σε κάθε χέρι. Εδώ έρχονταν οι αθλητές με τους συγγενείς και τους γυμναστές τους, να θυσιάσουν ταύρο στο θεό και να ορκισθούν ότι δε θα παραβούν τους αθλητικούς κανόνες. Μπροστά στην είσοδο του Μεγάλου Ναού, πάνω σε κίονα, ήταν στημένη η ξακουστή Νίκη του Παιωνίου. Στην ανατολική μεριά της Άλτεις υπήρχε η Στοά της νύμφης Ηχούς, που είχε τη μαγική ιδιότητα να επαναλαμβάνει επτά φορές το άγγελμα. Και πίσω από τη Στοά υπήρχε το Στάδιο των γυμνικών αγώνων, που ανακαλύφθηκε το 1959-1960 από το Γερμανό αρχαιολόγο Κιύντσε. Πιο πέρα ήταν ο ιππόδρομος με τον κυκλικό Βωμό του Ταρόξιππου, στο σημείο που ταραχτήκαν τ' άλογα του Οινόμαου και τον γκρέμισαν κάτω από το άρμα.

1.1.1 ΑΠΟ ΤΟ ΜΥΘΟ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Δύσκολα ξεχωρίζει ο μύθος από την ιστορία. Όσο κι αν λέμε πως η ιστορία εξετάζει γεγονότα, συμβάντα, πραγματικότητες, μας διαφεύγει πως ο μύθος είναι μια άλλη πραγματικότητα, η ποιητική πραγματικότητα, που είναι συχνά πιο <<πραγματική>> από την πραγματική πραγματικότητα. Χωρίς τους μύθους της δε θα υπήρχε Ολυμπία, ούτε αγώνες, ούτε έργα τέχνης. Το πότε άρχισαν οι Ολυμπιακοί αγώνες είναι άδηλο. Ο Κων/νος Παπαρηγόπουλος στο γιγάντιο, για τα μέτρα της εποχής του έργο γράφει: <<Ο Γεώργιος Γράτε (Αγγλος Ιστορικός) λέει ευφυστάτα ότι καθώς πολλών ποταμών της Ελλάδας μέχρι τίνος μόνον δυνάμεθα να αναβώμεν τον ρουν, διότι αίφνης καταδυόμενοι εις τα φυσικά των ορέων χάσματα, κρύπτουσιν από των οφθαλμών ημών το προηγούμενον ρεύμα και την κύρια πηγήν, ούτω και του προκειμένου αγώνος την ιστορίαν μέχρι τίνος μόνον δυνάμεθα να

παρακολουθήσωμεν(...) διότι η προηγούμενη αυτού τύχη κρύπτεται υπό όρη μυθευμάτων ανεπίδεκτων ιστορικής επεξεργασίας>>.

Προτού περάσουμε το κατώφλι της ιστορικής πραγματικότητας, ας σταθούμε ακόμη μία φορά στο σκαλοπάτι του μύθου, διότι χωρίς το μύθο δεν εξηγείται η πραγματικότητα. Οι Ολυμπιακοί αγώνες, από ένα χρονικό σημείο και πέρα, από λατρευτικοί έγιναν αθλητικοί, δηλαδή καθαρά γυμναστικοί. Πως ερμηνεύονται όμως μυθολογικά οι όροι άθλημα, αθλητής, αθλητικός; Ο μύθος μας φέρνει πίσω στην Ολυμπία. Λέγεται πως πολύ πριν από τον Ηρακλή, πρώτος οπργανωτής των αγώνων ήταν ο Βασιλιάς της Ήλιδας Αέθλιος. Αυτόν διαδέχτηκε ο γιος του Ενδυμίωνας, που με τη σειρά του οργάνωσε αγώνα δρόμου ανάμεσα στους γιους του Παίωνα, Αιτωλό και Επείο, για ν' αφήσει στο νικητή το θρόνο του. Μετά τον Ηρακλή, αγώνες στην Ολυμπία τέλεσε και ο Βασιλιάς της Ηλείας Ώξυλος και μετά σταμάτησαν. Μέχρι που έγινε Βασιλιάς στην Ηλεία ο Ίφιτος.

Στα χρόνια του Ίφιτου, που σήμερα μετατίθενται έναν αιώνα πιο πίσω (από τον 8^ο στον 9^ο π. Χ. αιώνα) η Ηλεία μαστιζόταν από λοιμούς και εμφύλιες έριδες. Ο Ίφιτος προσέφυγε στο Μαντείο των Δελφών και αυτό έδωσε, κατά τη μαρτυρία του περιηγητή Πausανία, το χρησμό ότι οι συμφορές θα παύσουν, αν ο Ίφιτος και οι Ήλαιοι ανανεώσουν τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Με τον Ίφιτο συνδέεται η Ιερά Εκεχειρία, ίσως η υψηλότερη προσφορά της Ολυμπίας στον αρχαίο και νεώτερο κόσμο. Η παράδοση λέει ότι ο Ίφιτος, ο νομοθέτης Λυκούργος της Σπάρτης και ο Κλεοσθένης της Πίσας έκαναν ειρήνη διαρκείας, που την ονόμασαν Ιερά Εκεχειρία. Η ειρήνη αυτή, σαν άγραφος κανόνας δικαίου, έγινε σεβαστή απ' όλους τους Έλληνες. Η Ιερά Εκεχειρία χαρακτήρηκε σε δίσκο, το Δίσκο του Ίφιτου, που φυλασσόταν στο ναό της Ήρας. Εκεί τον είδε ο Pausanias, όταν περί το 160 μ. Χ. επισκέφθηκε την Ολυμπία. Άγαλμα του Ίφιτου, στεφανωμένο από τη θεοποιημένη Εκεχειρία, υπήρχε μπρος στο ναό του Δία. Με την Ιερά Εκεχειρία, η περιοχή της Ολυμπίας και κάπως γενικότερα της Ηλείας κηρύχθηκε Ιερή και απαγορεύτηκε σ' αυτή η είσοδος στρατού και ενόπλων. Για τη καλύτερη οργάνωση των αθλητικών αγώνων κατά τον Ιερό Μήνα που τελούνταν οι αγώνες. Αργότερα ο χρόνος ευρύνθηκε και κάλυπτε διάστημα τριών μηνών. Όταν ερχόταν ο καιρός των αγώνων, αντιπρόσωποι της Ήλιδας που λέγονταν σπονδοφόροι, επισκέπτονταν τις Ελληνικές πόλεις κι επέβαλλαν την ειρήνη για χάρη των αγώνων. Αυτοί που δεν τηρούσαν την Εκεχειρία είχαν βαρύτερες κυρώσεις (π. χ. το Δελφικό Μαντείο δεν τους έδινε χρησμό και αποκλείονταν από τους Ολυμπιακούς).

Το πρώτο και το κυριότερο αγώνισμα ήταν το τρέξιμο, ένας αγώνας δρόμου που λεγόταν <<στάδιο>>. Στη συνέχεια στάδιο ονομάστηκε ο χώρος τελέσεως των αγωνισμάτων. Λόγω του μεγάλου σεβασμού προς το αγώνισμα αυτό, που ήταν και το μοναδικό ως το 728 π. Χ., άρχισε σε κάποιον καιρό η αναγραφή των σταδιονικών, που έδιναν μάλιστα το όνομά τους στις Ολυμπιάδες. Συμβατικά θεωρείται ως αφητηρία των Ολυμπιακών Αγώνων το έτος 776 π. Χ., όταν για πρώτη φορά καταγράφηκε το όνομα του Ηλείου σταδιονίκη Κοροΐβου και η πρώτη Ολυμπιάς ονομάσθηκε <<Ολυμπιάς Κοροΐβου>>, η δεύτερη (772 π. Χ.), <<Ολυμπιάς Αντιμάχου>> κλπ. Τελευταίος ολυμπιονίκης είναι ο Αρμένιος Βαρασδάτης ή Αρτάβασδος, που νίκησε στη πυγμή το 385 μ. Χ. (291η Ολυμπιάδα).

Τελευταία Ολυμπιάς χωρίς όνομα αθλητή είναι του 393 μ. Χ. Τότε ο Θεοδόσιος Α΄ απαγόρευσε την τέλεση των Αγώνων.

Τον πρώτο πίνακα Ολυμπιακών συνέταξε ο περίφημος σοφιστής Ιππίας ο Ήλειος (5ος αι.), έχοντας υπόψη τους καταλόγους του ιερού. Αυτός ανέγραψε τον Κόραϊβα σαν πρώτο Ολυμπιονίκη. Τον κατάλογο του Ιππία συμπλήρωσαν ο Αριστοτέλης και άλλοι συγγραφείς. Έτσι οι Ολυμπιάδες έδωσαν στους Έλληνες ένα σύστημα χρονολόγησης (πέρα από τα τοπικά που χρησιμοποιούσαν). Αυτό διευκολύνει και τους νεώτερους ιστορικούς να χρονολογούν σχεδόν με απόλυτη ακρίβεια τα γεγονότα. Ο πρώτος που χρησιμοποίησε τις Ολυμπιάδες για τη χρονολόγηση είναι ο Σικελιώτης Τίμαιος (Τέλη 4ου π. Χ. αι.) μετά ο ιστορικός Παλάβιος, ο Διόδωρος ο Σικελιώτης κ. α. Χάρη στις Ολυμπιάδες, έχουμε δυνατότητα χρονολόγησης ενός μεγάλου διαστήματος 1168 ετών (από τα 776 π. Χ. έως το 393 μ. Χ.). Οι αγώνες γίνονταν κάθε 4 χρόνια (κάθε 49 και 50 μήνες εναλλάξ) κατά τον τελευταίο μήνα του θέρους, ήτοι τον Απολλώνιο (Ιούλιο) και τον Παρθένιο (Αύγουστο).

Στην αρχή το βραβείο του νικητή (έπαθλο), ήταν ένα μήλο ή ένας χάλκινος τρίπους. Από την 7η Ολυμπιάδα καθιερώθηκε ο <<Κότινος>>, κλαδί από την αγριελιά που έφερε από τη χώρα των Υπερβορείων ο Ηρακλής και τη φύτεψε στην Ολυμπία. Άρα οι αγώνες δεν ήταν <<χρηματίτες>> ή <<αργυρίτες>>, αλλά <<στεφανίτες>>. Δηλαδή δεν ήταν αγώνες για χρήματα, αλλά αγώνες αρετής. Αυτό φαίνεται από μια περικοπή του Ηροδότου. Μετά τη μάχη των Θερμοπυλών, κάποιοι Αρκάδες πήγαν στο στρατόπεδο των Περσών και πληροφόρησαν τον Ξέρξη πως εκείνο τον καιρό οι Έλληνες κάνουν αγώνες γυμνικούς και ιππικούς στην Ολυμπία. <<Ποιο το έπαθλο; ρώτησε ο Ξέρξης. <<Ένα κλαδί αγριελιάς>>, αποκρίθηκαν. Και τότε ο Πέρσης Τρινταίχμης απευθυνόμενος στον Μαρδόνιο, τον εμπνευστή της εκστρατείας, του είπε τον μνημειώδη εκείνο λόγο που χαρακτηρίζει το ήθος των Ελλήνων στις μεγάλες στιγμές της ιστορίας τους: <<Πάπαι, Μαρδόνιε, κοίσις έπ' άνδρας ήγαγες μαχησομένους ημέας, οι ου' περί χρημάτων τον αγώνα ποεύνται αλλά περί αρετής>> (= Αλίμονο μας, Μαρδόνιε, εναντίον ποιών ανδρών μας οδήγησες να πολεμήσουμε, οι οποίοι δεν αγωνίζονται για χρήματα, αλλά για αρετή). Αρετή για τους αρχαίους, ήταν η τάση προς ανδροπρεπή τελείωση.

Η οργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων έγινε αντικείμενο διεκδίκησης των πέριξ της Ολυμπίας των πόλεων. Ένα από τα αρχαιότερα <<διπλωματικά>>, έγγραφα που είχε διασωθεί από τον αρχαίο κόσμο, είναι μια επιγραφή σε μάρμαρο. Η επιγραφή είναι του 6ου π. Χ. αιώνα και περιέχει μια εκατονταετή συνθήκη μεταξύ Ηλείων και Ηραίων για τη διεκδίκηση του ιερού ναού της Ολυμπίας. Όμως οι σκληρότεροι πόλεμοι έγιναν ανάμεσα στην Ήλιδα (πόλη που απείχε 50 χλμ. από την Ολυμπία, κοντά στη σημερινή Αμαλιάδα) και την Πίσα. Τελικά επικράτησαν οι Ήλαιοι. Οι Ολυμπιάδες των ετών 748, 644, και 364 π. Χ., που έγιναν από τους Πισάτες, δεν αναγνωρίστηκαν από τους Ηλείους και ονομάστηκαν <<Αντιολυμπιάδες>>. Την εποπτεία του Ιερού είχαν εναλλάξ δύο ιερατοκές οικογένειες, οι Ιαμίδες και οι Κλυτίδες.

Την οργάνωση των αγώνων ανέλαμβανε η Ολυμπιακή Βουλή και την εποπτεία οι Ελλανοδίκες, Ήλαιοι πολίτες που έβγαιναν με κλήρο, αλλά μόνο για μια Ολυμπιάδα.

1.1.2 ΤΑ ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ

Οι αγώνες ήσαν γυμνικοί και ιππικοί. Γυμνικοί, διότι οι αθλητές αγωνίζονταν γυμνοί. Αυτοί χωρίζονταν σε αγώνες ανδρών και αγώνες παιδών. Οι ιππικοί αγώνες χωρίζονταν σε αρματοδρομίες και ιπποδρομίες. Γυναίκες δεν επιτρέπονταν, επί ποινή θανάτου, να παρακολουθήσουν τους αγώνες. Αναφέρεται η περίπτωση της Καλιππάτειρας, της οικογενείας των Διαγοριδών, που ντύθηκε αντρικά για να δει τους αγώνες. Οι Ελλανοδίκες υπήρξαν έναντι αυτής επιεικείς, διότι ήταν κόρη, μητέρα, αδελφή και Θεία Ολυμπιονικών! Το περιστατικό έχει εμπνεύσει στο Λ. Μαβίλη ένα από τα ωραιότερα σονέτα του. Στους αγώνες μετείχαν μόνο Έλληνες. Ο Αλέξανδρος Α΄ της Μακεδονίας, για να συμμετάσχει στους αγώνες, υποχρεώθηκε να αποδείξει την ελληνικότητά του.

Μόνο επί ρωμαιοκρατίας, άρχισαν να συμμετέχουν και Ρωμαίοι πολίτες, τίτλο που είχαν άνθρωποι πολλών φυλών. Έτσι οι αγώνες πήραν παγκόσμιο χαρακτήρα. Βέβαια, το κύρος τους έπεσε, ιδίως όταν ο Νέρων επισκέφθηκε την Ελλάδα κι έλαβε μέρος σ' όλους τους πανελληνίους αγώνες, μουσικούς και αθλητικούς, αποκομίζοντας 1808 στεφάνια! Γι' αυτό μας χάρισε την...Ελευθερία μας.

Το πρώτο αγώνισμα, όπως είπαμε ήταν το <<στάδιο>>, απλός αγώνας δρόμου σε μήκος 192,25 μ. Έκτοτε η λέξη στάδιο χρησιμοποιήθηκε και για τη μέτρηση αποστάσεων (π. χ. <<απέχει Πλάταια Θηβών σταδίου εβδομήκοντα>> Θουκ.) Το 724 π. Χ. προστέθηκε ο <<δίαυλος>> (δρόμος δύο σταδίων) και το 720 π. Χ. ο <<δόλιχος>> (δρόμος 24 σταδίων). Το 708 π. Χ. προστέθηκαν η <<πάλη>> και το <<πένταθλο>>, το 688 π. Χ. το <<παγκράτιο>> και αργότερα, αλλά κυρίως για παιδιάς. Το 520 π. Χ. προστέθηκε ένα εντυπωσιακό αγώνισμα, ο <<Οπλίτης Δρόμος>>. Οι αθλητές έτρεχαν με πλήρη οπλισμό. Αργότερα καθιερώθηκαν και οι ιππικοί αγώνες. Από έναν ύμνο του Πινδάρου, μαθαίνουμε ότι κάποιος Σόμος από τη Μαντίνεια νίκησε στο <<τέθριππο>> το 740 π. Χ. Οι ιππικοί αγώνες ήσαν: α) Ιπποδρομία Κελήτων (648 π. Χ.). Κέλης είναι το άλογο για αγώνα δρόμου. Μεταφορικά κέλης ονομάζεται και το γυναικείο αιδούο. β) Συνωρίς (408): Αγώνισμα με άρμα που το έσερναν δύο άλογα. γ) Αρματοδρομία Τεθρίππου Πύλων (384), ήτοι αγώνας αρμάτων που τα έσερναν 4 πουλάρια. δ) Συνωρίς Πύλων (268 π. Χ.) και ε) Ιπποδρομία πόλων (256 π. Χ.). Στις ιπποδρομίες το στεφάνι του νικητή δεν το έπαιρνε ο αναβάτης ή ο ηνίοχος, αλλά ιδιοκτήτης των αλόγων και των αρμάτων. Έτσι παρ' όλο που απαγορευόταν συμμετοχές των γυναικών στους αγώνες, πολλές γυναίκες ως ιδιοκτήτες αλόγων και αρμάτων, πήραν τον τίτλο του Ολυμπιονίκη. Πρώτη Ολυμπιονίκης θεωρείται η Κυνίσκα από τη Σπάρτη, αδελφή του Αγησιλάου, η οποία νίκησε δύο φορές στο τέθριππο (396 και 392 π. Χ.) και σε ανάμνηση των νικών της έστησε το άγαλμα της στην Άλι. Το 268 π. Χ. νικήτρια ανακηρύχθηκε η Βελεστίχη από τη Μακεδονία. (Αλήθεια τι έχουν να πουν και γι' αυτό οι αμφισβητούντες την

ελληνικότητα των Μακεδόνων). Πάντως, οι περισσότερες γυναίκες ολυμπιονίκες ήταν Σπαρτιάτισσες.

Μερικές πληροφορίες για τα αγωνίσματα και τους αγωνιστές είναι αναγκαίες. Το άλμα ήταν μάλλον <<τριπλούν>>, και γινόταν στο <<σκάμμα>> που είχε μήκος 16,28 μ. Αναφέρεται όμως ότι ο Σπαρτιάτης Χιόνις <<υπερέβη τα εσκαμμένα>>, διότι πήδησε στην Ολυμπιάδα του 664 π. Χ. 16,64 μ. (52 πόδες). Ο Φαύλος από τον Κρότωνα, που πολέμησε στη Σαλαμίνα, έφθασε στα 16 μ. Ο δίσκος στα ιστορικά χρόνια είχε στρογγυλό σχήμα ή καλύτερα το σχήμα της φακής. Από τα τέλη του 6ου αιώνα, είναι μεταλλικός και το Βάρος του ποικίλλει από 1,26 έως 6,63 χιλιόγραμμα. Θαυμαστοί δισκοβόλοι ήταν ο Φλεγύας, που πετούσε το δίσκο από τη μια όχθη Αλφειού, στην άλλη στο πιο πλατύ σημείο και ο Πρωτεσίλαος, που έφθασε στα 32 μ. Συναφής με το δίσκο, αλλά χωρίς να περιλαμβάνεται στα Ολυμπιακά αγωνίσματα ήταν ο Ομηρικός <<σόλος>> (=χάλκινος δίσκος), κάτι σαν τη σημερινή άρση βαρών. Έχει βρεθεί στην Ολυμπία ανεπίγραφος λίθος βάρους 143,5 χιλιόγραμμων, που με μία κίνηση, σήκωσε με το ένα χέρι ο Βύρων.

Περίφημο αγώνισμα ήταν η πάλη, που μας έδωσε και τη λέξη <<έφεδρος>>. Όταν ο αριθμός των αθλητών του αγωνίσματος δεν ήταν ζυγός, γινόταν κλήρωση και ένας αθλητής έμενε στην <<εφεδρεία>>, για ν' αγωνισθεί με το νικητή του α' γύρου. Η εφεδρεία θεωρείτο εύνοια της τύχης, διότι ο έφεδρος αγωνιζόταν με έναν ήδη εξαντλημένο νικητή. Έτσι σχηματίστηκε το παροιμιακό <<τη νίκη δίνει η εφεδρεία>>, που έγινε στρατιωτικό αξίωμα.

Οι παλαιότες αγωνιζόνταν όρθιοι (<<ορθοπάλη>>) και χρησιμοποιούσαν λαβές και κτυπήματα για να ρίξουν κάτω τον αντίπαλό τους. Νικητής αναδεικνυόταν όποιος έριχνε τον αντίπαλο τρεις φορές στο έδαφος (<<τριακτήρ>>). Ξακουστός αθλητής της πάλης ήταν ο Μίλων ο Κροτωνιάτης για τον οποίο η αρχαία παράδοση λέει απίστευτα πράγματα. Έζησε κατά τον 6° π. Χ. αιώνα και ήταν μαθητής του Πυθαγόρα. Στον πόλεμο Συβαριτών και Κροτωνιατών ήταν αρχηγός των συμπολιτών του. Έλεγαν γι' αυτόν ότι έσπαγε σχοινί δεμένο στο κεφάλι του, φουσκώνοντας τις φλέβες του, έλεγαν ότι μετά τη νίκη του στην Ολυμπία σήκωσε έναν ταύρο στα χέρια του και τον περιέφερε στο στάδιο και μετά τον κατεβρόχθησε μόνος του (ψημένο εννοείται). Άλλοτε, σταμάτησε με τα χέρια μια άμαξα που έτρεχε κλπ. Κάποτε σ' ένα δάσος θέλησε να σχίσει έναν κορμό με τα χέρια του. Η σχισμή όμως έκλεισε, <<μάγκωσε>> τα δάκτυλά του και έτσι ο Μίλων κατασπαράχθηκε από τα θηρία. Το περιστατικό έχει εμπνεύσει στον Γάλλο γλύπτη Πιέρ Πυζέ την κατασκευή ενός συμπλέγματος που βρίσκεται στο Λούβρο. Η πυγμή είναι πανάρχαιο αγώνισμα. Τους κανόνες για τη διεξαγωγή του αθλήματος καθόρισε ο Ολυμπιονίκης του 688π. Χ. Ονομαστός από τη Σμύρνη. Τα κτυπήματα είχαν σαν στόχο το πρόσωπο και το κεφάλι. Λαβές και κλοτσιές απαγορεύονταν. Οι πυγμάχοι φορούσαν στα χέρια δερμάτινους ιμάντες, που άφηναν έξω τα δάκτυλα. Στη ρωμαϊκή εποχή χρησιμοποιήθηκε ο Caestus. ήτοι το μεταλλικό γάντι. Θρυλικός πυγμάχος ήταν ο Γλαύκος από την Κάρυστο, που όταν ήταν παιδί κάρφωσε το υνί του αρρότρου στο έδαφος με μια γροθιά. Ο πατέρας του Δήμυλος τον έφερε στην Ολυμπία ν' αγωνισθεί, αλλά ο Γλαύκος δεν είχε τεχνική και κινδύνευε να ηττηθεί. Τότε, ο Δήμυλος φώναξε: <<Ω παι, την επ' αρρότρου>>. Ο Γλαύκος θυμήθηκε το περιστατικό και κατάφερε, όπως είχε κάνει στο υνί, στον αντίπαλο μια φοβερή γροθιά και

τον έθεσε εκτός μάχης. Ξακουστός ήταν επίσης ο Θεαγένης από τη Θάσο, που σημείωσε 1.400 νίκες! Οι συμπολίτες του προς τιμή του, του έστησαν γιγάντιο ανδριάντα, αλλά δεν άρεσε στο Θεαγένη η θέση που τον έστησαν. Τον πήρε στους ώμους και τον έστησε μπρος στο σπίτι του! Όμως ο διασημότερος όλων ήταν ο Διαγόρας, ολυμπιονίκης παλαιός που είδε μια μέρα να ανακηρύσσονται νικητές στην Ολυμπία και οι δύο γιοι του, Δάμητος και Ακουσίλαος, οι οποίοι τον περιέφεραν στους ώμους στο στάδιο. Τότε ένας Σπαρτιάτης φώναξε το περίφημο: <<Κάθθανε, Διαγόρα, υοκ ες Όλυμπον αναβήσει>>. Και ο γέροντας ξεψύχησε τη στιγμή της υπέρτατης ευτυχίας του.

Το παγκράτιο, ήταν συνδυασμός πάλης και πυγμής. Μοιάζει με πολλά ανάλογα αγωνίσματα της Ανατολής. Ήταν αγώνισμα σκληρό, διότι επιτρεπόταν κτυπήματα, λακτίσματα, λαβές, ακόμη και η <<κύλισις>> και η <<αλίνδησις>>, μέχρι που ο εξαντλημένος αθλητής να <<απαγορεύσει>>, δηλαδή να αναγνωρίσει την ήττα του. Σπάνια όμως οι αθλητές από φιλότιμο ομολογούσαν <<απαγόρευση>>. Ενδεικτικό είναι το επακόλουθο περιστατικό: ο Αρραχίων από τη Φιγάλεια, είχε υποστεί μια περίπλοκη λαβή από τον αντίπαλο του και κινδύνευε να πνιγεί. Τότε έπιασε το δάκτυλο του πόδιού του αντιπάλου και το έσπασε. Ο αντίπαλος έσκουζε από τον πόνο και ομολόγησε <<απαγόρευση>>. Την ίδια όμως στιγμή ο Αρραχίων εξέπνευσε. Όμως οι κριτές έστεψαν αυτόν νικητή, επειδή θεώρησε ότι ήταν, καλόν ενταφιόντο εν Ολυμπία μη <<απειπείν>>. (Το <<απειπείν>>, είναι απαρέμφατο αορίστου του <<απαγορεύω>>).

Οι Αγώνες δεν γύμναζαν μόνο σωματικά και αισθητικά τους Έλληνες. Τους γύμναζαν και ηθικά. Οι πόλεις των νικητών κατά την υποδοχή τους, γκρέμιζαν ένα μέρος των τειχών. Ο συμβολισμός είναι σαφής. Ακόμη οι αγώνες έπλαθαν ήθος, καλλιεργούσαν το σεβασμό. Διηγούνται πως κάποτε ένας γέροντας περιφερόταν ανάμεσα στους θεατές, αλλά κανείς δεν του έδινε θέση. Όταν έφθασε στο μέρος των Σπαρτιατών όλοι οι Σπαρτιάτες σηκώθηκαν να του δώσουν τη θέση τους. Κι ο γέροντας είπε: <<Όλοι οι Έλληνες ξέρουν το καλό, αλλά μόνο οι Σπαρτιάτες το πράττουν>>.

1.2 ΟΛΥΜΠΙΑ (αρχαία)

Το ιερό του Ολυμπίου Διός στην κοιλάδα του Αλφειού ήταν στην αρχαιότητα ο προσφιλέστερος λατρευτικός χώρος των Ελλήνων. Ακόμη και μετά το τέλος του αρχαίου πολιτισμού, ποτέ δεν έσβησε η ανάμνηση της Ολυμπίας και των αγώνων που τελούνταν εκεί. Από την ίδια την τοποθεσία, ωστόσο, όλο τον μεσαίωνα μέχρι τους νεότερους χρόνους, είχε χαθεί σχεδόν κάθε ίχνος. Με τις πλημμύρες του ορμητικού Κλαδέου και την απόπλυση του εδάφους από τις πλαγιές του, άλλοτε πολύ υψηλότερου λόφου Κρόνιου, το ιερό με την πάροδο του χρόνου καλύφθηκε πολλά μέτρα κάτω από τη γη.

Η ανακάλυψη του ιερού οφείλεται στον Άγγλο Ρίσταρντ Τσάντλερ (R. Chandler, *Travels in Greece*, 1766). Τα χρόνια του απελευθερωτικού Αγώνα του 1821, μια γαλλική εξερευνητική αποστολή υπό τον Αμπέλ Μπλονέ (Abel Blouet), επιχείρησε το 1829 μια πρώτη αρχαιολογική έρευνα και έφερε στην επιφάνεια τμήματα του ναού του Διός, 100 και πλέον χρόνια από τότε που ο Γερμανός ερευνητής της αρχαιότητας Γιόχαν-Γιόαχιμ Βίνκελμαν (Johann-Joachim Winckelmann), κάλεσε τους ειδικούς να φέρουν με εκτενείς ανασκαφές στην επιφάνεια τα ερείπια και τα γλυπτά της Ολυμπίας (1767), η Γερμανική Αυτοκρατορία, επιδίωξε να της δοθεί τέτοια άδεια ανασκαφών, η οποία της παραχωρήθηκε το 1874. Η συμφωνία που συνομολογήθηκε τότε με την Ελληνική κυβέρνηση, περιελάμβανε την τόσο σημαντική για το ελληνικό έθνος παράγραφο, ότι οι ανασκαφείς -ανεξάρτητα από τη μέχρι τότε επικρατούσα συνθήκη- υποχρεώνονταν να αφήσουν όλα τα ευρήματα στην Ελλάδα. Χάρη σε μία δωρεά του Αθηναίου τραπεζίτη Συγγρού, ανεγέρθηκε το 1887 στην ίδια την Ολυμπία ένα μουσείο, ώστε να είναι δυνατή η στέγαση των ευρημάτων κοντά στο ιερό. Το 1972 ανεγέρθηκε στην κοιλάδα του Κλαδέου ένα νέο μουσείο. Οι ανασκαφές και έρευνες των Γερμανών στην Ολυμπία, άρχισαν το 1875 και συνεχίζονται μέχρι σήμερα. Οι σημερινές ανασκαφές, έχουν ως στόχο, αφ' ενός να καθορίσουν σαφέστερα τις απαρχές της λατρείας, αφ' ετέρου να δώσουν μια εξήγηση για το χρονικό σημείο και τις συνθήκες υπό τις οποίες έκλεισε το ιερό.

1.2 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Οι απαρχές της λατρείας στην Ολυμπία είναι ελάχιστα γνωστές. Οι παλαιότερες ενδείξεις της ανθρώπινης παρουσίας στην περιοχή του μεταγενέστερου ιερού του Διός ανάγονται στα μέσα της 3ης π. Χ. χιλιετίας. Τότε στους νότιους πρόποδες του Κρονίου, είχε ιδρυθεί οικισμός από τον οποίον οι ανασκαφές έφεραν στο φως οικίες και τάφους. Η κορυφή του Κρονίου περιβαλλόταν από ένα τείχος κυκλικού σχήματος και ήταν καλυμμένη με πλάκες. Η σημασία αυτού του τείχους, δεν έχει ακόμη διασαφηνιστεί. Είναι πιθανόν να είχε λατρευτική λειτουργία, αλλά η υπόθεση αυτή δεν έχει ακόμη αποδειχθεί.

Ο οικισμός στα νότια του Κρονίου εγκαταλείφθηκε γύρω στο 2000 π.Χ. Για τους επόμενους αιώνες δεν υπάρχουν μέχρι σήμερα αρχαιολογικές μαρτυρίες από την ίδια την Ολυμπία. Ίχνη ανθρώπινης παρουσίας εμφανίζονται εκ νέου γύρω στο 1000 π. Χ. Πρόκειται για κάποιον αριθμό κυλίκων που χρησιμοποιούνταν στη λατρεία και αποτελούν τις μέχρι σήμερα παλαιότερες μαρτυρίες τελετουργικών πράξεων στο ιερό της Ολυμπίας, δεν έχει μέχρι σήμερα προσδιοριστεί. Βρισκόταν είτε στην κορυφή του Κρονίου είτε, το πιθανότερο, στις νότιες παρυφές του Κρονίου, κοντά στο Γαίον.

Τον 9^ο π. Χ. αιώνα, η Ολυμπία ήταν ήδη ένας ιερός τόπος που προσείλκυε πολλούς προσκυνητές. Το πυκνό ρεύμα των επισκεπτών μαρτυρεί ο μεγάλος αριθμός των αναθημάτων εκείνης της εποχής, τα χαρακτηριστικότερα από τα οποία είναι μορφές ζώων και ανθρώπων από πηλό και χαλκό. Εκτός από αυτά, προσφιλείς δωρεές προς τις θεότητες είναι κοσμήματα (ενώτια, δακτυλίδια, καρφίτσες, πόρτες). Μια ιδιαίτερα εντυπωσιακή, λόγω του αριθμού και του μεγέθους της, ομάδα αναθημάτων, αποτελούν οι χάλκινοι τρίποδες. Εκτός από τα αναθήματα που αφιέρωναν πόλεις από τα περίχωρα της Ολυμπίας, έφθαναν ήδη πολλά αφιερώματα από διάφορους τόπους της Πελοποννήσου και της Στερεάς Ελλάδας.

Τον 6^ο π. Χ. αιώνα, ο αριθμός των αφιερωμάτων αυξήθηκε. Η ακτινοβολία της Ολυμπίας έφθανε πλέον μέχρι τη Μεσοποταμία προς Ανατολάς, μέχρι την κάτω Ιταλία και την Ετρουρία προς Δυσμάς. Μια ιδιαίτερα σημαντική ομάδα αναθημάτων αποτελούν όπλα, δηλ. αντικείμενα εξάρτησης και οπλισμού, τα οποία και στους επόμενους αιώνες παρέμειναν η κυριότερη ομάδα αναθημάτων. με βάση την αρχαία παράδοση (Χρονικό του Ιππία από την Ήλιδα, 4ος π. Χ. αιώνας), το έτος 776 π. Χ. αποτέλεσε σημαντική τομή στην ιστορία της Ολυμπίας. Τότε, κατά την παράδοση, ο Σπαρτιάτης Λυκούργος, πρέπει να πραγματοποίησε συμφωνία με το Βασιλιά της Ήλιδος Ίφιτο, για την τέλεση λατρευτικών εορτών στην Ολυμπία. Η συμφωνία αυτή περιελάμβανε τον σημαντικό όρο, ότι κατά τη διάρκεια της εορτής, καθώς και κατά τις προηγούμενες και επόμενες ημέρες, θα έπρεπε να επικρατεί εκεχειρία σ' ολόκληρη την Ελλάδα, για να υπάρξει εγγύηση ασφαλούς διακίνησης για όλους όσους συμμετείχαν στις εορτές. Ήδη στην αρχαιότητα, η αξιοπιστία του Χρονικού του Ιππία αμφισβητούνταν (Πλούταρχος, Νούμας 1). Αλλά και αρχαιολογικώς μια τέτοια τομή στην ιστορία της Ολυμπίας για το έτος 776 π. Χ. δεν μπορεί να αποδειχθεί.

Σύμφωνα με τα ευρήματα των πιο πρόσφατων ανασκαφών (A. Mallwitz, H. Kyrieleis), ο 7ος π. Χ. αιώνας επέφερε μεγάλες αλλαγές στην εξωτερική διαμόρφωση του ιερού. Στις αρχές αυτού του αιώνα, ο χώρος στους πρόποδες του Κρονίου αναδιαμορφώθηκε ριζικά. Η κοίτη του Κλαδέου, που αρχικά έρεε κατά μήκος του Κρονίου, επεκτάθηκε προς τα Δυτικά (ακόμη πιο Δυτικά από τη σημερινή ροή του Κλαδέου) και η περιοχή στους Δυτικούς πρόποδες του λόφου, επικαλύφθηκε σε μεγάλη έκταση με άμμο. Ακόμη και η άλλοτε λοφώδης περιοχή στα νότια του Κρονίου ισοπεδώθηκε. Για να γεμίσουν τα κενά που βρίσκονταν στα χαμηλότερα στρώματα, χρησιμοποιήθηκαν -μεταξύ άλλων- η στάχτη των παλαιότερων Βωμών και χιλιάδες από τα αναθήματα των προηγούμενων αιώνων. Για πρώτη φορά, τότε, χάθηκε κάτω από τη γη και η κορυφή του προϊστορικού οικισμού που περιέβαλλε το τείχος. Στη θέση του τεμένους (;) της 3ης χιλιετίας, προέβαλε τώρα το τέμενος του Πέλοπος. Τέλος, στις αρχές του 7ου αιώνα δημιουργήθηκε για πρώτη φορά ένα στάδιο. Η θέση του εντοπίζεται, στα νοτιοανατολικά του Κρονίου.

Οι έρευνες των τελευταίων (A. Mailwitz, U. Sinn), έχουν παρουσιάσει νέες ενδείξεις ότι οι αλλαγές στην Ολυμπία που με βάση το Χρονικό του Ιππία χρονολογούνται στο 776 π. Χ., πραγματοποιήθηκαν ολοφάνερα περίπου 80 χρόνια μετά, δηλαδή στις αρχές του 7ου π. Χ αιώνα. Αυτό σημαίνει ακόμη ότι οι αγώνες δεν είναι τόσο παλαιοί, όσο είχε πρόσφατα υποτεθεί. Εν πάση

περιπτώσει δεν ήταν οι αγώνες το πρωταρχικό και κύριο γεγονός στη λατρεία της Ολυμπίας. Για τους προσκυνητές, οι οποίοι μετέφεραν το ιερό, τον 9^ο και τον 8^ο π. Χ. αιώνα, τόσα πολλά και πολύτιμα αφιερώματα από τόσα πολλά μέρη της Ελλάδας, θα πρέπει να υπήρχε μια αιτία πολύ σημαντικότερη και διαφορετική από τους αθλητικούς αγώνες, για να επισκεφθούν την Ολυμπία. Κατά τη διάρκεια του 7ου αιώνα, ο αριθμός και η πολυτέλεια των αναθημάτων που προσφέρονταν στην Ολυμπία αυξάνονταν σταθερά. Οι χάλκινοι τρίποδες, συχνό ανάθημα όπως και στο παρελθόν, έφθασαν τότε το ύψος των 3 μέτρων.

Στις αρχές του 6ου π. Χ. αιώνα, μαρτυρείται για πρώτη φορά στην Ολυμπία η ύπαρξη οικοδομημάτων. Γύρω στο 600 π. Χ. ανεγέρθηκε ο ναός της Ήρας. Ανατολικά του ναού και σε υψηλότερο επίπεδο, στους πρόποδες του Κρόνιου, κατασκευάστηκαν διαδοχικά εννέα ναόσχημα οικοδομήματα. Πρόκειται για αφιερώματα διάφορων πόλεων που ονομάστηκαν θησαυροί, γιατί σ' αυτά φυλάσσονταν πλούσια αναθήματα. Στα προσφερόμενα, όπως και κατά το παρελθόν, χάλκινα αναθήματα μικρού μεγέθους, προστέθηκαν και αγάλματα φυσικού μεγέθους. Τότε εγκαινιάστηκε η συνήθεια, να στήνουν οι νικητές αγάλματα στο ιερό της Ολυμπίας σε ανάμνηση της νίκης τους.

Ο 5ος π. Χ. αιώνας, αποτέλεσε για την Ολυμπία ακόμα μια σημαντική τομή. Οι πρώτες εορτές μετά το τέλος των Περσικών πολέμων, που τελέστηκαν το 476 π. Χ., εγκαινιάστηκαν από τους Έλληνες με μεγάλη λαμπρότητα (Ηροδ. 7, 165). Αποφασίστηκε να διοργανώνονται στο μέλλον ακόμη πιο πολυδάπανοι αγώνες. Το πρόγραμμα διευρύνθηκε εκ νέου και η διάρκεια επεκτάθηκε σε πέντε ημέρες. Το στάδιο ανακαινίστηκε επίσης και μεγεθύνθηκε σημαντικά. Την ίδια χρονική περίοδο πάρθηκε απόφαση να ανεγερθεί ναός προς τιμήν του Διός και να τοποθετηθεί στο εσωτερικό του επιβλητικό άγαλμα του θεού. Στο άνδρηρο των θησαυρών προστέθηκαν ακόμη τρεις. Με κάποια έξοδα βελτιώθηκαν επίσης οι εγκαταστάσεις για την εξυπηρέτηση του μεγάλου αριθμού των επισκεπτών. Έτσι στη Δυτική περιοχή του ιερού, δημιουργήθηκε μια εκσυγχρονισμένη εγκατάσταση λουτρών, μία από τις πρώτες εγκαταστάσεις τέτοιου τύπου σε Ελληνικό έδαφος, με ζεστό νερό στη διάθεση του καθενός. Με τις συνεχώς πολλαπλασιαζόμενες αναθέσεις κατασκευής αγαλμάτων θεών και αθλητών, επιφορτίστηκαν οι καλύτεροι καλλιτέχνες της Ελλάδας. Η αίγλη της Ολυμπίας αυξήθηκε τόσο πολύ, ώστε όλο και πιο συχνά συνέρρεαν εκεί πολιτικοί, φιλόσοφοι και καλλιτέχνες, γιατί εκεί συναντούσαν το μεγαλύτερο κοινό για τη διάδοση των ιδεών και των έργων τους. Τέτοιες εμφανίσεις πραγματοποίησαν για παράδειγμα, ο Θεμιστοκλής (Πλουτ. θεμ. 17), ο Ηρόδοτος (Λουκ. Ηρόδοτος ή Αετίων 1 γ) και ο Αλκιβιάδης (Θουκ. 6,1 & Ισοκρ. 16, 32 κ. εξ.). Η άνθιση της Ολυμπίας συνεχίστηκε αδιάκοπα κατά τον 4^ο π. Χ. αιώνα. Για μία ακόμη φορά δημιουργήθηκε στο ιερό ένας ακόμη ναός. Αφιερώθηκε στη Μητέρα των θεών, που τιμώνταν ήδη από παλαιά στην Ολυμπία. Στη συνέχεια το κέντρο βάρους της οικοδομικής δραστηριότητας, στράφηκε στη βελτίωση των εγκαταστάσεων, για την παραμονή των επισκεπτών του ιερού. Έτσι δημιουργήθηκε στα νοτιοδυτικά ένας μεγάλος ξενώνας (Λεονίδαιον), ο οποίος προσέφερε πολλούς χώρους για την τέλεση εορταστικών συμποσίων. Η Ολυμπία παρέμεινε επίσης ένας χώρος διάδοσης πολιτικών ιδεών. Εδώ ο ρήτορας Λυσίας το 388 π. Χ. κάλεσε την ομήγυρη να επαγρυπνεί έναντι της

Περσικής Αυτοκρατορίας (Διον. Αλικ.. Περί Λυσίου 29-30). Ο Μέγας Αλέξανδρος, όχι μόνο ίδρυσε ένα μνημείο που αντιπροσώπευε τη Μακεδονική ισχύ, αλλά προανήγγειλε το 328 π. Χ. ένα πρόγραμμα για τεθεί τέρμα στο προσφυγικό πρόβλημα της ταλαιπωρημένης από τους εμφύλιους πολέμους Ελλάδος (Διοδ. 17, 109,1 και 18, 8. 3-4). Αμείωτος παρέμεινε και ο αριθμός αγαλμάτων Θεών και ανδριάντων αθλητών, που φιλοτεχνούσαν οι σημαντικότεροι καλλιτέχνες.

Κατά τη διάρκεια των εορτών του έτους 364 π. Χ., το ιερό γνώρισε την εμπειρία δύο τρομακτικών ημερών. Γενικές πολιτικές ανατροπές οδήγησαν στο να απολέσει η Ήλις, η οποία είχε καταλάβει βίαια την περιοχή της Ολυμπίας στις αρχές του 6ου π. Χ. αιώνα, την κυριαρχία της επί του ιερού. Όπως και κατά τους παλαιότερους χρόνους, κύριοι της λατρείας του Διός στην Ολυμπία έγιναν και πάλι οι Αρκάδες. Οι Ήλαιοι για να παρεμποδίσουν τους Αρκάδες, να διοργανώσουν αυτοί τους δημοφιλείς αγώνες, κατέκλυσαν το ιερό κατά τη διάρκεια των λατρευτικών εορτών. Ήλθαν σε σύντομη, αλλά σφοδρή συμπλοκή στην Άλιτι (εν. Ελλ. 7, 4) και λίγο αργότερα οι Ήλαιοι απέκτησαν και πάλι την κυριαρχία επί της Ολυμπίας.

Τον 3^ο και τον 2^ο π. Χ. αιώνα, στη γραπτή παράδοση, μικρός λόγος γίνεται για την Ολυμπία. Αυτό δεν οφειλόταν στη σημασία του ιερού την εποχή αυτή, αλλά στο ότι τα νέα ισχυρά κέντρα στην Ανατολή (Πέργαμος, Αντιόχεια, Αλεξάνδρεια), προσείλκυαν περισσότερο την προσοχή της αρχαίας ιστοριογραφίας και λογοτεχνίας. Οι ανασκαφές έδειξαν ότι η οικοδομική δραστηριότητα στην Ολυμπία συνεχίστηκε αμείωτη. Δημιουργήθηκαν και άλλοι ξενώνες και τα λουτρά εκσυγχρονίστηκαν. Για τους αθλητές κατασκευάστηκαν εξαιρετικές εγκαταστάσεις εκγύμνασης. Για την κατασκευή των χάλκινων αγαλμάτων, η οποία συνεχίστηκε σε αμείωτο ρυθμό, εγκαταστάθηκαν καλλιτέχνες στη συνοικία των τεχνιτών, μέσα στον ιερό χώρο. Πόσο έντονα επιβίωναν ακόμη και τον 2^ο π. Χ. αιώνα οι παλαιές συνήθειες στην Ολυμπία, καταδεικνύεται λ.χ., στη συμπεριφορά του Ρωμαίου στρατηγού Λ. Μίμμιου (L. Mummius) μετά τη νίκη του επί της Αχαϊκής Συμπολιτείας και την κατάληψη της Κορίνθου το 146 π. Χ. αφιέρωσε στην Ολυμπία 21 ασπίδες, ως λάφυρα πολέμου, τις οποίες διέταξε να τις επιχρυσώσουν και να τις αναρτήσουν στο ναό του Διός (Παυσ. 5.10. 5). Με την πράξη του αυτή ακολούθησε το παράδειγμα των Σπαρτιατών, οι οποίοι αμέσως μετά την αποπεράτωση του ναού ανάρτησαν εκεί λάφυρα πολέμου.

Οι πρώτες δεκαετίες του 1ου π. Χ. αιώνα, ήταν περίοδος μεγάλων συμφορών για την Ελλάδα. Νέοι πόλεμοι και ορδές πειρατών που επωφελούνταν από τις ταραχές, οδήγησαν τότε τη χώρα σε μεγάλη κρίση. Για την Ολυμπία δε μαρτυρούνται μεγάλες ζημιές. Οι λατρευτικές τελετές και αγώνες δεν ανακόπηκαν. Αναμφίβολα, ωστόσο, δεν είναι τυχαίο, ότι με την αρχή της Ραχ Rommana, επί αυτοκράτορος Αυγούστου, ο ίδιος ο Αυτοκράτορας, καθώς και άλλα μέλη και φίλοι του Οίκου του (π.χ. Αγρίππας, Ηρώδης ο Μέγας), εμφανίστηκαν στην Ολυμπία ως δωρητές. Με τη βοήθειά τους μπόρεσε ν' αποπερατωθεί η Στοά της Ηχούς και τα πρηνή του σταδίου επεκτάθηκαν, ώστε να μπορούν να χωρούν περισσότερους θεατές.

Τον 1^ο μ. Χ. αιώνα πολλά μέλη του Ρωμαϊκού Αυτοκρατορικού Οίκου (Τιβέριος, Γερμανικός), εξεδήλωναν τη συμπάθειά τους για την Ολυμπία, γεγονός που πιστοποιεί η συμμετοχή τους στους αγώνες. Ο Αυτοκράτορας

Νέρων (54-68), ήταν ένας ξεχωριστός φίλος του αρχαίου Ελληνικού πολιτισμού και ειδικότερα των Ελληνικών αγώνων. Όταν το '67 επισκέφθηκε την Ελλάδα, είχε προετοιμαστεί πληρέστερα γι' αυτό το ταξίδι. Κέρδισε μεγάλη συμπάθεια μεταξύ των Ελλήνων, από το γεγονός ότι σε μία εορταστική διακήρυξη στο ιερό του Ποσειδώνος στα Ίσθμια τους προσέφερε και πάλι την ανεξαρτησία τους. Πιθανώς ως έκφραση ευγνωμοσύνης γι' αυτήν την ευεργεσία, οι Έλληνες ρύθμισαν έτσι τα πράγματα, ώστε ο Νέρων μπόρεσε, πριν από την επιστροφή του στη Ρώμη, να λάβει μέρος σε όλους τους παραδοσιακούς αγώνες. Επομένως και στα Ολύμπια.

Την παραμονή του στην Ολυμπία μαρτυρεί ίσως ένα οικοδόμημα στα βόρεια του ιερού. Η μεγάλη έπαυλης στα νοτιοανατολικά του ιερού. Η επονομαζόμενη <<οικία του Νέρωνος>>, κατασκευάστηκε σύμφωνα με νεώτερες πολύ αργότερα, μετά την παραμονή του στην Ολυμπία. Στα νοτιοδυτικά, νοτίως του Λεωνοδαίου, κατασκευάστηκε την εποχή του Νέρωνος ένα οικοδόμημα, το οποίο, τουλάχιστον στους μεταγενέστερους χρόνους φαίνεται ότι ήταν τόπος συγκέντρωσης ενός σωματείου αθλητών. Όπως όλοι οι επαγγελματικοί κλάδοι στην Ελλάδα, έτσι και οι αθλητές συνενώθηκαν σε επαγγελματικό σωματείο. Αυτές οι αθλητικές ενώσεις είχαν ιερό χαρακτήρα. Οι αθλητές τιμούσαν ως προστάτη τους τον Ηρακλή. Η αυστηρή τάξη αυτών των επαγγελματικών εταιρειών, αποτελούσε εγγύηση ότι οι αγώνες στην Ολυμπία δε θα έχαναν ποτέ τον ιερό τους χαρακτήρα.

Τον 2^ο αιώνα, η ευημερία της Ολυμπίας φαίνεται σε πολλά νέα οικοδομήματα, που προορίζονταν για την εξυπηρέτηση του τεράστιου πλήθους των επισκεπτών. Έτσι το ιερό εφοδιάστηκε με ένα νέο σύστημα ύδρευσης, λουτρά ξενώνες και καταστήματά. Με τον Σεπτίμιο Σεβήρο (193-211), ανήλθε στο Ρωμαϊκό Αυτοκρατορικό θρόνο και πάλι ένας ένθερμος υποστηρικτής των Ελληνικών Αγώνων.

Αυτό συνδέεται πιθανώς με την ανοικοδόμηση, στα νότια και νοτιοανατολικά του ιερού, μεγάλων οικοδομημάτων, τα οποία ενδεχομένως χρησίμευαν ως τόποι συγκέντρωσης για τις αθλητικές ενώσεις.

Δεν υπάρχουν μαρτυρίες, ότι η μεγάλη οικονομική κρίση, που έπληξε ολόκληρη τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία τον 3^ο αιώνα, επηρέασε την Ολυμπία. Με μεγάλες δαπάνες π.χ. εκτελέστηκαν επισκευές στην είσοδο του σταδίου. Όταν το ιερό καταστράφηκε από ισχυρό σεισμό, στα τέλη του 3ου αιώνα, τα περισσότερα από τα κτίρια υπέστησαν ζημιές, όπως και ο ναός του Διός. Για την πλατιά διαδεδομένη υπόθεση, ότι η Ολυμπία το 267 απειλήθηκε ή λεηλατήθηκε από τους Ερούλους, διαβόητη φυλή από τη βόρεια Ευρώπη, δεν υπάρχουν γραπτές μαρτυρίες. Και οι ανασκαφές επίσης δεν έχουν αποδείξει κάτι αντίστοιχο. Τον 4^ο αιώνα το ιερό έμελλε να υποστεί κατ' επανάληψη καταστροφές από τις δυνάμεις της φύσης. Μόλις ξεπεράστηκαν οι ζημιές του ισχυρού σεισμού του 300, το ιερό καταστράφηκε και πάλι από πλημμύρες. Ιδιαίτερες φθορές υπέστη το δυτικό μέρος του ιερού, όπου ο Κλάδεος κατέστρεψε πολλά οικοδομήματα, καλύπτοντας το με άμμο και χαλίκια.

Το 393 ο Αυτοκράτορας Θεοδόσιος Α΄, διέταξε το κλείσιμο όλων των Ελληνικών ιερών. Δεν υπάρχουν πληροφορίες ποια ιερά αφορούσε

συγκεκριμένα το αυτοκρατορικό διάταγμα. Αλλά το γεγονός ότι ο διάδοχος του Θεοδοσίου Β΄. 42 χρόνια αργότερα (435), έπρεπε να λάβει εκ νέου μέτρα κατά των ιερών Ελλήνων, καταδεικνύει πόσο δημοφιλείς παρέμεναν ακόμη και τότε οι αρχαίοι λατρευτικοί χώροι.

Με τη διάλυση του ιερού, δε σταμάτησε και η ζωή στους πρόποδες του Κρόνιου. Τα κτίσματα που παρέμεναν ακόμη όρθια, κυρίως οι ξενώνες, τα καταστήματα, τα λουτρά και τα εστιατόρια, διαμορφώθηκαν έτσι ώστε να χρησιμοποιηθούν ως κατοικίες. Κατά τη διάρκεια του 5ου και του 6ου αιώνα, αναπτύχθηκε σ' αυτόν τον οικισμό ζωή γεμάτη σφρίγος. Οι περισσότεροι κάτοικοι ασχολούνταν με τη γεωργία. Πολλές επιβλητικές οικίες περιελάμβαναν εκτός από χώρους διαμονής, εγκαταστάσεις για την επεξεργασία των γεωργικών προϊόντων. Με τις ανασκαφές ήλθαν στην επιφάνεια πέντε πατητήρια. Σε πολλές οικίες βρέθηκαν επίσης σκεύη απαραίτητα για τις γεωργικές εργασίες. Στα ερείπια του εργαστηρίου των γλυπτών του 5ου π. Χ. αιώνα, ανεγέρθηκε μία Χριστιανική Βασιλική.

Στα μέσα του 5ου αιώνα, τα δυτικά σύνορα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, καθώς και οι δυτικές ακτές της Πελοποννήσου απειλήθηκαν από στρατεύματα των Γόθων. Για την αντιμετώπιση αυτού του κινδύνου, τοποθετήθηκαν στις ακτές στρατιωτικές φρουρές. Πιθανώς η ανέγερση του μικρού φρουρίου στο κέντρο του παλαιότερου ιερού, βρίσκεται σε συνάφεια με τα αμυντικά μέτρα που προώθησε τότε ο αυτοκράτορας του Βυζαντίου.

Το γεγονός ότι αμέσως μετά την ανέγερση του φρουρίου κατασκευάστηκαν οικίες δίπλα σχεδόν στην εξωτερική πλευρά του τείχους του φρουρίου, αποδεικνύει ότι ο πληθυσμός του οικισμού αυξήθηκε και πάλι μετά την ανέγερση του φρουρίου. Στα μέσα του 6ου αιώνα, η Πελοπόννησος, επλήγη από έναν ισχυρό σεισμό. Τότε μεταβλήθηκε σε ερείπια η μικρή επαρχιακή πόλη στους πρόποδες του Κρόνιου. Καταστράφηκε και το φρούριο και μαζί με αυτό ο ναός του Διός, ο οποίος είχε κατά το ήμισυ συμπεριληφθεί στο τείχος του φρουρίου. Στα νότια των ερειπίων του ναού, βρίσκονται οι κίονες, έτσι ακριβώς όπως έπεσαν από το σεισμό.

Πάνω στα ερείπια του κατεστραμμένου οικισμού, κατασκευάστηκαν τον 7^ο και τον 8^ο αιώνα και πάλι κατοικίες. Η ευημερία όμως των παλαιότερων χρόνων είχε παρέλθει. Για άγνωστους μέχρι σήμερα λόγους, οι κάτοικοι τον 8^ο και τον 9^ο αιώνα, εγκατέλειψαν τον οικισμό και η Ολυμπία ερημώθηκε.

1.2.2 ΚΤΙΡΙΑ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Το Πελόπιον (το τέμενος του Πέλοπα) ανακαινίζεται κατά τον 6^ο αιώνα π. Χ. Ο περίβολος του παίρνει τότε, από κυκλωτερής αρχικά, πεντάγωνο σχήμα και αποκτά πρόπυλο, που κατά τον 5^ο αι. π. Χ. θα αντικατασταθεί με άλλο μνημειακότερο. Πρόσφατη πρόταση για χρονολόγηση του Πελόπιου στον 4^ο αι. π. Χ. δεν φαίνεται να ευσταθεί. Στο τέλος του 6ου αι. π. Χ. ανήκει το αρχαιότερο Πρυτανείο, στη γωνιά της Άλτης, έδρα των Πρυτάνεων αξιωματούχων του Ιερού. Σε ιδιαίτερο χώρο στεγαζόταν η ιερή εστία, με το άσβεστο πυρ της. Στους χώρους της βόρειας πλευράς του Πρυτανείου

γινόταν η εστίαση των επίσημων ξένων και νικητών των αγώνων. Του μεγάλου βωμού του Διός, στα ΝΑ, του ναού της Ήρας, κανένα ίχνος δεν έχει σωθεί. Διαμορφωμένος σιγά-σιγά σε λοφίσκο από την τέφρα των θυσιών και της εστίας του Πρυτανείου, διαλύθηκε από τις βροχές μετά τη διακοπή της λειτουργίας του Ιερού. Ο Χώρος μπροστά στο βωμό και κυρίως τα πρηνή του εξώστη των θησαυρών, ήταν πιθανόν το θέατρο που αναφέρει ο Ξενοφών. Ονομάζονταν έτσι από τη θέα που προσέφερε προς το Βωμό και τις θυσίες και τις άλλες τελετές. Το αρχαϊκό Στάδιο, απλό ακόμα και χωρίς κανονικά πρηνή, εκτεινόταν κατά μήκος του εξώστη των θησαυρών με τη Δυτική στενή πλευρά του, όπου και το τέρμα, ανοικτή προς το μεγάλο Βωμό του Διός. Στην ίδια περίπτωση θέση, ίσως λίγο ανατολικότερα μετατοπισμένο, διαμορφώνεται το στάδιο κατά το πρώτο μισό του 5ου αι. π. Χ., με το στίβο όμως σε βαθύτερο επίπεδο και τα πρηνή των μακρών πλευρών κανονικότερα. Κατά το τέλος του 5ου αι. π. Χ. το στάδιο μετατοπίζεται και πάλι ανατολικότερα κατά 82 μ. και βορειότερα κατά 7 μ. και κλείνεται τώρα και στη στενή δυτική πλευρά του. Όπως έδειξαν οι πρώτες ανασκαφικές έρευνες, το ανάχωμα του στενού αυτού Δυτικού πρηνούς του σταδίου κολοβώνεται, όταν κατά τα μέσα του 4ου αι. π. Χ. κτίζεται η στοά της Ηχούς, που χώρισε οριστικά το Ιερό από το στάδιο. Έτσι το στάδιο, που ως την εποχή αυτή αποτελούσε μέρος του Ιερού χώρου, αφού οι αγώνες είχαν καθαρά θρησκευτική σημασία, αλλάζει όχι μόνο μορφή, αλλά και χαρακτήρα, καθώς διαχωρίζεται από το Ιερό, στη θέση όπου βρίσκεται σήμερα.

Και οι αγώνες από τότε αρχίζουν να μεταβάλλονται σιγά-σιγά σε θέαμα κοσμικό. Ο στίβος του νέου αυτού σταδίου έχει μήκος 212,54 μ. και πλάτος 28,50 μ. περίπου, ενώ οι λίθινες αφέσεις απέχουν η μία από την άλλη 192,28 μ. αντί 186 μ. που είχε το κλασσικό στάδιο. Τα πρηνή έκλεισαν το στίβο από τις τέσσερις πλευρές του και δεν είχαν λίθινα καθίσματα, εκτός από ελάχιστα για τα τιμώμενα πρόσωπα. Η χωρητικότητα του σταδίου ήταν 45.000 θεατών. Οι θεατές κάθονταν απευθείας στη γη. Λίθινη επίσης ήταν η εξέδρα των Ελλανοδικών στο νότιο πρηνές του σταδίου, απέναντι από το Βωμό της Δήμητρας Χαμύνης. Κατά την Ελληνιστική εποχή εξάλλου το στάδιο συνδέθηκε στη ΒΔ γωνία του με το Ιερό με τον καμαρωτό στενό διάδρομο, την Κρύπτη, που είχε στο δυτικό του άκρο πύλη με κίονες κορινθιακούς. Στο χώρο του σταδίου βρέθηκαν πολλά πηγάδια, απαραίτητα για την ύδρευση των χιλιάδων επισκεπτών κατά τις ημέρες των αγώνων.

Ο <<δρόμος>> του ιπποδρόμου είχε σχήμα ελλειψοειδές και ήταν χωρισμένος στον άξονα του με κάποιο χώρισμα λίθινο ή ξύλινο, μήκους δύο σταδίων (δηλ. 390 μ. περίπου).

Κατά τον 5^ο αι. π. Χ. το Ιερό στο μέγιστο πλούτο του και ακμή. Τώρα ανεγείρεται στο κέντρο της Άλτης το σημαντικότερο οικοδόμημά της, ο γιγάντιος ναός του Διός, που άρχισε να κτίζεται στα 470 π. Χ. περίπου, ευθύς μετά την αναδιοργάνωση του κράτους, και ήταν έτοιμος στα 456 π. Χ.

Το ανάλαφρο κυκλικό περίπτερο οικοδόμημα, νότια του Πρυτανείου, το Φιλίππειον, άρχισε να κτίζεται από τον Φίλιππο Β΄ μετά τη μάχη της Χαιρόνιας (338 π. Χ.) αποπερατώθηκε όμως από το γιο του Αλέξανδρο τον Μέγα.

Στα Δ. της Άλτης κοντά στον Κλάδεο, ανέκαθεν χώρο προπόνησης των αθλητών, οικοδομείται κατά τον 3^ο αι. π. Χ. η Παλαίστρα για την άσκηση στην πάλη, πυγμαία και άλμα. Είχε τετράγωνο περίπου σχήμα (66,35 x 67,75 μ.) με περίστυλη αυλή γύρω από την οποία ήταν στεγασμένοι χώροι για αποδυτήρια, ελαιοθέσιον, κονιστήριον, λουτρά και αίθουσες με πάγκους για διδασκαλία.

Προς Β. της Παλαίστρας και συνεχόμενο με αυτή ήταν το Γυμνάσιο, περικλειστο ορθογώνιο κτίσμα (120 x 220 μ.) με ευρύχωρη αυλή στο μέσο και στοές στις τέσσερις πλευρές της. Εδώ γινόταν η προπόνηση των αθλητών στα αγωνίσματα που απαιτούσαν εκτεταμένο χώρο, όπως το ακόντιο, ο δίσκος, ο δρόμος. Κτίστηκε στον πρώιμο 2^ο αι. π. Χ. ενώ η μνημειώδης είσοδός του, ανάμεσα σε αυτό και στην Παλαίστρα, σε μορφή αμφιπρόστυλου Κορινθιακού πρόπυλου, ανήκει μάλλον στο τέλος του 2ου αι. π. Χ.

Η Παλαίστρα χρησίμευε για την προπόνηση και την τελική προετοιμασία των αθλητών των βαρέων αθλημάτων. Από τα γειτονικά καταλύματα τους δίπλα στο Γυμνάσιο, οι αθλητές έφθαναν γρήγορα, μέσω της κύριας πρόσβασης στη βορειοδυτική γωνία του τετραγωνικού κτιρίου στους χώρους προπόνησης. Γύρω από το στίβο προπόνησης, στο κεντρικό αίθριο, κατανέμονταν συνολικά 19 δωμάτια. Μερικά από αυτά χρησίμευαν ως θάλαμοι οργάνων, άλλα ως χώροι καθαριότητας και υγιεινής. Κατά την Ελληνική συνήθεια, οι χώροι άσκησης των αθλητών αποτελούσαν επίσης πεδίο φιλοσοφικών συζητήσεων και πνευματικής αγωγής των παιδών. Πολλά δωμάτια εφοδιασμένα με περιφερειακά έδρανα χρησίμευαν γι' αυτόν το σκοπό. Η Παλαίστρα οικοδομήθηκε πιθανότατα τον 3^ο π. Χ. αιώνα.

Το Γυμνάσιον. Ήταν ο χώρος άσκησης για τους αθλητές των ελαφρών αθλημάτων. Για να διευκολύνεται η προπόνηση των δρομέων, η ανατολική πλευρά του, μήκους 210 μέτρων, ήταν στεγασμένη σε πλάτος σχεδόν 12 μέτρων. Το Γυμνάσιο οικοδομήθηκε στα τέλη του 2ου αιώνα. Κατόπιν βλαβών που υπέστη τον 3^ο μ. Χ. αιώνα αναλήφθηκαν νέες επισκευαστικές εργασίες. Τον 4^ο μ. Χ. αιώνα ολόκληρη η δυτική πλευρά του Γυμνασίου παρασύρθηκε από τα ύδατα του Κλεδέου. Τότε καταστράφηκαν και τα καταλύματα των αθλητών, που βρίσκονταν εκεί σύμφωνα με τη μαρτυρία του Παιουανία.

1.2.3 ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ

Αν και ο πρώτος ολυμπιονίκης που μνημονεύεται είναι ο Ηλείος Κόροιβος που νίκησε στο αγώνισμα του σταδίου το 776 π. Χ., είναι γενικά αποδεκτό ότι τα Ολύμπια είχαν ήδη μια ζωή 500 ετών. Όπως όλοι οι Ελληνικοί αγώνες, αποτελούσαν ουσιαστικό κομμάτι θρησκευτικών γιορτών και τελούνταν στην κοιλάδα της Ολυμπίας, που ανήκε στην επικράτεια της Ηλίδος. Αναφέρεται ότι στη διοργάνωσή του 776 π. Χ. τελέστηκε ένα μόνο αγώνισμα, ο δρόμος ή στάδιον (200 περίπου μέτρα). Με την πάροδο του χρόνου όμως, προστέθηκαν και άλλα αγωνίσματα. Το 724 π. Χ. περιλήφθηκε ο δίσυλος (δρόμος 2 σταδίων, δηλαδή, σήμερα δρόμος 400 μέτρων) και το 720 π. Χ. ο δόλιχος (δρόμος 24 σταδίων). Η πάλη και το πένταθλο (άλμα, δίσκος, δρόμος, ακοντισμός και πάλη) εισήχθησαν το 708 π. Χ. Η πυγμαχία εισήχθει το 688 π. Χ.

οι αγώνες τεθρίπτων το 680 π. Χ., οι ιππικοί και το παγκράτιο (δηλαδή συνδυασμός πάλης και πυγμαχίας) το 648 π. Χ. Από το 633 ως το 616 π. Χ. εισήχθησαν τα αγωνίσματα παιδιών. Το 520 π. Χ. καθιερώθηκε η οπλιτοδρομία, το 500 π. Χ. οι αγώνες απήνης (αρματοδρομία ημιόνων, που όμως καταργήθηκε στα μέσα του 5ου π. Χ. αιώνα), το 408 π. Χ. οι αρματοδρομίες με συνωρίδες (δηλαδή με άρματα που έσερναν δύο άλογα) το 396 π. Χ. οι αγώνες κηρύκων και σαλπικτών. Το πρόγραμμα πάντως παρουσίαζε μεγάλη ποικιλία όπως στους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Μέχρι την 77η Ολυμπιάδα (472 π. Χ.), όλα τα αγωνίσματα τελούσαν σε μία ημέρα. Με την αύξηση όμως των αθλημάτων (στους κλασικούς χρόνους ήταν συνολικά 18), ο χρόνος αυξήθηκε σε 5 ημέρες. Την πρώτη, γίνονταν η ορκωμοσία αθλητών και ελλανοδίκων, η καταγραφή των αθλητών, οι αγώνες σαλπικτών και κηρύκων και θυσίες στους Βωμούς των θεών. Την δεύτερη γίνονταν τα αγωνίσματα παιδιών. Την τρίτη γίνονταν οι ιππικοί αγώνες και το πένταθλο και προσφέρονταν θυσίες στον Πέλοπα. Την τέταρτη γίνονταν η επίσημη εκατόμβη στον Δία και ακολουθούσαν τα αγωνίσματα δρόμου, πόλης, παγκρατίου και πυγμαχίας. Η πέμπτη μέρα ήταν αφιερωμένη στη στέψη των νικητών και σε θυσίες προς τους θεούς.

Αρχικά, στα Ολύμπια έπαιρναν μέρος μόνον γνήσιοι ελεύθεροι Έλληνες, εφόσον δεν είχαν διαπράξει ιεροσυλία ή φόνο. Οι αγωνιζόμενοι, είτε προέρχονταν από τη μητροπολιτική Ελλάδα, είτε από αποικίες, ήταν ερασιτέχνες, αλλά περνούσαν μια περίοδο σκληρής προετοιμασίας, την επίβλεψη της οποίας είχαν οι ελλανοδίκες. Ως αμοιβή έπαιρναν τον κότινο, αλλά και σημαντικά βραβεία σε είδος ή σε χρήμα. Σώζονται κατάλογοι ολυμπιονικών από το 776 π. Χ. ως το 217 μ. Χ. Οι αγώνες τελούσαν σχεδόν αδιάκοπα μέχρι το 394, οπότε καταργήθηκαν από τον αυτοκράτορα του Βυζαντίου Θεοδόσιο Α'. Κατά τα 100 ή 200 χρόνια ζωής των αγώνων, οι νικητές προέρχονταν από μερικές Ελληνικές πόλεις, κυρίως την Αθήνα και τη Σπάρτη. Τους επόμενους τρεις αιώνες όμως, ο αριθμός των πόλεων αυξήθηκε σε 100. Και κατά τα τελευταία 100 χρόνια, αθλητές έφθαναν στην Ολυμπία από απομακρυσμένες πόλεις, όπως την Αντιόχεια, την Αλεξάνδρεια και τη Σιδώνα.

Όταν η Ελλάδα υποτάχθηκε στη Ρώμη το 146 π. Χ., τα Ολύμπια έχασαν αρχικά τη σημασία τους, κυρίως επειδή οι Ρωμαίοι περιφρονούσαν τους γυμνικούς αγώνες. Το 86 π. Χ. ο Σύλλας επιχείρησε ανεπιτυχώς να μεταφέρει τους αγώνες στη Ρώμη. Ο Αύγουστος όμως σύντομα αντιλήφθηκε τη σημασία των Ελληνικών γιορτών ως μέσον άσκησης επιρροής στην Ελλάδα και γι' αυτό ενίσχυσε τη διοργάνωσή τους τόσο στην Ολυμπία όσο και στη Ρώμη. Στα Ολύμπια αυτά έπαιρναν πλέον μέρος όχι μόνο Έλληνες, όπως παλαιά, αλλά και Ρωμαίοι. Ο χαρακτήρας όμως των αγώνων αυτών είχε πια εκφυλιστεί: ο επαγγελματισμός είχε επισκιάσει την ευγενική άμιλλα και η δωροδοκία έγινε συνήθεια. Οι αγώνες που καταργήθηκαν το 394 μ. Χ. δεν είχαν μεγάλες ομοιότητες με τα Ολύμπια των κλασικών χρόνων

1.3 Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

1.3.1 ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ. <<Η ΟΛΥΜΠΙΑΣ>>.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες ήταν πεντετηρικοί. Γίνονταν δηλαδή κάθε τέσσερα πλήρη χρόνια και εντάσσονταν στην ημερολογιακή οκταετηρίδα, ήταν μια περίοδος οκτώ ετών που κάλυπτε τη διαφορά των 11 1/4 ημερών που υπήρχε ανάμεσα στο σεληνιακό έτος των 354 ημερών και στο ηλιακό των 365 μερών. Οι αρχαίες γιορτές υπολογίζονταν με βάση το σεληνιακό μήνα (28 ημέρες), επειδή όμως έτσι κινδύνευαν οι εποχιακές εορτές να μετακινηθούν και από το καλοκαίρι π.χ. να πέσουν στον χειμώνα, επινοήθηκαν οι λεγόμενοι εμβόλιμοι μήνες στα σεληνιακά έτη που ήταν τρεις μοιρασμένοι μέσα στην οκταετία. Η ημερομηνία των αγώνων και των άλλων και των άλλων μεγάλων εορτών καθορίστηκε με βάση αυτή την ημερολογιακή οκταετηρίδα. Έτσι εξηγείται και η ασάφεια γύρω από την ακριβή ημερομηνία των Ολυμπιακών Αγώνων. Πάντως αυτοί τελούσαν την πρώτη πανσέληνο μετά το θερινό ηλιοστάσιο. Σήμερα οι ερευνητές συμφωνούν ότι οι αγώνες γίνονταν στα μέσα Ιουλίου, από τις 11 ως τις 16 περίπου.

Η τέλεσή τους το μεσοκαλοκαίριο επιβεβαιώνεται και από τις μαρτυρίες των πηγών, σύμφωνα με τις οποίες οι θεατές και οι αθλητές υπέφεραν από την αφόρητη ζέση, από τις πολλές μύγες και από τα κουνούπια. Ο Αιλιανός διηγείται πως κάποιος Χιώτης μυλωνάς απειλεί τον βοηθό του (τον δούλο του) πως θα τον βγάλει από το μύλο, όπου δεν αλέθει με προθυμία, και θα τον στείλει στην Ολυμπία για να παρακολουθήσει τους Αγώνες, πιστεύοντας πως έτσι θα τον τιμωρήσει, αφού ήταν πιο κοπιαστικό να ψήνεσαι στον ήλιο βλέποντας τους Αγώνες, από το να αλέθει στάρι στον χερόμυλο.

Ο αριθμός των ημερών κατά τις οποίες τελούνταν οι αγώνες δεν ήταν ο ίδιος σ' όλη τη διάρκεια της αρχαιότητας. Ως τα 684 π. Χ. (24η Ολυμπιάδα), όταν τα αγωνίσματα ήταν έξι, οι αγώνες γίνονταν σε μία μόνο μέρα. Στην 25η Ολυμπιάδα, όταν εισήχθησαν τα αγωνίσματα των αρματοδρομιών, προστέθηκε δεύτερη μέρα.

Στην 37η (632 π. Χ.) μπήκαν στο πρόγραμμα τα αγωνίσματα παιδών και τους προστέθηκε τρίτη ημέρα. Αργότερα φαίνεται ότι οι γιορτές κρατούσαν πέντε ημέρες, αν και πρέπει να υπήρχαν αυξομειώσεις των ημερών κατά τη διάρκεια της μακράς ιστορίας των Αγώνων.

Το διάστημα που μεσολαβούσε από τη λήξη των Αγώνων ως την αρχή του πέμπτου χρόνου, οπότε θα άρχιζαν οι επόμενοι, έπαιρνε το όνομα Ολυμπιάς. Αξίζει να σημειωθεί, ότι ο όρος Ολυμπιάς χρησιμοποιούνταν επίσης για να δηλώσει τους ίδιους τους αγώνες. Οι Ολυμπιάδες χρησιμοποιήθηκαν ως βάση γενικής χρονολογήσεως και αντικατέστησαν τις επί μέρους τοπικές χρονολογήσεις (π.χ. στην Αθήνα χρονολογούσαν με τους επώνυμους άρχοντες, στο Άργος με τις ιέρειες της Ήρας, στη Σπάρτη με τους Εφόρους κλπ.). Το σύστημα αυτό πλεονεκτούσε απέναντι στα τοπικά συστήματα χρονολογήσεως, γιατί είχε πανελλήνιο χαρακτήρα και ήταν γνωστό και καταληπτό σε όλο τον Ελληνικό κόσμο.

Κάθε Ολυμπιάδα έπαιρνε την ονομασία της από το νικητή σταδιοδρόμο και τον αύξοντα αριθμό της με βάση την πρώτη Ολυμπιάδα.

Συμβατικά ως πρώτη θεωρήθηκε αυτή που νίκησε ο Ηλείος Κοροίβος το 776 π. Χ. Η αρίθμηση των Ολυμπιάδων, έγινε από το σοφιστή Ιππία τον Ήλαιο, γύρω στα 400 π. Χ., ο οποίος πιθανόν να χρησιμοποίησε αρχεία του ιερού ή ακόμα και προφορικές παραδόσεις. Ο Αριστοτέλης, αλλά και αργότερα ο Ερατοσθένης καθώς και ο Φλέγων από τις Τράλλεις και ο Ιούλιος Αφρικανός, συμπλήρωσαν τον κατάλογο Ιππία με τις Ολυμπιάδες των επόμενων αιώνων.

1.3.2. Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ <<ΕΚΕΧΕΙΡΙΑΣ>>.

Η λέξη <<εκεχειρία>> (έχω, χείρα), σημαίνει διακοπή των εχθροπραξιών, ανακωχή. Ήταν ένας θεσμός που προέβλεπε την αναστολή των εχθροπραξιών για ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα, το οποίο άρχιζε με την αναγγελία των αγώνων. Ο θεσμός αυτός καθιερώθηκε με την ιερή συνθήκη ανάμεσα σε τρεις Βασιλείς: τον Ίφιο των Ηλείων, τον Κλεοσθένη των Πισατών και το Λυκούργο της Σπάρτης. Πόσο διαρκούσε η εκεχειρία δεν είναι γνωστό με βεβαιότητα. Πάντως αρχικά ήταν ένας μήνας και αργότερα τρεις. Ορισμένοι φτάνουν να αναφέρουν το διάστημα των δέκα μηνών. Κατά το διάστημα της εκεχειρίας οι αθλητές, οι συγγενείς τους και οι απλοί προσκυνητές μπορούσαν να ταξιδέψουν άφοβα για να δουν τους πολυθρύλητους αγώνες και να επιστρέψουν έπειτα στην πατρίδα τους με ασφάλεια.

Χάρη στο θεσμό αυτό, το Ιερό της Ολυμπίας απέκτησε τεράστιο κύρος και φήμη. Αλλά και οι Ήλαιοι, που κρατούσαν έτσι επί μακρά χρονικά διαστήματα τη χώρα τους έξω από πολεμικές διαμάχες, γνώρισαν ευημερία, τουλάχιστον ως τον 5^ο αι. π. Χ. Μάλιστα ο Πολύβιος, την πυκνότητα του πληθυσμού της Ηλείας και την ευδαιμονία της χώρας, τις αποδίδει στο θεσμό της εκεχειρίας.

Η αναγγελία των Αγώνων - ή προκήρυξη όπως θα λέγαμε σήμερα- γινόταν με σπονδοφόρους. Ήταν πολίτες της Ήλιδας, που στεφανωμένοι με κλαδιά ελιάς και κρατώντας το ραβδί του κήρυκα στο χέρι, έφερναν από πόλη σε πόλη, σε όλο τον Ελληνικό κόσμο το μήνυμα της Ιερής Εκεχειρίας, της οποίας ήταν και εγγυητές.

Για τους όρους της Εκεχειρίας δεν υπάρχουν ακριβείς και σαφείς μάρτυρες, γιατί κανένας από τους αρχαίους συγγραφείς δεν αναφέρει λεπτομέρειες. Από τις διάφορες περιπτώσεις παραβίασεως της Εκεχειρίας, μπορούμε να συμπεράνουμε τους κυριότερους από αυτούς.

Κατά τη Εκεχειρία: 1) σταματούσε κάθε εχθροπραξία και επιτρεπόταν ελεύθερα η προσπέλαση στη χώρα της Ηλείας, που κηρυσσόταν ουδέτερη και απαραβίαστη. Επί πλέον, όσοι επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν, να πάρουν μέρος στους αγώνες, ήταν ελεύθεροι να περάσουν ακόμη και από χώρες με τις οποίες η πατρίδα τους βρισκόταν σε πόλεμο, 2) Απαγορευόταν

αυστηρά η είσοδος στην Ηλεία σε οποιονδήποτε οπλισμένο ή σε ομάδα στρατού, 3) Απαγορευόταν η εκτέλεση οποιασδήποτε θανατικής ποινής.

Η σπουδαιότητα της Εκεχειρίας ήταν, ότι σαν ελεύθερος θεσμός είχε αναγνωρισθεί συνειδητά από όλους τους Έλληνες και είχε γίνει σεβαστός. Αυτό φαίνεται από το γεγονός ότι μέσα στα 1200 περίπου χρόνια ζωής των Ολυμπιακών Αγώνων, οι παραβιάσεις που έγιναν ήταν ελάχιστες και ασήμαντες.

1.3.3 ΟΙ ΘΕΑΤΕΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Από τα πέρατα του Ελληνικού κόσμου έρχονταν θεατές για να προσφέρουν θυσίες στους θεούς και στους ήρωες και να παρακολουθήσουν τους αγώνες της Ολυμπίας. Ξεκινούσαν από τις άκρες του Ελληνικού κόσμου, από τον Κιμμέριο Βόσπορο και την Κυρήνη, από τη Μεγάλη Ελλάδα και τις Μικρασιατικές πόλεις για να χαρούν το λαμπρότερο θέαμα της αρχαιότητας. Με τα πόδια οι πιο φτωχοί, έφιπποι ή με άμαξες οι πλουσιότεροι, συγκεντρώνονταν στην κοιλάδα του Αλφειού: ποιητές, φιλόσοφοι, πολιτικοί, τύραννοι, αλλά και απλοί πολίτες και χωρικοί.

Όλοι είχαν δικαίωμα να παρακολουθήσουν τους αγώνες, ακόμα και οι Βάρβαροι και οι δούλοι, εκτός από τις παντρεμένες γυναίκες.

Οι Ηλείοι που με μεγάλη προσοχή οργάνωναν τους αγώνες, δεν αναλάμβαναν τη στέγαση και τη διατροφή του πλήθους που συνέρεε εκεί. Μόνο τον 4^ο αι. χτίστηκε το Λεωνίδιο, ξενώνας για τους επίσημους ξένους. Το πλήθος έμενε στο ύπαιθρο, κοντά στα ποτάμια. Έστειναν σκηνές, κατασκεύαζαν στέγαστρα από κλαδιά θάμνων ή έβρισκαν προστασία κάτω από δέντρα.

Οι <<θεωρίες>> όμως (οι επίσημες αντιπροσωπεΐες από διάφορες πόλεις), έστειναν πλούσιες σκηνές και τις αναγκαίες εγκαταστάσεις για τα άλογα, που θα έτρεχαν στις αρματοδρομίες και στις ιπποδρομίες. Τα τρόφιμα τα έφερναν μαζί τους. Τα βράδια άναβαν φωτιές όχι μόνο για την υγρασία, αλλά και για να διώχνουν τα διάφορα έντομα. Πολύ σοβαρό ήταν το πρόβλημα του νερού, πως δηλαδή να ξεδιψάσουν οι χιλιάδες θεατές που παρακολουθούσαν τους αγώνες στα μέσα του καλοκαιριού. Φαίνεται ότι η έλλειψη αντιμετωπιζόταν, ως ένα βαθμό τουλάχιστον, από τις διάφορες πηγές και τα πολυάριθμα πηγάδια που άνοιγαν κυρίως κοντά στους αγωνιστικούς χώρους, το στάδιο και τον ιππόδρομο. Αργότερα ο Ηρώδης ο Αττικός, έδωσε οριστική λύση στο πρόβλημα, κατασκευάζοντας ένα μεγάλο υδραγωγείο.

1.3.4 ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Μια αυστηρότατη διάταξη, που μένει ως σήμερα ανεξήγητη, είναι αυτή που απαγόρευε στις γυναίκες να μπαίνουν στο στάδιο και να παρακολουθούν τους αγώνες, καθώς και στην Άλτη κατά την περίοδο των Αγώνων. Το πιο

παράδοξο είναι ότι η απαγόρευση δεν είχε ισχύ για τις νέες κοπέλες. Και το λέει με σαφήνεια ο Πausanίας, όταν μιλά για τον αποκλεισμό των γυναικών: <<Παρθένοους δε ούκ εΐργουσι εεάσθαι>>. Είναι παράδοξο να επιτρέπεται η θέα σκληρών αγώνων στις ανύπαντρες κοπέλες και να μην επιτρέπεται στις μητέρες και στις γυναίκες των αγωνιστών. Η απαγόρευση βέβαια ίσχυε μόνο κατά τη διάρκεια των αγώνων, γιατί σε άλλες εποχές, η είσοδος γυναικών στην Άλτη ήταν ελεύθερη.

Μόνο μια γυναίκα παρακολουθούσε τους αγώνες καθισμένη επάνω στο Βωμό, που βρισκόταν αντίκρυ στους Θωκούς των Ελλανοδικών, μέσα στο στάδιο. Ήταν ιέρεια της Δήμητρας Χαμύνης, στην οποία δινόταν αυτό το τιμητικό αξίωμα από τους Ήλειους κάθε τέσσερα χρόνια. Έτσι η Ρήγιλλα, η γυναίκα του Ηρώδη του Αττικού, που ευεργέτησε την Ολυμπία με την κατασκευή του υδραγωγείου, εκλέχθηκε από τους Ήλειους ιέρεια της Δήμητρας Χαμύνης για να μπορέσει να μπει στο στάδιο και να παρακολουθήσει τους. Η τιμωρία για τις γυναίκες που θα παρέβαιναν τον απαγορευτικό νόμο, όπως λέει ο Πausanίας, ήταν αυστηρή: <<Οσες θα τολμούσαν να παρευρεθούν στους Αγώνες και να περάσουν ακόμη τον Αλφειό ποταμό, τις ημέρες που γίνονταν οι Αγώνες, θα τις γκρέμιζαν οι Ήλαιοι από τους ψηλούς απόκρημνους βράχους του όρους Τυταίου. Η μόνη που παραβίασε αυτό το νόμο και δεν τιμωρήθηκε ήταν η Καλλιπάτειρα, η κόρη του Διαγόρα, που ήταν κόρη, αδελφή και μητέρα Ολυμπιονικών. Ο Διαγόρας είχε τρεις γιους: τον Ακουσίλαο, τον Δαμάγητο και τον Δωριέα, και δύο κόρες: τη Φερενίκη και την Κιλλιπάτειρα. Η Φερενίκη είχε γιο τον Ευκλέα, η Καλλιπάτειρα τον Πεισίροδο. Όλοι αυτοί στάθηκαν τρανοί αθλητές και Ολυμπιονίκες. Η Καλλιπάτειρα λοιπόν μετά το θάνατο του άντρα της, ανέλαβε την ιδιαίτερη φροντίδα της προετοιμασίας του γιού της και τον έφερε στην Ολυμπιάδα να αγωνιστεί. Μεταμφιέστηκε τέλεια σε άντρα γυμναστή και μπήκε στο στάδιο. Όταν ο γιος της Πεισίδορος νίκησε, η Καλλιπάτειρα όρμησε στο στίβο πηδώντας το περίφραγμα που είχαν για τους γυμναστές και χωρίς να το καταλάβει της έπεσαν τα ρούχα. Έτσι φανερώθηκε πως ήταν γυναίκα. Οι Ελλανοδίκες όμως, τιμώντας τον πατέρα της, τα αδέρφια της και το γιο της, που είχαν όλοι νικήσει στους Ολυμπιακούς αγώνες, την άφησαν ελεύθερη και ατιμώρητη.

Αυτό το περιστατικό όμως στάθηκε αφορμή να θεσπιστεί ένας κανονισμός, σύμφωνα με τον οποίο και οι γυμναστές έπρεπε να είναι γυμνοί στους αγώνες.

Παρ' όλο που οι γυναίκες αποκλείονταν από τους αγώνες, υπήρχε περίπτωση να αναγορευτούν νικήτριες. Αυτό γινόταν στους ιππικούς αγώνες, όπου νικητής στεφόταν όχι ο ηνίοχος ή ο ιππέας, αλλά ο ιδιοκτήτης του αλόγου του άρματος. Έτσι παρουσιάστηκαν περιπτώσεις όπου νικητής ήταν γυναίκα. Η Κυνίσκα, η κόρη του Σπαρτιάτη Βασιλιά Αρχιδάμου, ήταν η πρώτη γυναίκα που νίκησε στο τέθριππο, το 392 π. Χ. και μετά ακολούθησαν και άλλες κυρίως Σπαρτιάτισσες.

1.3.5 ΟΙ "ΘΕΩΡΙΕΣ"

Αν αμέτρητοι ήταν οι μεμονωμένοι προσκυνητές, υπήρχαν και οι επίσημες αποστολές των πόλεων, οι αντιπροσωπείες που λέγονταν, όπως είπαμε, θεωρίες. Τόσο μεγάλη μάλιστα σημασία έδιναν οι διάφορες πόλεις στη θεωρία τους, ώστε όχι μόνο πολυάριθμα μέλη τις αποτελούσαν, αλλά πολύτιμα ήταν και τα δώρα που έστελναν, στο Μεγάλο Δία, στις πολλές θεότητες που λατρεύονταν στην Άλτη, και στους άρχοντες της Ηλίδας. Οι πόλεις φιλοδοξούσαν να συγκροτήσουν τις αντιπροσωπείες τους από τους πιο εκλεκτούς πολίτες. Αυτοί λέγονταν θεωροί και αρχηγός τους επίσημος ήταν ο αρχιθέωρος.

Θεωρίες έστελναν οι πόλεις μόνο στους τέσσερις πανελλήνιους αγώνες: (Πυθία, Νεμέα, Ισθμία, Ολυμπία) και φρόντιζαν πάντα να είναι εντυπωσιακή η συμμετοχή τους. Πάντως οι θεωρίες που έστελναν στους Ολυμπιακούς Αγώνες, φρόντιζαν να είναι πιο μεγαλοπρεπές, γιατί οι αγώνες αυτοί είχαν ξεχωριστή επιβολή σε ολόκληρο τον Ελληνικό κόσμο χάρη στην ιερότητά τους, στο κύρος των οργανωτών, στην αυστηρότητα των κριτών και στην αμεροληψία τους.

Δύσκολα μπορούμε σήμερα να συλλάβουμε το μεγαλείο μιας θεωρίας, όπως π.χ. του πάμπλουτου τυράννου των Συρακουσών Ιέρωνα ή του Διονυσίου ή και των Αθηναίων κατά την 91η Ολυμπιάδα (416 π. Χ.), που την χρηματοδότησε, την οργάνωσε και την οδήγησε σαν αρχιθέωρος στην Ολυμπία ο Αλκιβιάδης. Για τη θεωρία αυτή είπαν πως ήταν η λαμπρότερη από όσες έστειλε ποτέ Ελληνική πόλη, αποτέλεσε θρίαμβο για την Αθήνα και προσωπικό θρίαμβο για τον Αλκιβιάδη. Ο Αλκιβιάδης σαν αρχιθέωρος, για να πανηγυρίσει τις νίκες που κέρδισε στις αρματοδρομίες, πρόσφερε πλούσιο γεύμα σε όλο το πλήθος των θεατών και την τροφή για όλα τα άλογα των θεωριών. Σ' αυτή την πανδαισία, παραστάθηκαν στον Αλκιβιάδη εκπρόσωποι διάφορων πόλεων. Έτσι, πρόσφεραν Κυζικηνοί τα σφάγια, οι Χιώτες τα σανά για τα ζώα, οι Λέσβιοι το κρασί και οι Εφέσιοι τις μεγάλες σκηνές για το γεύμα. Ο Αλκιβιάδης αργότερα, στην απολογία του μπροστά στο Δήμο των Αθηναίων, θα καυχηθεί γι' αυτή τη μεγαλοπρεπή θεωρία, που τόσο είχε ανεβάσει το γόητρο της Αθήνας.

1.3.6 ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΩΝ

Η συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες, καθώς και σε άλλους πανελλήνιους τοπικούς αγώνες των πόλεων, δεν ήταν ελεύθερη, υπήρχαν περιορισμοί που τους τηρούσαν με μεγάλη αυστηρότητα. Πρίν από όλα οι αγωνιστές έπρεπε να είναι Έλληνες - στους βάρβαρους απαγορευόταν η συμμετοχή. Ακόμα, δεν επιτρεπόταν να πάρουν μέρος οι δούλοι. Έπειτα από την υποδούλωση της χώρας στους Ρωμαίους, η διάταξη για τη συμμετοχή μόνο Ελλήνων στους αγώνες, έπαψε να ισχύει και οι Ρωμαίοι γίνονταν δεκτοί. Πρώτος Ρωμαίος νικητής αναφέρεται ο Γάιος, που νίκησε στην 177η Ολυμπιάδα (72 π. Χ.). Ακόμη αναδείχτηκαν νικητές ο Αυτοκράτορας Τιβέριος στο τέθριππο κατά την 199η Ολυμπιάδα (17 μ. Χ.), και ο Νέρων το 65 μ. Χ., αφού ανάγκασε τους αντιπάλους του να αποσυρθούν.

Μια διάταξη που οι Ήλαιοι την τηρούσαν αυστηρά, ήταν πως οι αθλητές έπρεπε να πάνε στην Ολυμπία ένα μήνα πριν την έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων για να προπονηθούν κάτω από την επίβλεψη των Ηλείων κριτών και ακόμη ν' αποδείξουν πως είχαν προπονηθεί τους τελευταίους δέκα μήνες. Σε περίπτωση που ένας αθλητής δεν έφθανε έγκαιρα στην Ολυμπία, έπρεπε να δικαιολογήσει την αργοπορία του. Ο Απολλώνιος, ο επονομαζόμενος Ράντης, αθλητής από την Αλεξάνδρεια, όπως αφηγείται ο Πausanias, έφτασε αργοπορημένος στην Ολυμπία και δικαιολογήθηκε πως από τη μεγάλη κακοκαιρία το καράβι του καθυστέρησε. Ήταν κατά την 218η Ολυμπιάδα (93 μ. Χ.). Οι κριτές δέχτηκαν τη δικαιολογία του και τον κλήρωσαν στην πυγμαχία. Αλλά τότε παρουσιάστηκε ο ανταγωνιστής του Ηρακλείδης, και αυτός από την Αλεξάνδρεια, που απέδειξε ότι ο Ράντης έλεγε ψέματα, γιατί δεν ήταν οι καιροί στη θάλασσα που τον καθυστέρησαν, αλλά η συμμετοχή του σε αγώνες στην Ιωνία, όπου μάζευε χρήματα. Οι κριτές απέκλεισαν το Ράντη και τον τιμώρησαν με πρόστιμο.

Από τους αγώνες αποκλείονταν όσοι είχαν διαπράξει φόνο ή είχαν κλέψει από ναό, αλλά και όσοι είχαν παραβιάσει την Εκεχειρία, είτε άτομα ήταν αυτοί είτε πόλεις. Έτσι η Σπάρτη το 420 π. Χ. αποκλείστηκε από τους αγώνες και τιμωρήθηκε με πρόστιμο 2.000 μνάς, γιατί είχε επιτεθεί στο Λέπρεο κατά τη διάρκεια της Εκεχειρίας. Τότε ο Λακεδαιμόνιος Λίχας, για να μπορέσει να πάρει μέρος στους αγώνες, εμφάνισε τη συνωρίδα του σαν βιωματική. Όταν η συνωρίδα νίκησε, παρουσιάστηκε ο ίδιος στην ανακήρυξη των νικητών και έδωσε την τιμητική ταινία στο μέτωπο του ηνίοχου του δείχνοντας σε όλους ότι δικό του ήταν το άρμα. Η πράξη του θεωρήθηκε προσβλητική και οι Έλληνοδίκες έβαλαν τους ραβδούχους να τον μαστιγώσουν.

Κάθε αθλητής δήλωνε την προσέλευσή του και καταγραφόταν, π.χ. Αθηναίος, Αργεῖος, Ηλείος, Κορίνθιος κλπ. Είχαν όμως οι αθλητές το δικαίωμα να δηλωθούν σαν πολίτες άλλης πόλης. Αυτό μπορούσαν να το κάνουν, όταν ήθελαν να τιμήσουν τον άρχοντα μιας πόλης με τον οποίο τους συνέδεε φιλία ή αισθάνονταν υποχρεωμένοι απέναντι του. Επίσης, όταν άλλη πόλη τους προσέφερε δώρα και τιμές και κάποτε, όταν τους είχε διώξει η πατρίδα τους, για να τους τιμωρήσει ή να τους εκδικηθεί.

Ο Αστυλος από τον Κρότωνα της Κάτω Ιταλίας ήταν μεγάλος αθλητής. Νίκησε στα αγώνισμα στάδιο σε τρεις στη σειρά Ολυμπιάδες, την 73η, 74η, 75η (488 - 480 π. Χ.). Στην πρώτη είχε καταγραφεί Κροτωνιάτης, στις άλλες όμως δύο δηλώθηκε Συρακόσιος, γιατί ήθελε να τιμήσει τον τύραννο Ιέρωνα, με τον οποίο τον συνέδεε φιλία. Ύστερα από αυτό οι Κροτωνιάτες τον εξόρισαν, κατέστρεψαν το άγαλμά του, που του είχαν στήσει στο ναό της Ήρας μετά την πρώτη του νίκη, και μετέτρεψαν το σπίτι του σε δεσμωτήριο για να τον προσβάλουν.

Έναν άλλο αθλητή, τον Εργοτέλη, γιο του Φιλάνορος από την Κνωσό της Κρήτης, τον έδιωξαν οι πολιτικοί του αντίπαλοι από την πατρίδα του. Αυτός κατέφυγε στην Ίμερα της Σικελίας και σαν Ίμεραῖος νίκησε στον δόλιχο στην Ολυμπία, αλλά και στα Πύθια, Νεμέα και Ίσθμια.

Τον Δίωνα από την Κουλωνία της Κάτω Ιταλίας που είχε νικήσει στο στάδιο παιδών στην Ολυμπία, τον έπεισαν, προσφέροντάς του χρήματα, να

δηλωθεί Συρακόσιος και χάρισε πολλές νίκες στη νέα του πατρίδα στην κατηγορία των ανδρών.

1.3.7 ΚΡΙΤΕΣ, ΕΛΛΑΝΟΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ

Στους μυθικούς χρόνους ο αθλοθέτης των αγώνων ήταν και ο κριτής, όπως ο Ηρακλής, ο Πέλοπας, ο Αχιλλέας κλπ. Ο μυθικός βασιλιάς της Ήλιδας, ο Ίφιτος, ο μεγάλος αναδιοργανωτής των Ολυμπιακών Αγώνων, επέβλεπε μόνος του τη διεξαγωγή τους. Μόνο στην 50η Ολυμπιάδα, δηλαδή το 584 π. Χ., έγιναν δύο οι αγωνοθέτες οι Ελλανοδίκες. Αργότερα οι Ελλανοδίκες έγιναν εννιά. Από αυτούς τρεις επέβλεπαν τους ιππικούς αγώνες, τρεις το πένταθλο και οι υπόλοιποι τα άλλα αγωνίσματα. Από τότε ο αριθμός τους κυμαινόταν σε συσχετισμό με την αυξομείωση του κράτους των Ηλείων. Στην 103η Ολυμπιάδα (368 π. Χ.) οι Ελλανοδίκες έγιναν δώδεκα, όσες ήταν και οι φίλες των Ηλείων. Όμως από την επόμενη, μετά τον πόλεμο που είχαν οι Ήλειοι με τους Αρκάδες, ο αριθμός των Ελλανοδικών περιορίστηκε στους οκτώ, ίσως γιατί μετά την ήττα των Ηλείων σ' αυτό τον πόλεμο, μέρος από τη χώρα τους αποσπάστηκε και έτσι λιγόστεψαν οι φυλές που την αποτελούσαν. Οριστικά οι Ελλανοδίκες έγιναν δέκα από την 108η Ολυμπιάδα (348 π. Χ.) και φαίνεται πως τόσο έμειναν ως το τέλος, γιατί τόσο αναφέρονται από τον Πausανία και τον Φιλόστρατο.

Στην αρχή ο θεσμός των Ελλανοδικών ήταν κληρονομικός και ισόβιος. Όταν όμως οι Ελλανοδίκες έγιναν περισσότεροι, πιθανόν μετά το 584 π. Χ., η εκλογή τους γινόταν με κλήρο ανάμεσα σε όλους τους Ηλείους πολίτες. Οι Ελλανοδίκες εκλέγονταν για μία Ολυμπιάδα και η εκπαίδευσή τους διαρκούσε 10 μήνες. Το διάστημα που έμεναν στην Ήλιδα κατοικούσαν στον Ελλανοδικαίωνα, μεγάλο κτίριο στην αγορά της Ήλιδας εκεί διδάσκονταν από τους νομοφύλακες τα καθήκοντά τους, καθώς και τις διατάξεις που όριζαν τη διεξαγωγή των αγωνισμάτων. Τον τελευταίο μήνα πριν από τους αγώνες, παρακολουθούσαν τις προπονήσεις των αθλητών και φαίνεται πως τότε έκαναν την τελική επιλογή, όπως θα δούμε σε άλλο κεφάλαιο.

Κατά τη διάρκεια των αγώνων οι Ελλανοδίκες φορώντας πορφυρό μανδύα, σε ανάμνηση της βασιλικής καταγωγής του θεσμού, είχαν τη γενική εποπτεία. Οι Ελλανοδίκες, μπορούσαν να επιβάλλουν ποινές χρηματικές και σωματικές και να αποκλείσουν αθλητές από τους αγώνες. Έργο τους επίσης ήταν η απονομή των βραβείων. Η απόφασή τους ήταν σεβαστή και ανέκκλητη. Αν κανένας αθλητής είχε την εντύπωση πως αδικήθηκε, μπορούσε να προσφύγει στη Βουλή των Ηλείων. Η Βουλή, που συνεδρίαζε κατά τη διάρκεια των αγώνων στο Βουλευτήριο της Ολυμπίας, είχε τη δυνατότητα να τιμωρήσει Ελλανοδική για λανθασμένη απόφαση, δεν είχε όμως το δικαίωμα να ακυρώσει την απόφασή του. Έχουμε το παράδειγμα του αθλητή Ευπόλεμου ή Ευπόλη από την Ηλεία, που νίκησε στο αγώνισμα του σταδίου κατά την 96η Ολυμπιάδα (396 π. Χ.). Από τους τρεις Ελλανοδίκες του δρόμου, ο ένας διαφώνησε και είπε πως νικητής ήταν ο Λέων από την Αμβρακία, ενώ οι άλλοι δύο έκριναν νικητή τον Ευπόλεμο.

Ο Λέων προσέφυγε στη Βουλή και αυτή με απόφασή της τιμώρησε με πρόστιμο τους Ελλανοδίκες για τη λανθασμένη κρίση τους. Η νίκη όμως έμεινε στον Ευπόλεμο, που έστησε μάλιστα και τον ανδριάντα του στην Άλτη.

Οι Ηλείοι, θέλοντας οι αγώνες τους να διατηρούν το κύρος και τη μεγάλη τους φήμη στο πανελλήνιο, έδιναν μεγάλη προσοχή, ώστε όχι μόνο να τηρούνται αυστηρά οι κανονισμοί, αλλά και η κρίση τους να είναι δίκαιη και αμερόληπτη. Και φαίνεται πως η ευθυκρισία των Ηλείων αναγνωριζόταν από όλους τους Έλληνες. Και οι ίδιοι πίστευαν πως έκριναν δίκαια. Γι' αυτό, όταν κάποτε ο Βασιλιάς της Αιγύπτου Ψάμμης τους προέτρεψε να αποσύρουν τους κριτές τους από τους αγώνες, αν θέλουν να γίνονται στον τόπο τους με τρόπο αμερόληπτο, οι Ηλείοι αρνήθηκαν κατηγορηματικά να δεχτούν την άποψή του.

Κατά την 112η Ολυμπιάδα (332 π. Χ.), όταν ο Τρωίλος, που ήταν ο ίδιος Ελλανοδίκης, νίκησε σε συνωρίδα ίππων και στο άρμα πύλων, οι Ηλείοι, για να διατηρήσουν το κύρος των Ελλανοδικών, απαγόρευσαν στο μέλλον να αγωνίζονται οι Ελλανοδίκες στις αρματοδρομίες και στις ιπποδρομίες.

Ο Ηρόδοτος χρησιμοποιεί την κρίση των Ηλείων - και αυτό φανερώνει τη σημασία που της έδινε - για να αποδείξει πως ο βασιλιάς της Μακεδονίας Αλέξανδρος ο Αμύντου, ήταν Έλληνας. Αφού λέει, οι Ηλείοι κριτές δέχτηκαν τον Αλέξανδρο να αγωνιστεί στην Ολυμπία, στο στάδιο, θα πεί πως ο Αλέξανδρος ήταν Έλληνας και πως οι ανταγωνιστές του, που είχαν ζητήσει τον αποκλεισμό του χαρακτηρίζοντάς τον βάρβαρο, είχαν άδικο. Και ο Πίνδαρος, χαρακτηρίζει την κρίση των Ηλείων Ελλανοδικών: <<αγνάν κρίσιν>>.

Ένα άλλο σημείο που έχει ιδιαίτερη σημασία, είναι ότι οι Ελλανοδίκες είχαν μεγάλη ελευθερία στην εξάσκηση των καθηκόντων τους.

Υπήρχαν βέβαια γενικοί κανόνες σύμφωνα με τους οποίους έκριναν και αποφάσιζαν, αλλά αυτοί δεν ήταν δεσμευτικοί, ούτε περιοριστικοί ως προς τις λεπτομέρειες.

Οι Ελλανοδίκες είχαν βοηθούς στο έργο τους, τον αλυτάρχη και τους αλύτας, που ήταν υπεύθυνοι για την ομαλή διεξαγωγή των αγώνων και τους μαστιγοφόρους ή ραβδούχους, που εκτελούσαν τις αποφάσεις τους.

Εκτός από αυτούς, στο ιερό της Ολυμπίας, υπηρετούσε τις ημέρες των αγώνων πολυάριθμο προσωπικό από ιερείς και υπαλλήλους. Θα τους αναφέρουμε με συντομία: ο Θεηκόλος, ο Ιερέας, οι μάντιες που έδιναν τους χρησμούς, ο εξηγητής αυτός που εξηγούσε στους ξένους τα σχετικά με τις τελετές και τους αγώνες, ο αυλητής που έπαιζε αυλό κατά τη διάρκεια των θυσιών, ο ξυλεύς που φρόντιζε για τα ειδικά ξύλα από δέντρα λεύκης για τις θυσίες, ο γραμματεύς που έκανε την ανακοίνωση για τη συμμετοχή των αθλητών στους αγώνες, ο σπονδαύτης αυτός που έδινε το ρυθμό με τον αυλό στις σπονδές και στις θυσίες, οι επισπονδορχησταί και οι υποσπονδορχησταί, αυτοί που φρόντιζαν για να τηρούνται οι συνθήκες και ο καθημεροθύτης αυτός που έκανε τις καθημερινές πρωινές θυσίες.

Υπήρχε ακόμη και το κατώτερο προσωπικό που το αποτελούσαν: ο οινοχόος, ο κλειδούχος, ο μάγειρος, ο αρχιμάγειρος, ο αρτοκόπος,

ο στεγανόμος (φροντιστής και συντηρητής των κτιρίων). Επίσης υπήρχαν ο αρχιτέκτων και ο γιατρός. Όλων αυτών το έργο φαίνεται από τα ονόματά τους.

1.3.8 ΤΟ ΕΠΑΘΛΟ

Οι Ολυμπιακοί αγώνες ήταν στεφανίτες. Το μοναδικό βραβείο, το άθλον για τους νικητές στην Ολυμπία ήταν ένα στεφάνι από κλαδί αγριελιάς, ο κότινος. Σύμφωνα με τοπικό μύθο στην Ηλεία, οι αγριελιές βαστούσαν από την ελιά που φύτεψε ο Ηρακλής στο γυμνό τόπο του Κρονίου, φέροντάς την από τη χώρα των Υπερβορείων, όπου πήγε κινηγώντας την αφιερωμένη στην Άρτεμη χρυσοκέρατη ελαφίνα. Αυτό λέει και ο Πίνδαρος, που προσθέτει ότι ο Ηρακλής βρήκε την περιοχή της Ολυμπίας άδενδρη να ψήνεται από τον ήλιο και σκέφτηκε να μεταφυτέψει εκεί ελιές γιατί είναι δέντρα σκληρά και αντέχουν στην ξηρασία και τη ζέση.

Σύμφωνα με την παράδοση, τον κότινο τον καθιέρωσε σαν έπαθλο ο Ίφιτος ύστερα από χρησμό του μαντείου των Δελφών. Ο Φλέγων θεωρεί ότι ο πρώτος αθλητής που στέφθηκε με τον κότινο ήταν ο Μεσσήνιος σταδιονίκης της 7ης Ολυμπιάδας (752 π. Χ.), ο Δαικλής. Ο κότινος κοβόταν πάντα από την ίδια γέρικη αγριελιά, την Καλλιστέφανο, που φύτερωνε δεξιά από τον οπισθόδρομο του ναού του Δία. Ένας παις αμφιθαλής (που η μητέρα του και ο πατέρας του βρίσκονταν στη ζωή), έκοβε με χρυσό ψαλίδι τόσα κλαδιά από το δέντρο, όσα ήταν και τα αγωνίσματα. Τα πήγαινε μέσα στο ναό της Ήρας και τα ακουμπούσε πάνω σε μία χρυσελεφάντινη τράπεζα με παραστάσεις των αγωνισμάτων, έργο του γλύπτη Κολώτη, από εκεί τα έπαιρναν οι Ελλανοδίκες για τη στέψη των νικητών.

Από την εποχή του Μ. Αλεξάνδρου και μετά, έδιναν στους αθλητές αμέσως μετά τη νίκη ένα κλαράκι φοίνικα και μ' αυτό στο χέρι πήγαιναν οι νικητές στην επίσημη τελετή της στέψεως την 5η ημέρα.

Είναι γνωστό ακόμη πως για βραβείο χρησιμοποιούσαν μάλλινες ταινίες που τις έδεναν στα μέτωπα των ηνιόχων ή των ιππέων που νικούσαν στους ιππικούς αγώνες, ενώ τον κότινο τον έπαιρναν οι ιδιοκτήτες των αρμάτων και των αλόγων.

Η ηθική σημασία της βραβεύσεως στην Ολυμπία ήταν ανυπολόγιστη. Οι αθλητές αγωνίζονταν με ευθύτητα, με τιμιότητα και με αξιοπρέπεια μπροστά στα μάτια της συναγμένης Ελλάδας για να αποκτήσουν ένα απλό στεφάνι, πολυτιμότερο όμως από οποιοδήποτε πλούτο, που θα το πρόσφεραν δώρο στον οίκο, στο γένος, στην πόλη, στους προγόνους ή στους θεούς.

1.4 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Καμιά θρησκευτική γιορτή και κανένα μεγάλο ιερό δεν υπήρχε στην Ελλάδα που να μη συνδύαζε τη λατρεία με την οργάνωση των αγώνων, μάλιστα οι πρώτοι αγωνιστικοί χώροι βρίσκονταν στα προαύλια και στα περίγυρα των ναών, με κύριους θεατές τους θεούς.

Από όλους όμως τους αγώνες, οι σπουδαιότεροι και αρχαιότεροι ήταν της Ολυμπίας <<μηδ' Ολυμπίας αγώνα φέρτερον ουδάσομεν>>, τραγουδά ο Πίνδαρος στην πρώτη Ολυμπιακή ωδή του και συμπληρώνει: <<όπως το νερό είναι το πολυτιμότερο από τα στοιχεία και όπως ο χρυσός προβάλλει σαν το πιο ακριβό ανάμεσα σε όλα τα αγαθά και όπως τέλος ο ήλιος φωτοβολεί περισσότερο από κάθε άλλο άστρο, έτσι και η Ολυμπία λάμπει σκιάζοντας κάθε άλλον αγώνα>>.

Το ιερό της Ολυμπίας διατήρησε σαν κύρια αποστολή την καλλιέργεια του αγωνιστικού πνεύματος, του άθλου στη ζωή, ενώ οι Δελφοί και τα μυστήρια άνοιγαν στον άνθρωπο το δρόμο για την πραγμάτωση μιας ανώτερης ζωής.

Ήδη από την αυγή της ιστορίας, μετά το 776 π. Χ., έτος της πρώτης Ολυμπιάδας, διακόσια περίπου χρόνια πριν καθιερωθούν οι άλλοι πανελλήνιοι αγώνες, το ιερό της Ολυμπίας είναι κίονας πανελλήνιο και το κύρος του απλώνεται γοργά σε Ανατολή και Δύση. Οι νόμοι και οι κανονισμοί του γίνονται από την πρώιμη αρχαϊκή εποχή πανελλήνια αποδεκτοί και παρέμειναν σεβαστοί σ' όλη την αρχαιότητα από άτομα και κράτη, ακόμη και από τα ισχυρότερα του αρχαίου κόσμου.

Πριν και μετά τους αγώνες, για αρκετό χρονικό διάστημα, ίσχυε η ιερή <<Εκεχειρία>>, δηλ. απαγορευόταν κάθε πολεμική σύγκρουση, εχθροπραξία και ακόμα η είσοδος στρατού μεμονωμένων ατόμων οπλισμένων στην Ηλεία, αφού ολόκληρη η Ηλειακή χώρα είχε αναγνωριστεί από το πανελλήνιο σαν ιερή και απαραβίαστη (βλ. θεσμός Εκεχειρίας). Εξάλλου, όπως βεβαιώνουν οι αρχαίες πηγές, σπάνιες είναι οι περιπτώσεις αθλητών που αποπειράθηκαν κατά την υπερχιλιετή διάρκεια της ζωής του Ιερού, να αγνοήσουν τους αυστηρότατους κανονισμούς που διείπαν τους Αγώνες, αλλά και τότε ποτέ δεν τόλμησαν να μη συμμορφωθούν ή να μην υποστούν τις ποινές που προβλέπονταν (βλ. Οι αγωνιστικές διατάξεις): Πόλεις και μεμονωμένοι πολίτες συναγωνίζονταν ποιος να δείξει πιο εύγλωττα την ευσέβειά του προς τους θεούς της Ολυμπίας. Αυτό φανερώνουν τα αναρίθμητα αγάλματα και λοιπά αφιερώματα στο Ιερό και οι <<θησαυροί>>, τα ναόσχημα κτίσματα στους πρόποδες του Κρόνιου, που πολλές Ελληνικές πόλεις είχαν στήσει στην Άλτη για να εξασφαλίσουν την εύνοια των θεών (βλ. το Ιερό της Ολυμπίας). Τόσο μεγάλη ήταν η φιλοδοξία κάθε Ελληνικής πόλης να αναδείξει όσο μπορούσε πιο πολλούς Ολυμπιονίκες, ώστε φρόντιζε με διατάξεις και νόμους να παρορμά τους πολίτες σε άθληση (βλ. Τιμές στους αθλητές).

Παράλληλα με τους ανδρικούς αγώνες, γίνονταν στην Ολυμπία κάθε τέσσερα χρόνια και πανελλήνιοι Αγώνες κοριτσιών. Η Ελληνική σκέψη, που έδωσε τιμητική θέση στη γυναίκα, δε μπορούσε να την αγνοήσει και στην Ολυμπία. Τα Ήραια, όπως λέγονταν οι αγώνες αυτοί, είχαν καθιερωθεί προς

τιμήν της Ήρας κατά παράδοση, από την ιπποδρομία μετά το γάμο της με τον Πέλοπα, και κατά μια άλλη, από το συμβούλιο των 16 σεβάσμιων γυναικών της Ηλείας, που κατά τον 6^ο αι. π. Χ. είχαν αναλάβει να ειρηνέψουν τη χώρα της Ηλίδας. Στα αθλήματα δεν ενδιέφερε η κατάρριψη της ανώτατης δυνατής απόδοσης που ενισχύει μια σωματική ικανότητα σε βάρος των υπολοίπων. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο, λιγιστές και τυχαίες είναι οι αρχαίες πληροφορίες για την επίδοση των αθλητών. Ακούσε ο τίτλος του πρώτου ανάμεσα στους άριστους, για να περιβληθεί ο νικητής με την ύψιστη τιμή και δόξα. Για τον ίδιο λόγο και το πένταθλο, που οδηγούσε στην ισόρροπη ανάπτυξη όλων των μελών και ικανοτήτων του σώματος, το θεωρούσαν οι Έλληνες σαν το ιδανικό αγώνισμα.

Τα κύρια αθλήματα των ιστορικών χρόνων στην Ολυμπία είχαν για θεικό-ηρωικό πρότυπό τους, τους μυθικούς αγώνες. Η ομοίωση του ανθρώπου με τους θεούς και ήρωες, ιδρυτές των αγώνων, ήταν η κύρια αποστολή του Ιερού της Ολυμπίας, όπως άλλωστε και των άλλων Ελληνικών Ιερών. Το πνευματικό τους έργο ήταν να διδάξουν πως μόνο με τον άθλο κατορθώνει ο άνθρωπος να απαλλαγεί από τον <<θηριώδη βίο>>, να αφυπνίσει και να αναπτύξει τις ανεξάντλητες ψυχικές και σωματικές του δυνάμεις και τις αρετές, με τις οποίες τον έχει προικίσει η φύση, να γίνει ελεύθερος. Οι αγώνες λοιπόν στο Ιερό δεν ήταν απλό θέαμα, αλλά Ιεροτελεστία, αφού μάλιστα η γυμναστική μαζί με τη μουσική, ήταν όπως έλεγε ο Πλάτων, δώρα των θεών.

Οι Ολυμπιονίκες γίνονταν, κατά κάποιο τρόπο, κοινωνοί της θεικής αίγλης και της άχρονης ζωής των μυθικών νικητών, και γι' αυτό πολλοί από αυτούς λατρεύονταν μετά το θάνατό τους στις γενέτειρες πόλεις τους σαν ήρωες. Η νίκη στους Αγώνες ήταν το ύψιστο αγαθό και η ανώτατη τιμή που μπορούσε να φτάσει ο θνητός "μόνο ο χάλκεος ουρανό ούπ' αμβατός αύτω" λέει ο Πίνδαρος για τον Ολυμπιονίκη Φρικία από τη Θεσσαλία. Για τον Ψαύμιν από την Καμαρίνα γράφει <<έχεις όλα τα αγαθά μην προσπαθείς να γίνεις Θεός>>, συμβουλεύοντας τον να αποφύγει την παγίδα της έπαρσης.

Με τους Αγώνες θεμελιώνεται το ιδανικό της ευγενής άμιλλας, που θα αποτελέσει τη βάση της αγωγής των νέων σ' όλες τις Ελληνικές πόλεις και το κύριο κίνητρο για την καλλιέργειες και μέγιστη δυνατή ανάπτυξη των σωματικών, ψυχικών και διανοητικών ικανοτήτων του ανθρώπου. Κανένας άλλος λαός, πριν και μετά τους Έλληνες, δεν έθεσε έναν τέτοιο στόχο και μάλιστα σε τόση αποκλειστικότητα και ένταση. Και σε κανέναν άλλο λαό η επιβράβευση του ιδανικού αυτού, το στεφάνι της νίκης, δεν στάθηκε τόσο σταθερά το ύψιστο αγαθό ανάμεσα σε όλους τους θησαυρούς του κόσμου, που θα μπορούσαν να χορηγήσουν οι θεοί στον άνθρωπο.

Το αγωνιστικό στοιχείο υπήρξε ο βασικός παράγοντας για τη διαμόρφωση του Ελληνικού πολιτισμού στο σύνολό του, γιατί αυτό οφείλεται κάθε σπουδαία επίτευξή όχι μόνο στην άθληση, αλλά και στα γράμματα, στις τέχνες, στην πολιτική και σε κάθε άλλη εκδήλωση της ζωής.

Τόσο βαθιά και άμεση ήταν η αίσθηση και η ανάγκη του αγώνα στην καθημερινή ζωή, αλλά και στις μεγάλες στιγμές των Ελλήνων, ώστε ήδη στις αρχές του 5ου αι. π. Χ. ο <<Αγών>> είχε πάρει συγκεκριμένη μορφή και το

άγαλμα του με αλτήρες στα χέρια είχε στηθεί στο Ιερό της Ολυμπίας. Άλλη παράστασή του σε ανάγλυφο, διακοσμούσε τη χρυσελεφάντινη τράπεζα που χρησίμευε για την τοποθέτηση των στεφάνων που προορίζονταν για τους Ολυμπιονίκες. Παράσταση του <<Αγώνος>> κοσμούσε και τα νομίσματα της νήσου Πεπαρήθου (σημ. Σκοπέλου) που χρονολογούνται στα 500-480 π. Χ.

Η νίκη εξάλλου ήταν για τους Έλληνες μια συγκεκριμένη και απτή μορφή. Οι αναρίθμητες παραστάσεις της Θεάς σε έργα πλαστικής και ζωγραφικής φανερώνουν την αδιάκοπη παρουσία της στις σκέψεις και στις καρδιές των Ελλήνων.

Ό,τι ο Ελληνικός κόσμος ονειρεύτηκε και πάσχισε να αποκτήσει την ενότητα και την ειρήνη, πραγματώθηκε στα Ελληνικά Ιερά που ήταν και τα αγωνιστικά κέντρα και προπάντων στο Ιερό της Ολυμπίας. Όσο διαρκούσε η Ιερή Εκεχειρία, οι Έλληνες, κάτω από την αόρατη παρουσία και προστασία των θεών, παραμέριζαν τις διαμάχες τους και επιδίδονταν σε ειρηνικά έργα.

Ο διαλυτικός ανταγωνισμός και το αλληλοσπάραγμα έδιναν τη θέση τους για λίγο χρόνο στην ευγενική άμιλλα. Κατά το διάστημα αυτό σοφοί και λόγιοι είχαν την ευκαιρία να διαβάσουν στην Ολυμπία τα έργα τους και να προτρέψουν τους Έλληνες σε ομόνοια (βλ. Πανελλήνιοι Αγώνες και εθνική συνείδηση των Ελλήνων). Και εδώ βρίσκεται η μεγάλη προσφορά του Ιερού της Ολυμπίας. Στο χώρο της συνειδητοποιούσαν οι Έλληνες την πνευματική τους ενότητα πάνω από τις επιμέρους διαφορές που τους χώριζαν. Η Ολυμπία δεν οδήγησε βέβαια σε μια πανελλήνια πολιτική ένωση, κατόρθωσε όμως κάτι σπουδαιότερο: να επιβληθούν και να αποκρυσταλλωθούν τα κοινά χαρακτηριστικά του Ελληνικού πνεύματος, παρά τις αντιδικίες, τους ανταγωνισμούς και τον κατακερματισμό των Ελλήνων στις εχθρικές και απομονωμένες μεταξύ τους Ελληνικές πόλεις.

Τόση σημασία έδιναν στους αγώνες αυτούς οι Έλληνες, ώστε ακόμα και στις ζοφερές ημέρες που πέρασαν κατά τις παραμονές της μεγάλης συγκρούσεως με τους Πέρσες, στα 480 π. Χ. και ενώ ο Λεωνίδας και οι τριακόσιοι αμετακίνητοι στις Θερμοπύλες, άφηναν την τελευταία τους πνοή, οι άλλοι Έλληνες συναθροισμένοι στην Ολυμπία, κατά την 75η Ολυμπιάδα, συνέχιζαν τα αγωνίσματά τους. Σύμφωνα με τη διήγηση του Ηροδότου, το γεγονός αυτό, καθώς και το ότι το βραβείο της νίκης ήταν μόνο στεφάνι αγριελιάς, προξένησε τέτοια αίσθηση στο περιβάλλον του Πέρση βασιλιά, ώστε ένας από τους αξιωματούχους, απευθυνόμενος στον Μαρδόνιο, αναφώνησε: <<αλίμονο Μπιρδόντε, εναντίον ποιών ανδρών μας οδηγείς να πολεμήσουμε, που δεν αγωνίζονται για χρυσάφι, αλλά μόνο για αρετή>>.

Στην Ολυμπία λοιπόν και στα υπόλοιπα Ιερά σφυρηλατήθηκαν οι Ήρωες των Θερμοπυλών, του Μαραθώνα, της Σαλαμίνας και των Πλαταιών. Η νίκη των Ελλήνων κατά των Περσών παρουσιάζεται σαν μια Ολυμπιακή, η κατεξοχήν Ολυμπιακή νίκη. Γι' αυτό η πρώτη Ολυμπιάδα ύστερα από τους Περσικούς πολέμους, στα 476 π. Χ. γιορτάστηκε με μοναδική λαμπρότητα. Στην πιο ευτυχισμένη αυτή ιστορία της Ελλάδας και την πιο λαμπρή του Ιερού, οι Έλληνες μαζεύτηκαν και πάλι τότε στην Ολυμπία με πίστη μεγαλύτερη προς τους θεούς και στο ιδανικό του αθλούμενου ελεύθερου ανθρώπου. Ανάμεσά τους βρίσκονταν και ο πρωτεργάτης της νίκης εκείνης, ο

Θεμιστοκλής. Αυτόν επεφήμησαν στο Στάδιο οι θεατές σαν Ολυμπιονίκη, και σ' αυτόν είχαν στραμμένα τα μάτια τους όλη την ημέρα, ξεχνώντας τους αγωνιζόμενους, λέει ο Πλούταρχος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ- ΑΘΗΝΑ 1896

2.1 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Δεκαπέντε αιώνες μεσολάβησαν από τότε που καταργήθηκαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες το 393 μ. Χ. ως την αναβίωσή τους στην Αθήνα, το 1896. Μετά τη διακοπή των μεγάλων πανελληνίων αγώνων για αρκετό χρονικό διάστημα, όπως είδαμε, εξακολούθησαν να γίνονται αγώνες σε μερικές πόλεις της Ανατολής. Αλλά και όταν έπαψαν να τελούνται αγώνες, το αγωνιστικό πνεύμα δε χάθηκε. Όπως όλος ο Ελληνικός πολιτισμός επέζησε αυτούσιος ή μετουσιωμένος στους επόμενους αιώνες, έτσι και το αγωνιστικό πνεύμα συνέχισε να κάνει την εμφάνισή του, μεμονωμένα βέβαια και σποραδικά, με ποικίλες μορφές.

Όταν οι λόγιοι Έλληνες, φυγάδες από τις Ελληνικές περιοχές, έφτασαν στη Δύση τον 14^ο και 15^ο αι., οι συνθήκες ήταν ήδη κατάλληλες για να δεχθεί η Ευρώπη την αρχαία κλασική παιδεία. Πολλοί τότε στράφηκαν, με πάθος στη σπουδή του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού που συνέβαλε στην άνθιση των γραμμάτων και των τεχνών.

Η πρώτη ελεύθερη φωνή που πρόβαλε το δικαίωμα του ανθρώπου για άσκηση, παιχνίδι και ψυχαγωγία, ήταν του Petro-Paulo Vergero (1348-1419), καθηγητή στην Πάδοβα, ο οποίος θεωρήθηκε απόστολος της γυμναστικής. Οπαδός και συνεχιστής των ιδεών του ήταν ο Vittorio da Feltre Rambaldon (1378-1446), που είχε ιδρύσει σχολή στη Μάντουα και δίδασκε τη σωματική αγωγή.

Το 1430 για πρώτη φορά αναφέρονται οι Ολυμπιακοί Αγώνες από τον Φλωρεντίνο ποιητή Mateo Palmieri, και αρκετά χρόνια αργότερα, το 1491, ο Virgilius Polidorus περιγράφει τους τέσσερις Ιερούς αγώνες των Ελλήνων στο βιβλίο του που εκδόθηκε 10 φορές στα λατινικά και άλλες τόσες σε μεταφράσεις. Για τη γνωριμία του αρχαίου Ελληνικού πολιτισμού και του χώρου όπου τελούνταν οι αγώνες, σημαντική ήταν η έκδοση από τον Μουσούρο, το 1516 στη Βενετία, του έργου του Πausανία "Ελλάδος Περιήγησις", που επανειλημμένα εκδόθηκε στο πρωτότυπο αλλά και σε μεταφράσεις. Το ίδιο έγινε και με το έργο <<Επίνοι<> του Πίνδαρου, που η πρώτη έκδοσή του έγινε από τον Aldus Plus Manutius το 1513 στη Βενετία. Ως το 1776 είχε εκδοθεί 10 φορές στα Ελληνικά, 18 στα Ελληνικά-Λατινικά, 7 στα Λατινικά και 12 σε μεταφράσεις. Οι Ελληνικές σπουδές και η αναφορά στους αρχαίους αγώνες, αναπτύχθηκαν ικανοποιητικά και στη Γερμανία, Γαλλία, Κάτω Χώρες και Αγγλία. Ωστόσο σταθμός στην προαγωγή του ενδιαφέροντος της Δύσεως για τη σωματική αγωγή θεωρείται το έργο <<De Arte Gymnastica>> του ανθρωπιστή Hieronymus Mercurialis, που εκδόθηκε στη Βενετία το 1569.

Όλοι αυτοί, είτε εκδίδοντας τα έργα των αρχαίων, είτε κηρύσσοντας την ανάγκη της σωματικής αγωγής, μπορεί να θεωρηθούν πρόδρομοι της αναβιώσεως των Ολυμπιακών Αγώνων. Η συνεισφορά τους αποκτά μεγαλύτερη σημασία, αν σκεφτεί κανείς πως εκείνη την εποχή επικρατούσε ακόμα η άποψη του Tertullianus (3ος αι. μ. Χ.) ότι αγωνιστική είναι έργο του διαβόλου (*paestraica diaboli negotium*) και λίγοι τολμούσαν να εκφέρουν ελεύθερα τη γνώμη τους. Οι προσπάθειες όμως των λίγων αυτών φωτισμένων, φαίνεται ότι έβρισκαν κάποια ανταπόκριση. Έτσι ο Robert Dover

με την υποστήριξη του βασιλιά Ιακώβου Α΄, διοργάνωσε το 1604 <<Αγγλικούς Ολυμπιακούς Αγώνες>> στο Gostwold, που ορίστηκε να γίνονται κάθε τέσσερα χρόνια και να έχουν δικαίωμα συμμετοχής άνδρες και γυναίκες ευγενείς και λαός. Ο ίδιος βασιλιάς, θέλοντας να τονώσει το ενδιαφέρον για τους αγώνες, εξέδωσε ένα βιβλίο με τίτλο <<Βιβλίο των σπορ>> και ίδρυσε και μια λέσχη γκολφ. Η αντίδραση όμως των συντηρητικών κύκλων δεν επέτρεψε σ' αυτή τη μεμονωμένη προσπάθεια να γίνει συνέχεια. Μόνο ύστερα από δύο περίπου αιώνες θα αρχίσουν να διοργανώνονται αγώνες, που ονομάζονταν Ολυμπιακοί, με τοπικό και πάλι χαρακτήρα. Τέτοιου είδους είναι οι αγώνες που έγιναν στο Dessau της Γερμανίας από τους φιλανθρωπιστές του 18ου αι., στο Μόντρεαλ του Καναδά, το 1844 και άλλοι.

Την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων πρώτος το 1793, πρότεινε ο Guts Muts, που θεωρείται πατέρας της Γερμανικής γυμναστικής. Στην Αγγλία έγινε επίσης προσπάθεια αναβιώσεως του Ολυμπισμού το 1850 από τον Dr. Penny Brooke, ιδρυτή του Wenlock Olympic Society, ο οποίος οργάνωσε και αγώνες. Αλλά και στην Ελλάδα, αμέσως μετά την απελευθέρωση της χώρας από τους Τούρκους και την ίδρυση του Ελληνικού βασιλείου, ο δήμος Λετρίνων (σημ. Πύργου Ηλείας), πρότεινε το 1838 να διοργανωθούν Ολυμπιακοί Αγώνες την 25η Μαρτίου, ημέρα της εθνικής εορτής των Ελλήνων και κυκλοφόρησε και σχετική προκήρυξη. Εξάλλου, ο πλούσιος Έλληνας Ευάγγελος Ζάππας, από τη Ρουμανία όπου ζούσε, πρότεινε να αναλάβει όλες τις δαπάνες για τη διοργάνωση Ολυμπιακών Αγώνων. Τόσο φλογερή μάλιστα ήταν η επιθυμία του να αναστηθεί ο πανάρχαιος Ολυμπιακός θεσμός, ώστε μετά το θάνατό του κληροδότησε όλη την περιουσία του γι' αυτό το σκοπό. Από το κληροδότημα Ζάππας έγιναν στην Αθήνα Αγώνες το 1859, 1875 και 1887 που ονομάζονταν Ολύμπια.

2.2 Η ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΟΣ ΟΡΑΜΑΤΟΣ

Το 1896 αναβίωσε ο θεσμός των Ολυμπιακών Αγώνων ως διεθνής αθλητική διοργάνωση. Η ιδέα και η ελπίδα αναστάσεως του Ολυμπιακού πνεύματος στον τόπο όπου γεννήθηκε, είχαν εκφρασθεί πολλά χρόνια νωρίτερα από φωτισμένους Έλληνες, νοσταλγούς της δόξας των προγόνων μας. Η υλοποίηση όμως αυτού του οράματος, οφείλεται στην πρωτοβουλία του Γάλλου βαρόνου Πιέρ Ντε Κουμπερτέν.

Άνθρωπος με ευρύτατη μόρφωση και πολλά ενδιαφέροντα, ο Κουμπερτέν εντυπωσιάστηκε, όταν η σκαπάνη Γερμανών αρχαιολόγων αποκάλυψε τα ερείπια της Αρχαίας Ολυμπίας (1874-1881). Την ιδέα όμως για την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων, συνέβαλε λίγα χρόνια αργότερα, το 1887, στη διάρκεια συνεδρίου για την παιδαγωγική αξία της γυμναστικής και του αθλητισμού. Από τότε χρειάστηκε να περάσουν πέντε χρόνια μέχρις ότου αποφασίσει να επιδιώξει την πραγματοποίηση της ιδέας του. Τις 25 Νοεμβρίου 1892 οργάνωσε στο Παρίσι μια <<προκαταρκτική συγκέντρωση>>, η οποία ασχολήθηκε με τη δυνατότητα αναβίωσης των Ολυμπιακών Αγώνων. Τη σχετική εισήγηση του Κουμπερτέν υποστήριξαν με ενθουσιασμό ο

γνωστός για τα φιλελληνικά αισθήματά του λόγιος και δημοσιογράφος Ζώρζ Μπουρντόν και ο διπλωμάτης Ζάκ Ζυσεράντ, συστηματικός μελετητής της ιστορίας του αθλητισμού. Ένα χρόνο αργότερα, τις 27 Νοεμβρίου 1893 ο Κουμπερτέν αναπτύσσει το όραμά του μιλώντας σε επιλεγμένο ακροατήριο στην Πανεπιστημιακή Λέσχη της Νέας Υόρκης. Ικανοποιημένος από την απήχηση της ιδέας του μεταξύ των Αμερικανών επιστρέφει στη Γαλλία. Έπειτα από δύο μήνες, τις 7 Φεβρουαρίου 1894, την πρόταση για αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων, εκθέτει ο Κουμπερτέν με ομιλία του στην Αθλητική Λέσχη του Λονδίνου, όπου επίσης επιδοκιμάζεται ανεπιφύλακτα. Θεωρώντας τώρα ότι το θέμα έχει ωριμάσει, συγκαλεί με τη βοήθεια των Γαλλικών αθλητικών οργανώσεων το Α' Διεθνές Αθλητικό Συνέδριο στις 16 Ιουνίου 1894 στη Σορβόνη. Με απόφαση του συνεδρίου αυτού γεννήθηκε ο θεσμός των Διεθνών Ολυμπιακών Αγώνων των νεότερων χρόνων.

2.2.1 Ο ΚΟΥΜΠΕΡΤΕΝ ΚΑΙ ΟΙ ΙΔΕΕΣ ΤΟΥ

Ο Πιέρ Κουμπερτέν γεννήθηκε την 1η Ιανουαρίου 1863. Από τον πατέρα του Κάρολο Λουδοβίκο Κουμπερτέν κληρονόμησε τον τίτλο του βαρόνου και περιουσία που του εξασφάλιζε άνετη ζωή. Σπούδασε νομικά και θετικές επιστήμες. Η ευρεία μόρφωση που απόκτησε του επέτρεπε να επιδίδεται σε μελέτες πολιτικές, κοινωνιολογικές και παιδαγωγικές. Δημοσίευσε πολλά άρθρα και βιβλία. Ιδιαίτερα ασχολήθηκε με τα εκπαιδευτικά συστήματα της εποχής του και με τα προβλήματα παιδείας που αντιμετώπιζαν η πατρίδα του και άλλες χώρες.

Ο Κουμπερτέν δεν υπήρξε ποτέ ευτυχισμένος. Από το γάμο του απόκτησε ένα γιο τον Ιάκωβο, πνευματικός ανάπηρο που πέθανε σε μικρή ηλικία. Δύο γιοι του αδελφού του σκοτώθηκαν στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο κι έτσι έσβησε το οικογενειακό όνομα που είχε εμφανιστεί το 1477. Οι σύγχρονοί του δεν τον τίμησαν όπως του άξιζε. Στα τελευταία δέκα χρόνια της ζωής του τον έπληξαν πολλές οικονομικές ατυχίες. Προσπάθησε να διορισθεί σε έμμισθη θέση, αλλά δεν το επέτυχε. Από την προεδρία της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής (ΔΟΕ) παραιτήθηκε τις 19 Μαΐου 1925 και δεν παρακολούθησε ούτε ως θεατής τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1928, του 1932 και του 1936. Η τελευταία δημόσια εκδήλωση του ήταν ο χαιρετισμός που απεύθυνε το 1936 προς τους δρομείς που μετέφεραν την Ολυμπιακή Φλόγα στο Βερολίνο. Ένα χρόνο αργότερα, τις 2 Σεπτεμβρίου 1937, ο Κουμπερτέν, φτωχός και μόνος στον κόσμο, πέθανε από καρδιακή προσβολή σ' ένα πάρκο της Γενεύης.

Ο Κουμπερτέν θεωρούσε την άθληση απαραίτητη για τη σωματική και ψυχική υγεία του ανθρώπου. Πίστευε ότι ο αθλητισμός μπορούσε ν' αποβεί σπουδαίο μέσο για την αναμόρφωση της παιδείας. Για τους αρχαίους Έλληνες, είπε σε διάλεξή του στην Αθήνα: Αθλούμενοι οι πρόγονοί σας δεν ε γνώριζαν ούτε της ήβης τας παρεκτροπάς, ούτε του γήρατος την δυσθυμίαν. Έχων άνευ φόβου και απέθρησκον άνευ λύπης.

Στην ίδια διάλεξη τόνισε ότι με την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων δεν επιδιώκει ν' αναστήσει το παρελθόν. Σκοπός των Αγώνων δεν είναι να επιτευχθούν μεγάλες επιδόσεις από λίγους καλούς αθλητές, αλλά να κατακλυσθούν τα γήπεδα από νέους, αθλούμενους, εύθυμους και αισιόδοξους. Ο Κουμπερτέν υποστήριζε την εξατομίκευση της αθλήσεως.

Έγραψε το 1925:

<<Οι Αγώνες εδημιουργήθηκαν δια να εξυψωθεί ο πρωταθλητής ως άτομον, του οποίου το κατόρθωμα είναι αναγκαίον δια να παραμένουν ενεργοί η ορμή και η φιλοδοξία όλων...>>

Ο Δημήτριος Βικέλας χαρακτήρισε τον Κουμπερτέν άνθρωπο ακάματο, δραστήριο, αβρό στους τρόπους, με σιδερένια θέληση. Και η Αθηναϊκή εφημερίδα <<Εστία>> αναγγέλοντας στο φύλλο της 4ης Σεπτεμβρίου 1937 τον θάνατό του σημείωνε:

Ο Πιέρ Ντε Κουμπερτέν άνηκε στους ολίγους εκλεκτούς που δικαιούνται δύο υψηλών τίτλων του φιλέλληνας και του ευεργετού της ανθρωπότητας.

2.2.2 ΤΟ Α' ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Περίπου 2.000 ακροατές παρακολούθησαν τις εργασίες του Α' Διεθνούς Αθλητικού Συνεδρίου που προαναφέραμε. Πήραν μέρος 82 συνέδριοι (που εκπροσωπούσαν αθλητικές οργανώσεις 13 χωρών) και 79 παρατηρητές. Οι συνέδριοι ήταν Άγγλοι, Αμερικάνοι, Αυστραλοί, Αυστριακοί, Βέλγιοι, Γάλλοι, Έλληνες, Ισπανοί, Ιταλοί, Ολλανδοί, Ούγγροι, Ρώσοι και Σουηδοί. Αισθητή ήταν η απουσία Γερμανών και Ελβετών, που είδαν με επιφύλαξη την πρωτοβουλία του Κουνπερέν. Από την Ελλάδα προσκλήθηκε μόνο ο Πανελλήνιος Γυμναστικός Σύλλογος των Αθηνών, γιατί ήταν το αρχαιότερο και δραστηριότερο αθλητικό σωματείο της χώρας μας, αλλά και γιατί ο τίτλος του, δημιούργησε στους ξένους την εντύπωση ότι επρόκειτο για ομοσπονδία όλων των Ελληνικών γυμναστικών συλλόγων. Τον Πανελλήνιο Γ. Σ. εκπροσώπησε στο συνέδριο ο εγκατεστημένος στο Παρίσι Δημήτριος Βικέλας (λογοτέχνης και έμπορος σιτηρών) έπειτα από παράκληση του προέδρου του Συλλόγου Ιω. Φωκιανού.

Τον σκοπό του συνεδρίου καθόρισε με σαφήνεια η πρόεδρος του Γάλλου Γερουσιαστή βαρόνος ντε Κουρσέλ λέγοντας:

Συνήλαθμεν εδώ δια να συσκεφθώμεν περί ανασυστάσεως των Ολυμπιακών Αγώνων, υπό την εποπτεία ενός συνδέσμου των αθλητικών οργανώσεων όλων των εθνών. Δεν παρέλειψε να τονίσει την Ελληνικότητα του θεσμού και να εξάρει την αξία του Ελληνικού πνεύματος. Είπε σχετικώς: Η Ελληνική μεγαλοφυΐα τέκνον του Μέτρου και της Αρμονίας, έβαλε τη σφραγίδα της αθανασίας σε ότι άγγιζε και με τα άκρα έτι των δακτύλων της.

Το αθλητικό συνέδριο του 1894 πήρε τις ακόλουθες αποφάσεις:

1. Να ανασυσταθούν οι αρχαίοι Ολυμπιακοί Αγώνες, υπό διεθνή μορφή και προσαρμοζόμενοι προς τη σύγχρονη σωματική αγωγή και τα αθλητικά θέσμια.
2. Οι Αγώνες αυτοί να τελούνται κάθε τέσσερα χρόνια σε διαφορετικές πόλεις του κόσμου, για να υπογραμμίζεται ο διεθνής χαρακτήρας των.
3. Οι πρώτοι διεθνείς Ολυμπιακοί Αγώνες των νέων χρόνων να γίνουν το 1896 στην Αθήνα, τιμής ένεκεν προς τη γενέτειρα της σωματικής αγωγής και του Ολυμπιακού πνεύματος.
4. Την ευθύνη για την οργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων θα έχει ολιγομελής Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ), της οποίας η Γραμματεία θα εδρεύει στη Λοζάννη.
5. Στους Ολυμπιακούς Αγώνες θα μετέχουν άνδρες φίλαθλοι, μέλη αθλητικών σωματείων ή ανοργάνωτοι. Απαγορεύεται δηλαδή η συμμετοχή εφήβων ή επαγγελματιών.

Τον ακριβή ορισμό της έννοιας του φιλάθλου ανέθεσε το συνέδριο σε ομάδα 30 συνέδρων, η οποία ονομάστηκε <<Επιτροπή Φιλαθλητισμού>>.

Η Επιτροπή αυτή πήρε την ακόλουθη απόφαση, όπως μεταφράστηκε τότε στα Ελληνικά:

Φίλαθλος θεωρείται ο ουδέποτε μετάσχων αγώνος προσιτού εις πάντας, ουδ' αγωνισθείς, δια χρηματικών βραβείων η δια χρήματα εξ' οιασδήποτε πηγής και αν προέρχονται ταύτα ή προς εξ επαγγέλματος αθλητής και όστις εις ουδεμίαν περίοδον του βίου του, υπήρξε καθηγητής ή μισθωτός παραινέτης σωματικών γυμνασμάτων. Την ιδιότητα του φιλάθλου αποβάλλει όστις ήθελε πορισθεί χρήμαια εκ των άθλων άτινα εκέρδισε.

Το συνέδριο εξέλεξε την πρώτη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ). Την προεδρία της ανέθεσε τιμητικώς στον Έλληνα αντιπρόσωπο Δημήτριο Βικέλα. Γεν. Γραμματέα εξέλεξε τον Κουμπερτέν και ταμία το Γάλλο Callot. Ως μέλη εκλέχτηκαν δέκα αντιπρόσωποι από εννέα χώρες, οι εξής:

στρατηγός Boutonsky, ο Ούγγρος καθηγητής Franz Kemeny, ο Αυστριακός καθηγητής Jiri Guhl, οι Άγγλοι C. Herbert γραμματέας αθλητικής ενώσεως και ο λόρδος Amphill, ο Σουηδός ταγματάρχης Viktor Balk, ο Ιταλός κόμης Luchessi Palli, ο Αμερικανός καθηγητής του Πανεπιστημίου του Πρίνσετον W. M. Sloane, ο Νεοζηλανδός L. A. Gulf γραμματεύς Αθλητικής Ενώσεως και ο Αργεντινός Zubiau. Αργότερα η πρώτη ΔΟΕ συμπληρώθηκε με 14^ο μέλος τον Γερμανό Gebhardt. Καταβλήθηκε προσπάθεια να εκλεγούν στη ΔΟΕ αθλητικοί παράγοντες διαφόρων εθνικοτήτων, αλλά διευκρινίστηκε ότι τα μέλη της Επιτροπής δεν πρέπει να θεωρούνται εκπρόσωποι χωρών, κυβερνήσεων ή οργανώσεων.

Η πρώτη ΔΟΕ συνέταξε Κανονισμό των Ολυμπιακών Αγώνων και εξέδωσε το πρώτο Δελτίο της, στο οποίο το κύριο άρθρο έγραψε ο Κουμπερτέν με τίτλο <<Αθήνα 1896>>.

Μεταξύ των άλλων αποφάσεων που πήραν το Συνέδριο και η ΔΟΕ περιλαμβάνονται οι ακόλουθες:

α) Η επιλογή των αθλητών που θα αγωνίζονται στους Ολυμπιακούς Αγώνες, θα γίνεται με προκριματικούς αγώνες σε κάθε συμμετέχουσα χώρα.

β) Απαγορεύεται η συμμετοχή αλλοδαπών αθλητών στις Εθνικές Ολυμπιακές Ομάδες.

γ) Απαγορεύεται η αθλοθέτηση ή απονομή χρηματικών επάθλων.

δ) Κατά την απονομή των μεταλλίων θ' ανακρούεται ο εθνικός ύμνος και θα υψώνεται σε τιμητικό ιστό η σημαία της πατρίδας του πρώτου νικητή κάθε αγωνίσματος.

Η λήξη των εργασιών του Α' Διεθνούς Αθλητικού Συνεδρίου του 1894 συνοδεύτηκε από καλλιτεχνική εκδήλωση. Η χορωδία της Όπερας των Παρισίων, με σολίστ την υψίφωνο Ιωάννα Ρενάκλ έψαλλε τον αρχαίο Ύμνο Απόλλωνα με μουσική υπόκρουση από άρπες. Ο Ύμνος αυτός ανακαλύφθηκε το 1893 στους Δελφούς και είναι το μόνο αρχαίο μουσικό κείμενο που έχει περισωθεί σχεδόν άθικτο.

2.2.3 Η ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΥ ΒΙΚΕΛΑ

Στις αποφάσεις για τη δημιουργία του νέου θεσμού και για τη διεξαγωγή των Α' Ολυμπιακών Αγώνων το 1896 στην Αθήνα κατέληξε το Διεθνές Αθλητικό Συνέδριο σύντομα (σε τρεις συνεδριάσεις) και ομόφωνα. Σ' αυτό συνέβαλε σημαντικά ο Έλληνας αντιπρόσωπος Δημήτριος Βικέλας. Για την ανασύσταση των Αγώνων είχε προετοιμάσει το έδαφος ο Κουμπερτέν και δεν υπήρχαν επιφυλάξεις, αλλ' αντιθέτως ενθουσιασμός και ομογνωμία. Δεν συνέβαινε όμως το ίδιο και ως προς τον τόπο και τον χρόνο διεξαγωγής των πρώτων Αγώνων. Μεταξύ των συνέδρων επικρατούσε η άποψη ότι έπρεπε ο νέος θεσμός να εγκαινιασθεί το 1900 στο Παρίσι. Έτσι οι Α' Ολυμπιακοί Αγώνες των νέων χρόνων θα συνδυάζονταν με την Παγκόσμια Έκθεση που έγινε τη χρονιά αυτή στη Γαλλική πρωτεύουσα. Αυτό θα εξασφάλιζε στους αγώνες οικονομικούς πόρους και θεατές.

Ο Βικέλας που προέδρευε στο τμήμα του συνεδρίου που συζητούσε το θέμα, πρότεινε να διεξαχθούν οι πρώτοι αγώνες το 1896 στην Αθήνα για να τιμηθεί η χώρα στην οποία γεννήθηκε το Ολυμπιακό πνεύμα. Την πρόταση του υποστήριξαν ένθερμα ο Αμερικανός καθηγητής του Πανεπιστημίου του Πρίνσετον Σλόαν και άλλοι φιλέλληνες σύνεδροι. Επίσης δέχτηκε την πρόταση Βικέλα και ο Κουμπερτέν, σκεπτόμενος ίσως ότι έτσι η Γαλλία θα αποφύγει τα προβλήματα που θα παρουσιάσει η προσαρμογή του νέου θεσμού για πρώτη φορά και θα επωφεληθεί από την πείρα των Αθηνών. Για το χρόνο λοιπόν των πρώτων αγώνων, δεν υπήρξαν αντιρρήσεις. Για τον τόπο όμως υποβλήθηκε και άλλη πρόταση. Οι Ούγγροι αντιπρόσωποι ζήτησαν να γίνουν οι αγώνες του 1896 στη Βουδαπέστη, όπου τη χρονιά αυτή θα γιορτάζονταν η χιλιοστή επέτειος της ιδρύσεως του Ουγγρικού κράτους. Το συνέδριο όμως δέχτηκε την εισήγηση του Κουμπερτέν, ότι επιβάλλεται να προτιμηθεί η Αθήνα για λόγους γοήτρου και συμβολισμού.

Την ελληνική πρόταση που δέχτηκε το συνέδριο, υπέβαλλε ο Βικέλας με δική του πρωτοβουλία. Δεν είχε σχετική εξουσιοδότηση από τον σύλλογο που εκπροσωπούσε, ούτε καμία ενθάρρυνση επίσημη ή ανεπίσημη από την Αθήνα. Δεν απέκρυψε το γεγονός αυτό από το Συνέδριο ο Βικέλας, αλλ' αντιθέτως τόνισε ότι δεν υποβάλλει την πρόταση εκ μέρους του Πανελληνίου Γ. Σ., ούτε μπορεί ν' αναλάβει ευθύνη εξ' ονόματος της Ελληνικής κυβερνήσεως. Επίσης θέλησε να προλάβει τη δημιουργία λαθεμένων αντιλήψεων για τις δυνατότητες της Αθήνας του 1896. <<Δεν έχουμε - είπε - τα μέσα να οργανώσουμε μεγαλοπρεπείς γιορτές, αλλά τις πολλές ελλείψεις μας θα αναπληρώσει η εγκαρδιότης της υποδοχής. Δεν θα προσφέρουμε στους ξένους μας διασκεδάσεις άξιες προς την περίσταση, αλλ' έχουμε να δείξουμε τα μνημεία και τα ερείπια της αρχαιότητας και να τους οδηγήσουμε στους τόπους όπου τελούσαν τους αγώνες των οι αρχαίοι>>.

Η τολμηρή πρωτοβουλία του Βικέλα δεν ήταν η μόνη συμβολή του στην αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων. Την απόφαση του Διεθνούς Αθλητικού Συνεδρίου δέχτηκαν στην Ελλάδα η κοινή γνώμη και ο Τύπος με ενθουσιασμό στην αρχή. Σύντομα όμως άρχισαν να εκδηλώνονται αμφιβολίες και ανησυχίες. Η οικονομική κατάσταση της χώρας δεν επέτρεπε αξιόλογη κρατική συμβολή στις δαπάνες.

Για τον λόγο αυτό, πολλοί θεωρούσαν αμφίβολη την επιτυχία της διοργανώσεως και έβλεπαν κίνδυνο να γελοιοποιηθεί η χώρα μας. Όσοι εξέφραζαν τέτοιους φόβους κατέληγαν στο συμπέρασμα ότι έπρεπε η Ελλάδα ν' αποποιηθεί την τιμή της διεξαγωγής των πρώτων αγώνων στην Αθήνα. Ο Βικέλας αντιτάχθηκε στην άποψη αυτή με πειστικά επιχειρήματα. Σε συνεντεύξεις του προς την εφημερίδα <<Εστία>> (5 και 24 ΔΕΚ. 1894) τόνισε ότι <<η εντροπή της μη υποδοχής θα είναι απειράκις μεγαλύτερη από την εντροπή της μη μεγαλοπρεπούς τελέσεως>>. Υποστήριξε ότι εάν η Αθήνα δεν οργανώσει τους Ολυμπιακούς το 1896, δεν πρόκειται ποτέ στο μέλλον να έχει όμοια ευκαιρία. Εάν οι αγώνες εγκαινιασθούν με λαμπρότητα στο Παρίσι, στο Λονδίνο ή στη Βιέννη, δεν θα τολμούν να ακολουθήσουν οι άλλες μικρές πρωτεύουσες. Εάν όμως οργανώσει η Αθήνα τους πρώτους Αγώνες, δε θα υποστεί σύγκριση με καμία άλλη πόλη και θα δημιουργήσει προηγούμενο, ώστε να μη καταστούν οι Ολυμπιακοί προνόμιο των μεγάλων και πλουσίων χωρών.

Με τα πειστικά επιχειρήματα, την επιμονή και το κύρος του ο Βικέλας (που από τον Ιούνιο του 1895 εγκαταστάθηκε μόνιμως στην Αθήνα έκαμψε τις αντιδράσεις και ως πρόεδρος της πρώτης Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής, βοήθησε σημαντικά στην οργάνωση των Ολυμπιακών του 1896.

2.2.4 ΤΑ ΟΛΥΜΠΙΑ

Από πολλά χρόνια πριν συγκληθεί το διεθνές αθλητικό συνέδριο, είχε γίνει κοινή συνείδηση των Ελλήνων η ανάγκη να αναπτυχθεί στη χώρα μας η γυμναστική και ο αθλητισμός. Θεωρούσαν τότε τη διάδοση της γυμναστικής απαραίτητη για τη στρατιωτική προετοιμασία της πατρίδας μας. Την αντίληψη αυτή μαρτυρεί και το ακόλουθο περιστατικό. Το 1874 ομάδα φοιτητών είχε ιδρύσει <<μυστική αδελφότητα>>, με σκοπό να συμβάλλει <<εις ολοκλήρωσιν των εθνικών πόθων του Ελληνισμού>>. Αντιπροσωπεία τους επισκέφθηκε τον Αλέξανδρο Κουμουνδούρο και τον παρακάλεσε να αναλάβει την αρχηγία της Αδελφότητας ή τουλάχιστον να την υποστηρίξει. Στους ενθουσιώδεις νεαρούς, ο Κουμουνδούρος απάντησε: <<Προτιμότερον, κύριοι, να καταρτίσετε ένα σύλλογο, όστις να εργαστεί υπέρ της διαδόσεως εν Ελλάδι της γυμναστικής και των στρατιωτικών ασκήσεων>>. *Μολονότι λοιπόν δεν υπήρχε οργανωμένη αθλητική κίνηση, το όραμα για αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων εμφανίστηκε πολύ νωρίς. Να εργαστεί για το σκοπό αυτό, αποφάσισε ο Δήμος Λετρίνων (Πύργου Ηλείας) το 1838. Συγκρότησε μάλιστα επιτροπή με πρόεδρο τον Ανδρέα Αυγερινό, αλλά δεν προχώρησε σε καμία ενέργεια. Είκοσι χρόνια αργότερα σκέψεις για την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων, ως πανελλήνιος -όχι διεθνούς- αθλητικής οργανώσεως, διατύπωσε ο ποιητής Παναγιώτης Σούτσος με άρθρο του σε αθηναϊκή εφημερίδα. Η ιδέα του ενθουσίασε τον εγκατεστημένο στη Ρουμανία πλούσιο ομογενή Ευαγγέλη Ζάππα, στον οποίο γεννήθηκε η ευγενής φιλοδοξία να πρωτοστατήσει στην υλοποίηση αυτού του <<ονείρου>>. Προς τούτο ο Ζάππας το 1858 προσφέρει στο κράτος 400 μετοχές της Ελληνικής Ατμοπλοϊκής Εταιρείας, με σκοπό από τα κέρδη τους να χρηματοδοτούνται κάθε τέσσερα χρόνια δύο εκδηλώσεις με την Ελληνική επωνυμία <<Ολυμπία>>, δηλ. η τέκεση πανελλήνιων αθλητικών αγώνων και η οργάνωση διαγωνισμών σκοπούντων εις την εθνικήν πρόοδον.

Τους διαγωνισμούς αυτούς εννοούσε ο Ζάππας ως εκθέσεις ελληνικών προϊόντων (γεωργικών, κτηνοτροφικών και βιομηχανικών), με αξιόλογα χρηματικά έπαθλα, που να αποτελούν κίνητρο για βελτίωση της παραγωγής. Επίσης κατέθετε 3000 <<καισαροβασιλικά φλωρία>> για να οργανωθούν τα Α΄ Ολύμπια τον επόμενο χρόνο 1859.

Η δωρεά του Ευαγγέλη Ζάππα έγινε δεκτή και τις 19 Αυγούστου 1859 δημοσιεύτηκε βασιλικό διάταγμα που όριζε να γίνονται κάθε τέσσερα χρόνια, με την επωνυμία Ολύμπια Γυμναστικοί Αγώνες στο Παναθηναϊκό Στάδιο (αφού διασκευασθεί καταλλήλως) και έκθεση Ελληνικών προϊόντων. Σύμφωνα με το διάταγμα οι αγώνες θα ήταν χρηματιταί με έπαθλα 100 δρχ. για τους πρώτους νικητές και 50 για τους δεύτερους από στεφάνια τα πρώτα και κλάδους ελιάς τα δεύτερα και διπλώματα.

Την οργάνωση των Α΄ Ολυμπιακών ανέλαβε μια επιτροπή που είχε συσταθεί το 1837, με σκοπό την εμπύχωση της εθνικής βιομηχανίας. Η επιτροπή ελάχιστα και λίγες μόνο ημέρες ασχολήθηκε με την οργάνωση των αγώνων, για τους οποίους παρατηρήθηκε γενική αδιαφορία και του κοινού και των αρχών. Μόνον ο λόγιος Μηνάς Μινωΐδης που ζούσε στο Παρίσι συγκινήθηκε ιδιαίτερα και υποστήριξε ότι όλες οι προσπάθειες έπρεπε να αποβλέπουν κυρίως στην αναβίωση των αγώνων, εφόσον μάλιστα στον παραγωγικό τομέα η Ελλάς δεν έχει να επιδείξει ούτε πολλά, ούτε αξιόλογα προϊόντα, ώστε η έκθεσή τους να προκαλέσει γενικότερο ενδιαφέρον.

Έτσι έπειτα από μια σύντομη και πρόχειρη προετοιμασία οι αγώνες του 1859 έγιναν τις 15 Νοεμβρίου ημέρα Κυριακή από τις 2 ως τις 5 το απόγευμα στην πλατεία Λουδοβίκου, επειδή το στάδιο ήταν ακόμα ακατάλληλο. Τη διεύθυνση των αγώνων ανέλαβε ο Γεώργιος Παγών, ο πρώτος Έλληνας που είχε σπουδάσει γυμναστική στη Γερμανία και είχε εκδώσει το 1837 σχετικό βιβλίο. Η επιτροπή των Ολυμπιακών δημοσίευσε λεπτομερές πρόγραμμα και κανονισμό για κάθε αγώνισμα. Άλλ' ούτε οι κανονισμοί, ούτε το πρόγραμμα εφαρμόστηκαν. Όποιος ήθελε παρουσιαζόταν την τελευταία στιγμή και αγωνιζόταν. Έτσι στην αναρρίχηση σε ιστό πήρε μέρος και ένας τυφλός ζητιάνος. Μεγάλη αταξία επικράτησε με βίαιο τρόπο οι ιππείς στους οποίους είχαν ανατεθεί αστυνομικά καθήκοντα. Μεταξύ των επισήμων παρακολούθησε τους αγώνες και ο δούξ του Ολδεμβούργου, πατέρας της βασίλισσας Αμαλίας.

Η επιτροπή που οργάνωσε τους αγώνες - πρόεδρος ο Ν. Γ. Θεοχάρης γραμματεύς ο Σ. Α. Σπηλιωτάκης - για να καταρτίσει το πρόγραμμα ξέθαψε από τα λεξικά και τους αρχαίους συγγραφείς τα αγωνίσματα των αρχαίων. Και οι αθλητές ζητούσαν από ιστορικούς και φιλόλογους να τους εξηγήσουν τους διάφορους όρους. Έτσι το πρόγραμμα προέβλεπε τρία αγωνίσματα δρόμου. Δρόμο ενός σταδίου, δίαυλο δρόμο και δόλιχο δρόμο. Ακοντισμού έγιναν δύο αγωνίσματα. Εκτός από τον συνηθισμένο ακοντισμό (εις μήκος) και ακοντισμός ευθυβολίας. Στο δεύτερο αυτό αγώνισμα ο αθλητής έπρεπε να επιτύχει με το ακόντιο ορισμένο στόχο. Σε αυτούς τους αγώνες στόχος ήταν μια βοΐδοκεφαλή. Ο νικητής που κέρδισε το έπαθλο (100 δρχ. και στεφάνι ελιάς) δεν πέτυχε το κεφάλι, αλλά το ακόντιό του πέρασε πολύ κοντά από τα κέρατα.

Το πρόγραμμα περιλάμβανε και τον <<σκωλιασμό>>, αθλοπαιδιά των αρχαίων. Σύμφωνα με τους κανόνες του παιχνιδιού ο αθλητής έπρεπε να πηδήσει και να σταθεί πάνω σ' ένα φουσκωμένο ασκί, αλειμμένο με λίπος. Στους δύο πρώτους νικητές δόθηκε σαν έπαθλο ένα ασκί κρασί στον καθένα.

Τα Β' Ολύμπια έγιναν έπειτα από δέκα χρόνια, το 1870.

Εν τω μεταξύ το 1865 πέθανε ο Ευαγγελιστής Ζάππας και άφησε την περιουσία του για να κτισθεί αξιοπρεπές και ευρύχωρων το κατάστημα των Ολυμπίων του σταδίου αυτού.

Έτσι κτίστηκε το Ζάππειο Μέγαρο. (Οι εργασίες άρχισαν το 1874 και τελείωσαν το 1888). Οι αρμόδιοι ν' αποφασίσουν έδωσαν απόλυτη προτεραιότητα σε ότι θα εξυπηρετούσε τις εκθέσεις και όχι τους αγώνες. Το επιχείρημά τους ήταν ότι σήμερα οι λαοί τιμούνται δια την οικονομική πρόοδο και τα πνευματικά επιτεύγματα των και όχι δια την ρώμην των αθλητών των. Έτσι οι αγώνες του 1870 προκηρύχθηκαν ως μέρος της πανηγύρεως των Ολυμπίων.

Οι αγώνες έγιναν τις 18 Οκτωβρίου στο Παναθηναϊκό Στάδιο, που είχε διασκευαστεί προχειρώς. Την οργάνωση τους ανέλαβε ο Γερμανός Ιούλιος Ένιγγ, που ήταν γραμματεύς των ανακτόρων του Όθωνος και έμεινε στη χώρα μας εργαζόμενος ως μουσικός στο Ωδείο και ως διδάσκαλος της γυμναστικής, στο Αρσάκειο. Στο πρόγραμμα περιλαμβάνονται δέκα αγωνίσματα: Δρόμος, δίαυλος, άλματα απλούν, τριπλούν και επί κοντώ πάνω από χαντάκι (υπέρ τάφρον), δισκοβολία και ακοντισμός με στόχο, αναρριχήσεις σε ιστό και σε σκοινί, ελκυστίνδα και πόλη με αλίνδηση. <<Αλίνδησις>> λεγόταν από τους αρχαίους το κύλημα στο χώμα. Οι παλαιστές λοιπόν μπορούσαν να κυλιούνται στο έδαφος, αλλά απαγορεύονταν τα σπρωξίματα, οι δαγκωνιές, οι κουτουλιές κλπ. Ο κανονισμός του σπορίου συνέταξε η επιτροπή των αγώνων του 1870 αναφέρει:

Οι ανά δύο αγωνιζόμενοι παλαισταί συναδούσης της μουσικής, αγκαλιασμένοι και περιλαμβανόμενοι καταβάλλουσιν αλλήλους μόνον δι' έλξεων, στροφών, ανατροπών και υποσκελίσεων. Απαγορεύεται το ωθείν, άγγχειν, δάκνειν, υποπνιγείν, ακροχειρίζειν και τα μέτωπα συναράττειν. Ο τοιαύτα σχήματα μεταχειριζόμενος κρίνεται αδόκιμος παλαιστής και αποδιώκεται του Σταδίου. Το αγώνισμα της ελκυστίνδας γινόταν ως εξής: Έμπηγαν στο έδαφος μια δοκό (σκαπέρδα λεγόταν από τους αρχαίους) τρυπημένη στο μέσον. Από την τρύπα περνούσαν ένα σκοινί. Από τις δύο άκρες του δένονταν οι δύο αντίπαλοι, με την πλάτη γυρισμένη προς τη δοκό. Νικητής ήταν όποιος κατόρθωνε να σύρει τον αντίπαλό του μέχρι που ν' αγγίξει η πλάτη του τη δοκό.

Τα Ολύμπια του 1870 σημείωσαν μεγάλη επιτυχία. Τους αγώνες παρακολούθησαν περίπου 25.000 θεατές. Επικράτησε απόλυτη τάξη. Οι εφημερίδες δημοσίευαν τα ονόματα των τριών πρώτων νικητών κάθε αγωνίσματος, σημειώνοντας και τον τόπο της καταγωγής των. Πριν αρχίσουν οι αγώνες, οι αθλητές έδωσαν τον ακόλουθο όρκο: Υπόσχομαι να αγωνισθώ τιμίως κατά τους όρους του Κανονισμού και χωρίς να διολιευθώ τον ανταγωνιστή.

Μολονότι υπήρχε αυτό το προηγούμενο, στους Ολυμπιακούς του 1896 οι αθλητές δεν ορκίστηκαν. Στην ιστορία του Ελληνικού αθλητισμού τα Ολύμπια του 1870 αποτελούν την πρώτη αξιόλογη πανελλήνια αθλητική διοργάνωση. Αντιθέτως τα Γ Ολύμπια που έγιναν το 1875 σημείωσαν οικιτή αποτυχία. Διεξήχθησαν οκτώ αγωνίσματα, στα οποία πήραν μέρος 24 αθλητές, ενώπιον περιορισμένου αριθμού θεατών. Τα Δ' Ολύμπια το 1888 σε εκθέσεις ελληνικών προϊόντων, χωρίς να περιλάβουν αθλητικούς αγώνες.

2.2.5 ΕΤΟΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

Μετά τη σύντομη αυτή αναφορά στα <<Ολύμπια>> ας επανέλθουμε στο 1894. Η απόφαση για την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων βρήκε τη χώρα μας σε άθλια οικονομική κατάσταση. Λίγους μήνες νωρίτερα, την 1η Δεκεμβρίου 1893, είχε ακουστεί στο Κοινοβούλιο η δραματική αναγγελία του Χαριλάου Τρικούπη <<δυστυχώς επτωχεύσαμεν>>. Η ανάθεση λοιπόν της οργανώσεως των πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα δεν ενθουσίασε φυσικά την τότε κυβέρνηση. Ο Τρικούπης μολονότι αγαπούσε τον αθλητισμό και το σπορ και ήταν ικανός κολυμβητής και επιδέξιος κυνηγός, τήρησε στάση πολύ επιφυλακτική. Υποστήριζε ότι την εποχή εκείνη η χώρα μας δεν ήταν κατάλληλη <<δια ταύτης πανηγύρεις>>. Έλεγε ότι δεν υπήρχαν πόροι, ούτε έμπυχο δυναμικό, που να έγγυάται την επιτυχία των Αγώνων. Τελικά καθόρισε τη θέση της κυβερνήσεως με τη δήλωση ότι θα περιβάλλει τους Ολυμπιακούς με συμπάθεια και ευμένεια, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι αναλαμβάνει οποιαδήποτε υποχρέωση.

Αφού έτσι καθορίστηκε σαφώς η στάση της κυβέρνησης, επόμενο ήταν όλες οι πρωτοβουλίες για την οργάνωση της Ολυμπιάδας να περιέλθουν σε αθλητικούς και άλλους παράγοντες. Πολλά ήταν τα προβλήματα που έπρεπε ν' αντιμετωπισθούν και κύριως:

- α) Ποιο συλλογικό όργανο και με ποια σύνθεση θα αναλάβει τις ευθύνες για την οργάνωση των Αγώνων.
- β) Πως θα εξερευνηθούν οι απαραίτητοι οικονομικοί πόροι.
- γ) Ποια έργα (αθλητικές εγκαταστάσεις κλπ.) πρέπει να εκτελεσθούν επείγοντως και πως θα εξασφαλιστεί η χρηματοδότησή τους.
- δ) πως θα επιλεγούν οι αθλητές που θα αγωνιστούν με τα χρώματα.

Στα προβλήματα αυτά δόθηκαν εγκαίρως επιτυχείς λύσεις στη διάρκεια του έτους 1895 που ήταν το έτος προετοιμασίας των Α' Διεθνών Ολυμπιακών Αγώνων του 1896.

2.2.6 Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Η άρνηση της κυβερνήσεως να αναλάβει οποιαδήποτε ευθύνη είχε ως αποτέλεσμα να περάσουν άκαρποι, χωρίς να γίνει καμία ενέργεια, πέντε μήνες από τότε που συνήλθε το διεθνές αθλητικό συνέδριο. Αυτό ανησύχησε τον Κουμπερτέν, ο οποίος το Νοέμβριο του 1894 έρχεται στην Αθήνα και ενεργεί για τη συγκρότηση οργανωτικής επιτροπής. Με διάβημα στα ανάκτορα πείθει τον διάδοχο Κωνσταντίνο να δεχθεί την προεδρία της επιτροπής. Έπειτα συγκαλεί σύσκεψη για την εκλογή των μελών. Πήραν μέρος 29 πρόσωπα, τέσσερις βουλευτές, πέντε στρατιωτικοί, οκτώ εκπρόσωποι αθλητικών σωματείων κ.α. Αυτοί οι 29 εκλέγουν οκτώ μέλη που μαζί με το διάδοχο αποτέλεσαν την πρώτη επιτροπή οργανώσεως των Αγώνων. Σύντομα η Επιτροπή διευρύνει και περιέλαβε κυρίως κορυφαίους παράγοντες της τότε αντιπολιτεύσεως που αργότερα έγιναν μέλη της κυβερνήσεως Δεληγιάννη. Η τελική σύνθεση της 19μελούς επιτροπής που οργάνωσε τους αγώνες ήταν η εξής:

Πρόεδρος ο διάδοχος Κων/νος. Γενικός γραμματεύς ο δημοσιογράφος Τιμολέων Φιλήμων. Ταμίας ο Παύλος Σκουζές. Ειδικοί γραμματείς οι Κων/νος Μάνος, Γεωργ. Μελάς, Γεωργ. Στρέιτ και Αλ. Μερκάτης. Μέλη οι Νικ. Δεληγιώργης, Λεωνίδας Δεληγιώργης, Αλεξ. Ζαίμης, Κων. Καραπάνος, Θρασύβουλος Μάνος, Κυριακούλης Μαυρομιχάλης, Νικ. Μεταξάς, Ο. Ρετσίνας, Γεωργ. Ρώμας, Αλεξ. Σκουζές, Αλεξ. Σούτσος και Γ. Τυπάλδος-Κοζάκης.

Η πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής έγινε τις 13 Ιανουαρίου 1895. Από την ημέρα αυτή άρχισαν ουσιαστικά οι προετοιμασίες των αγώνων και σε 14 μήνες όλα ήταν έτοιμα.

2.2.7 ΕΡΑΝΟΙ ΚΑΙ ΔΩΡΕΕΣ

Για ν' αντιμετωπίσει η Επιτροπή τις δαπάνες των Αγώνων, αναζήτησε πόρους από διάφορες πηγές. Ενήργησε δημόσιους εράνους, ζήτησε οικονομική ενίσχυση από δήμους των επαρχιακών πόλεων, από τις κοινότητες του εξωτερικού και από πλούσιους.

Από εισφορές ιδιωτών η Επιτροπή συγκέντρωσε συνολικά 336.000 δραχ. Η συμβολή των επαρχιακών δήμων ήταν περιορισμένη. Φτωχοί, αν όχι χρεοκοπημένοι, οι περισσότεροι δήμοι, με δυσκολία κάλυπταν τις στοιχειώδεις υποχρεώσεις τους. Γι' αυτό το λόγο οι προσφορές τους ήταν πενιχρές. Μερικοί μάλιστα αρνήθηκαν οποιαδήποτε εισφορά, με το επιχείρημα ότι από τα έργα που θα γίνονταν και από τη διεξαγωγή των Αγώνων, οι μόνοι που θα είχαν να ωφεληθούν οι Αθηναίοι.

Επομένως αυτοί μόνον έπρεπε να πληρώσουν.

Μεγαλύτερη προθυμία έδειξαν οι Ελληνικές κοινότητες του εξωτερικού. Ακόμα και οι ολιγομελής κοινότητα της Βαγδάτης έστειλε 20 Οθωμανικές λίρες. Δωρεές από το εξωτερικό έλαβε η Επιτροπή από πλούσιους ομογενείς και από μερικούς φιλέλληνες. Η πιο σημαντική βέβαια δωρεά προήλθε από το μεγάλο εθνικό ευεργέτη Γεώργιο Αβέρωφ, που ζούσε στην Αλεξάνδρεια, κοινότητα της Βαγδάτης, έστειλε 20 Οθωμανικές λίρες. Η πιο σημαντική δωρεά προήλθε από την πώληση αναμνηστικών μεταλλίων.

Το δικαίωμα εισόδου στους αγωνιστικούς χώρους διατηρήθηκε σε χαμηλές τιμές. Τα εισιτήρια του Σταδίου είχαν για την κάτω ζώνη δύο δραχμές και για την πάνω ζώνη μία δραχμή, όσο συνήθως και τα εισιτήρια του τραμ στις διαδρομές Ομόνοια-Στάδιο και Σύνταγμα-Στάδιο αντιστοίχως. Και από την Πέμπτη μέρα των αγώνων οι τιμές αυτές μειώθηκαν στο μισό.

Έτσι από τις πωλήσεις εισιτηρίων η Επιτροπή εισέπραξε συνολικά μόνο 130.000 δρχ.

2.2.8 ΤΟ ΣΤΑΔΙΟ

Με επιτυχία αντιμετώπισαν οι οργανωτές της Ολυμπιάδας τη δημιουργία των απαραίτητων αγωνιστικών χώρων. Το Παναθηναϊκό Στάδιο ήταν ανασκαμμένο από τους αρχαιολόγους, όταν αποφασίστηκε η διαμόρφωσή του και εξασφαλίστηκε η απαιτούμενη πίστωση από τη δωρεά του Γεωργίου Αβέρωφ. Την 1η Νοεμβρίου 1895 συγκροτήθηκε νέα <<επιτροπή ανοικοδομήσεως>>, με πρόεδρο τον Γενικό Έφορο Αρχαιοτήτων Π. Καββαδία και άρχισαν οι εργασίες προσωρινής διαμορφώσεως του Σταδίου, σύμφωνα με μελέτη του αρχιτέκτονα Αναστάσιου Μεταξά, ο οποίος είχε εκπονήσει επίσης μελέτη για την ολοκληρωτική αναμαρμάρωση. Σε διάστημα πέντε περίπου μηνών κατασκευάστηκαν λίθινες κερκίδες στις εννέα πρώτες σειρές και ξύλινες από τη δέκατη και επάνω. Αναμαρμάρωση έγινε σε μικρό τμήμα στο πέταλο και ο Σουρής χαιρέτησε το γεγονός γράφοντας στον <<Ρωμηό>> του:

Χαίρε, λοιπόν, ω Στάδιον

της δόξης μας Παλλάδιον

και θαύμα δυσθεώρητον του τρέχοντος αιώνος

μαρμάρινον και πέτρινον και ξύλινον συγχρόνως.

Στις εργασίες του Σταδίου απασχολήθηκαν 550 εργάτες, από τους οποίους οι 350 στα λατομεία για την ανόρυξη μαρμάρων και λίθων. Δημιουργήθηκαν συνολικά 66 κερκίδες στις οποίες εξασφαλίστηκαν 46.000 αναρίθμητες θέσεις. Οι ξύλινες κερκίδες βάφτηκαν λευκές. Κατασκευάστηκαν επίσης αποδυτήρια και άλλες βοηθητικές εγκαταστάσεις και διαμορφώθηκε ο κυρίως αγωνιστικός χώρος (στίβος μήκους 410 μέτρων και πλάτους οκτώ). Οι εργασίες συνεχίζονταν μέχρι και τη Μεγάλη Πέμπτη, δηλαδή τρεις μέρες πριν αρχίσουν οι Αγώνες. Αμέσως μετά τη λήξη της Ολυμπιάδας, από τις 9 Απριλίου 1896, άρχισε η αναμόρφωση, η οποία ολοκληρώθηκε το 1903. Η δαπάνη καλύφθηκε από τη δωρεά του Αβέρωφ. Τις παραμονές των Αγώνων για τη διευκόλυνση του κοινού, επεκτάθηκε ως το Στάδιο η γραμμή του τραμ. Επίσης επεκτάθηκε η γραμμή του σιδηροδρόμου Πελοποννήσου ως το υπόγειο της πλατείας Ομονοίας.

2.2.9 ΤΟ ΠΟΔΗΛΑΤΟΔΡΟΜΙΟ

Στο Νέο Φάληρο, εκεί όπου σήμερα είναι το Στάδιο Καραϊσκάκη, κατασκευάστηκε Ποδηλατοδρόμιο, στο μέσον ορθογωνίου γηπέδου 30.000 τετραγωνικών πήχων, που πρόσφερε η Εταιρία των Σιδηροδρόμων Αθηνών-Πειραιώς. Η μελέτη και τα σχέδια που συνέταξε ο νομομηχανικός Βελλίνης, εγκρίθηκαν και βραβεύτηκαν από επιτροπή Δανών ειδικών, που συγκροτήθηκε προς τούτο στην Κοπεγχάγη. Η κατασκευή του ποδηλατοδρομίου, η εγκατάσταση φωτισμού, η διαμόρφωση του γύρο χώρου και η διάνοιξη οδού προσπελάσεως, ολοκληρώθηκαν σε διάστημα τριών μηνών. Η κατασκευή του στίβου κόστισε 61.000 δρχ., του κτιρίου 43.000 και των άλλων έργων άλλες 100.000 περίπου. Η επιτροπή των αγώνων διέθεσε 50.000 δρχ. και τα υπόλοιπα προσέφερε η Εταιρεία Σιδηροδρόμων.

Δύο παράλληλες λωρίδες από τσιμέντο, ενωμένες στα δύο άκρα με δύο πολύκεντρες καμπύλες έδιναν στον αγωνιστικό χώρο σχήμα σχεδόν ελλειψοειδές. Ο στίβος είχε πλάτος 7 μέτρα, αλλά διαπλατυνόμενος βαθμιαίως έφθανε στην αφετηρία τα 10,15 μ. για να είναι εύκολη η εκκίνηση και ακίνδυνος ο τερματισμός. Εξάλλου για να εξουδετερώνεται η φυγόκεντρος δύναμη, έκλινε προς το εσωτερικό, έτσι που η εξωτερική γραμμή του ανυψωνόταν βαθμιαίως ως τα 2,10 μ. Ο γύρος του στίβου ήταν ακριβώς 333,33 μ. δηλ. το ένα τρίτον του χιλιόμετρου.

Ξύλινο <<περισχοίνισμα>> χώριζε τον αγωνιστικό χώρο από δύο αμφιθέατρα που τον περιέβαλλαν και χωρούσαν 7.000 θεατές. Στο δυτικό μέρος ήταν το αμφιθέατρο Α' θέσεως, όπου υπήρχαν 40 θεαρεία και

μαρμάρινη βασιλική εξέδρα στο μέσον. Στο ανατολικό μέρος το λαϊκό αμφιθέατρο είχε μόνο μία σειρά καθισμάτων, πίσω από τα οποία ο χώρος ήταν για όρθιους θεατές με φτηνό εισιτήριο. Στη βορειοδυτική γωνία του γηπέδου, υπήρχαν εγκαταστάσεις για την εξυπηρέτηση των αθλητών: Ένα μακρόστενο κτίριο με 20 μικρά αποδυτήρια, συνεργείο για επισκευές ποδηλάτων, ντους και αίθουσα για μασάζ, αίθουσα συγκεντρώσεων και γραφεία. Υπήρχαν ακόμη στο χώρο του Ποδηλατοδρομίου καφενείο και μικρό εστιατόριο. Στο κέντρο, σε επίπεδο χώρο μεταξύ των δύο λωρίδων, όπου έτρεχαν τα ποδήλατα, είχαν κατασκευασθεί δύο τερραίν για τένις και εκεί έγιναν οι αγώνες της αθλοπαιδιάς αυτής. Λίγα χρόνια μετά την Ολυμπιάδα, η ποδηλασία ως άθλημα υποβιβάστηκε στη χώρα μας, έπαυσαν να γίνονται αγώνες και το ποδηλατοδρόμιο με την πάροδο του χρόνου αχρηστεύτηκε τελείως.

2.3 ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Στα προηγούμενα κεφάλαια προσπαθήσαμε να παρουσιάσουμε τη γενικότερη ατμόσφαιρα που επικρατούσε στη διάρκεια των αγώνων της Α' Ολυμπιάδας των Νέων Χρόνων. Βασική πηγή μας ήταν τα δημοσιεύματα του τύπου της εποχής, Ελληνικού και ξένου. Για να ολοκληρωθεί η εργασία τούτη, πρέπει να δωθεί απάντηση σε δύο ερωτήματα:

Πρώτο: Πέτυχε και ως ποιο σημείο η Ολυμπιάδα του 1896;

Δεύτερο: Είχε απήχηση στον Ελληνικό λαό και γενικότερες συνέπειες για τη χώρα μας;

2.3.1 ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Γενική ήταν η διαπίστωση και ομολογήθηκε από όλους, Έλληνες και ξένους, ότι υπήρξε πλήρης και ανέλπιστη η επιτυχία της Ολυμπιάδας. Παρά τις επιφυλάξεις και κάποιες αντιδράσεις που σημειώθηκαν στο εξωτερικό, οι Αυστραλία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελβετία, ΗΠΑ, Ουγγαρία και Σουηδία. (Η Ρωσία έστειλε μόνο παρατηρητή, κάποιον αξιωματικό της Αυλής του Τσάρου). Η προσέλευση αυτή και μόνον ήταν για την εποχή εκείνη μία μεγάλη επιτυχία, αν ληφθούν υπόψη οι κοινωνικιακές δυσχέρειες.

Δεν υπήρχε σιδηροδρομική σύνδεση της χώρας μας με την Ευρώπη και τα ταξίδια δια θαλάσσης ως τον Πειραιά διαρκούσαν μία εβδομάδα από την Ευρώπη, δύο εβδομάδες από την Αμερική και ένα μήνα από την Αυστραλία. Και φυσικά τα έξοδα του ταξιδιού (που οι ξένοι αθλητές κατέβαλαν εξ ιδίων) ήταν μεγάλα. Δυσμενής επίσης παράγων ήταν ο χρόνος των αγώνων. Ήταν ακόμη χειμώνας. Με αυτές τις συνθήκες και δεδομένου ότι πολλές μεγάλες ξένες αθλητικές οργανώσεις αποφάσιζαν να μη μετάσχουν στους αγώνες, πρέπει να θεωρηθεί ικανοποιητικός ο αριθμός των ξένων αθλητών που τελικά προσήλθαν.

Οι Ολυμπιακοί του 1896 είναι οι πρώτοι μεγάλοι διεθνείς αγώνες στην Ιστορία του παγκόσμιου αθλητισμού. Δεν υπήρχε προηγούμενο αθλητικών εκδηλώσεων τέτοιας εκτάσεως και σημασίας και επομένως ούτε σχετική πείρα. Ούτε διέθετε η χώρα μας τα απαιτούμενα οικονομικά και τεχνικά μέσα. Και όμως η όλη οργάνωση των αγώνων υπήρξε άριστη, η διεξαγωγή τους από τεχνικής απόψεως άρτια και η κρίση άμεμπτη. (Δεν υποβλήθηκε ούτε μία ένσταση). Βέβαια σημειώθηκαν μερικές παραλείψεις, ή ελήφθησαν κάποιες άστοχες αποφάσεις. Τέτοια ήταν η απόφαση να μη περιληφθεί στο πρόγραμμα των αγώνων η πυγμαχία. Περισσότερο άστοχη ήταν η αιτιολογία που επικαλέσθηκαν τα μέλη της Επιτροπής. Είπαν ότι κατά την κρίση τους η πυγμαχία είναι αγώνισμα <<μη προσίκον εις πολιτισμένους ανθρώπους>>. Ξέχασαν ότι επρόκειτο για το κατ' εξοχήν εθνικό αγώνισμα των Αγγλων και των Αμερικανών. Αλλά τέτοιες παραλήψεις και αστοχίες δεν ήταν ικανές να επισκιάσουν την επιτυχία των αγώνων. Το πρόγραμμα τηρήθηκε πιστά, με δύο-τρεις μόνο μεταβολές, που επέβαλαν οι ακατάστατες καιρικές συνθήκες. Στις αθλητικές εγκαταστάσεις υπήρχε επαρκές προσωπικό και επικράτησε υποδειγματική τάξη. Οι ξένοι αθλητές και οι θεατές δεν αντιμετώπισαν προβλήματα. Στέγη βρήκαν εύκολα και ανάλογη με τις επιθυμίες και τις οικονομικές τους δυνατότητες. Εστιατόρια υπήρχαν πολλά και όλων των κατηγοριών. Τρόφιμα άφθονα, σε μεγάλη ποικιλία και άριστη ποιότητα έβρισκαν οι ξένοι σε συγκρατημένες τιμές. Η αστική συγκοινωνία με τα τραμ ήταν πυκνή και άμαξες δημοσίας χρήσεως αρκετές και με ορισμένο τιμολόγιο. Η πόλη ήταν πεντακάθαρη και η αστυνόμευση συστηματική και αυστηρή. Ας σημειώσουμε ακόμη ότι ήταν πλούσιος ο εορταστικός διάκοσμος της Αθήνας και εντυπωσιακή η φωταγωγή της Ακροπόλεως. Η Γερμανική <<Εφημερίς της Κολωνίας>> έγραψε ότι το θέμα της φωταγωγημένης Ακροπόλεως ήταν ανώτερο από εκείνο που παρουσίαζε η γέφυρα του Βοσπόρου ή ο καθεδρικός ναός της Κολωνίας.

Για να λαμπρύνουν τις τελετές και τις άλλες εκδηλώσεις, είχαν συγκεντρωθεί στην Αθήνα 14 μουσικά σώματα. Ήταν έξι Φιλαρμονικές Αθηνών, Λαυρίου και Ορφανοτροφείου Χατζηκώστα. Οι στρατιωτικές μπάντες της φρουράς Αθηνών (αρχιμουσικός Ιωσήφ Καίσαρης), του Πυροβολικού και του Ναυτικού. Από την Πελοπόννησο οι Φιλαρμονικές Πατρών (διευθυντής Αλβέρτος Ανδλοβίτς), Αιγίου και Πύργου. Από τα Επτάνησα οι δύο Φιλαρμονικές της Κέρκυρας (η <<Παλαιά>> με διευθυντή τον Ανδρέα Σάιλερ και η <<Μάντζαρος>> με διευθυντή τον Γαβριήλοβιτς), καθώς και οι Φιλαρμονικές Λευκάδος (διευθυντής ο Αντόνιο Μπιφέρνο), Κεφαλληνίας και Ζακύνθου (διευθυντής Μαυρόλη). Μερικές ήταν κοινές με συμμετοχή δύο ή περισσότερων υπό τη διεύθυνση του Σπύρου Σαμαρά ή του Ιωσήφ Καίσαρη.

Μια άλλη καλλιτεχνική εκδήλωση των ημερών ήταν η ομαδική έκθεση ζωγραφικής στην οποία παρουσίασαν έργα τους οι καλύτεροι καλλιτέχνες ζωγράφοι, ο Λύτρας, ο Ιακωβίδης, ο Προσαλέντης, ο Γαλινάς, Γ. Χατζόπουλος και από τη Σμύρνη ο Κούρτοβιτς.

Άλλο στοιχείο επιτυχίας θεωρήθηκε το ενδιαφέρον και η στάση του κοινού. Χιλιάδες θεατές παρακολουθούσαν με προσοχή και με αγωνία την ευγενή άμιλλα των

αθλητών και ζητούσαν να πληροφορηθούν τους κανονισμούς των αγωνισμάτων. Αλλά δεν περιορίζονταν μόνο σε αυτό η περιέργεια του κόσμου. Όλοι αναζητούσαν στις εφημερίδες λεπτομέρειες για τους αθλητές, ιδίως τους ξένους. Έτσι έπειτα από τις πρώτες ημέρες γνώριζαν την εθνικότητα και τα ονόματα των περισσοτέρων. Σε μερικούς που είχαν γίνει δημοφιλείς, οι θεατές του Σταδίου έβγαλαν και παρατσούκλια.

2.3.2 ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΡΕΚΟΡ

Από αγωνιστικής απόψεως η επιτυχία της Ολυμπιάδας μπορούσε να είναι αξιολογότερη. Βέβαια κανείς δεν ανέμενε εντυπωσιακές επιδόσεις, διότι δεν μετείχαν στους αγώνες οι ικανότεροι αθλητές κάθε χώρας. Μόνον οι Ούγγροι είχαν επιλεγεί έπειτα από δοκιμαστικούς αγώνες που είχαν γίνει προς τούτο. Πάντως αγωνίστηκαν στην Αθήνα το 1896 μερικοί από τους καλύτερους Γερμανούς γυμναστές, τους πιο επιδέξιους Γάλλους ξιφομάχους και τους ταχύτερους κολυμβητές.

Οι επιδόσεις των Ολυμπιονικών θεωρήθηκαν χαμηλές. Εν τούτοις σε μερικά αγωνίσματα πλησίασαν τα αναγνωρισμένα.

2.4 Η ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΗ ΣΗΜΑΣΙΑ

Η επιτυχία της Α' Ολυμπιάδας είχε και γενικότερη σημασία. Για την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων υπό Διεθνή μορφή είχαν διατυπωθεί στο εξωτερικό αμφιβολίες και επιφυλάξεις. Είχε αμφισβητηθεί σε διάφορες χώρες η σκοπιμότητα των αγώνων και η δυνατότητα να οργανωθούν με επιτυχία. Εάν λοιπόν η διοργάνωση του 1896 αποτύγχανε, θα ήταν αμφίβολη η επιβίωση του θεσμού των Διεθνών Ολυμπιάδων.

Αλλά συνέβη το αντίθετο. Ο Ι.Ε. Χρυσάφης στο Ημερολόγιο της Μεγάλης Ελλάδος του 1926 γράφει σχετικώς:

<<Η Α' Ολυμπιάς έληξε με επιτυχία την οποία και οι αισιοδοξότεροι εκ των αρχικών της οργανωτών δεν ηδύναντο ούτε να φαντασθούν δι' αυτό και όλοι οι ξένοι, αθληταί και θεωροί έφυγαν από τας Αθήνας με τας άριστας των εντυπώσεων κατενθουσιασμένοι από την φιλοξενίαν και την φυσική ευγένειαν του Ελληνικού λαού και με την ακλόνητη πεποίθησιν ότι αφού η αναβίωσις των Ολυμπιακών Αγώνων επέτυχε και εις τούτον μάλιστα βαθμόν εις τας Αθήνας, όπου τόσο έλλειψης υπήρχε και υλικών μέσων και γυμναστικής και αγωνιστικής κινήσεως, το μέλλον των ήτο πλέον εξασφαλισμένον εις οιανδήποτε άλλην πόλιν της Ευρώπης ή Αμερικής και ωρίζετο η εκτέλεσις αυτών>>.

Γενικώς έγινε παραδεκτό ότι η επιτυχία των Α' Ολυμπιακών Αγώνων του 1896 στερήσε το νέο θεσμό και τον καθιέρωσε παγκοσμίως. Ειδικότερα για τη χώρα μας ήταν σημαντικές οι έμμεσες αντιδράσεις. Η επιτυχία της Ολυμπιάδας ήταν απροσδόκητη για πολλούς, επειδή η χώρα μας, (της οποίας ο λαός δεν έδειχνε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον αθλητισμό), έπρεπε σε διάστημα 14 μόλις μηνών να οργανώσει η Ελλάς τέτοια διεθνή εκδήλωση. Και το κατόρθωσε με επιτυχία. Έτσι αποδείχτηκε ότι η Ελλάδα είχε την ικανότητα και τα μέσα να επιτύχει σπουδαία έργα και διαλύθηκαν κάποιες προκαταλήψεις που είχαν πολλοί ξένοι για την πατρίδα μας. Συγχρόνως τονώθηκε το ηθικό των υποδούλων ακόμη αδελφών μας και η εθνική υπερηφάνεια των πέραν του Ατλαντικού ομογενών.

Υποστηρίχθηκε όμως έπειτα από χρόνια ότι υπήρξαν και αρνητικές συνέπειες. Μεταξύ άλλων ο Σπ. Μαρκεζίνης στην πολιτική Ιστορία της Νεωτέρας Ελλάδος (τομ. Β' σελ. 375) διατυπώνει την άποψή ότι η ικανοποιητική εμφάνιση της χώρας μας στην Α' Ολυμπιάδα των νεωτέρων χρόνων, συνετέλεσε στο να εξαρθεί σε υπερβολικό βαθμό το εθνικό συναίσθημα και να ενισχυθεί το θερμό κλίμα που καλλιεργούσε η Εθνική Εταιρεία, κλίμα που οδήγησε στον ατυχή πόλεμο του 1897.

Αλλά πέραν από οποιαδήποτε αρνητική εκτίμηση, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 1896, που έγιναν <<εν ημέραις ηθικού καμάτου>> (κατά τη διατύπωση ορθογράφου της εποχής), συνετέλεσαν στο να ανακτήσει ο Ελληνικός λαός την αυτοπεποίθησή του και την αισιοδοξία του για το μέλλον.

2.5. ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΓΙΑ ΜΟΝΙΜΗ ΕΔΡΑ

Πριν ακόμη τελειώσουν οι αγώνες, με νωπές τις εντυπώσεις από την επιτυχία τους, άρχισε να προβάλλεται το αίτημα να ορισθεί η Αθήνα ως μόνιμη έδρα των Ολυμπιακών Αγώνων. Ποιος συνέβαλε πρώτος στην ιδέα αυτή δεν είναι εξακριβωμένο. Μερικές εφημερίδες της εποχής υποστήριξαν ότι αρχικές σκέψεις πρώτοι διατύπωσαν οι Αμερικανοί αθλητές σε επιστολή προς την Επιτροπή των Αγώνων, την οποία συνέχαιραν και ευχαριστούσαν για την όλη οργάνωση και φιλοξενία. Άλλες εφημερίδες απέδωσαν την πατρότητά της ιδέας στον Σπυρίδωνα Λάμπρο. Αλλά τότε διαμαρτυρήθηκε ο ανταποκριτής των <<Τάϊμς>> του Λονδίνου, ισχυριζόμενος ότι αυτός διατύπωσε πρώτος σχετική πρόταση σε ανταπόκρισή του. Γεγονός είναι όμως ότι η ευχή να ορισθεί η Αθήνα ως μόνιμη έδρα των Ολυμπιακών Αγώνων εκφράστηκε επισήμως για πρώτη φορά από το Βασιλέα Γεώργιο Α'. Στο γεύμα που δόθηκε στα Ανάκτορα τις 31 Μαρτίου 1896 προς τιμή των Ολυμπιονικών, στην πρόταση που έκαμε ο Γεώργιος (μιλώντας Γαλλικά) είπε μεταξύ άλλων (κατά μετάφραση των εφημερίδων της εποχής): <<Η Ελλάς, μήτηρ και τροφός των γυμνικών αγώνων εν τη πανελληνίω αρχαιότητα, αναλάβουσα και εκτελέσασα αυτούς και σήμερα μετά θάρρους υπό τα οράματα της Ευρώπης και του Νέου κόσμου, δύναται νυν, διε η επιτυχία γενικώς ανωμολογήθη, να ελπίσει ότι οι τιμήσαντες αυτή ξένοι θέλουσιν ορίσει την χώραν ημών εις ειρηνικός εντευκτήριον των Εθνών, ως διαρκές και μόνιμον πεδίο των Ολυμπιακών Αγώνων>>.

Οι συνδαιτυμόνες επιδοκίμασαν την ιδέα και αμέσως μετά το γεύμα με πρωτοβουλία Αμερικανών και Ούγγρων αθλητών, οι περισσότεροι από αυτούς υπέγραψαν επιστολή προς τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή με αίτημα να πραγματοποιηθεί η ευχή που διατύπωσε ο Βασιλεύς. Τις ημέρες που ακολούθησαν η πρόταση έγινε αντικείμενο γενικής συζητήσεως και υποστηρίχθηκε θερμά από τον Ελληνικό τύπο. Επιφυλάξεις, εάν όχι ρητές αντιρρήσεις, διατύπωσε ο βαρόνος Κουμπερτέν. Συζητώντας το θέμα με τον διάδοχο Κωνσταντίνο ως πρόεδρος της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής, υποστήριξε ότι θα ήταν μεγάλες οι δυσκολίες και οι δαπάνες που θα αντιμετώπιζε κάθε φορά η χώρα μας για την οργάνωση των Ολυμπιακών. Θα συνέφερε καλύτερα την Ελλάδα να οργανώνει κάθε τέσσερα χρόνια, στο ενδιάμεσο δύο διαδοχικών Ολυμπιάδων, Πανελληνίους αγώνες που θα συντελούσαν στην ανάπτυξη του Ελληνικού αθλητισμού αποτελεσματικότερα από όσο οι Ολυμπιακοί.

Ο τότε πρωθυπουργός Θεόδωρος Δεληγιάννης νόμιζε ότι θα μπορούσε η χώρα μας να επιλύσει το ζήτημα μονομερώς και κατά κάποιο τρόπο πραξικοπηματικά. Κατέθεσε στη Βουλή νομοσχέδιο <<περί αναπτύξεως της Γυμναστικής εν Ελλάδι και μονίμου τελέσεως των Ολυμπιακών Αγώνων εν τω Σταδίω των Αθηνών>>.

Αλλά η άκομψη αυτή απόπειρα <<Ελληνοποίησης>> ενός διεθνούς θεσμού ήταν καταδικασμένη σε αποτυχία. Ο Κουμπερτέν με νέα διαβήματα έπεισε τον βασιλέα και τον διάδοχο ότι δεν είναι δυνατόν και με καμία διαδικασία να καταργήσει η Ελλάς την απόφαση του Α΄ Διεθνούς Αθλητικού Συνεδρίου του 1894 για την εκ περιτροπής τέλεση των Ολυμπιακών σε διάφορες πόλεις του Κόσμου. Συγχρόνως ο Κουμπερτέν δημοσίευσε άρθρο στην <<Εφημερίδα των Συζητήσεων>> των Παρισίων και επιστολή στους <<Τάϊμς>> του Λονδίνου, υποστηρίζων την αυστηρή εφαρμογή των αποφάσεων του Συνεδρίου του 1894. Ο Κουμπερτέν αναγνώριζε ότι η Ελλάς παρουσιάζει ιδιαίτερα <<θέλητρα>> για τη διεξαγωγή διεθνών αθλητικών αγώνων. Ως τέτοια ανέφερε το Παναθηναϊκό Στάδιο (μοναδικό στον κόσμο), τον Αττικό ουρανό (αίθριο όσο σε καμία άλλη χώρα), τον φιλόξενο Ελληνικό λαό (στις φλέβες του οποίου σώζεται το αίμα των αθανάτων προγόνων του), την αρχαία Ολυμπία και τις άλλες αρχαιότητες κλπ. Εν τούτοις κατέληγε – η διεξαγωγή των αγώνων σε διάφορες πόλεις διασφαλίζει τον διεθνή χαρακτήρα των Ολυμπιάδων και προάγει όχι μόνο τα αθλητικά ιδεώδη, αλλά και την ιδέα της ειρήνης.

Τότε παρενέβη ο Δημήτριος Βικέλας, πρόεδρος της πρώτης Δ.Ο.Ε. και ως συμβιβαστική λύση πρότεινε να διατηρηθούν οι διεθνείς ολυμπιακοί αγώνες, όπως αποφασίστηκε το 1894, αλλά συγχρόνως να θεσπιστούν στα ενδιάμεσα τούτων Ελληνικές Ολυμπιάδες, δηλ. διεθνής αγώνες διεξαγόμενοι στην Αθήνα. (Κάποια εφημερίδα πρότεινε να ονομασθούν Αθήναια). Ο Βικέλας με επιστολή προς τα μέλη της Δ.Ο.Ε. ζήτησε να συγκληθεί νέο αθλητικό συνέδριο, το οποίο να συμπληρώσει τις αποφάσεις του 1894 αποδεχόμενο την πιο πάνω πρότασή του.

Το συνέδριο αυτό συνήλθε τον Ιούλιο του 1897 στη Χαβάη με δύο θέματα στην ημερήσια διάταξή του:

α) την προπαρασκευή της Β΄ Ολυμπιάδος που θα διεξαγόταν το 1900 στο Παρίσι και β) την πρόταση του Βικέλα. Εν τω μεταξύ όμως είχε μεσολαβήσει την Άνοιξη του 1897 ο ατυχής για την Ελλάδα πόλεμος. Έτσι στο συνέδριο της Χαβάης δεν προσήλθε Έλληνας αντιπρόσωπος και δεν συζητήθηκε η πρόταση Βικέλα. Στα πρακτικά του συνεδρίου σημειώθηκε σχετικώς:

<<Τα μεσολαβήσαντα μοιραία συμβάντα αφήρσαν πάσαν επικαιρότητα από το ζήτημα και δεν υπάρχει πλέον κανείς λόγος να αναθεωρηθούν αι αρχικαί αποφάσεις του 1894>>.

Δύο χρόνια αργότερα, το 1899, όταν είχαν χάσει κάπως την οξύτητά τους τα προβλήματα που δημιούργησε ο πόλεμος του 1897, η τότε Ελληνική κυβέρνηση έκρινε ότι ήταν καιρός να αποπερατωθεί η αναμόρφωση του Σταδίου και να ρυθμιστούν τα θέματα που αφορούσαν τη γυμναστική και τον αθλητισμό. Τότε ψηφίστηκε ο νόμος ΒΧΚΑ <<υπέρ γυμναστικής>>. Το άρθρο 37 του νόμου αυτού προέβλεπε την ανασύσταση της δεκαμελούς Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων με πρόεδρο τον διάδοχο του θρόνου και ανέθεσε σ' αυτήν τη διαχείριση του Σταδίου και την ανά τετραετία εξακολούθησιν των Ολυμπιακών Αγώνων <<των τελεσθέντων εν έτει 1896>>. Η Επιτροπή συγκροτήθηκε, αλλ' ούτε διανοήθηκε να προκηρύξει Ολυμπιακούς Αγώνες. Αποφάσισε μόνο να γίνουν το 1900 Πανελλήνιοι αθλητικοί αγώνες.

Οι Β΄ διεθνείς Ολυμπιακοί Αγώνες έγιναν το 1900 στο Παρίσι. Δεν επρόκειτο όμως για καθαρώς αθλητική διοργάνωση, αλλά για αθλητικούς διαγωνισμούς, στα πλαίσια της παγκοσμίου εκθέσεως που οργάνωσε το έτος εκείνο η Γαλλία. Ήταν στην ουσία <<attractions>> που πρόσφερε η Έκθεση στους επισκέπτες της. Τα αγωνίσματα διαιρέθηκαν σε δέκα κατηγορίες και προστέθηκαν σε αυτά η ιππασία και άλλα. Έγιναν ακόμη και επιδείξεις κατασβέσεως πυρκαγιάς και διασώσεως πνιγόμενων. Με χαλαρή διοργάνωση οι αγώνες διήρκεσαν πέντε και πλέον μήνες. Άρχισαν τις 14 Μαΐου και τελείωσαν τις 28 Οκτωβρίου. Οι Γερμανοί αθλητές στεγάστηκαν σε χαμηλής κατηγορίας ξενοδοχεία μακριά από τους αγωνιστικούς χώρους και θεώρησαν το γεγονός αυτό προσβλητικό γι' αυτούς και την πατρίδα τους. Οι Σουηδοί απέσυραν την 50μελή γυμναστική ομάδα τους έπειτα από μια επίδειξη σε μικρό γυμναστήριο και επέστρεψαν στην πατρίδα τους. Πολλοί υποστήριξαν ότι οι αγώνες αυτοί δεν ήταν άξιοι να ονομάσθουν Ολυμπιακοί. Γενικώς ο αθλητικός κόσμος της Ευρώπης δυσαρεστήθηκε από τη μορφή που πήρε η Β΄ Ολυμπιάδα. Τη δυσαρέσκεια αυτή εξέφρασε εμπράκτως ο βαρόνος Κουμπερτέν. Δεν προσήλθε σε καμία εκδήλωση. Η σύγκριση των αγώνων του 1900 με τον αμιγή αθλητικό χαρακτήρα και την άριστη οργάνωση της Α΄ Ολυμπιάδας του 1896 ευνοούσε την ιδέα για μόνιμη τέλεση των Ολυμπιακών στην Αθήνα. Έτσι τον Μάιο του 1901, όταν συνήλθε στο Παρίσι η Δ.Ο.Ε. για να ρυθμίσει θέματα σχετικά με την Γ΄ Ολυμπιάδα του 1904, οι Γερμανοί αντιπρόσωποι πρότειναν να τελούνται από το 1906 και εφεξής κάθε τέσσερα χρόνια εμβόλιμοι Ολυμπιακοί Αγώνες στην Αθήνα πάντοτε, ενώ οι τακτικοί να τελούνται σύμφωνα με την απόφαση του 1894 σε άλλη κάθε φορά χώρα,

όπως είχε προτείνει και ο Βικέλας. Την πρόταση των Γερμανών υποστήριξαν και οι αντιπρόσωποι της Αυστρίας και των Σκανδιναβικών χωρών, αλλά απέρριψε η πλειοψηφία της Δ.Ο.Ε. Το 1904 έγιναν οι Γ΄ διεθνείς ολυμπιακοί αγώνες στο Σαιν Λούις των Η.Π.Α. πάλι στα πλαίσια διεθνούς εκθέσεως. Τα αγωνίσματα από 44 που ήταν το 1896 αυξήθηκαν τώρα σε 390. Μόνο σε 14 από αυτά κατέλαβαν την πρώτη θέση Ευρωπαίοι αθλητές. Στο πρόγραμμα είχαν περιληφθεί παραδοσιακά αγωνίσματα και αθλοπαιδιές διαφόρων απολίτιστων φυλών, όπως Ερυθροδέρμων Σιού. Πυγμαίων της Αφρικής, Παταγώνων και άλλων. Στην κατηγορία αυτή κατέταξαν οι οργανωτές και τους Τούρκους αθλητές. Οι επιδόσεις που σημειώθηκαν στα αγωνίσματα αυτά ανέτρεψαν την επικρατούσα αντίληψη ότι δήθεν οι άγριοι ξεπερνούν τους πολιτισμένους λαούς σε φυσική αντοχή και αθλητικές ικανότητες.

Η γενική εντύπωση και από τη Γ΄ Ολυμπιάδα υπήρξε αρνητική. Ο αθλητικός κόσμος της Ευρώπης νοστάλησε και πάλι τους αγώνες του 1896. Έτσι δε σημειώθηκε καμία αντίδραση το φθινόπωρο του 1904, όταν η Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή ανακοίνωσε την απόφασή της να οργανώσει στην Αθήνα πάλι Ολυμπιακούς Αγώνες το 1906, για να γιορτάσει τη συμπλήρωση δεκαετίας του νέου θεσμού. Αντιθέτως στους διεθνείς αγώνες του 1906 πήραν μέρος 21 χώρες, αλλά η Δ.Ο.Ε. δεν τους αναγνώρισε. Μόνο εμείς οι Έλληνες τους ονομάζουμε Ολυμπιακούς και χαρακτηρίζουμε Ολυμπιονίκες τους νικητές.

Μετά το 1906 και ως τις μέρες μας δεν εκδηλώθηκε άλλη αξιόλογη πρωτοβουλία για καθιέρωση της Αθήνας ως μόνιμης έδρας των Ολυμπιακών Αγώνων. Εντούτοις δεν έλειψαν οι ιδεαλιστές, Έλληνες και ξένοι, που δεν ξεκινούσαν το αίτημα. Κατά καιρούς δημοσίευαν σχετικά άρθρα σε Ελληνικές ή ξένες εφημερίδες και έδιναν διαλέξεις για να υποστηρίξουν το αίτημα της Ελλάδος. Αντίθετος όμως, σταθερά σε τέτοια σκέψη ήταν ο Κουμπερτέν, προβάλλονταξ επιχειρήματα σοβαρά. Το 1908 στο βιβλίο που εξέδωσε εξιστορώντας τους ως τότε αγώνες του υπέρ του θεσμού των διεθνών ολυμπιάδων, ο Κουμπερτέν τονίζει ότι ο καθορισμός μόνιμου και αποκλειστικής έδρας των αγώνων θα ήταν ταυτόσημος με <<αυτοκτονία>> του έργου του. Στα γνωστά επιχειρήματά του πρόσθεσε τώρα και τον φόβο ότι η κανονική περιοδικότητα των αγώνων και η ευρεία συμμετοχή σ' αυτούς θα εκινδύνευαν από τις ενδεχόμενες πολιτικές μεταβολές ή ανωμαλίες στην Ελλάδα. Και πραγματικά στα χρόνια που ακολούθησαν και για μακρά περίοδο η χώρα μας αντιμετώπιζε πολιτική αστάθεια και εθνικές περιπέτειες. Και φυσικά ξεχάστηκε το θέμα.

2.5.1 Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ

Το αίτημα για μόνιμη τέλεση των Ολυμπιακών στην Ελλάδα υποβλήθηκε πάλι επισήμως το 1976 από τον Κωνσταντίνο Καραμανλή, πρωθυπουργό τότε της χώρας μας. Είχαν προηγηθεί φαινόμενα εκτροπής από το αγνό πνεύμα του Ολυμπισμού. Ο γιγαντισμός της διοργανώσεως, η εμπορευματοποίηση των εκδηλώσεων και οι έντονοι εθνικοί ανταγωνισμοί, δημιουργούσαν σοβαρά προβλήματα που έβεταν σε κίνδυνο το μέλλον του θεσμού.

Το 1972 στη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων του Μονάχου, Παλαιστίνιοι τρομοκράτες επέδρασαν στο κατάλυμα των Ισραηλινών, σκότωσαν δύο αθλητές και συνέλαβαν άλλους εννέα ως όμηρους. Το ίδιο βράδυ στο αεροδρόμιο, στην προσπάθεια των Γερμανικών αρχών να συλλάβουν τους Παλαιστίνιους σκοτώθηκαν οι εννέα όμηροι και μερικοί τρομοκράτες. Στην επόμενη Ολυμπιάδα του 1976 στο Μόντρεαλ του Καναδά σημειώθηκαν απαράδεκτες ενέργειες διαπνεόμενες από ρατσιστικό πνεύμα αντίθετο προς τα ιδεώδη του Ολυμπισμού. Σε ένδειξη διαμαρτυρίας αποχώρησαν από τους αγώνες οι αθλητές των Αφρικανικών χωρών. Τότε ο Κωνσταντίνος Καραμανλής θεώρησε πρόσφορο το κλίμα για να υποβάλλει την πρότασή του. Με επιστολή προς τον πρόεδρο της Δ.Ο.Ε. λόρδο Κιλλάνιν, πρότεινε να ορισθεί η Ελλάδα ως μόνιμος χώρος για την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων και έτσι να δοθεί η ευκαιρία να απαλλαγεί ο Θεσμός από όσα νόθα στοιχεία έχουν βαθμηδόν συσσωρευτεί και απειλούν να τον μαράνουν.

Ο λόρδος Κιλλάνιν απάντησε ότι οι <<υποδείξεις>> του Κωνσταντίνου Καραμανλή θα ληφθούν υπ' όψιν <<εφ' όσον μεταβληθεί η μακροχρόνια πολιτική της Δ.Ο.Ε. και θα συζητηθούν εν εύθετο χρόνο>>.

Σε δηλώσεις του προς τον Τύπο είπε ότι η πρόταση του Έλληνα πρωθυπουργού θα εξετασθεί με συμπάθεια και λόγω της προελεύσεώς της και λόγω του περιεχομένου της. Πρόσθεσε όμως ότι θα χρειασθεί να υπερπηδηθούν <<τυπικά και ουσιαστικά εμπόδια>>.

Η πρόταση Καραμανλή συζητήθηκε ευρύτατα στο Εξωτερικό. Πολλές διεθνείς προσωπικότητες την υποστήριξαν δημοσίως. Ο Παγκόσμιος Σύλλογος Ολυμπιονικών την χαιρέτησε με ενθουσιασμό. Η Γαλλική εφημερίδα <<Quotidien de Paris>> την χαιρέτησε ως μοναδική διέξοδο για να διασωθούν οι Ολυμπιάδες. Αντιθέτως επιφυλακτική έως σαφώς απορριπτική ήταν η στάση των περισσότερων μελών της Δ.Ο.Ε. Ο αντιπρόεδρος της Σοβ. Ενώσεως Σεργκέι Παβλόφ δήλωσε ότι: <<Η ιδέα του κ. Καραμανλή είναι ενδιαφέρουσα, αλλά οι Ολυμπιακοί Αγώνες αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο του παγκόσμιου αθλητισμού. Ανήκουν σε όλον τον κόσμο και όχι σε μία χώρα. Παρόμοια ήταν η αντίδραση της κας Monique Berlioux διευθύντριας των Γραφείων της Δ.Ο.Ε., η οποία τόνισε ότι <<βασικό θεμέλιο στο οποίο στηρίζεται η επιτυχία των Ολυμπιακών Αγώνων, είναι η ευκαιρία που έχει κάθε χώρα να τους φιλοξενήσει ώστε να διατηρούν τον παγκόσμιο χαρακτήρα τους>>.

Τα χρόνια περνούσαν και η Δ.Ο.Ε. δεν έβρισκε <<εύθετον χρόνο>> για να συζητήσει το Ελληνικό αίτημα. Γι' αυτό ο Κων. Καραμανλής τις 29 Ιανουαρίου 1980 επαναλαμβάνει την πρότασή του με νέα επιστολή προς το λόρδο Κιλλάνιν. Συγκεκριμένα τώρα προτείνει:

1. Να τελούνται μόνιμως στην Ελλάδα οι θερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες.
2. Να παραχωρηθεί στη Δ.Ο.Ε. από την Ελλάδα ο απαραίτητος χώρος κοντά στην αρχαία Ολυμπία και με διεθνείς συμφωνίες ο χώρος αυτός ν' ανακηρυχθεί ουδέτερο έδαφος.

3. Τα αναγκαία έργα (στάδια, δρόμοι, εγκαταστάσεις κλπ.) να κατασκευασθούν με εφάπαξ αναλογική οικονομική συμβολή όλων των κρατών.

Έπειτα από τη νέα αυτή πρόταση, έρχεται τον Απρίλιο του 1890 στην Αθήνα ως απεσταλμένος της Δ.Ο.Ε. ο Α΄ αντιπρόεδρος αυτής Λουί Γκιρνονιού και επισκέπτεται την Ολυμπία και τις γειτονικές περιοχές της Κυλλήνης, Κατακόλου και Καϊάφα. Σε συνοπτική έκθεση που υπέβαλε ο Γκιρνονιού έπειτα από τρεις μήνες (τις 18 Ιουλίου) υποστηρίζει ότι, εάν γίνει δεκτό το Ελληνικό αίτημα, καταλληλότερος χώρος για τη δημιουργία Διεθνούς Ολυμπιακού Χωριού είναι η περιοχή Καϊάφα. Εν τω μεταξύ ο λόρδος Κιλλάνιν, είχε αναθέσει την μελέτη της προτάσεως Καραμανλή σε πενταμελή επιτροπή στην οποία μετείχε και ο Έλληνας αντιπρόσωπος Ν. Νησιώτης.

Ευνοϊκή πάλι ατμόσφαιρα για το Ελληνικό αίτημα δημιουργήθηκε το καλοκαίρι του 1980, όταν οι Ηνωμένες Πολιτείες και άλλες χώρες δεν πήραν μέρος στην Ολυμπιάδα της Μόσχας, ως αντίδραση στη σοβιετική στρατιωτική επέμβαση στο Αφγανιστάν. Σχολιάζοντας τότε τη μειωμένη συμμετοχή στους αγώνες, οι <<Τάϊμς της Νέας Υόρκης>> έγραψαν: <<Το αξιοθρήνητο θέαμα στη Μόσχα αποδεικνύει ότι δε μπορούν να συνυπάρξουν αθλητικοί αγώνες και διεθνείς ανταγωνισμός. Υπάρχει όμως μια εύκολη συνταγή την οποία και συνιστούμε: Η Ελλάδα, απ' όπου ξεκίνησαν οι Ολυμπιάδες, πρέπει να γίνει ο τόπος της μόνιμης διεξαγωγής των θερινών Ολυμπιακών Αγώνων. Ο χώρος υπάρχει και η Ελληνική κυβέρνηση προσφέρει μια Ολυμπιακή πόλη υπό Διεθνή έλεγχο. Οι Αμερικανοί μπορούν να πρωτοστατήσουν παραχωρώντας την Ολυμπιάδα του 1894. Οι αγώνες ανήκουν στην Ελλάδα και ήρθε η ώρα να τους μεταφέρουμε εκεί. Αλλά ούτε οι συνηγορίες σαν αυτή της Αμερικανικής εφημερίδας, ούτε τα γεγονότα που έθεταν σε κίνδυνο τον θεσμό των Διεθνών Ολυμπιακών Αγώνων επηρέαζαν το λόρδο Κιλλάνιν, ο οποίος το μόνο που επεδίωξε και επέτυχε με αναβολές και διαδικαστικές κωλυσιεργίες, ήταν να μεταβιβάσει στον διάδοχό του την ευθύνη για την αντιμετώπιση της Ελληνικής αιτήσεως.

Στην προεδρία της Δ.Ο.Ε. διαδέχτηκε τον λόρδο Κιλλάνιν ο Ισπανός Χουάν Σάμαρανγκ το Σεπτέμβριο του 1980. Ο Κων. Καραμανλής πρόεδρος της Δημοκρατίας τώρα, συγχαίρων με επιστολή το Σάμαρανγκ για την εκλογή του, επαναλαμβάνει την Ελληνική πρόταση. Ο νέος πρόεδρος της Δ.Ο.Ε. απαντά ότι θα προωθήσει τη μελέτη του ζητήματος και ευχαριστεί την Ελλάδα για τη γενναιόδωρη προσφορά.

Το Σεπτέμβριο του ίδιου έτους και έπειτα από πρόσκληση, της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής, έρχονται στην Αθήνα τρία μέλη της ειδικής επιτροπής που είχε συγκροτήσει ο Κιλλάνιν. Συζητούν με Έλληνες αρμόδιους τεχνικά και διαδικαστικά θέματα, προκειμένου να υποβάλλουν γραπτή εισήγηση στην 84^η σύνοδο της Δ.Ο.Ε. Η σύνοδος αυτή συνήλθε το 1981 στο Μπάντεν-Μπάνιεν, αλλά η Ελλάς ζήτησε να μη συζητηθεί η πρότασή της. Ήταν μια σωστή κίνηση, γιατί τα περισσότερα μέλη της Δ.Ο.Ε. είχαν ήδη εκδηλωθεί κατά του Ελληνικού αιτήματος για μόνιμη έδρα των Αγώνων. Έτσι αποφεύχθηκε μια απορριπτική απόφαση.

Το Σεπτέμβριο του 1982, ο Σάμαρανγκ σε συνάντησή του με τον Κων. Καραμανλή, διαβεβαιώνει για μία ακόμη φορά ότι πρόθεση της Δ.Ο.Ε. είναι να μελετήσει σε βάθος την Ελληνική πρόταση.

Για τρίτη φορά υποβάλλει το αίτημα της χώρας μας ο Κων. Καραμανλής τις 9 Μαΐου 1984 με αφορμή την άρνηση της Σοβ. Ενώσεως να μετάσχει στους Ολυμπιακούς του Λος Άντζελες. Λίγες μέρες αργότερα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εγκρίνει ομοφώνως ψήφισμα με το οποίο ζητεί <<να καθιερωθεί στην Ελλάδα μια ουδέτερη ζώνη ως μόνιμη έδρα διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων>>. Σχετικό σχέδιο διεθνούς συμβάσεως είχε υποβάλλει στη Δ.Ο.Ε. το Ελληνικό Υπουργείο των Εξωτερικών από το 1980, μαζί με ειδικές μελέτες για την εξασφάλιση των αναγκαίων οικονομικών πόρων για έργα, εγκαταστάσεις κλπ.

Στα χρόνια που ακολούθησαν δεν έγιναν από Ελληνικής πλευράς ενέργειες για την προώθηση της προτάσεως Καραμανλή. Εγκαταλείψαμε το μείζον αίτημα, για να υποστηρίξουμε το ελάσσων, να ανατεθεί δηλαδή στη χώρα μας η οργάνωση της <<Χρυσής Ολυμπιάδας>>του 1996. Αλλά και αυτό μας το αρνήθηκαν. Έτσι η πρόταση Καραμανλή εκκρεμεί ενώπιον της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής, η οποία αποφεύγει να πάρει οποιαδήποτε απόφαση.

2.6 Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΟΛΥΜΠΙΣΜΟΥ

Το περιεχόμενο του Ολυμπισμού το καθόρισε ο P. de Coubertin. Στη φιλοσοφία αυτή οδηγήθηκε, όπως είδαμε, μελετώντας επισταμένα τα προηγούμενα παιδαγωγικά συστήματα των συγχρόνων του λαών και της Αρχαίας Ελλάδος, για να εισηγηθεί την αναμόρφωση της παιδείας της πατρίδος του. Πολύ σύντομα διαπίστωσε πως οι αρχαίοι Έλληνες, αντίθετα με τους συγχρόνους του, χρησιμοποιούσαν σαν βασικό στοιχείο της αγωγής την αγωνιστική, που δεν χάριζε μόνο στους νέους υγιή και εξασκημένα σώματα, αλλά διαμόρφωνε και τον ψυχικό και πνευματικό τους κόσμο, με αποτέλεσμα να γίνονται ολοκληρωμένοι άνθρωποι και χρήσιμοι στην κοινωνία πολίτες.

Ο P. de Coubertin πίστεψε στην αιώνια αξία της ιδέας του Ολυμπισμού και στην πολλαπλή υπηρεσία που μπορούσε να προσφέρει στο σύγχρονό του κόσμο και εργάστηκε με πάθος για την Αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων. Με στόχο του να κρατήσει ακέραιο το πνεύμα του Ολυμπισμού και όχι τον τύπο, πρόσθεσε τα απαραίτητα στοιχεία που ανταποκρίνονταν στα νέα ιστορικά δεδομένα και στους βαθύτερους πόθους της ανθρωπότητας. Αυτά ήταν ο διεθνής χαρακτήρας των Ολυμπιακών Αγώνων, η ένταξη και νέων αθλημάτων σ' αυτούς, η συμμετοχή ανεξάρτητα από φυλετικές, θρησκευτικές, πολιτικές και κοινωνικές διακρίσεις και η σφυρήλατη παγίωση μέσω των αγώνων της παγκόσμιας ειρήνης. Για να διαφυλάξει τους αγώνες από κάθε παρεκτροπή εισηγήθηκε την ίδρυση της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής, που θα ανελάμβανε το ρόλο του θεματοφύλακα της γνησιότητας των αγώνων και της ιδέας του Ολυμπισμού. Ο Ολυμπισμός είναι μια γενική έννοια, μια φιλοσοφία που τείνει να συγκεντρώσει σαν σε φωτεινή δέσμη τις αρχές που συντελούν στην τελειοποίηση του ανθρώπου. Αποβλέπει στην καθολική διαπαιδαγώγηση του ατόμου, ώστε αναπτύσσοντας αρμονικά τις πνευματικές, σωματικές και ηθικές του δυνάμεις, να αγγίξει το ιδανικό της καλοκαγαθίας των αρχαίων Ελλήνων. Οι σκοποί δηλαδή του Ολυμπισμού είναι παιδαγωγικοί και παιδευτικοί και η προϋπόθεση και το μέσο για την επίτευξη αυτού του σκοπού είναι η συστηματική συμμετοχή στη άσκηση και στα σπορ.

Στο διάστημα των ογδόντα χρόνων της πορείας του Ολυμπισμού, αν και οι αρχές του παρέμειναν αναλλοίωτες, χρειάστηκε να γίνουν ορισμένες αλλαγές, κυρίως στην εφαρμογή των επί μέρους κανόνων, για να προσαρμοστούν στις κοινωνικές, ιδεολογικές και άλλες εξελίξεις. Ο κυριότερος όμως λόγος γι' αυτές και για μερικές άλλες αλλαγές ήταν η επέκταση του αθλητισμού σε φυλές και λαούς που ήταν φορείς νέων στοιχείων, τα οποία όμως δεν έρχονταν σε αντίθεση με το πνεύμα του Ολυμπισμού.

Ο Ολυμπισμός σαν γενική έννοια περιλαμβάνει δύο δραστηριότητες: την Ολυμπιακή κίνηση και τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Υπηρετώντας την ίδια φιλοσοφία και οι δύο, διαφέρουν μόνο ως προς τον τρόπο που την υπηρετούν. Η Ολυμπιακή κίνηση είναι ευρύτερη από τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Αγκαλιάζει κάθε είδους άθλημα και έχοντας υπερεθνικό και υπερφυλετικό χαρακτήρα απευθύνεται σ' όλους τους ανθρώπους, όλων των ηλικιών και όλων των βαθμίδων αθλητικής ικανότητας. Βασικός στόχος της είναι να εξασφαλιστεί σε παγκόσμια κλίμακα η δυνατότητα σ' όλους να συμμετέχουν στα σπορ. Η θεωρία τα <<σπορ για όλους>> εκφράζει χαρακτηριστικά τις επιδιώξεις της Ολυμπιακής κινήσεως και επιδοκιμάζεται σχεδόν σ' όλο τον κόσμο.

Συμμετέχοντας το άτομο στην Ολυμπιακή κίνηση, το διαρκές σχολείο του Ολυμπισμού, πέρα από την άσκηση του σώματός του, διδάσκεται την αξία της προσπάθειας, τον σεβασμό προς τους άλλους, την εντιμότητα στον αγώνα, την εθελοντική και αφιλοκερδή ένταξη σ' ένα σκοπό, την αποβολή του φανατισμού, την ορθή κοινωνική συμπεριφορά και αποκτά αυτοπεποίθηση και αυτοκυριαρχία.

Όλα αυτά τον συνοδεύουν σ' όλη του τη ζωή και αυτόματα μεταφέρονται στα άλλα πεδία της δράσεώς του. Γίνεται έτσι η κοινωνική μονάδα που εντάσσεται με αίσθημα ευθύνης στο άμεσο, αλλά και στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον, για να προσφέρει θετικές υπηρεσίες. Κάθε άνθρωπος, σ' όποιο σημείο της γης κι αν βρίσκεται, μπορεί να καλύψει τα ενδιαφέροντά του μέσα στις πανανθρώπινες αρχές της φιλοσοφίας του Ολυμπισμού, του μέγιστου κοινωνικού θεσμού της σύγχρονης εποχής.

Η δεύτερη δραστηριότητα του Ολυμπισμού είναι οι Ολυμπιακοί Αγώνες, που γίνονται κάθε τέσσερα χρόνια. Η συμμετοχή σ' αυτούς είναι περιορισμένη, γιατί μόνο επιλεκτικοί αθλητές από όλα τα κράτη του κόσμου μπορούν να πάρουν μέρος. Στους Ολυμπιακούς Αγώνες δίνεται έμφαση στο στοιχείο της διακρίσεως και της προβολής του καλύτερου αθλητή, παράλληλα όμως προβάλλονται και τα επιτεύγματα της δράσεως της Ολυμπιακής κινήσεως όχι μόνο ως προς την αγωνιστική προετοιμασία αθλητών, αλλά και ως προς τη δημιουργία συγκροτημένων ανθρώπων.

Ο νέος που παρουσιάζεται στον Ολυμπιακό στίβο, αισθάνεται ύψιστη τιμή ότι αντιπροσωπεύει την πατρίδα του κι ότι αντιμετωπίζει τους καλύτερους αθλητές του κόσμου. Το αν θα φτάσει ή όχι στο βάθρο των νικητών, δεν έχει τόση σημασία. Η συμμετοχή του και μόνο σ' αυτούς τους αγώνες είναι μια νίκη, μια ανταμοιβή για την επίμονη, σκληρή και αφοσιωμένη προσπάθεια που κατέβαλε στα πλαίσια της Ολυμπιακής κινήσεως.

Οι αξίες που τονίζονται στους Ολυμπιακούς αγώνες, είναι οι ίδιες οι αρχές του Ολυμπισμού εκφρασμένες έμπρακτα από τους αθλητές που συμμετέχουν σ' αυτούς. Το έντονο βέβαια στοιχείο του ανταγωνισμού κάποτε οδηγεί σε παρεκκλίσεις, που αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά από περιοριστικές διατάξεις του κανονισμού.

Ο Ολυμπισμός αποβλέποντας στον άνθρωπο σαν σύνολο, είναι φυσικό να συνδέεται άμεσα με διάφορους επί μέρους τομείς της ζωής που αφορούν θέματα παιδαγωγικά, κοινωνικά, ηθικά, πνευματικά, υγιείς κλπ. Μολονότι όλα αυτά τα θέματα αποτελούν το αντικείμενο ειδικών επιστημών, το αξιοσημείωτο είναι ότι στους Ολυμπιακούς Αγώνες εκφράζονται με τρόπο ιδιαίτερα έντονο.

Η Ολυμπιακή κίνηση και οι Ολυμπιακοί Αγώνες, αποτελούν ενιαίο και αδιάσπαστο σύνολο. Το ένα προϋποθέτει το άλλο. Δεν είναι δυνατόν να τελούνται Ολυμπιακοί Αγώνες, αν δεν προϋπάρχει Ολυμπιακή κίνηση σαν διαρκείς δραστηριότητα και αυτή δε θα είχε λόγο υπάρξεως χωρίς τους Αγώνες. Έργο της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής είναι να υπηρετούνται ισόρροπα και οι δύο δραστηριότητες.

Η ραγδαία διάδοση του Ολυμπισμού, δημιούργησε την ανάγκη να υπάρχει ένα ίδρυμα όπου θα διδάσκονται οι πραγματικές αρχές της Ολυμπιακής φιλοσοφίας σε όσους με οποιαδήποτε μορφή συνδέονται με τον Ολυμπισμό. Έτσι δημιουργήθηκε η Διεθνής Ολυμπιακή Ακαδημία, που λειτουργεί από το 1961 στην αρχαία Ολυμπία, την κοιτίδα των Ολυμπιακών Αγώνων, υπό την αιγίδα της Δ.Ο.Ε. και με τη φροντίδα της Ελληνικής Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων. Εκεί συγκεντρώνονται κάθε χρόνο τα νέα στελέχη του Ολυμπισμού, τα οποία επιλέγονται από τις εθνικές Ολυμπιακές Επιτροπές που υπάρχουν σε όλο τον κόσμο, για να διδαχθούν υπό τους κορυφαίους ειδικούς πάνω σε διάφορα θέματα του Ολυμπισμού. Όλοι αυτοί, έχοντας ζήσει στο χώρο της αρχαίας Ολυμπίας, δίπλα στα μνημεία του παρελθόντος, επιστρέφουν γεμάτοι ενθουσιασμό στις πατρίδες τους και γίνονται φορείς των ανθρωπιστικών διδαγμάτων του Ολυμπισμού.

Η Διεθνής Ολυμπιακή Ακαδημία, διαθέτει άριστες εγκαταστάσεις, πλούσια ειδική βιβλιοθήκη για θέματα αθλητισμού και ταινιοθήκη, καθώς και μουσείο των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων. Στην περιοχή της Ακαδημίας, δημιουργήθηκε άλσος με κυπαρίσσια και ελαιόδεντρα, που ονομάστηκε <<Άλσος P. de Coubertin>>. Σύμφωνα με την τελευταία επιθυμία του Coubertin, η Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων της Ελλάδος έχει εκεί τοποθετήσει μια μαρμάρινη στήλη που μέσα είναι κλεισμένη η καρδιά του. Κάθε τέσσερα χρόνια, στην τελετή της αφής της Ολυμπιακής Φλόγας, ο πρώτος λαμπαδηδρόμος σταματά μπροστά στη στήλη του Coubertin, για να αποδώσει τιμές στον εμπνευσμένο αναβιωτή των Αγώνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

ΣΤΟΝ 20^ο

ΑΙΩΝΑ

3.1 ΠΑΡΙΣΙ 1900

Αν οι Ολυμπιακοί του 1896 ήταν επιτυχία, οι αγώνες του 1900 ήταν τόσο ανοργάνωτοι, που ακόμα κι αυτός ο Κουμπερτέν άρχισε ν' αμφιβάλει για την τελική επιβίωση του θεσμού. Μέσα στην ευφορία των αγώνων του 1896 ο Βασιλιάς της Ελλάδος είχε μιλήσει για το δικαίωμα της διοργανώσεως όλων των μελλοντικών Ολυμπιάδων στην Αθήνα. Ο Κουμπερτέν όμως σχεδίαζε να συνδυάσει τους επόμενους αγώνες με την Παγκόσμια Έκθεση που θα γινόταν στο Παρίσι το 1900. Ευτυχώς για τα σχέδιά του, η πρόταση του Βασιλέα των Ελλήνων έπεσε στο κενό μετά από έναν καταστροφικό πόλεμο με την Τουρκία το 1897 και τα αλλεπάλληλα οικονομικά προβλήματα της κυβέρνησης.

Μια σειρά διαφωνιών έκανε προβληματικό τον προγραμματισμό των αγώνων στο Παρίσι. Ο διοργανωτής της Εκθέσεως δεν ήθελε να τη συνδυάσει με τους Ολυμπιακούς. Όταν βρέθηκε μια άλλη λύση, η Union des Societes Francasses de Sports Athletiques (U.S.F.S.A.), επίσημο μέλος της οποίας ήταν και ο Κουμπερτέν, δε δέχτηκε να υποστηρίξει την οργανωτική επιτροπή του και ο Κουμπερτέν υπέβαλε την παραίτησή του. Στο τέλος, την τελευταία στιγμή, εγκρίθηκε η πρώτη ιδέα και οι αγώνες άρχισαν στις 20 Μαΐου του 1900.

Αυτή η Ολυμπιάδα ωστόσο δεν είχε καμία σχέση ούτε με το πανηγύρι που είχε γίνει στην Αθήνα πριν από τέσσερα χρόνια, ούτε με τους σημερινούς Αγώνες. Πρώτ' απ' όλα κράτησε μερικούς μήνες. Μετά, τα αγωνίσματα αναγγέλλονταν χωρίς καμία συγκεκριμένη σειρά, ανάλογα με τις εκδηλώσεις της Εκθέσεως, έτσι ώστε ποτέ δεν ήταν βέβαιο αν άνηκαν στους Ολυμπιακούς ή όχι. Υπήρχαν ακόμα και επαγγελματικά πρωταθλήματα.

Οι αγώνες που έγιναν, αντιπροσώπευαν πάρα πολλά αθλήματα: πδόσφαιρο, στίβο, ποδηλατοδρομίες, ιππικούς αγώνες, ξιφασκία, ενόργανη γυμναστική, κωπηλασία, σκοποβολή, κολύμβηση. Διεθνές πρωτάθλημα της Παγκόσμιας Έκθεσης. Ούτε μπορεί να έχει κανείς απόλυτη εμπιστοσύνη στα αποτελέσματα τα οποία αναθεωρήθηκαν το 1912 από τη Δ.Ο.Ε. μαζί με τα απονεμηθέντα μετάλλια. Το βέβαιο πάντως είναι ότι ο Μισέλ Τεατό, θα πρέπει να ξαφνιάστηκε περισσότερο από όλους όταν έμαθε ότι είχε ανακηρυχθεί Ολυμπιονίκης.

3.2 ΣΑΙΝΤ ΛΟΥΙΣ 1904

Είχε αποφασιστεί, πριν γίνουν ακόμα οι πρώτοι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες, ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής θ' αναλάμβαναν την οργάνωση τρίτων κι έτσι όταν συνεδρίασε η Δ.Ο.Ε. στο Παρίσι την 21^η Μαΐου 1901, το μόνο που είχε να κάνει ήταν να διαλέξει ανάμεσα στις πόλεις του Σικάγο και του Σαιντ Λούις. Αποφάσισε λοιπόν να διεξαχθούν στο Σικάγο.

Για άλλη μια φορά δημιουργήθηκαν προβλήματα. Η έκθεση αγοράς της Λουιζιάνα, που επρόκειτο να γίνει στο Σαιντ Λούις το 1903, αναβλήθηκε για το 1904 και οι οργανωτές της μη θέλοντας να συμπέσει με τους Ολυμπιακούς Αγώνες που θα διεξάγονταν σε άλλη πόλη, ζήτησαν να γίνει η Ολυμπιάδα στο Σαιντ Λούις και να ενσωματωθεί στην Έκθεση. Το Σικάγο αντιπρότεινε ν' αναβληθούν οι Ολυμπιακοί για το 1905, κάτι που ερχόταν σε απόλυτη αντίθεση με την Ολυμπιακή ιδέα του Κουμπερτέν. Ζητήθηκε η άποψη του Θεόδωρου Ρούσβελτ κι εκείνος διάλεξε το Σαιντ Λούις.

Οι Αγώνες έγιναν ξανά μια ατραξιόν της Παγκόσμιας Έκθεσης και ορισμένα από τα σφάλματα των Ολυμπιακών του 1900μ στο Παρίσι επαναλήφθηκαν. Ήταν πάρα πολλά τα αγωνίσματα που σενδυσάστηκαν με την Έκθεση, η οποία γινόταν για να εορτασθεί η 100^η επέτειος της αγοράς της Λουιζιάνα από το Ναπολέοντα. Όλα τα αγωνίσματα ονομάζονταν <<Ολυμπιακά>>, παρά το γεγονός ότι μερικά από αυτά ήταν επαγγελματικά, μερικά για μικρά παιδιά, άλλα πρωταθλήματα της Χ.Α.Ν. και άλλα αγώνες με ισοζυγισμό (Χάνικαπ). Ποιοι ήταν οι πραγματικοί <<Ολυμπιακοί Αγώνες>>, θα έπρεπε να το αποφασίσει αργότερα η Δ.Ο.Ε.

Δεν πρέπει να μας ξενίζει το γεγονός ότι οι Ευρωπαίοι, έχοντας δείξει μια σχετική αδιαφορία για τους Αγώνες που είχαν διεξαχθεί στην Ευρώπη, δεν μπήκαν στον κόπο να κάνουν το ταξίδι μέχρι το Σαιντ Λούις. Οι αθλητές που έλαβαν μέρος στους Ολυμπιακούς του 1904 ήταν λιγότεροι από τους μισούς σε σύγκριση μ' εκείνους που αγωνίστηκαν στο Παρίσι: μόνο 625 δήλωσαν συμμετοχή, από τους οποίους 533 ήταν Αμερικάνοι και 41 Καναδοί. Οι υπόλοιποι 51 ήρθαν από άλλα μέρη του κόσμου. Όπως ήταν φυσικό, σχεδόν όλα τα αγωνίσματα τα κέρδισαν αθλητές των Η.Π.Α.

3.3 ΑΘΗΝΑ – ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΑΓΩΝΕΣ 1906

Οι Έλληνες δεν είχαν σταματήσει ποτέ να πιστεύουν ότι οι Ολυμπιακοί έπρεπε κανονικά να διεξάγονται μόνιμα στην Αθήνα και για το 1908 πρότειναν να διοργανώσουν τους Παναθηναϊκούς Αγώνες. Ο Κουμπερτέν συμβιβάστηκε με το να υποστηρίξει ένα πρόγραμμα Ενδιάμεσων Αγώνων για το 1906 και το 1910. Οι εκδηλώσεις αυτές δεν ήταν υπό την επίσημη αιγίδα της Δ.Ο.Ε. και δεν αριθμήθηκαν μέσα στη σειρά των Ολυμπιάδων, μένοντας γνωστές σαν Ενδιάμεσοι ή Παρεμβαλλόμενοι Αγώνες. Οι Αγώνες του 1906 ήταν σωστά οργανωμένοι και είχαν ένα πλήρες πρόγραμμα αθλημάτων, μαζί με 25 αγωνίσματα στίβου στο νέο Στάδιο της Αθήνας. Για πρώτη φορά έγινε σε αγώνες και ο ακοντισμός, που τον κέρδισε ο Έρικ Λέμινγκ, ένας Σουηδός.

Οι Αμερικανοί κυριάρχησαν ξανά στο στίβο καθώς ορισμένοι από τους νικητές του 1904 επανέλαβαν τους θριάμβους τους, με πρωτεύουσες μορφές τον Ρέτ Ιούρι στα άλματα εις μήκος και ύψος άνευ φοράς, τον Άριστ Χάν στα 100 μέτρα, τον Μάτερ Πρινστάν στο άλμα εις μήκος και τον Μάρτιν Σέριντάν στη σφαίρα και το δίσκο. Ο Γάλλος Μάξ Ντεκουζί κέρδισε το χρυσό μετάλλιο στο τένις. Ο Αμερικανός Τσάρλς Ντάνιελς επανέλαβε στην κολύμβηση τις νίκες του 1904, προσθέτοντας αυτή τη φορά και τα 100 μέτρα ελεύθερο, αφού κέρδισε τον Ούγγρο Ζόλταν Φον Χαλμάι. Ο Χένρι Τέιλορ από τη μεγάλη Βρετανία, που σύντομα θα γινόταν διεθνές αστέρι της κολύμβησης, πήρε την πρώτη θέση στα 1.600 μέτρα ελεύθερο. Η σημασία των Αγώνων ήταν ότι επιβεβαίωσαν την επιθυμία του κόσμου να γίνουν διεθνείς αθλητικές εκδηλώσεις χωρίς να είναι απαραίτητα προσαρτημένες σε κάποια μεγάλη παγκόσμια έκθεση. Είχαν στηθεί τα πρότυπα σκηνικά για την Ολυμπιάδα του 1908.

3.4 ΛΟΝΔΙΝΟ 1908

Οι Αγώνες του 1908 είχαν δοθεί αρχικά στη Ρώμη, η οποία προτιμήθηκε από το Βερολίνο, αλλά για άλλη μία φορά ματαιώθηκαν τα πρώτα σχέδια. Το 1906 έγινε η έκρηξη του Βεζούβιου, με αποτέλεσμα πολλούς θανάτους και την καταστροφή της Ιταλικής οικονομίας. Οι Ιταλοί ανακοίνωσαν στους Ενδιάμεσους Αγώνες της Αθήνας, ότι ήταν υποχρεωμένοι να αποσυρθούν. Μετά τους αγώνες του Σαίντ Λούις, η Μεγάλη Βρετανία, οι Η.Π.Α. και η Γερμανία είχαν φτιάξει τις δικές τους Εθνικές Επιτροπές και στους Ενδιάμεσους Αγώνες, ο λόρδος Ντέσμπορο, ένας από τους εκπροσώπους της Αγγλίας στο αγώνισμα της ξιφασκίας, ρωτήθηκε αν θα μπορούσε ο Βρετανικός Ολυμπιακός Σύνδεσμος να διοργανώσει την Ολυμπιάδα του 1908. Η απάντησή του ήταν θετική

Η πείρα των Βρετανών στην οργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων σε συνδυασμό με τη συνεργασία των διοργανωτών της Γαλλο – Βρετανικής έκθεσης, που συμφώνησαν να χτίσουν ένα νέο Στάδιο, αποτελούσαν εγγύηση ότι οι Αγώνες του 1908 θα ήταν οι καλύτεροι από όσους είχαν γίνει ως τότε. Παρ' όλ' αυτά δεν ήταν τέλειοι. Για πρώτη φορά οι Βρετανοί είχαν πάρει στα σοβαρά την υπόθεση και ήταν αποφασισμένοι να νικήσουν τους Αμερικανούς. Ο Κουμπερτέν, θαυμαστής των Βρετανών σαν αθλητών και έμπειρων κυβερνητών μιας απέραντης αυτοκρατορίας, υποστήριξε την ιδέα ότι οι κριτές έπρεπε να είναι όλοι Βρετανοί. Δυστυχώς, ορισμένες αμφισβητούμενες αποφάσεις και η μεροληψία των θεατών έκαναν τους Αμερικανούς να πιστέψουν ότι είχαν αδικηθεί και η συνέπεια ήταν να δημιουργηθεί ένα κλίμα πολύ δυσάρεστο ανάμεσα στα δύο έθνη. Εικοσιένα αθλήματα αντιπροσωπεύονταν στους Αγώνες. Για πρώτη φορά τα χρυσά μετάλλια έπαψαν ν' αποτελούν σχήμα λόγου και απονέμονταν στην πραγματικότητα.

3.5 ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ 1912

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 1912 ανατέθηκαν στη Στοκχόλμη το 1909 και η Δ.Ο.Ε. είχε αμέριστη βοήθεια από τη Σουηδική κυβέρνηση. Κατασκευάστηκαν ένα νέο πολύ όμορφο Στάδιο και μια πισίνα των 100 μέτρων για τους κολυμβητικούς αγώνες. Οι Σουηδοί κατέβαλαν κάθε δυνατή προσπάθεια στις προετοιμασίες τους. Μια εορταστική ατμόσφαιρα επικρατούσε σε όλη τη διάρκεια των αγώνων και η Στοκχόλμη ήταν πλημμυρισμένη από σημαίες. Η ανταμοιβή των Σουηδών ήταν οι τέλειες καιρικές συνθήκες από την αρχή ως το τέλος των Αγώνων. Δε δημιουργήθηκε καμία από τις προστριβές τ'ου μείωσαν την ομορφιά των Ολυμπιακών του 1908 και οι αγώνες της Στοκχόλμης θεωρούνται ότι πλησίασαν όσο γινόταν περισσότερο το ιδανικό του Κουμπερτέν, αποτελώντας συγχρόνως πρότυπο για όλες τις μελλοντικές Ολυμπιάδες. Στην τελετή ενάρξεως της 6^{ης} Ιουλίου 1912, 200 Σκανδιναβοί γυμναστές ντυμένοι στα άστρα, έκαναν μια επίδειξη ασκήσεων συγχρονισμού, ενώ η παρέλαση των αθλητών ήταν η εντυπωσιακότερη που είχε γίνει ως τότε.

3.6 ΑΝΤΒΕΡΠΗ 1920

Το 1915 ο Κουμπερτέν άνοιξε τα κεντρικά γραφεία της Δ.Ο.Ε. στη Λωζάνη της Ελβετίας, όπου ήταν και το σπίτι του. Από εκεί έστειλε το 1919 την πρόσκληση στην Αντβέρπη για ν' αναλάβει τη διοργάνωση των έβδομων σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων. Η υποψηφιότητα της Αντβέρπης για την Ολυμπιάδα του 1920 είχε εξετασθεί από το 1914 και τώρα θεωρήθηκε η καταλληλότερη στιγμή για την έγκρισή της σαν μια παρηγοριά στο Βέλγιο, που είχε δεχθεί πολύ σκληρά πλήγματα από τον άγριο πόλεμο που μαινόταν μέσα στα σύνορά του.

Η οργάνωση αποδείχθηκε ένα σχεδόν ανέφικτο επίτευγμα για τους Βέλγους, που είχαν μόνο 18 μήνες στη διάθεσή τους για να προετοιμαστούν. Το στάδιο, η πισίνα και οι άλλες εγκαταστάσεις περατώθηκαν τελευταία στιγμή, ενώ οι καταστροφές που είχαν υποστεί η Αντβέρπη και γενικά όλο το Βέλγιο δύσκολα μπορούσαν να κρυφτούν. Σε σύγκριση με προηγούμενους Αγώνες, οι εγκαταστάσεις ήταν ανεπαρκείς, αλλά πολλοί από τους αθλητές είχαν πάει στον πόλεμο και οποιαδήποτε διευκόλυνση την έβλεπαν με μεγάλη ευγνωμοσύνη. Οι ηττημένες χώρες- Γερμανία, Αυστρία, Ουγγαρία, Βουλγαρία, Τουρκία- δεν προσκλήθηκαν και η Ε.Σ.Σ.Δ. αρνήθηκε να συμμετάσχει.

3.7 ΠΑΡΙΣΙ 1924

Η πρόταση του Βαρόνου ντε Κουμπερτέν να διεξαχθούν οι όγδοοι Ολυμπιακοί Αγώνες στο Παρίσι, έγινε δεκτή. Ο Κουμπερτέν έβλεπε να πλησιάζει η μέρα που θα αποσυρόταν και ήθελε να σβήσει μια για πάντα την ανάμνηση των τόσο άσκημα οργανωμένων Αγώνων του 1900. Το Παρίσι ήταν η πρώτη πόλη που διοργάνωσε δύο Ολυμπιάδες (το Λός Άντζελες το 1984 θα είναι η τρίτη). Ο Κουμπερτέν κοίταζε και πιο μακριά και στη συνεδρίαση της Δ.Ο.Ε. το 1921, επιλέγει το Άμστερνταμ για τους Αγώνες του 1928 και το Λός Άντζελες σαν η πιθανότερη διοργανώτρια πόλη για το 1932. Σε αυτή τη συνεδρίαση τα μέλη της Επιτροπής συμφώνησαν ότι στους μελλοντικούς Ολυμπιακούς τα ονόματα των νικητών θα έπρεπε να αναγράφονται στους τοίχους του Σταδίου. Μια άλλη καινοτομία ήταν το νέο Ολυμπιακό έμβλημα: σίτιους, άλτιους, φόρτιους (ταχύτερα, υψηλότερα, δυνατότερα), που πρότεινε ένας Γάλλος μονομάχος, ο Ανρί Ντιντόν.

Φαίνεται πως ήταν η μοίρα των σχεδίων της Δ.Ο.Ε. να ματαιώνονται και οι πλημμύρες του Σικουάνα το 1923 παρά λίγο να φέρουν άλλη μια μεγάλη απογοήτευση, αλλά το πρόβλημα λύθηκε. Ένα από τα αδύνατα σημεία μάλιστα των Αγώνων ήταν η αφόρητη ζέστη, που έφτασε τους 45° Κελσίου όταν διεξαγόταν ο δρόμος των 10.000 μέτρων.

3.8 ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ

Οι Αγώνες που έγιναν στο Άμστερνταμ το 1928, αποτέλεσαν άλλο ένα αποφασιστικό βήμα στην Ιστορία των Ολυμπιακών. Για πρώτη φορά πήραν μέρος γυναίκες σε αγωνίσματα στίβου. Συνολικά υπήρχαν πάνω από 3.000 αθλητές, οι 290 από τους οποίους ήταν γυναίκες από 46 χώρες. Γερμανοί, Αυστριακοί, Ούγγροι και Βούλγαροι είχαν επιστρέψει και η Γερμανία είχε μια ομάδα με πάνω από 300 άτομα. Η Ε.Σ.Σ.Δ. αντί να συμμετάσχει, ανακοίνωσε ότι θα διοργάνωνε δικούς της αγώνες. Η Γαλλική κυβέρνηση αρνήθηκε να χρηματοδοτήσει την ομάδα της Γαλλίας, αλλά τελικά αναγκάστηκε να υποχωρήσει, ντροπισμένη από έναν έρανο που ξεκίνησε ο Φρανσουά Κοτί, ο ιδρυτής της αυτοκρατορίας των καλλυντικών.

3.9 ΛΟΣ ΆΝΤΖΕΛΕΣ

Το Λός Άντζελες είχε ζητήσει από το 1920 ν' αναλάβει τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1924 ή 1928, αλλά το 1932 του ανατέθηκε τελικά η διοργάνωσή τους το 1932. Αυτός που είχε υποβάλει την αίτηση ήταν ο Ουίλιαμ Μεί Γκάρλαντ, ο οποίος έγινε μέλος της Δ.Ο.Ε. και οργανωτής των Αγώνων. Η ευημερία που επικρατούσε στις αρχές της δεκαετίας 1920-30 τελείωσε με το κραχ του 1929 στην Γουόλ Στρήτ και η οικονομική ύφεση μαζί με το κόστος της αποστολής μεγάλων Ευρωπαϊκών ομάδων στις Η.Π.Α. απείλησαν σοβαρά την επιτυχία των Αγώνων. Στην προηγούμενη Ολυμπιάδα που είχε γίνει στις Ηνωμένες Πολιτείες το 1904, πάνω από 90% των αθλητών ήταν Βοραιοαμερικάνοι.

Τελικά, η επιχειρηματικότητα και η φαντασία των οργανωτών έκαναν τους Αγώνες τους πιο πετυχημένους ως τότε. Το πρόβλημα των συμμετοχών λύθηκε με ειδικές επιχορηγήσεις για τις δαπάνες του ταξιδιού και της διαμονής. Για πρώτη φορά χτίστηκε Ολυμπιακό χωριό, καλύπτοντας μια έκταση χιλίων στρεμμάτων σ' ένα λόφο κοντά στο κυρίως στάδιο, το χωριό απαρτιζόταν από καμπάνες των δύο δωματίων για τους αθλητές και από διάφορα εστιατόρια με κουζίνες για όλα τα γούστα. Υπήρχαν όλες οι τοπικές υπηρεσίες (πυροσβεστική, νοσοκομείο, αστυνομικό τμήμα και ταχυδρομείο), που θα μπορούσαν να βρεθούν σε μια οποιαδήποτε μικρή κωμόπολη. Στο μόνο που διέφερε το Ολυμπιακό χωριό ήταν ότι περιβαλλόταν από φράχτες για να μην ενοχλεί ο κόσμος τους αθλητές. Μόνο άντρες έμεναν εκεί.

Οι 130περίπου αθλήτριες είχαν δωμάτια σ' ένα μεγάλο ξενοδοχείο. Το χωριό είχε τόση επιτυχία που από τότε είχε αποτελέσει τμήμα των περισσότερων Ολυμπιάδων. Οι άλλες πτυχές των Αγώνων χαρακτηρίζονταν από το ίδιο υψηλό γήπεδο, από την οργάνωση μέσα στο στάδιο μέχρι τη μετάδοση των αποτελεσμάτων και την πληροφόρηση δημοσιογράφων και φιλάθλων. Στις καινοτομίες συγκαταλέγονταν η ηλεκτρική φωτομέτρηση των δρόμων και το βάθρο των νικητών με τους Εθνικούς Ύμνους και τις σημαίες κατά την απονομή των μεταλλίων (ορισμένοι θεωρούν άτυχη την εξέλιξη).

3.10 ΒΕΡΟΛΙΝΟ 1936

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του Βερολίνου έγιναν με φόντο τον πόλεμο. Εκείνη την εποχή άρχιζε εμφύλιος πόλεμος στην Ισπανία, η Ιταλία και η Ιαπωνία εισέβαλαν στην Αβησσυνία και τη Μαντζουρία, ενώ στην Ευρώπη πλανιόταν ήδη το φάσμα του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου. Η Μεγάλη Βρετανία και οι Η.Π.Α. μαστίζονταν από μια κρίση υψηλής ανεργίας. Το ναζιστικό καθεστώς της Γερμανίας είχε αρχίσει φανερά να ενθαρρύνει τις φυλετικές διακρίσεις, ιδίως κατά των Εβραίων, ενώ διακήρυσσε παντού την ανωτερότητα της Άριας φυλής.

Ο Γερμανός Φύρερ, Αδόλφος Χίτλερ, χρησιμοποίησε τους Αγώνες σαν μια καλή ευκαιρία για την πολιτική του προπαγάνδα. Το ότι δεν μπόρεσε να επιτύχει απόλυτα τους σκοπούς του, κυρίως χάρη στις προσπάθειες των μαύρων Αμερικανών αθλητών με ηγέτη τους τον Τζέσε Οουενς, είναι πλέον ένας από τους θρύλους των Ολυμπιακών Αγώνων. Το γεγονός ότι οι μαύροι στις Νότιες Πολιτείες της Αμερικής ήταν ακόμη θύματα φυλετικών προκαταλήψεων στην ίδια τη χώρα τους, δεν αποτελεί όπως είναι φυσικό, μέρος του θρύλου.

Πολλές φωνές ακούστηκαν στις Ηνωμένες Πολιτείες και στη Μεγάλη Βρετανία που υποστήριζαν ότι οι Αγώνες δεν έπρεπε να γίνουν στο Βερολίνο ή αν τελικά γίνονταν εκεί, ότι θα έπρεπε να μποϊκοταριστούν. Ο πρόεδρος της Δ.Ο.Ε. Κόμης Ανρί ντε Μπαγιέ-Λατούρ, δήλωσε ότι μπορούσε να μεταφέρει αλλού τους αγώνες αν έβλεπε ότι υπήρχε η παραμικρή απειλή για το Ολυμπιακό Πνεύμα. Όλα αυτά δεν είχαν καμία σημασία για το Χίτλερ και οι Αγώνες έγιναν μ' ένα τρόπο που είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς σήμερα. Σε όλο το Βερολίνο υπήρχαν χιλιάδες σβάστικες, ενώ παντού ακούγονταν στρατιωτικά εμβατήρια. Οι δρόμοι γύρω από το στάδιο ήταν πεντακάθαροι και στολισμένοι με σημαίες και γιρλάντες από λουλούδια.

Τη μέρα της εναρκτήριας τελετής, χιλιάδες κόσμου που δεν μπόρεσαν να μπουν σ' ένα στάδιο χωρητικότητας 100.000 ατόμων, κυκλοφορούσαν στους δρόμους του Βερολίνου με τρόπο ώστε να μη μπορεί να περάσει κανένα τροχοφόρο. Απ' όλη τη Γερμανία έφτασαν, κατά χιλιάδες τα μέλη της οργάνωσης <<Δύναμη Μέσω Αναψυχής>>. Όπου εμφανιζόταν ο Χίτλερ, τα πλήθη ύψωναν τα χέρια τους στο ναζιστικό χαιρετισμό, ενώ τα <<Ζίγκ Χάιλ>> ακούγονταν από μεγάφωνα που ήταν στημένα παντού. Όλα ήταν έτοιμα για να δείξουν στον υπόλοιπο κόσμο την αποτελεσματικότητα και ανωτερότητα των Γερμανών.

Η τελετή ενάρξεως έγινε την 1^η Αυγούστου 1936. Πάνω από το στάδιο βρισκόταν το αεροπλάνο Χιτενπουργκ. Είκοσι χιλιάδες περιστέρια αφέθηκαν ελεύθερα στον ουρανό. Σήμανε μια καμπάνα που ζύγιζε 14.000 κιλά, ο κόσμος τραγούδησε το <<Ντόι-τσλάντ Ύμπερ Άλες>> και τον Ολυμπιακό Ύμνο και ο Σπύρος Λούης, ο Ολυμπιονίκης στο Μαραθώνιο των πρώτων Αγώνων που είχαν γίνει πριν από 40 χρόνια, φορώντας Ελληνική Εθνική ενδυμασία, πρόσφερε στο Χίτλερ ένα κλάδο ελιάς. Για πρώτη φορά ο Ολυμπιακός Πυρσός πήρε τη φλόγα του από τις ακτίνες του ήλιου στην Ολυμπία και μεταφέρθηκε στο Στάδιο από ένα σύνολο 3.000 αθλητών. Το τελευταίο σκέλος της διαδρομής έγινε ανάμεσα από χιλιάδες μέλη της Χιτλερικής Νεολαίας που φορούσαν στολές, έστεκαν κάτω από τεράστια λάβαρα με αγκυλωτούς σταυρούς.

Οι χαιρετισμοί των αθλητών στο Χίτλερ κατά τη διάρκεια της παρέλασης χαρακτηρίζονταν από την ποικιλομορφία τους. Οι Αμερικάνοι δε χαιρέτησαν καθόλου και αποδοκιμάστηκαν από τον κόσμο. Οι Βρετανοί αποφάσισαν να στρέψουν απλώς <<κεφαλή δεξιά>> και αγνοήθηκαν. Οι Αυστριακοί, που χαιρέτησαν ναζιστικά και οι Ρουμάνοι που παρέλασαν με το βήμα της χήνας χειροκροτήθηκαν, το ίδιο και οι Γάλλοι, ο Ολυμπιακός χαιρετισμός των οποίων θεωρήθηκε από τους θεατές σαν το ναζιστικό ύψωμα του χεριού.

Η οργάνωση των Αγώνων πρέπει να ομολογηθεί ότι ήταν άψογη. Το Στάδιο για τα Αγωνίσματα στίβου, χτισμένο για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1916 που τελικά δεν έγιναν, είχε επεκταθεί και βελτιωθεί και περιστοιχιζόταν από νέα στάδια, μια πισίνα με κερκίδες για 18.000 θεατές, γυμναστήρια κι εξαιρετικές εγκαταστάσεις για την προπόνηση των αθλητών. Υπήρχαν συστήματα βασισμένα στην τελευταία λέξη της τεχνολογίας για τη χρονομέτρηση των αγωνισμάτων και την ενημέρωση των θεατών. Τα δελτία τύπου εκδίδονταν σε δεκατέσσερις γλώσσες για τους 3.000 δημοσιογράφους που είχαν έρθει απ' όλο τον κόσμο, μερικές από τις ανταποκρίσεις των οποίων, σύμφωνα με ορισμένες υποψίες, ελέγχονταν από τους Γερμανούς <<δημοσιογράφους>>. Οι Αγώνες του 1936 καλύφθηκαν σε όλη τους σχεδόν την έκταση από την τηλεόραση, με καθημερινές μεταδόσεις κλειστού κυκλώματος σε 25 διαφορετικές αίθουσες του Βερολίνου.

Το Ολυμπιακό χωριό ήταν μεγαλύτερο σε έκταση από εκείνο του 1932 στο Λός Αντζελες με καλοχτισμένα πλίκινα σπίτια και 38 εστιατόρια για όλα τα γούστα. Οι αθλήτριες κατέληξαν στην περιοχή γύρω από το συγκρότημα των Σταδίων.

3.11 ΛΟΝΔΙΝΟ 1948

Η Δ.Ο.Ε. ανυπομονούσε ν' αναθέσει κάπου τους Αγώνες του 1948 μόλις τελείωσε ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος κι έτσι το 1946 ανέλαβε τη διοργάνωσή τους το Λονδίνο, στο οποίο είχε προγραμματιστεί να γίνει η Ολυμπιάδα του 1944

Έξι χρόνια πολέμου σήμαιναν ότι η οργάνωση των Αγώνων θα είχε σαν κύριο χαρακτηριστικό της τη λιτότητα. Θα περνούσαν δύο-τρία χρόνια ακόμα ώσπου ν' απαλλαγούν οι Βρετανοί από τα κουπόνια, ενώ η έλλειψη τροφίμων και υλικών ήταν μεγάλη. Δεν υπήρχε Ολυμπιακό χωριό και οι αθλητές κατέληξαν σε σχολεία και στρατιές. Δεν χτίστηκαν καινούρια στάδια, αλλά η Βρετανία ήταν καλά εξοπλισμένη σε εγκαταστάσεις. Το Στάδιο που είχε χτιστεί στο Ουέμπλεϊ για την Έκθεση της Βρετανικής Αυτοκρατορίας το 1924 και στο οποίο διεξαγόταν οι Τελικοί για το Κύπελλο Ποδοσφαίρου από το 1923, χρησιμοποιήθηκε για τα αγωνίσματα στίβου. Δημιουργήθηκαν προσωρινές διαδρομές από καρβουνόσκονη στο σημείο όπου γινόταν συνήθως οι κυνοδρομίες. Η Αυτοκρατορική Δεξαμενή που βρισκόταν εκεί κοντά φιλοξένησε τους Αγώνες κολύμβησης και πυγμαχίας.

Το γήπεδο Χαρινγκέι του Λονδίνου το μπάσκετ, στο Στάδιο του Χερν Χιλ τις ποδηλατοδρομίες και το Έπρες Χόλ στο Ερλς Κορτ την ενόργανη γυμναστική (η κακοκαιρία ανάγκασε τους οργανωτές να μεταφέρουν εκεί την ενόργανη γυμναστική, παρ' όλο που αρχικά το πρόγραμμα προέβλεπε τη διεξαγωγή της μέσα στο Στάδιο του Ουέμπλεϊ). Έξω από το Λονδίνο, τα Αγωνίσματα κωπηλασίας έγιναν στο Χένλεϊ και της ιστιοπλοΐας στο Τορμεί του Ντέβον.

Οι αθλητές που είχαν δηλώσει συμμετοχή ήταν περισσότεροι από κάθε άλλη φορά, 4.000 το ένα δέκατο των οποίων ήταν γυναίκες. Παρά την απουσία της Γερμανίας και της Ιαπωνίας, των ηττημένων στον πόλεμο και της Ε.Σ.Σ.Δ., που είχε γίνει πρόσφατα μέλος της Δ.Ο.Ε. αλλά προτίμησε να μη λάβει μέρος, οι χώρες που έστειλαν αθλητές τους, έφτασαν τελικά τις 59. Η Βικτόρια και το Μουσείο Άλμπερτ στέγασαν τους τελευταίους Ολυμπιακούς διαγωνισμούς στις καλές τέχνες. Η τηλεόραση βρισκόταν στα πρώτα βήματα της τεράστιας δημοτικότητάς της. Υπήρχαν γύρω στους 80.000 δέκτες σ' όλη τη Μεγάλη Βρετανία από τους οποίους παρακολούθησαν ένα μέρος των Αγώνων κάπου μισό εκατομμύριο τηλεθεατές. Ήταν η πρώτη φορά που ο κόσμος μπόρεσε να δει Ολυμπιακούς μέσα από το σπίτι του. Η μεταφορά της φλόγας από την Ολυμπία, που παρουσιάστηκε για πρώτη φορά σαν θεσμός στους Αγώνων του 1936, συνεχίστηκε, χωρίς να περάσει όμως από τα εχθρικά Βαλκανικά κράτη της Αλβανίας, της Βουλγαρίας και της Γιουγκοσλαβίας.

3.12 ΕΛΣΙΝΚΙ 1952

Στο Ελσίνκι είχε ανατεθεί η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 1940, όταν το Τόκιο αναγκάστηκε ν' αποσύρει την υποψηφιότητά του λόγω του πολέμου. Με τη σειρά του μετά, είχε υποχρεωθεί να την αποσύρει και το Ελσίνκι. Στις 17 Ιουνίου του 1947, ωστόσο, ανατέθηκαν στο Ελσίνκι οι Αγώνες του 1952. Οι προετοιμασίες έγιναν με μεγάλο ενθουσιασμό. Όλα ήταν έτοιμα για να κάνουν αυτή την Ολυμπιάδα την πιο πετυχημένη ως τότε. Σχεδόν 5.000 αθλητές και αθλήτριες από 59 χώρες δήλωσαν συμμετοχή και ο συναγωνισμός μεταξύ Η.Π.Α. και Ε.Σ.Σ.Δ., όπως και οι επιδόσεις άλλων μεγάλων φυσιογνωμιών στο χώρο του αθλητισμού, προμήνυαν μια σίγουρη επιτυχία. Η βροχή που άρχισε να πέφτει στην τελετή ενάρξεως ήταν το μοναδικό ψεγάδι. Οι Γερμανοί και οι Ιάπωνες είχαν επιστρέψει και οι Σοβιετικοί έστειλαν ομάδα τους για πρώτη φορά μετά από 40 χρόνια. Υπήρχαν ορισμένες απουσίες: η Δ.Ο.Ε. δεν αναγνώρισε την Ανατολική Γερμανία και όταν δέχτηκε την Ερυθρά Κίνα, οι Εθνικιστές Κινέζοι αποσύρθηκαν. Στο τέλος, δεν εμφανίστηκε στους Αγώνες ούτε η Ερυθρά Κίνα.

Οι Σοβιετικοί δεν επέτρεψαν στην Ολυμπιακή Φλόγα να περάσει από τα εδάφη τους και στη συνέχεια δεν άφησαν τους αθλητές τους να μείνουν στο Ολυμπιακό χωριό. Στην αρχή σκόπευαν να στέλνουν αεροπορικώς τους αθλητές που θα λάβαιναν μέρος σε κάθε αγώνισμα, αλλά τελικά χτίστηκε ένα ειδικό χωριό για τις ανατολικές κομμουνιστικές χώρες στο Οτάνιεμι, 8 χιλιόμετρα έξω από το Ελσίνκι. Αυτό το μαστίγωμα του Ολυμπιακού πνεύματος ήταν κάτι που περιέργως δέχτηκε η Δ.Ο.Ε. και πρέπει να αποτελέσει κριτήριο της ατμόσφαιρας των Αγώνων το γεγονός ότι όσο περνούσαν οι μέρες, δημιουργούνταν όλο και περισσότερες φιλίες μεταξύ Ανατολικών και Δυτικών αθλητών. Καινούρια διαμερίσματα χτίστηκαν για το κυρίως χωριό των ανδρών στην Κάπιλα, 2,4 χιλιόμετρα μακριά από το Στάδιο, ενώ οι γυναίκες κατέληξαν σε μια σχολή νοσοκόμων σε απόσταση 800 μέτρων από τα Στάδιο.

3.13 ΜΕΛΒΟΥΡΝΗ 1956

Για πρώτη φορά οι Ολυμπιακοί Αγώνες διοργανώθηκαν στο νότιο ημισφαίριο κι έτσι έγιναν στα τέλη του χρόνου, από τις 22 Νοεμβρίου μέχρι τις 8 Δεκεμβρίου του 1956. Ο κόσμος αντιμετώπισε πάλι προβλήματα στη διατήρηση της ειρήνης. Λίγο πριν από τους αγώνες έγινε η επανάσταση στην Ουγγαρία για να πνιγεί στο αίμα από τη Σοβιετική Ένωση. Έτσι οι ειδήσεις από την Ουγγαρία επισκίαζαν τις ειδήσεις από τους Ολυμπιακούς της Μελβούρνης στις εφημερίδες όλου του κόσμου. Πέρα από αυτό όμως, Βρετανοί, Γάλλοι και Ισραηλινοί στρατιώτες, πολεμούσαν κατά της Αιγύπτου στην κρίση για τη Διώρυγα του Σουέζ.

Υπήρξαν ακυρώσεις συμμετοχών κι έγιναν πολλές συζητήσεις γι' αναβολή των Αγώνων. Οι Ολλανδοί αρνήθηκαν να λάβουν μέρος λόγω της βίας που είχαν χρησιμοποιήσει οι Σοβιετικοί στην Ουγγαρία και το παράδειγμά τους μιμήθηκαν οι Ισπανοί και οι Ελβετοί. Η Αίγυπτος έκανε το ίδιο, απαιτώντας να μη συμμετάσχουν οι <<επιδρόμεις>> στα εδάφη της και την ακολούθησαν το Ιράκ και ο Λίβανος.

Οι Ούγγροι έλαβαν μέρος. Ορισμένοι είχαν ήδη φύγει για την Αυστραλία όταν η Ε.Σ.Σ.Δ έστειλε τα τανκ της και άλλοι περίμεναν στη Πράγα να πάρουν το αεροπλάνο. Οι μεγάλες μάχες άρχισαν ενώ βρίσκονταν εκεί ακόμα, αλλά επειδή δε μπορούσαν να επιστρέψουν στη Βουδαπέστη, αποφάσισαν να ταξιδέψουν στη Μελβούρνη, τρέμοντας από φόβο για τις οικογένειές τους. Στον αερολιμένα του Εσετόν τους υποδέχτηκαν παλαιότεροι πρόσφυγες, Αυστραλοί φίλαθλοι και δημοσιογράφοι, με αποτέλεσμα όλα τα μέλη της αποστολής να αναλυθούν σε δάκρυα καθώς ο κόσμος τους προσέφερε ανθοδέσμες και την αγάπη του. Τραγούδησαν το <<Ο Θεός ας ευλογεί την Ουγγαρία>> ανάμεσα σε σημαίες σπασμένες με μαύρους πέπλους. Ο Έιβρι Μπραντατζ επέμενε ότι οι Αγώνες δε θα αναβληθούν. <<Δε θα επιτρέψουμε σε κανένα κράτος του κόσμου να χρησιμοποιήσει τις Ολυμπιάδες για πολιτικούς σκοπούς>>, δήλωσε. Κυκλοφόρησε μια φήμη ότι οι κανονισμοί απαγόρευαν τη συμμετοχή εμπολέμων εθνών, αλλά κανένας δεν έδωσε σημασία.

3.14 ΡΩΜΗ 1960

Στη Ρώμη κανονικά έπρεπε να είχαν γίνει οι Αγώνες του 1908 – η <<ακύρωση>>, σήμαινε 52 χρόνια αναμονής για τους Ιταλούς.

Έδειξαν τη λαχτάρα τους οργανώνοντας άψογα τους Αγώνες του 1960. Πάνω από 5.000 αθλητές έλαβαν μέρος, το ένα δέκατο των οποίων ήταν γυναίκες, αντιπροσωπεύοντας συνολικά 83 κράτη. Αυτοί ήταν οι τελευταίοι Ολυμπιακοί Αγώνες στη Νότια Αφρική, η πολιτική της οποίας ερχόταν σε αντίθεση με τους κανονισμούς της Δ.Ο.Ε. Το κινέζικο πρόβλημα, αν και δε λύθηκε, έπαψε να υφίσταται όταν η κομμουνιστική Κίνα παραιτήθηκε από μέλος της Δ.Ο.Ε. και η Εθνικιστική Κίνα δήλωσε συμμετοχή στους Αγώνες σαν <<Φορμόζα>>. Η Ανατολική και η Δυτική Γερμανία έστειλαν ξανά κοινή ομάδα.

Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά των Αγώνων ήταν το πάντρεμα του αρχαίου και του σύγχρονου στη Ρώμη. Οι Αγώνες πάλης έγιναν στην αρχαία Βασιλική του Μαξεντίου και της ενόργανης γυμναστικής στις Τέρμε ντι Καρακάλα, ενώ οι Μαραθωνοδρόμοι ξεκίνησαν από το Καπιτώλιο. Ο δικτάτορας του πολέμου, ο Μουσολίνι, είχε φτιάξει μαρμάρινα στάδια έχοντας την εντύπωση ότι θα γίνονταν εκεί οι Ολυμπιακοί του 1944. Υπήρξαν περίφημοι νέοι αθλητικοί χώροι, ιδίως το Παλάτι των Σπορ για την πυγμαχία και το Βελοδρόμιο για τους Αγώνες της ποδηλασίας. Πολλά από τα χρήματα διέθετε το ταμείο του κρατικού ΠροΠο, του Τοκοκάλτσιο, όπως είχε κάνει και για τη χειμερινή Ολυμπιάδα της Κορτίνα. Πολλά από τα χρήμα της ποδηλασίας. Πολλά από τα χρήμα δολοφονία του Προέδρου Κένεντυ το 1963. Μια τραυματική εμπειρία όχι μόνο για τους ντόπιους, αλλά και για τους νεαρούς Αμερικανούς ήταν ο πόλεμος του Βιετνάμ, που άρχισε το 1964. Ένα μνημείο του ψυχρού πολέμου ήταν το τείχος του Βερολίνου που ορθώθηκε το 1961 για να χωρίζει την Ανατολή από τη Δύση. Η τεχνολογία έκανε μεγάλα άλματα, οι Σοβιετικοί έστειλαν ένα κοσμοναύτη στο διάστημα και οι Κινέζοι έκαναν την πρώτη πυρηνική τους δοκιμή.

3.14 ΤΟΚΙΟ 1964

Ο κόσμος έζησε αρκετές τραγωδίες ανάμεσα στους Ολυμπιακούς του 1960 και τους Αγώνες του Τόκιο το 1964. Το μεγαλύτερο σοκ που είχε δεχτεί ήταν η δολοφονία του Προέδρου Κένεντυ το 1963. Μια τραυματική εμπειρία όχι μόνο για τους ντόπιους, αλλά και για τους νεαρούς Αμερικανούς ήταν ο πόλεμος του Βιετνάμ, που άρχισε το 1964.

Σε αυτή την τόσο κρίσιμη περίοδο οι κάτοικοι του Τόκιο, της μεγαλύτερης πόλης του κόσμου, προετοιμάζονταν για τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Είχαν αναλάβει τη διοργάνωσή τους από το 1959 και ήταν αποφασισμένοι να δείξουν ότι οι Ιάπωνες μπορούσαν να είναι ειρηνικοί και γενναιόδωροι οικοδεσπότες. Τα κατάφεραν.

Τα χρηματικά ποσά που ξοδεύτηκαν για τη δημιουργία των νέων εκπληκτικών Σταδίων και όλων των απαραίτητων εγκαταστάσεων δε χωρούσαν στον ανθρώπινο νου. Όλοι οι αθλητές, οι συνοδοί τους και οι δημοσιογράφοι ενθουσιάστηκαν με τη φιλοξενία που βρήκαν και οι Ολυμπιακοί του Τόκιο ονομάστηκαν <<Οι Αγώνες της Χαράς>>.

Υπήρξαν φυσικά και τα συνηθισμένα πολιτικά προβλήματα. Η Ινδονησία είχε διαγραφεί προσωρινά από τη Δ.Ο.Ε. επειδή είχε απαγορεύσει σε ορισμένους αθλητές να λάβουν μέρος στους Πανασιατικούς Αγώνες του 1962 κι έτσι διοργάνωσε τους δικούς της το 1963, με την ονομασία <<GANEF0>> πληροφορήθηκαν ότι είχαν το δικαίωμα να συμμετάσχουν στην Ολυμπιάδα. Ωστόσο και οι δύο αποστολές, μ' ένα σύνολο περίπου 300 αθλητών, επέστρεψαν τελικά στις πατρίδες τους κι έτσι αποσοβήθηκε μια κατάσταση που απειλούσε να μποϊκοτάρει και να σαμποτάρει τους Αγώνες.

Οι Ολυμπιακοί του 1964 έγιναν από τις 10 ως τις 24 Οκτωβρίου. Ο πυρσός έφτασε από την Ολυμπία στο Τόκιο και την Ολυμπιακή Φλόγα άναψε ο 19χρονος Γιουσινόρο Σάκτ, ένας νεαρός που είχε γεννηθεί στη Χιροσίμα τη μέρα της ατομικής βόμβας. Δέκα χιλιάδες περιστέρια ειρήνης πέταξαν πάνω από ένα στάδιο κατάμεστο από Ιάπωνες φιλάθλους που ανυπομονούσαν να παρακολουθήσουν τους Αγώνες. Τα ενθουσιώδη μεγάλα πλήθη, που συγκεντρώνονταν συνήθως κάτω από βροχή, ήταν ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά αυτής της Ολυμπιάδας. Οι αθλητές που είχαν δηλώσει συμμετοχή, γύρω στις 5.000, ήταν κάπως λιγότεροι από το 1960 λόγω του υψηλότερου κόστους μετακινήσεως για πολλές χώρες, αλλά το σύνολο των 94 αντιπροσωπευομένων κρατών, αποτελούσε νέο ρεκόρ.

3.16 ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΜΕΞΙΚΟΥ 1968

Όπως το 1956, έτσι και οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 1968 έγιναν υπό τη σκιά της κομμουνιστικής επιθετικότητας. Το καλοκαίρι είχαν χρησιμοποιηθεί σοβιετικά άρματα μάχης για ν' ανατρέψουν το φιλελεύθερο καθεστώς του Πρωθυπουργού Ντούμπτσεκ στην Τσεχοσλοβακία. Πέρα από αυτό, οι ίδιοι οι Αγώνες διεξάγονταν υπό την προστασία τμημάτων στρατού επειδή είχαν ξεσπάσει φοιτητικές διαδηλώσεις κατά της κυβέρνησης του Μεξικού, μόλις δέκα μέρες πριν από την έναρξη της Ολυμπιάδας. Σε μια αιματηρή μάχη μεταξύ φοιτητών, αστυνομικών και στρατιωτικών στην Πλατεία των Τριών Πολιτισμών, εκατοντάδες διαδηλωτές είχαν συλληφθεί, τραυματισθεί και χάσει τη ζωή τους.

Η διοργάνωση των Αγώνων, είχε ανατεθεί στην Πόλη του Μεξικού το 1963, παρά τις πολλές αντιρρήσεις που υπήρχαν. Πολλοί γιατροί διατύπωσαν τις ανησυχίες τους για την ατμόσφαιρα της Πόλης, που βρίσκεται σε υψόμετρο σχεδόν 2.500 μέτρα πάνω από τη στάθμη της θάλασσας. Ισχυρίζονταν ότι η έλλειψη οξυγόνου, θα μπορούσε να προκαλέσει ακόμα και θανάτους στις γραμμές των δρομέων μεγάλων αποστάσεων και ορισμένες χώρες δημιούργησαν ειδικά αθλητικά κέντρα σε μεγάλο υψόμετρο για να κάνουν τα απαραίτητα τεστ στους αθλητές τους.

Μια διαμάχη για το θέμα της Νότιας Αφρικής απείλησε να μειώσει σε μεγάλο βαθμό τις χώρες που είχαν ήδη δηλώσει συμμετοχή. Το Φεβρουάριο η Δ.Ο.Ε. είχε αποφασίσει να ξαναδεχτεί τους αθλητές της Νότιας Αφρικής. Οι αντιδράσεις που προκλήθηκαν ήταν άμεσες. Οι χώρες της μαύρης Αφρικής, η Ε.Σ.Σ.Δ. και οι περισσότεροι μαύροι αθλητές της Αμερικανικής αποστολής, απείλησαν ότι δε θα λάβουν μέρος, έχοντας την υποστήριξη των Μεξικανών διοργανωτών, που είχαν αρχίσει ν' ανησυχούν για την τύχη της Ολυμπιάδας τους. Η Δ.Ο.Ε. προς μεγάλη απογοήτευση του Έιβρι Μπραντατζ που έβλεπε όλη την υπόθεση σαν παρέμβαση της πολιτικής στο χώρο του αθλητισμού, αναγκάστηκε ν' ανακαλέσει την απόφασή της.

Όπως και στους χειμερινούς Αγώνες, η Ανατολική και η Δυτική Γερμανία έλαβαν μέρος σαν δύο χωριστά κράτη. Η οργάνωση των Αγώνων δεν ήταν από τις καλύτερες. Υπήρχαν προβλήματα επικοινωνίας, συγκοινωνίας και στεγάσεως για όσους πήγαν στην πόλη του Μεξικού και οι δυνατές βροχές έκαναν τα πράγματα χειρότερα. Οι Ολυμπιακοί του 1968 άρχισαν στις 12 Οκτωβρίου και για πρώτη φορά μια γυναίκα άναψε την Ολυμπιακή Φλόγα: η Ενρικήτα Μπαζίλιο, μια Μεξικάνη αθλήτρια των 400 μέτρων. Οι 112 χώρες που είχαν δηλώσει συμμετοχή ήταν οι περισσότερες ως τότε, με πάνω από 6.000 αθλητές, 800 από τους οποίους ήταν γυναίκες.

3.17 ΜΟΝΑΧΟ 1972

Οι Αγώνες της 20^{ης} Ολυμπιάδας, που έγιναν στο Μόναχο από τις 26 Αυγούστου ως τις 11 Σεπτεμβρίου 1972, αποτέλεσαν το σκηνικό μιας φοβερής τραγωδίας που επισκίασε τόσο πολύ τα αθλητικά γεγονότα, ώστε παρά λίγο να διακοπούν στη μέση οι Αγώνες.

Στα σχέδιά τους για την οργάνωση, οι Γερμανοί σκόπευαν και ήταν αποφασισμένοι να κάνουν τους Ολυμπιακούς του 1972 τη μεγαλύτερη και ακριβότερη αθλητική εκδήλωση που είχαν δει ποτέ ανθρώπινα μάτια, ενώ η διάδοση της τηλεόρασης σε όλες τις άκρες της γης σήμαινε πως για δύο εβδομάδες η προσοχή του περισσότερου πολιτισμένου κόσμου θα ήταν στραμμένη στο Μόναχο.

Τα ποσά που κατέβαλαν οι τηλεοπτικοί σταθμοί βοήθησαν σημαντικά στην εφαρμογή αυτών των σχεδίων, ενώ ένα εμπνευσμένο πρόγραμμα εξεύρεσης κεφαλαίων, που συμπεριλάμβανε ακόμα και λαχειοφόρους αγορές, συμπλήρωσε ορισμένες από τις υπόλοιπες δαπάνες, που έφτασαν συνολικά στο ύψος περίπου των \$1.000 εκατομμυρίων.

Χτίστηκε ένα αθλητικό συγκρότημα λίγο έξω από το Μόναχο, που περιλάμβανε ολόκληρα οικοδομικά τετράγωνα με πολυτελή διαμερίσματα για τους αθλητές γύρω από τα διάφορα Στάδια. Το κύριο χαρακτηριστικό ήταν η τεράστια οροφή από ατσάλι και ακρυλικό γυαλί, που κατασκευάστηκε για να καλύπτει μέρος του κυρίως Σταδίου, το χώρο αθλοπαιδιών και το κολύμβητήριο. Ο Μπράντατζ, ανησυχούσε για τα μεγάλα έξοδα, επειδή παρουσίαζαν κάποιο στοιχείο ανταγωνισμού, που θα περιόριζε ακόμα περισσότερο τις υποψήφιες διοργανώτριες χώρες για τους μελλοντικούς Αγώνες. Οι Ολυμπιακοί έδωσαν μια μεγάλη ευκαιρία στη Γερμανική βιομηχανία και τεχνολογία να επιδείξουν τα επιτεύγματά τους και όπως ήταν φυσικό, το επίπεδο της αυτόματης φωτογράφισης και χρονομέτρησης των Αγωνισμάτων ήταν πολύ υψηλό.

Πάνω από 7.000 αθλητές εκπροσωπούσαν 122 κράτη, τα περισσότερα που είχαν δηλώσει συμμετοχή ως τότε, με άλλους τόσους σχεδόν εκπροσώπους των μέσων μαζικής ενημερώσεως. Μ' ένα δισεκατομμύριο περίπου τηλεθεατές, οι Αγώνες ήταν ο ιδανικός χώρος για την απάνθρωπη εκμετάλλευση που επρόκειτο να ακολουθήσει. Το βασικό πολιτικό πρόβλημα πριν από τους Αγώνες που θα είχε κάποια απήχηση και στη μεταγενέστερη τραγωδία, είχε επίκεντρό του στην απόφαση της Δ.Ο.Ε. το 1971, να επιτρέψει τη συμμετοχή στους Ολυμπιακούς της Ροδεσίας, βασιζόμενη στο γεγονός ότι η Ροδεσία ήταν μια Βρετανική αποικία που είχαν εγκαταλείψει μονομερώς οι Ροδεσιανοί με τα χρώματα της Βρετανικής αποικίας και το αποτέλεσμα ήταν να φτάσουν στο Μόναχο 46 αθλητές από τη Ροδεσία. Τότε όμως οι Εθνικές Ολυμπιακές Επιτροπές της Αφρικής ανακοίνωσαν ότι οι διοργανωτές των Αγώνων δεν είχαν τονίσει όσο έπρεπε την Εθνικότητα των Ροδεσιανών και ότι η κυβέρνηση της Ροδεσίας εκμεταλλευόταν τη συμμετοχή τους για πολιτικούς σκοπούς. Τριάντα δύο Αφρικανικά κράτη απείλησαν να εγκαταλείψουν τους Αγώνες, αν θα συμμετείχε και η Ροδεσία, κι έτσι η Δ.Ο.Ε. αναγκάστηκε να συνεδριάσει εκτάκτως και να προβεί σε μια νέα ψηφοφορία, όπου αναιρέθηκε η προηγούμενη απόφασή της με ψήφους 36-31 και τρεις αποχές. Στην πράξη, όποια κι αν ήταν τα κριτήρια αυτής της υπόθεσης, η Δ.Ο.Ε. είχε υποκύψει στις πιέσεις και ο Έιβρι Μπράντατζ, στις λίγες μέρες προεδρίας που του απόμεναν ακόμα, ήταν έξω φρενών.

Τα γεγονότα που συγκλόνισαν τον κόσμο άρχισαν το πρωί της 5^{ης} Σεπτεμβρίου, όταν μια ομάδα από οκτώ Άραβες τρομοκράτες της οργάνωσης Μαύρος Σεπτέμβρης, ξέφυγαν από τους φρουρούς ασφαλείας και μπήκαν μέσα στο κτίριο της Κονολιστράσε (που είχε ονομαστεί προς τιμήν του Χάλ και της Όλγκα Κόνολι) όπου στεγάζονταν οι αθλητές του Ισραήλ.

Ήταν οπλισμένοι με πολυβόλα κι έπιασαν εννέα Ισραηλινούς αθλητές, τους οποίους κράτησαν σαν ομήρους. Μερικά από τα μέλη της αποστολής κατάφεραν να ξεφύγουν. Δύο αθλητές σκοτώθηκαν όταν πρόβαλαν αντίρρηση. Οι τρομοκράτες ζήτησαν ν' απελευθερωθούν 200 Παλαιστίνιοι συνάδελφοί τους, που ήταν φυλακισμένοι στο Ισραήλ και την εγγύηση ότι θα μπορούσαν κι αυτοί να φύγουν ελεύθεροι από τη Γερμανία.

Ενώ δίνονταν και παρατείνονταν τελευταίες προθεσμίες, διεξάγονταν διαπραγματεύσεις και γίνονταν προτάσεις που απέρριπταν οι τρομοκράτες. Τα συνεργία της τηλεόρασης και οι δημοσιογράφοι που είχαν έρθει για τους Αγώνες μετέδιδαν κάθε λεπτομέρεια αυτής της Ιστορίας σε όλες τις χώρες του κόσμου. Στην αρχή τα αγωνίσματα συνεχίστηκαν, αλλά αργότερα την ίδια μέρα σταμάτησε κάθε αθλητική δραστηριότητα.

Κάποια στιγμή συμφώνησαν να μεταφερθούν τρομοκράτες και ομήροι με δύο ελικόπτερα στο Φιροτενφελυτμπρούκ, μια αεροπορική βάση και να φύγουν με αεροπλάνο από εκεί. Το σχέδιο των αρχών ήταν, ελεύθεροι σκοπευτές της αστυνομίας να σκοτώσουν τους τρομοκράτες μεταξύ των ελικοπτέρων και του αεροπλάνου.

Το σχέδιο απέτυχε επειδή οι τρομοκράτες δεν εμφανίστηκαν όλοι μαζί. Μόνο τρεις πυροβολήθηκαν αμέσως, ενώ οι υπόλοιποι άρχισαν να αντιμάχονται, χτυπώντας τους ομήρους και καταστρέφοντας το ένα ελικόπτερο με μια χειροβομβίδα. Στο τέλος της μάχης, οι εννέα ομήροι, ένας αστυνομικός και πέντε τρομοκράτες ήταν νεκροί. Οι άλλοι τρεις πιάστηκαν ζωντανοί. Παρά την παρουσία πλήθους δημοσιογράφων, η πρώτη αναφορά έλεγε ότι οι ομήροι είχαν σωθεί. Η φοβερή αλήθεια μαθεύτηκε μετά.

Υποβλήθηκε αμέσως μια πρόταση να διακοπούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες και ο Βίλι Ντάουμπε, ο πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής, συμφώνησε ότι ήταν δύσκολο να συνεχιστούν. Η Δ.Ο.Ε. όμως δεν δεχόταν κατά κανένα τρόπο να αφήσει τη νίκη στην τρομοκρατία και αποφάσισε ότι οι Αγώνες έπρεπε να τελειώσουν μετά από μια επιμνημόσυνη τελετή που έγινε το πρωί.

Δυστυχώς ακόμα και αυτή η επιμνημόσυνη δέηση, δέχτηκε πολλές επικρίσεις. Πρώτος μίλησε ο Βίλι Ντάουμ και ύστερα ευχαρίστησε τη Δ.Ο.Ε. ο Σμόιλ Λάλκιν, αρχηγός της Ισραηλινής αποστολής, γι' αυτή την ένδειξη σεβασμού στους νεκρούς και τις Γερμανικές αρχές για τις προσπάθειες που είχαν καταβάλει. Ο Έιβρι Μπράντατζ όμως στη δική του ομιλία, τόνισε ότι οι Αγώνες είχαν υποστεί δύο βίαιες επιθέσεις. Χαρακτήρισε τις αντιδράσεις για τη συμμετοχή των Ροδεσιανών σαν καθαρό πολιτικό εκβιασμό και το συνταίριασμα αυτού του θέματος με τη σφαγή των ομήρων εξόργισε τις Αφρικανικές χώρες και δεν άρεσε καθόλου στον περισσότερο κόσμο.

3.18 ΜΟΝΤΡΕΑΛ 1976

Τα γεγονότα του Μονάχου δεν είχαν ξεχαστεί από κανένα κατά τη διάρκεια των προετοιμασιών για τους Ολυμπιακούς του 1976 και οι Αγώνες έγιναν κάτω από δρακόντεια μέτρα ασφαλείας. Το τεράστιο κόστος αυτών των μέτρων ήταν ένα πολύ μικρό ποσοστό της αστρονομικής δαπάνης για τους ίδιους τους αγώνες, που υπολογίστηκε ότι ξεπέρασε το \$1,5 δισεκατομμύριο. Ένα μεγάλο μέρος αυτού του κόστους το επωμίσθησαν οι Καναδοί φορολογούμενοι που, σύμφωνα με υπολογισμούς, θα έπρεπε να πληρώνουν επί 25 χρόνια από την τσέπη τους γι' αυτές τις δύο εβδομάδες ψυχαγωγίας.

Μια από τις αιτίες γι' αυτές τις υπέρογκες δαπάνες ήταν η καθυστέρηση της δημιουργίας σταδίων και άλλων εγκαταστάσεων, που είχε σαν συνέπεια την κλιμάκωση του κόστους σε μια απεγνωσμένη προσπάθεια να είναι όλα έτοιμα εγκαίρως. Η όλη επιχείρηση είχε ξεφύγει σχεδόν από κάθε έλεγχο και η εμπειρία αυτή ίσως να έβαλε ένα τέρμα στην ιδέα των <<όλο και πιο μεγαλοπρεπών Αγώνων>>, που είχε κάνει ένα μεγάλο άλμα στο Μόναχο. Το βέβαιο είναι ότι καμιά άλλη πόλη του κόσμου δε θα θέλησε ποτέ να συναγωνιστεί το Μόντρεαλ στον τρόπο με τον οποίο διοργάνωσε τους Ολυμπιακούς του 1976.

Οι εγκαταστάσεις στο σύνολό τους ήταν εξαιρετικές. Μόνο το Ολυμπιακό Στάδιο σχολιάστηκε από ορισμένους αθλητές για την ύπαρξη θυλάκων ανέμου – όλα τα άλλα ήταν άψογα. Στο κυρίως στάδιο προβαλλόταν άμεσα ριπλέι σε μια μεγάλη οθόνη για τους θεατές.

Πριν αρχίσουν οι Αγώνες, παρουσιάστηκαν τα συνηθισμένα πολιτικά προβλήματα της τελευταίας στιγμής. Οι Καναδοί αναγνώριζαν την ηπειρωτική Κομμουνιστική Κίνα, κυρίως λόγω των μεγάλων εξαγωγών τους σε σιτηρά προς αυτή τη χώρα και δε δέχονταν να λάβει μέρος η <<Δημοκρατία της Κίνας>>, παρά μόνο με το όνομα <<Ταϊγουάν>>. Η Ταϊγουάν δεν έστειλε αθλητές της. Μια επιστολή υπογραμμένη από 16 Αφρικανικές χώρες έφτασε τελευταία στιγμή, απαιτώντας ν' αποκλειστεί η Νέα Ζηλανδία από τους Ολυμπιακούς, επειδή οι Νεοζηλανδοί είχαν στείλει μια ομάδα ράγκμπι για μια περιοδεία στη Νότια Αφρική. Η Νέα Ζηλανδία δεν αποκλείστηκε και 22 κράτη απέσυραν τη συμμετοχή τους. Δεν τα έκαναν όλα για τη Νέα Ζηλανδία, ορισμένα Αφρικανικά κράτη δεν είχαν τα χρήματα που απαιτούνται για το ταξίδι.

Ο κόσμος δε δέχτηκε ευνοϊκά τη συμπεριφορά των Αφρικανών, επειδή επικρατούσε η άποψη ότι η Νέα Ζηλανδία δεν ήταν η μόνη χώρα που διατηρούσε αθλητικούς δεσμούς με τη Νότια Αφρική, αλλά πολλοί πραγματικά λυπήθηκαν για τους Αφρικανούς αθλητές που αναγκάστηκαν να επιστρέψουν στις πατρίδες τους, ιδίως άτομα σαν το Φίλμπερτ Μπαγί, που είχαν πολλές πιθανότητες να κερδίσουν ένα χρυσό μετάλλιο. Στο τέλος, έλαβαν μέρος 95 χώρες, 27 λιγότερες από το 1972, εκπροσωπούμενες από 6.000 αθλητές, σε σύγκριση με τις 7.000 του Μονάχου.

3.19 ΜΟΣΧΑ 1980

Η πολιτική έβρισκε πάντα τον τρόπο να επηρεάζει τους Ολυμπιακούς Αγώνες, με τις τραγικότερες μορφές της το 1968 και το 1972. Οι Αγώνες του 1976 είχαν γνωρίσει το μπιόκοτάζ των Αφρικανικών χωρών, αλλά η Ολυμπιάδα του 1980 είχε σαν κυριότερο χαρακτηριστικό της την απουσία των περισσότερων δυνητικών Ολυμπιονικών. Το πρόβλημα ήταν η σοβιετική εισβολή στο Αφγανιστάν λίγο πριν αρχίσουν οι Αγώνες. Ήταν πολλά τα κράτη που προσπάθησαν να οργανώσουν ένα δυτικό μπιόκοτάρισμα των Ολυμπιακών της Μόσχας σε ένδειξη διαμαρτυρίας. Τελικά, πολλές χώρες δεν έλαβαν μέρος, αλλά αυτό που επηρέασε οπωσδήποτε περισσότερο τα αποτελέσματα των Αγώνων ήταν η απουσία των Η.Π.Α., της Δυτικής Γερμανίας και της Ιαπωνίας.

Η διαμάχη ήταν πάνω σε μια συναισθηματική βάση ανάμεσα σε αυτούς που υποστήριζαν ότι ο αθλητισμός και οι αθλητές ενός έθνους δε μπορούσαν να αγνοούν τις φρικαλεότητες και ν' αποδέχονται τη φιλοξενία των εισβολέων κι εκείνους που εξακολουθούσαν να ισχυρίζονται, ίσως με κάποια στοιχεία αφέλειας ή συμφεροντολογίας, ότι κατά κανένα τρόπο δε θα έπρεπε η πολιτική να επηρεάσει το Ολυμπιακό πνεύμα, το οποίο υποτίθεται ότι δεν είχε σύνορα. Αυτό που είναι σχεδόν βέβαιο είναι ότι ο Μπραντατζ, που είχε ήδη πεθάνει και ο Κουμπερτέν, θα συμφωνούσαν με τους τελευταίους, όπως έκανε κι ο Κιλάνιν.

Πολλές έντονες συζητήσεις έγιναν στη Μεγάλη Βρετανία, όπου οι αρχές δυσκολεύονται ακόμα να περιορίσουν τις ελευθερίες των ατόμων, κι ενώ η κυβέρνηση προέτρεπε τους αθλητές να μη λάβουν μέρος και εφάρμοζε αυστηρά μέτρα για όλους τους δημόσιους υπαλλήλους που θ' απουσίαζαν από τις εργασίες τους, την τελική απόφαση δε μπορούσε παρά να την αφήσει στη συνείδηση του κάθε αθλητή. Οι περισσότεροι δήλωσαν συμμετοχή, ορισμένοι όχι, αλλά η τακτική αυτή ήταν οπωσδήποτε η δημοκρατικότερη και παρόλο που μπορεί κανείς να κατανοήσει τα επιχειρήματα αυτών που υποστήριζαν το μποϊκοτάζ, απαγορεύονταν τη συμμετοχή στους αθλητές τους, θα πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι μια κυβερνητική απόφαση που περιορίζει τις δραστηριότητες μεμονωμένων αθλητών είναι ένα όπλο το οποίο κάλλιστα θα μπορεί να χρησιμοποιήσει και η Σοβιετική Ένωση σε ανάλογες περιστάσεις. Αυτό που πίστευαν οι περισσότεροι αθλητές ήταν ότι, ενώ συνεχίζονταν οι εμπορικές και διπλωματικές σχέσεις, δε θα έπρεπε να ήταν αυτοί τα θύματα, μόνο και μόνο επειδή οι κυβερνήσεις τους έβρισκαν το μποϊκοτάζ σαν την πιο ανώδυνη οικονομικά και πολιτικά έκφραση της δυσανασχήτησής τους.

Τελικά εκπροσωπήθηκαν 81 χώρες στη Μόσχα, μόνο 14 λιγότερες από το 1976 που δεν έλαβαν μέρος οι Αφρικανοί, αλλά οπωσδήποτε υπήρχε μια μεγάλη διαφορά από τα 122 κράτη που είχαν δηλώσει συμμετοχή το 1972. Ορισμένα έθνη έστειλαν για πρώτη φορά εκπροσώπους τους. Οι αισθητότερες απουσίες ήταν εκείνες των Η.Π.Α., του Καναδά, της Δυτικής Γερμανίας, της Ιαπωνίας, της Κένυα, της Νορβηγίας, του Ισραήλ και της Τουρκίας.

Η Βρετανική Ολυμπιακή Επιτροπή εξέφρασε τη διαμαρτυρία της για την υπόθεση του Αφγανιστάν. Ο γενικός γραμματέας παρέλασε μόνος του στην τελετή ενάρξεως κρατώντας την Ολυμπιακή σημαία και στις απονομές μεταλλίων η Ολυμπιακή σημαία και ο Ολυμπιακός ύμνος αντικαθιστούσαν τη σημαία και τον εθνικό ύμνο της Μεγάλης Βρετανίας. Έκαναν κι άλλες χώρες το ίδιο και υπήρξαν τελετές όπου υψώθηκαν τρεις Ολυμπιακές σημαίες.

Η οργάνωση των Αγώνων ήταν άψογη, με μόνο πρόβλημα τις δυσκολίες που δημιουργούσαν τα κάπως υπερβολικά μέτρα ασφαλείας. Τα περισσότερα από αυτά ήταν πολύ ενοχλητικά, ενώ άλλα ήταν τόσο ανόητα που γίνονταν διασκεδαστικά. Οι επιδείξεις ρυθμικής και γυμναστικής ήταν συναρπαστικές και τα μωσαϊκά που σχημάτιζαν οι θεατές με κομμάτια από χαρτόνι, εντυπωσιακά για όσους δε τα είχαν ξαναδεί.

3.20 ΛΟΣ ΆΝΤΖΕΛΕΣ 1984

Παρά τους όποιους ευσεβείς πόθους, ο αθλητισμός αποτελεί ένα κομμάτι της πολιτικής ζωής όπως και καθετί άλλο στην αποχή μας. Ο ίδιος ο Κουμπερτέν είχε ομολογήσει ότι ο αθλητισμός θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την παγίωση της ειρήνης ή την προπαρασκευή ενός πολέμου. Πολύ πριν από την πρώτη Ολυμπιάδα είχε δηλώσει: <<Η αναγέννηση του αθλητισμού θα του εξασφαλίσει ίσως ένα διεθνή μόλο, το μέγεθος του οποίου κανείς δε μπορεί ακόμα να προβλέψει>>.

Και όπως αποδείχτηκε, οι πολιτικές διαφορές και οι διπλωματικές συγκρούσεις άρχισαν να γίνονται παράδοση στις Ολυμπιάδες. Με το ίδιο νόμισμα η Σοβιετική Ένωση πλήρωσε το μποϊκοτάζ που της είχαν κάνει οι δυτικοί στη Μόσχα. Μαζί της, άλλες δεκατρείς προσκείμενες πολιτικά χώρες. Ανάμεσα στους λόγους που επικαλέστηκαν για την άποψή τους, ήταν τα ανεπαρκή μέτρα ασφαλείας και οι παραβιάσεις του Ολυμπιακού Πνεύματος.

Η Ρουμανία, η Γιουγκοσλαβία και η Κίνα, που συμμετείχε σε Ολυμπιάδα για πρώτη φορά το 1948, δε συμφώνησαν με το μποϊκοτάζ. Ωστόσο σε πάμπολλα αγωνίσματα η απουσία των Ανατολικών έγινε κάτι παραπάνω από αισθητή. Ο επικοντιστής Σεργκέι Μπούμπκα και ο κολυμβητής Βλαντιμίρ Σαλνίκοφ από τη Σοβιετική Ένωση, η δρομέας Γιαρμίλα Κρατοτσβίλοβα από την Τσεχοσλοβακία, οι Σπρίντερ Μάρλις Κερ και Μαρίτα Κοχ και οι κολυμβήτριες Άστριντ Στράους και Κριστίν Όττο από την Ανατολική γερμανία, ο πυγμάχος Τεόφιλο Στήβενσον από την Κούβα, ήταν μερικοί από τους σπουδαίους αθλητές που δεν εμφανίστηκαν στο Λος Άντζελες. Ένα νέο Ολυμπιακό αγώνισμα είχε προστεθεί. Και το όνομα αυτού μποϊκοτάζ.

Παρ' όλ' αυτά η 23^η Ολυμπιάδα που διήρκεσε από τις 28 Ιουλίου μέχρι τις 12 Αυγούστου 1984, είχε επιτυχία, 140 χώρες, αριθμός πρωτοφανής, έλαβαν τελικά μέρος. Δυόμισι δισεκατομμύρια τηλεθεατές την παρακολούθησαν σε όλο τον κόσμο. Το τηλεοπτικό δίκτυο ABC είχε πληρώσει για τα αποκλειστικά δικαιώματα της μετάδοσής του σε 25 εκατομμύρια δολάρια.

Η οργανωτική επιτροπή του Λος Άντζελες επιδίωξε να μην ξεπεράσει έναν προϋπολογισμό 525 εκατομμυρίων δολαρίων. Το κόστος των δυο τελευταίων Ολυμπιάδων που έγιναν στη Δύση είχε τρομοκρατήσει τους οργανωτές. Και το προηγούμενο μιας επιτυχημένης οικονομικά διοργάνωσης θα έκανε εφικτή για πολύ περισσότερες χώρες του κόσμου την ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων. Τα κεφάλαια για την Ολυμπιάδα του Λος Άντζελες προήλθαν από τρεις κυρίως πηγές: τη διαφήμιση, τα τηλεοπτικά δικαιώματα και τα εισιτήρια. Και όπως δήλωσε η Οργανωτική Επιτροπή, τα οικονομικά κέρδη από τους Ολυμπιακούς έφτασαν τα 50 εκατομμύρια δολάρια.

Ένα μεγάλο πλεονέκτημα του Λος Άντζελες, ήταν ότι προϋπήρχε επάρκεια σταδίων και εγκαταστάσεων. Αναλογικά, ελάχιστα νέα κτίρια έγιναν. Οι εγκαταστάσεις ήταν διεσπαρμένες σε μια έκταση 4.500 μιλίων και οι αθλητές φιλοξενήθηκαν σε τρία Ολυμπιακά Χωριά. Δεκατρία καινούρια αγωνίσματα για τις γυναίκες προστέθηκαν στους Αγώνες και επιτράπηκε η συμμετοχή επαγγελματιών αθλητών (για παράδειγμα στο ποδόσφαιρο και στους αγώνες επίδειξης του τένις). Οι τελετές της έναρξης και της λήξης οργανώθηκαν από τη μεγάλη βιομηχανία του θεάματος του Χόλιγουντ.

3.20 ΣΕΟΥΛ 1988

Η Κορέα, η χώρα όπου γεννήθηκε το ταεκβοντό, έχει κατά καιρούς φιλοξενήσει αρκετές παγκόσμιες διοργανώσεις, αλλά είναι η πρώτη φορά που αναλαμβάνει Ολυμπιακούς Αγώνες. Ως χώρα έχει σημαντική αθλητική παράδοση στον αθλητισμό και ιδιαίτερα σε σπορ όπως η πάλη, το τζούντο, η πυγμαχία και η τοξοβολία. Στην προηγούμενη μάλιστα Ολυμπιάδα η Κορέα έκανε την καλύτερή της εμφάνιση, κερδίζοντας 19 μετάλλια.

Η Σεούλ, η έδρα της 24^{ης} Ολυμπιάδας, αναγορεύτηκε πρωτεύουσα τον 14^ο αιώνα, αλλά ως τις αρχές του 20^{ου} ζούσε στη σκιά του παρελθόντος. Τότε δεν είχε περισσότερους από 100.000 κατοίκους. Ακόμη και στα τέλη του Β' Παγκοσμίου ο πληθυσμός της δεν ξεπερνούσε το ένα εκατομμύριο. Σήμερα, με εννέα εκατομμύρια πληθυσμό, η Σεούλ συγκαταλέγεται στις πέντε πιο πυκνοκατοικημένες πόλεις του κόσμου. Ωστόσο, παρά το μέγεθός της, δεν δημιουργεί την αίσθηση της χαώδους μεγαλούπολης. Αιτία γι' αυτό είναι αφ' ενός η διατήρηση των παλαιών περιοχών της και αφ' ετέρου ο συγκεντρωτισμός που τη χαρακτηρίζει. Τα σπουδαιότερα διοικητικά και εμπορικά κέντρα της βρίσκονται σε ακτίνα δυο χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης, που συνδέεται με τα προάστια και τα περίχωρα χάρη σ' ένα πυκνό συγκοινωνιακό δίκτυο.

Η Σεούλ επιλέχθηκε να φιλοξενήσει τους Ολυμπιακούς Αγώνες στις 30 Σεπτεμβρίου του 1981. Ένα χρόνο αργότερα άρχισε να υλοποιείται το πρόγραμμα που θα της επέτρεπε να αναλάβει με επιτυχία τη διοργάνωση. Όπως υπολογίστηκε, για τις ανάγκες των Αγώνων θα χρειαζόνταν 13 νέες αθλητικές εγκαταστάσεις. Ορισμένες χρηματοδοτήθηκαν από δήμους, πανεπιστήμια και εταιρείες, που θα είχαν το δικαίωμα να τις χρησιμοποιούν μετά την Ολυμπιάδα.

Ήδη προϋπήρχαν 18 στάδια, γήπεδα και άλλες εγκαταστάσεις, που θα κάλυπταν τις υπόλοιπες ανάγκες της διοργάνωσης. Οι περισσότερες από αυτές βρίσκονταν στη Σεούλ και στα περίχωρα. Ο πυρήνας όλων των εκδηλώσεων, θα είναι το αθλητικό συγκρότημα της Σεούλ, που απέχει μισή ώρα από το κέντρο της πόλης. Καταλαμβάνει 545.000 τ.μ. και οι εγκαταστάσεις του έχουν συνολική χωρητικότητα 200.000 ατόμων. Η κατασκευή του είχε αρχίσει το 1977. Εκτός από το Ολυμπιακό Στάδιο, περιλαμβάνει γήπεδο μπάσκετ για 7.500 θεατές και κλειστό κολυμβητήριο για 4.500 θεατές.

Το Ολυμπιακό Στάδιο καταλαμβάνει έκταση 132.000 τ.μ. Χωράει 100.000 θεατές, οι οποίοι μπορούν να μπουν ή να βγουν από αυτό μέσα σε 15 λεπτά, χάρη στις 52 εισόδους του. Οι κερκίδες του είναι στεγασμένες και η γιγάντια οθόνη στη νότια πλευρά του μπορεί να προβάλει τα αποτελέσματα των Αγώνων στο Λατινικό, το Κορεατικό και το Κινέζικο αλφάβητο και στιγμιότυπα από τα αθλήματα. Εκεί θα γίνουν οι τελετές έναρξης και λήξης, τα αγωνίσματα του στίβου, της ιππασίας καθώς και αγώνες ποδοσφαίρου.

Τέσσερα χιλιόμετρα από το Αθλητικό Συγκρότημα της Σεούλ, σε μια έκταση 2.909.000 τ.μ. βρίσκεται το Ολυμπιακό Πάρκο. Περιλαμβάνει, εκτός από μια εκτεταμένη ζώνη πρασίνου, ποδηλατοδρόμιο, τρία γήπεδα για τη γυμναστική, την οπλομαχία και την άρση βαρών, κλειστά κολυμβητήρια και 18 γήπεδα τένις. Το Ολυμπιακό Χωριό και το Χωριό του Τύπου βρίσκονται μέσα στο Ολυμπιακό Πάρκο και καταλαμβάνουν 733.000 τ.μ. Μπορούν να στεγάσουν 9.000 αθλητές, 4.000 αξιωματούχους και 7.000 δημοσιογράφους. Εκτός από τα καταλύματα, οι φιλοξενούμενοι θα βρουν εκεί εστιατόρια, καταστήματα και κέντρα αναψυχής. Αθλητικές εγκαταστάσεις θα υπάρχουν και σε περιοχές έξω από τη Σεούλ, όπου θα φιλοξενηθούν τα υπόλοιπα αγωνίσματα.

Στην Ολυμπιάδα της Σεούλ αναμένεται η συμμετοχή 160 χωρών με αποστολές που θα φτάνουν τα 13.000 άτομα. Την ίδια εποχή 270.000 τουρίστες προβλέπεται ότι θα επισκεφθούν τη Σεούλ. Δυο από αυτά το τένις και το πινγκ-πονγκ, περιλαμβάνονται για πρώτη φορά στα επίσημα αθλήματα. Εκτός από τον αθλητισμό, από τις 14 Αυγούστου ως τις 31 Οκτωβρίου προγραμματίζεται μια σειρά από πολιτιστικές εκδηλώσεις, με συναυλίες, εκθέσεις, θεατρικές παραστάσεις και φεστιβάλ τραγουδιού και κινηματογράφου.

Το κόστος της 24^{ης} Ολυμπιάδας υπολογίζεται στα 3 δισεκατομμύρια δολάρια. Από αυτά το 1,4 δισ. αφορά προγράμματα που δε συνδέονται άμεσα με τους Αγώνες, όπως η πολεοδομική αναδιάρθρωση της Σεούλ. Τα υπόλοιπα 1,6 δισ. Διατίθενται στην κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων και στην καθαυτή διοργάνωση των Αγώνων

Μέρος του ποσού αυτού προέρχεται από την ιδιωτική επένδυση, ενώ το υπόλοιπο θα καλυφθεί από τα τηλεοπτικά. Υποψηφιότητα για τη διοργάνωση των Αγώνων έχουν δικαίωμα να θέτουν μόνο πόλεις, μια προσωπική απόφαση του Κουμπερτέν για ν' αποτρέψει την πιθανότητα κυβερνητικών παρεμβάσεων. Έτσι κάθε Ολυμπιάδα ανατίθεται σε μια πόλη και όχι σε μια χώρα. Σε περίπτωση που θέσουν υποψηφιότητα δυο ή περισσότερες πόλεις της ίδιας χώρας, η Εθνική Ολυμπιακή Επιτροπή της θα πρέπει να διαλέξει μια από αυτές. Φυσικά διαδραματίζουν ένα ρόλο και οι κυβερνήσεις επειδή η κυβέρνηση της κάθε υποψήφιας πόλης είναι αυτή που θα πρέπει να εγγυηθεί γραπτώς την τήρηση των όρων της συμφωνίας με την Δ.Ο.Ε., αφού είναι ο μόνος τρόπος για να είναι βέβαιη η Δ.Ο.Ε. ότι δε θα υπάρξουν διακρίσεις μεταξύ αθλητών, αξιωματούχων ή δημοσιογράφων και ότι σε κανένα δε θ' απαγορευτεί η είσοδος.

3.21 ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ 1992

<<ΝΑ ΓΙΑΤΙ Η ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ...>>

Ο κ. Ντανιέλ Μπουστούρια, πρώην σύμβουλος του προέδρου της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής κ. Χ.Α. Σάμαραγκκ, εξηγεί γιατί η χώρα μας πρέπει να μιμηθεί το πείραμα των Καταλανών.

<<Οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Βαρκελώνης, το 1992, υπήρξαν μεγάλο εφαλτήριο ανάπτυξης για τη Καταλονία, ειδικά και για την Ισπανία, γενικότερα. Ολόκληρη η περιοχή της Καταλονίας γνώρισε επί μια δεκαετία ρυθμούς ανάπτυξης άνω του 10% με όφελος να μειωθεί στο ελάχιστο η ανεργία και να γίνουν σημαντικές επενδύσεις υποδομής. Για την Ελλάδα λοιπόν, έστω και με 12 χρόνια διαφορά, το παράδειγμα των Ολυμπιακών της Βαρκελώνης μπορεί να αποβεί ιδιαίτερα χρήσιμο>>. Αυτά δηλώνει ο επιχειρηματίας και εκδότης σήμερα κ. Ντανιέλ Μπουστούρια, που αρχές της δεκαετίας του '90, υπήρξε κι ένας εκ των συμβούλων του προέδρου της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής κ. Χ. Α. Σάμαραγκκ.

Κατά το συνομιλητή μας, οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Βαρκελώνης υπήρξαν το αποφασιστικό στάδιο για την ολοκλήρωση της προσπάθειας εκσυγχρονισμού της Ισπανίας και εισόδου της χώρας στον 21^ο αιώνα με αξιώσεις.

<<Ένας από τους στόχους των κυβερνήσεων του Φελίπε Γκονζάλες ήταν, από τα μέσα της δεκαετίας του '80, η Ισπανία να ενσωματωθεί στο ΝΑΤΟ και την Ευρωπαϊκή κοινότητα, αλλά να γίνει ταυτόχρονα και οικονομική δύναμη, τέτοια ώστε σε κάποια φάση να διεκδικήσει μια θέση στη λίσχη των πλουσιότερων χωρών του κόσμου, ως επικεφαλής των Ισπανόφωνων χωρών του πλανήτη μας. Με αφορμή λοιπόν την ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων του 1992, η Ισπανική κυβέρνηση, αμέσως μετά, άρχισε να εφαρμόζει μια φιλόδοξη πολιτική μεγάλων διαρθρωτικών αλλαγών σ' όλους τους τομείς της οικονομίας και της διοίκησης, ταυτόχρονα όμως στο επικοινωνιακό επίπεδο εγκαινίασε μεγάλη καμπάνια αλλαγής και της εικόνας της Ισπανίας στα μάτια του κόσμου...>>, προσθέτει ο κ. Ντανιέλ Μπουστούρια.

Την επικοινωνιακή αυτή πολιτική, εξάλλου, σε συνδυασμό με τη διεθνή προβολή των Ολυμπιακών Αγώνων της Βαρκελώνης, είχε αναλύσει στην Ελλάδα ο υπεύθυνος της σχετικής καμπάνιας, με την ευκαιρία της πραγματοποίησης τον Οκτώβριο του 1990 του 3^{ου} Οικονομολογικού Συνεδρίου στο Κολέγιο Αθηνών. Είχε υπογραμμίσει έτσι ο Ισπανός ειδικός ότι στόχος της καμπάνιας ήταν να ξεφύγει η Ισπανία από την εικόνα της χώρας του φλαμένγκο και της Παέλια και να καθιερωθεί ως μια χώρα που διαθέτει ευφυΐα, τεχνολογία, σύγχρονη οικονομία και ανεπτυγμένες οργανωτικές ικανότητες. Στην ίδια καμπάνια, έγινε επίσης προσπάθεια να προβληθεί και η πολιτιστική Ισπανία και να υπογραμμισθεί ιδιαίτερα η ηγετική θέση στον Ισπανόφωνο κόσμο.

Δεν είναι τυχαία εξάλλου, στα πλαίσια αυτής της Ισπανικής τακτικής και τα γεγονότα του 1952, που συμπλήρωσαν την Ολυμπιάδα της Βαρκελώνης. Ας μη ξεχνάμε ότι την ίδια χρονιά η Μαδρίτη ήταν η πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης και στη Σεβίλλη πραγματοποιήθηκε η παγκόσμια έκθεση, η οποία όχι μόνον άλλαξε το πρόσωπο της Ανδαλουσίας, αλλά αποτελεί ακόμη και σήμερα ένα από τα κορυφαία τεχνολογικά γεγονότα της μεταπολεμικής περιόδου.

<<Είναι πέρα από κάθε αμφιβολία βέβαιο ότι οι Ολυμπιακοί της Βαρκελώνης σηματοδότησαν μια νέα περίοδο για την Ισπανία, στα παγκόσμια πράγματα, αλλά παράλληλα ανέδειξαν τη χώρα μου και σε έγκυρο εταίρο των μεγάλων>>, μας λέει ο κ. Ντανιέλ Μπουστούρια. Και νομίζουμε ότι οι απόψεις του αυτές παρουσιάζουν τεράστιο ενδιαφέρον. Με άλλα λόγια, η οικονομική αξιοποίηση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 θα πρέπει, κατά τη γνώμη μας να γίνει σε επίπεδο, όχι μόνον ως χώρας που χορεύει συρτάκι και τρώει σουβλάκια, αλλά που διαθέτει επίσης και πλεονεκτική βάση δράσης και συμμετοχής στον 21^ο αιώνα και στις πολυεπίπεδες μεταβολές που αυτός συνεπάγεται.

Για να επανέλθουμε όμως στην περίπτωση του οικονομικού σκέλους των Ολυμπιακών Αγώνων της Βαρκελώνης το 1992, πρέπει ευθύς εξαρχής να υπογραμμίσουμε ότι εκτός από το θετικό συνολικό αποτέλεσμα που είχαν, έφεραν κατά τη δεκαετία του '50 στην ευρύτερη περιοχή της Καταλονίας άνω των 10 δισ. Δολαρίων ξένες επενδύσεις.

Ιδιαίτερα δε σε τομείς της υψηλής τεχνολογίας, οι οποίοι ως γνωστόν είναι αυτοί που έχουν και την υψηλότερη προστιθέμενη αξία στο σημερινό νέο διεθνή καταμερισμό της εργασίας.

<<Παρά το γεγονός ότι τα τελικά οικονομικά αποτελέσματα των Ολυμπιακών Αγώνων της Βαρκελώνης είχαν αρνητικό υπόλοιπο, εν τούτοις, αν υπολογίσουμε τα έργα που έγιναν και που σήμερα ενισχύουν την παραγωγική μηχανή της περιοχής, μπορούμε να πούμε ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες, υπήρξαν πραγματικό δώρο για την Καταλονία. Έτσι η περιοχή αυτή είναι εν πολλοίς η πιο πλούσια της Ισπανίας, αλλά διαθέτει και την καλύτερη τεχνολογική υποδομή. Έτσι στην Καταλονία, αξιοποιείται καλύτερα αυτή η πολύτιμη πρώτη ύλη του 21^{ου} αιώνα, που είναι η <<ευφυΐα>>. Αυτό υπογραμμίζει ο δημοσιογράφος Χοακίμ Αλβαρέζ, που σήμερα διευθύνει το οικονομικό τμήμα του Ισπανικού Πρακτορείου Ειδήσεων, στη Βαρκελώνη.

Όσο για την επαλήθευση των απόψεών του, αυτή επιτυγχάνεται αβίαστα από τις εξαγωγικές επιδόσεις της Καταλονίας και από το γεγονός ότι στην περιοχή αυτή παράγονται επτά στα δέκα νέα τεχνολογικά προϊόντα που κυκλοφορούν στην Ισπανία. Δεν είναι επίσης διόλου παράξενο ότι μεταξύ των περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Καταλονία θεωρείται από τις πιο πλούσιες και από τις καλύτερα αναπτυσσόμενες. Έτσι, η μεγάλη αυτή περιφέρεια έχει και την προεδρία της Ευρώπης των Περιφερειών, γεγονός που επιβεβαιώνει και την οικονομική της σημασία. Καλό θα ήταν λοιπόν η υπό σύσταση επιτροπή, που θα οργανώσει και θα διαχειριστεί τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, να μελετήσει τον φάκελο της Βαρκελώνης 1992 και να πάρει κάποιες ιδέες από αυτόν.

3.22 ΑΤΛΑΝΤΑ 1996

<<ΤΟ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΟΝΕΙΡΟ ΗΤΑΝ ΣΚΕΤΟΣ ΕΦΙΑΛΤΗΣ>>

Η Ατλάντα απέδειξε ότι υπάρχουν και χειρότερα από το να ζεις και να κινείσαι στην Αθήνα.

Αθήνα η... Ατλάντα σου. Μόλις αιχμαλωτίζεσαι στο εφιαλτικό τράφικ, κυρίως στην καρδιά της πόλης, όπου είναι οι περισσότερες αθλητικές και όχι μόνον εγκαταστάσεις, συνειδητοποιείς ότι η Ελληνική πρωτεύουσα που τόσα χρόνια ακούει κάθε ημέρα, απ' όλους μας, δεν είναι η μοναδική στον κόσμο που ταλαιπωρεί τους κατοίκους της. Εδώ, στον πραγματικά όμορφο Αμερικάνικο νότο, περιμέναμε να βρουν οι διοργανωτές τις λύσεις εκείνες που θα έκαναν τους Ολυμπιακούς Αγώνες πιο ανθρώπινους και πιο ζεστούς, αλλά κάτι τέτοιο έμεινε απλά στις προθέσεις. Στην πραγματικότητα, η κυκλοφοριακή συμφόρηση έγινε μέχρι στιγμής αιτία ν' αναβληθεί ο αγώνας μπίτζμπολ, γιατί καθυστέρησε να φτάσει μία από τις ομάδες. Τι άλλο θα δούμε.....

Επειδή στη διεκδίκηση αυτών των αγώνων το κυκλοφοριακό αποτελούσε ένα από τα ντεβαντάζ της υποψηφιότητάς μας, φαίνεται ότι εμείς δίναμε πολύ περισσότερη σημασία. Οι Αμερικάνοι θεωρούν φυσιολογικό το να ζεις μέσα στην κίνηση και μάλιστα αδιαμαρτύρητα. Άλλωστε, ο εκνευρισμός αποτελεί επιχειρηματικό κίνητρο. Πίνεις την Κόκα-Κόλα σου και αν δεν την μπορείς, θαυμάσια μπορείς να αγοράσεις ένα μικρό μπουκαλάκι νερό με 0,50 € για να ξεδιψάσεις.

Όλες οι τιμές είναι γερά τσιμπημένες. Οι μπίζνες πάνε θαυμάσια. Γιατί πέρα από τα ειδικά προβλήματα, στη μετακίνηση, στη πληροφόρηση και στην αναγκαστικά αυστηρή τήρηση των μέτρων ασφαλείας, εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι απ' όλα τα μέρη της γης ζουν όλες αυτές τις ημέρες σε ρυθμούς πανηγυριού, που σημαίνει καλό φαγητό, πολύ ποτό, πολύ τραγούδι, πολύ χορό και ατελείωτες βόλτες. Ολόκληρο το ντάουν τάουν έχει μεταβληθεί σ' ένα πολύβουο και πολύχρωμο εμπορικό κέντρο, όπου οι μισοί πωλούν και οι άλλοι μισοί...αγοράζουν. Τα αναμνηστικά των Αγώνων φεύγουν με ταχύτητα και δημιουργούνται απίστευτοι τζίροι.

Ακόμη και ο...Ελληνικός γύρος έχει πέραση και υπαίθριο μαγαζάκι γυναίκας από την Καλαμάτα κάνει χοντρές εισπράξεις. Γεμίζουν και κέντρα με μουσική τζαζ ή ροκ, όπου η νεολαία μέχρι τις πρωινές ώρες γιορτάζει κι αυτό το γεγονός ότι η διοργάνωση γίνεται σε μια πόλη που οι κάτοικοί της θέλουν να την προβάλουν.

Εξω και γύρω από τα γήπεδα, υπάρχει μια ζωή...τρελή. Ο κόσμος που θέλει να διασκεδάσει κινείται συνεχώς και επισκέπτεται αξιοθέατα και υπαίθρια διασκεδαστήρια, δέκα χιλιάδες δημοσιογράφοι και τεχνικοί προσπαθούν να καταλάβουν πως την... πάτησαν και έφθασαν εδώ. Όλοι αυτοί, επαγγελματίες άνθρωποι, περιμένουν με υπομονή που έχει εξαντληθεί, να φτάσουν κάποτε έγκαιρα τα αποτελέσματα στα κομπιούτερ, να έχουν τύχη, πότε να έλθει μια φορά στην ώρα του το πούλμαν και βέβαια, να μην πέσουν σε κίνηση. Μια απόσταση της τάξης των 10 χλμ., όταν αλλάξεις πούλμαν θα'σαι ευχαριστημένος να την κάνεις σε μιάμιση ώρα. Εκτός αν χαλάσει τ' αυτοκίνητο, πράγμα συνηθισμένο ή δε σε πάρει το πρώτο γιατί είναι γεμάτο, οπότε τράβηξες λαχείο. Πολλές οι παραστάσεις και οι διαμαρτυρίες στους διοργανωτές ομιλούν από τη δεύτερη ημέρα για...βελτίωση και είναι σίγουρο ότι θα λένε το ίδιο μέχρι και την τελευταία. <<Τα λεφτά μας πίσω>>, λέει η Γιουροβίζιον που φαίνεται να'χει τα σοβαρότερα προβλήματα, λόγω άμεσης δημοσιογραφίας και εικόνας.

Πάντως, αν είσαι προνοητικός, χρησιμοποιείς το τρένο και λίγο τα...πόδια σου, για να φτάσεις στον προορισμό σου. Και αν βρεις φίλους να σε πάνε στις γύρω περιοχές, τότε ανακαλύπτεις ότι οι ομορφιές αυτής της πόλης είναι στα περίχωρά της. Καταπράσινα, περιποιημένα, με ωραία σπίτια, με πανεπιστήμια ολόκληρες μικρές πολιτείες και κυρίως με το φημισμένο Εμόρι που διαθέτει την κορυφαία ιατρική σχολή. Οι δρόμοι, όταν... αποδράσεις από το <<Ολυμπιακό Κέντρο>> είναι καταπληκτικοί, ταχείας κυκλοφορίας που σε οδηγούν στην ελευθερία, της οποίας όμως πρέπει να κάνεις καλή χρήση. Δεν είναι φρόνιμο να βρεθείς σε δύσκολη γειτονιά εγχρώμων. Η Ατλάντα, αν και προσπαθεί να το κρύψει, έχει πετύχει ρεκόρ δείκτη εγκληματικότητας. Η τελευταία πέρα από τις χιλιάδες κλοπές που έχουν καταγγελθεί από τουρίστες, έχει αντιμετωπιστεί εκεί που υπάρχει Ολυμπιακή δραστηριότητα, αλλά σε διάφορες περιοχές η ζωή συνεχίζεται σκληρή και ανελέητη. Χιλιάδες ψάχνουν για ένα <<κόρι>>- 0,18 €.

Αν δεν έχεις καλό φερμουάρ στην τσάντα σου, αυτή δε θ' αντέξει, γιατί ανοίγει παντού και πάντα και την ψάχνουν σχολαστικά, είτε σε γήπεδο, είτε σε κέντρο Τύπου, είτε αλλού. Ο φόβος για κτυπήματα, πάντα υπάρχει και καθρεπίζεται στα πρόσωπα, αλλά και στη συμπεριφορά των αστυνομικών και των άλλων <<σεκιούριτις>> που μερικές φορές έχουν προκλητική συμπεριφορά. Όμως πρέπει να κάνουν τη δουλειά τους. Άλλωστε η καθημερινή ενασχόληση με την τραγωδία του αεροσκάφους της TWA έχει δημιουργήσει βαρύ κλίμα. Οι Ολυμπιακοί και συντριβή του αεροσκάφους καταλαμβάνουν στις ειδήσεις το ογδόντα τοις εκατό. Περί τηλεόρασης ο λόγος. Αν αναζητήσεις απ' αυτή τη ζωντανή ενημέρωση, θ' απογοητευτείς. Δείχνει γενικά λίγα και πάντα...Αμερικάνικα. Κάτω από τους επιβλητικούς, πάντως όχι πολλούς, ουρανοξύστες της Ατλάντα, συναντάς μια διαφορετική νοοτροπία στην οποία οφείλεις να προσαρμοστείς. Διαφορετικά κινδυνεύουν τα νεύρα σου. Το <<Νόου>> είναι στην ημερήσια διάταξη και πρέπει ν' ακολουθήσεις ότι έχει αποφασιστεί. Τα περί Ολυμπιακού Πνεύματος και λοιπά τινά, είναι προτιμότερο να τα' αντικαταστήσεις με τη λέξη κέρδος. Κυριαρχεί παντού. Η Κόκα Κόλα, το CNN, η IBM, η ΙΤΤ, και μερικές εκατοντάδες ακόμη μεγάλες εταιρείες, μαζεύουν από παντού όσα αυτή η διοργάνωση προσφέρει. Σκέπτεται κανείς, θα συμπέσουν ποτέ τα Ελληνικά συμφέροντα με αυτά τα μεγαθήρια; Για να υπάρξει το ναι στην Αθήνα, για το 2004;

Όλοι θέλουν να κερδίσουν. Από τους μαυραγορίτες των εισιτηρίων και καμιά φορά του νερού, μέχρι τον Μπίλ Κλίντον που ζήτησε ένα μετάλλιο εν όψει Νοεμβρίου, με την εδώ εμφάνισή του στην πρεμιέρα. Όσον αφορά τον Αντόνιο Σάμαρανγκ, θα πρέπει να βρίσκεται σε δύσκολη θέση, γιατί είναι υποχρεωμένος να επισημαίνει τα σοβαρά προβλήματα που κυρίως αντιμετωπίζει ο γραπτός Τύπος, αυτός που άλλωστε βγάζει προς τα έξω τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Θα' πρεπε τώρα να' μαστε εκεί, <<μου' παν>> δύο συνάδελφοι από το Αρκάνσας και το Σιάτλ κάποια στιγμή που περιμέναμε το τρένο, αναφερόμενοι στην Αθήνα. Με παρρησία και χωρίς σωβιστική διάθεση, οι συνάδελφοι των Αμερικανικών εφημερίδων επισημαίνουν τα <<στραβά>> και οι πιο έμπειροι από μεγάλες διοργανώσεις νιώθουν άσχημα και δεν το κρύβουν. Όμως, αυτά όλα και πολλά άλλα, συνθέτουν την αθάνατη πλευρά των Ολυμπιακών Αγώνων. Πολλές φορές αυτόν τον ίσκιο τον κάνει αφόρητο η υγρασία και τα air-contition που στέλνουν στους γιατρούς αρκετούς.

Θέλει γενικά προσοχή και προσαρμογή ο Αμερικανικός νότος...

3.23.1 ΔΡΑΚΟΝΤΕΙΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Η παρουσία των χιλιάδων επισήμων, ιδιαίτερα μάλιστα μετά την πρόσφατη τρομοκρατική επίθεση στη Σαουδική Αραβία όπου κόστισε τη ζωή σε 19 Αμερικάνους,

Ανάγκασε τις αρχές της Ατλάντα να λάβουν τα αυστηρότερα μέτρα ασφαλείας στην Ιστορία των Αγώνων. Περίπου 50.000 άντρες αστυνομικοί, πυροτεχνουργοί, πράκτορες του F.B.I., της C.I.A., στρατιώτες και εθνοφρουρά έχουν επιστρατευτεί για να προστατέψουν αθλητές και επισκέπτες. Η εκπαίδευσή τους, που κόστισε 300 εκατομμύρια δολάρια, συμπεριλάμβανε διάφορες ασκήσεις ετοιμότητας και υποθετικά σενάρια, όπως απαγωγές, αεροπειρατείες, τρομοκρατικές βομβιστικές επιθέσεις και επιθέσεις σε χημικά αέρια.

Ισχυρό όπλο τους είναι η σύγχρονη τεχνολογία, αφού τα συστήματα που διαθέτουν είναι τα πλέον σύγχρονα της αγοράς – όλος ο τεχνολογικός εξοπλισμός των Αγώνων είναι προσφορά δέκα κορυφαίων εταιρειών με επικεφαλής την IBM. Κοινό και οχήματα θα ελέγχονται εξονυχιστικά, ενώ κάμερες και κλειστά κυκλώματα έχουν τοποθετηθεί σε όλες τις Ολυμπιακές εγκαταστάσεις και πολλούς δημόσιους χώρους υψίστης ασφαλείας θα ελέγχεται για πρώτη φορά από ένα πρωτοποριακό μηχάνημα σκαναρίσματος του αποτυπώματος του δεξιού χεριού.

Το μηχάνημα θα επιβεβαιώνει αν το αποτύπωμα του διερχόμενου ατόμου συμπίπτει με το αντίστοιχο αποτύπωμα που θα υπάρχει πάνω στην ταυτότητα ασφαλείας του ατόμου. Οι ίδιες ταυτότητες που θα δοθούν μόνο σε αθλητές, υπεύθυνους ασφαλείας και δημοσιογράφους, διαθέτουν και ειδικά μικροσίπ που περιορίζουν τις μετακινήσεις του ατόμου στους χώρους στους οποίους θα μπορεί να έχει πρόσβαση.

3.23.2 ΑΝΑΤΙΝΑΞΑΝ ΤΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ

Η βόμβα στο <<Ολυμπιακό Πάρκο>> αποκάλυψε τα κενά της διοργάνωσης και χαροποίησε τους...<<Βόρειους>>.

Η έκρηξη της βόμβας στο <<Ολυμπιακό Πάρκο>> της Ατλάντα, απετέλεσε ασφαλώς, τη <<χαριστική βολή>> στο σαθρό οικοδόμημα της <<Χρυσής Ολυμπιάδας>>...

Βεβαίως δεν είναι μόνον οι τρομοκράτες του Βορρά που τώρα θα <<τρίβουν τα χέρια τους>>, αλλά και οι κάτοικοι του <<Βορρά>> των Η.Π.Α., οι οποίοι ποτέ δεν είδαν με <<καλό μάτι>> την ανάθεση μιας Ολυμπιάδας στους κατοίκους του <<lazy South>> (νωθρού νότου).

Αν δεν έχεις ακούσει σχόλια από Αμερικανούς του Βορρά για την Ολυμπιάδα της Ατλάντα, τότε δεν έχεις ακούσει τίποτα! Οι <<κακίες>> των Βρετανών (γιατί αυτοί ήσαν οι πλέον πικρόχολοι στα σχόλιά τους και εριστικοί στη συμπεριφορά τους) ωχριούν μπροστά στις <<χοντράδες>> των Βορείων...

Μα, πώς να διοργανώσουν Ολυμπιάδα οι Νότιοι όταν ο καθένας τους ζυγίζει εκατό και πλέον κιλά, έλεγε η πλέον συνήθης επωδός των <<Βορείων>>, αφού η κουζίνα των κατοίκων του Νότου (κυρίως τηγανιτά και λίπη), είναι αλήθεια ότι <<εξασφαλίζει>> πολλά περιττά κιλά...

Ασφαλώς το πρόβλημα δεν εντοπίζεται στα περιττά κιλά των Νοτίων, αλλά στην έλλειψη ειδικού βάρους των διοργανωτών. Δεν είχαν καταλάβει ως απεδείχθη, οι άνθρωποι, τι σημαίνει <<Ολυμπιάδα>> και βάλθηκαν να την προσαρμόσουν στο πλαίσιο ενός... <<ροντέο>>! Ακούτε και διαβάζετε για <<Ολυμπιακό Πάρκο>>. Ξέρετε τι σημαίνει αυτό; Μια <<αλάνα>> μαντρωμένη, όπου είχαν στηθεί τα περίπτερα (που λέει ο λόγος) των... χορηγών, στα οποία προσφερόταν άφθονη μπύρα και αναψυκτικά, ενώ στη μέση, κάτω από μια τεράστια τέντα, έπαιζαν διάφορες Αμερικάνικες μπάντες. Δηλαδή ένας χώρος όπου οργιάζαν τα <<σηματάκια>>, τα διαφημιστικά καπέλα, μπλουζάκια κλπ. Μια καθαρά εμπορική δραστηριότητα όπου οι καλεσμένοι κάθε εταιρείας φορούσαν τα δικά τους μπλουζάκια, καπέλα, φόρμες, κλπ. Αυτό ήταν το <<Ολυμπιακό Πάρκο>>. Τρέχα γύρευε δηλαδή...

Λίγο να είχες γνώση περί Ολυμπιακού Πνεύματος, λίγο αθλητισμό να είχες κάνει στη ζωή σου, θα αγανακτούσες με το θέαμα. Πόσο μάλλον όταν είσαι Έλληνας...

Εκεί όμως, όπου δεν μπορούσες παρά να χαμογελάσεις ειρωνικά, ήταν όταν έπεφτες σε <<εφαρμογή μέτρων ασφαλείας>>. Ύφος σερίφη του Γουέστ, περίεργες φάτσες και σχεδόν ανακριτική διαδικασία.

Ξέρετε, το βασικό λάθος είναι το εξής: Αντί να πιστέψετε ότι έχετε να συνδιαλλαγείτε με δημοσιογράφους, αθλητές, φιλάθλους ή επισήμους, μεταξύ των οποίων μπορεί να παρεισφρήσει κάποιος τρομοκράτης, πιστέψατε ότι έχετε να αντιμετωπίσετε τρομοκράτες, μεταξύ των οποίων μπορεί να βρεθεί και κάποιος δημοσιογράφος, επίσημος, αθλητής ή φιλάθλος, είπα σε Αμερικανό συνάδελφο συνάδελφο, που ρωτούσε να μάθει <<γιατί όλοι έχουν παράπνο>>.

Δυστυχώς η βόμβα στο <<Ολυμπιακό Πάρκο>> δικαίωσε τους φόβους μας: Οι <<φύλακες>> έσφαχναν, ως απεδείχθη, όλους τους άλλους πλην των τρομοκρατών!

Συγκινητική πάντως ήταν η παρουσία του οικογενειακού στοιχείου. Παρόντες σε κάθε αγώνα όπου υπήρχε Ελληνική συμμετοχή οι ομογενείς. Είχαν όλοι κάτι να πουν για την εγκατάλειψή τους από το κράτος. Έλληνας μαθηματικός-στατιστικολόγος, καθηγητής σε Πανεπιστήμιο της Ατλάντα, μας έδωσε μια αρκετά κατατοπιστική εικόνα.

Δεν υπάρχει επαφή της σύγχρονης Ελλάδας με τους ομογενείς εδώ. Οι άνθρωποι έχουν μείνει εκεί που έφυγαν. Νομίζουν ότι στην Ελλάδα <<πεινάμε>> και ότι η χώρα βρίσκεται ακόμη στο... δεύτερο ανταρτικό! Και οι νεότερες γενιές-δεν έχουν επαφή με τη Μητρόπολη. Η μόνη σχέση με την Ελλάδα, είναι η εκκλησία. Αλλά δεν είναι αρκετή. Το εδώ προξενείο υπολείπεται. Και όμως ήταν μια χρυσή ευκαιρία. Έτυχε, στην πόλη που διοργανώνει την Ολυμπιάδα, να υπάρχει Ελληνικό προξενείο. Αντί να το εκμεταλλευθεί αυτό η Ελλάδα, άφησε τα πράγματα στην τύχη τους. Έτσι οι Τούρκοι αλωνίζουν, μοιράζοντας κονκάρδες με την υποψηφιότητα της Κωνσταντινούπολης για το 2004 και το προξενείο μάς δεν είχε ούτε μία σημαία να μας δώσει!

Ομογενείς της Ατλάντα μας απεκάλυψαν επίσης ότι το Ελληνικό κράτος κατέβαλε 50.000 δολάρια στον ιδιοκτήτη του <<Ελληνικού Κέντρου>>, μιας αίθουσας στην Ατλάντα, όπου συγκεντρώνονται ομογενείς, ως ενοίκιο, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ο χώρος για διάφορες εκδηλώσεις.

Τα χρήματα κατεβλήθησαν, αλλά εκδηλώσεις δεν έγιναν, πλην μιας συγκεντρώσεως στην οποία μίλησε ο κ. Πάγκαλος. Συγκινητική, πάντως ήταν η παρουσία στην Ατλάντα, με την ιδιότητα του εθελοντή Έλληνα καθηγητή Πανεπιστημίου του Κλίβελαντ.

Ήλθα εδώ μόνο και μόνο για να προσφέρω τις υπηρεσίες μου αφιλοκερδώς και να πω σε όλους ότι η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα που δικαιούται να διοργανώσει Ολυμπιάδες. Οι Αμερικανοί αγαπούν την Ελλάδα και γνωρίζουν ότι η <<Χρυσή Ολυμπιάδα>> έπρεπε να γίνει στην Αθήνα.

3.24 ΣΙΔΝΕΥ 2000

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του Σίδνευ εκπέμπουν SOS και όταν μια Ολυμπιάδα κινδυνεύει, το ζήτημα απασχολεί και την επόμενη.

Έπειτα από την παταγώδη αποτυχία που σημείωσε η διάθεση των περίφημων εισιτηρίων πακέτων απ' όπου επρόκειτο να καλυφθεί μεγάλο μέρος της δαπάνης του Ολυμπιακού Σταδίου, έπειτα από τις απειλές για εκδίκηση από την πλευρά των οργανώσεων γηγενών πληθυσμών της Αυστραλίας, το Σίδνευ 2000 μιλάει τώρα ανοιχτά για κίνδυνο κατάρρευσης του προϋπολογισμού των Αγώνων, αφού η κυβέρνηση της χώρας, τους γυρνάει την πλάτη.

<<Οι Ολυμπιακοί δικοί σας. Η διαχείριση της χώρας δική μας. Μα δεν είναι εθνικό θέμα οι Αγώνες; Είναι άραγε;>>

Πράγματι οι διοργανωτές των Ολυμπιακών Αγώνων του Σίδνευ, δήλωσαν σε δραματικούς τόνους ότι το μπάτζετ τους θα ανατραπεί αν η κυβέρνηση εννοεί πράγματι την άρνησή της να παράσχει μία σειρά υπηρεσιών αξίας πολλών εκατομμυρίων δολαρίων. Σ' αυτές άλλωστε ποντάριζε το Σίδνευ, όταν ζητούσε από τη ΔΟΕ την ανάθεση στην πόλη, των Ολυμπιακών του 2000.

<<Δεν νομίζω πως η Αυστραλία έχει τη δυνατότητα να φιλοξενήσει μία διοργάνωση όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες όταν δεν υπάρχει κάλυψη από την πλευρά της ομοσπονδιακής κυβέρνησης>>, δήλωσε ο υπουργός Ολυμπιακών Αγώνων της πολιτείας της Νέας Νότιας Ουαλίας Μαϊκλ Νάιτ. Οι υπηρεσίες αυτές για τις οποίες αρνείται ότι είχε δεσμευθεί η ομοσπονδιακή κυβέρνηση, αφορούν την παροχή ασφαλείας, νοσοκομειακής

περίθαλψης, μεταφράσεων, ελέγχων ντόπινγκ κ.λ.π. λέγοντας ότι όλα αυτά είναι υπό διαπραγμάτευση.

<<Μα εμείς νομίζαμε...>>. <<Νομίζατε. Κάντε τώρα το κουμάντο σας!>> είναι το νόημα της στάσης της επίσημης Αυστραλίας προς τους διοργανωτές του Σίντνεϊ 2000.

<<Πάντως η κυβέρνηση δεν είχε στείλει (ακόμη) λογαριασμούς στην SOCOG (Οργανωτική Επιτροπή των Ολυμπιακών Αγώνων του Σίντνεϊ), ούτε ζήτησε με άλλο τρόπο χρήματα από αυτήν>> δήλωσε ο υπουργός οικονομικών της χώρας Πίτερ Κοστέλο σε γεύμα που παράθεσε η SOCOG με την ευκαιρία της κυκλοφορίας των Ολυμπιακών αναμνηστικών νομισμάτων.

Ο Νάιτ ερμήνευσε την παρουσία του Κοστέλο στο γεύμα ως σημάδι βελτίωσης των σχέσεων με την κεντρική κυβέρνηση: <<Είναι η πρώτη περίπτωση που υπήρξε συνεργασία με την ομοσπονδιακή κυβέρνηση (σ.σ. το γεύμα). Ίσως είναι προάγγελος κάποιας βελτίωσης της κατάστασης. Θα αποτελέσει ζημιά για την Αυστραλία αν δεν υπάρξει συνεργασία και κάλυψη από την κυβέρνηση της χώρας. Θέλω να πιστεύω ότι Δε θα φτάσουμε σε αυτό το σημείο...>>

Θέλει να πιστεύει δήλωσε ο Νάιτ, <<πως ο πρωθυπουργός Τζον Χάουαρντ, αντιλαμβάνεται τη σημασία των Ολυμπιακών Αγώνων όχι μόνο για το Σίντνεϊ, αλλά για ολόκληρο το Έθνος...>>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ-

“ΑΘΗΝΑ 2004”-

Η ΧΡΥΣΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ

ΠΡΩΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ – ΑΝΑΛΗΨΗ

4.1.1. ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΟΥ 1996

4.1.1.1 ΠΡΟΣΜΕΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΜΗΝΥΜΑ

ΑΘΗΝΑ 17 Σεπτεμβρίου 1990:

Σε λίγες ώρες οι τηλεπικοινωνιακοί δορυφόροι θα μεταφέρουν το μεγάλο και συγκλονιστικό μήνυμα από τη χώρα του Ανατέλλοντος Ηλίου. Σε λίγες ώρες από το μακρινό Τόκιο, που σήμερα το νιώθουμε τόσο κοντά όσο και τους χτύπους της καρδιάς μας, η πιο ευγενής ηχώ της Αιωνιότητας θα διασαλπίσει τον θάνατο παιάνα-προσταγή και κάλλους απ' άκρου εις άκρο του ταλαιπωρημένου και ανήσυχου κόσμου μας:

<<...Αρχαίο πνεύμα αθάνατο Αγνέ Πατέρα
του Ωραίου του Μεγάλου και τ' αληθινού
κατέβα, φανερώσου κι άστραψε δω πέρα
στη δόξα της δικής σου Γης και τ' ουρανού...>>

Ναι, <<εδώ πέρα>> που εδώ και χιλιάδες χρόνια γεννήθηκαν οι Ολυμπιάδες που σαν υπέρτατη έκφραση και έκφανση του <<καλώς αγωνίζεσθαι>> που μαζί με την Ειρήνη έπρεπε να αποτελέσει δια μέσου των αιώνων τρόπο ζωής και πολιτισμού. Δεν συνέβη ατυχώς, αλλά παρέμεινε ιδεώδες. Και όταν οι μεγάλες προσδοκίες της ανθρωπότητας επιβιώνουν ως προσδοκίες και οράματα, αυτό σημαίνει ότι η πορεία θα συνεχισθεί και ότι κάποτε θα φθάσουμε ή έστω θα προσεγγίσουμε.

Είναι επίσης η σημερινή επιλογή της χώρας μας, ως τόπος τελέσεως της Χρυσής Ολυμπιάδας 1996, μια από τις θετικότερες προσπάθειες προσεγγίσεως του γνήσιου Ολυμπιακού Πνεύματος που, ως γνωστόν, έχει δεινοπαθήσει (και κάποτε εκφυλισθεί) μέσα από τη βαρβαρότητα και τη χυδαιότητα της εμπορευματοποίησης του Αθλητισμού.

<<Μα για σταθείτε θα μας πουν>>. Κάνετε λοιπόν με τόση σιγουριά τον προφήτη, μιλάτε με τόση βεβαιότητα για τη Χρυσή Ολυμπιάδα της Αθήνας κι έχετε το θάρρος (ή μάλλον την απερισκεψία) να το κάνετε αυτό λίγες μόλις ώρες πριν από την ψηφοφορία; Και πώς αγνοείτε ότι υπάρχουν και άλλοι ενδιαφερόμενοι με ισχυρούς προστάτες και πλέγματα συμφερόντων; Πώς παραβλέπετε έστω και την παραμικρή πιθανότητα του αποκλεισμού μας;>>

Αναμφίβολα οι διατυπούμενες επιφυλάξεις, ακόμη και οι φόβοι, έχουν τη λογική τους. Αλλά εμείς σ' αυτές τις ώρες της αναμονής, μαζί με ολόκληρο τον Ελληνικό Λαό δε μπορούμε να εκλογικεύσουμε τη μεγάλη προσδοκία.

Δεν μπορούμε να συμβιβαστούμε με οποιαδήποτε λογική θα αποτελούσε σε τελευταία ανάλυση τον χονδροειδέστερο και πιο απίθανο παραλογισμό της Ανθρωπότητας. Δηλαδή θα χάσει την ευκαιρία για μίαν αναβάπτιση του Ολυμπιακού Πνεύματος στην αρχαία πηγή του.

Όμως, δεν πρόκειται μόνο γι' αυτό. Η βεβαιότητα μας για το επικείμενο χαρμόσυνο άγγελμα δεν οφείλεται μόνο στο σκίρτημα της Ελληνικής ψυχής που δεν αφήνει περιθώρια για αμφιβολίες, επιφυλάξεις και ενδοιασμούς. Υπάρχει και η εκτεταμένη εκστρατεία που έχει γίνει από τους Έλληνες και τους Φιλέλληνες. Υπάρχει η συστηματική και μεθοδικότατη προεργασία των τελευταίων, ιδίως μηνών. Υπάρχει η έκδηλη διάθεση των περισσοτέρων από τα ισχυρότερα κέντρα αποφάσεων του κόσμου να βοηθήσουν τη χώρα μας σαν αποτέλεσμα της αναβάθμισης του διεθνούς κύρους και της συνεπούς, ρεαλιστικής εξωτερικής πολιτικής.

Όλα αυτά προεξοφλούν την επιλογή της χώρας μας για τη Χρυσή Ολυμπιάδα του 1996. Και δικαιολογούν τον προτρέχοντα πανηγυρικό ενθουσιασμό μας. Μπορεί βέβαια η Χρυσή Ολυμπιάδα να έχει ορισθεί για τον Αύγουστο του 1996, αλλά για την Ελλάδα ήδη είχε αρχίσει με τον προγραμματισμό και την εκτέλεση κολοσσιαίας αναπτυξιακής σημασίας έργων μέσα στον ένα χρόνο που μας χωρίζει από το μεγάλο γεγονός.

4.1.1.2 ΧΡΗΜΑ – ΚΡΙΜΑ: Και το όνομα αυτής: ΑΤΛΑΝΤΑ

Τόκιο. Το πνεύμα της εμπορευματοποίησης των Ολυμπιακών Αγώνων υπερίσχυε. Η Ατλάντα νίκησε τελικά την Αθήνα, γεγονός που καλλιέργησε αισθήματα πικρίας όχι μόνο στα μέλη της Ελληνικής αντιπροσωπείας, αλλά σε ολόκληρο τον Ελληνικό λαό, που πίστεψε για μια στιγμή πως το αίτημα να τιμηθεί η επτέιως της αναβίωσης των Αγώνων στη χώρα που τους γέννησε, θα μπορούσε να νικήσει κάθε άλλου είδους σκοπιμότητες...

Οι ψηφοφορίες:

Η Αθήνα ήταν μπροστά στις δύο πρώτες ψηφοφορίες με 23 ψήφους έναντι 19 και 20 της Ατλάντα. Στην 3^η και οι δύο υποψηφιότητες είχαν από 26 ψήφους. Στην 4^η πέρασε η Ατλάντα με 34 έναντι 30 της Αθήνας. Στην 5^η και τελευταία το τελικό αποτέλεσμα ήταν: Ατλάντα 51, Αθήνα 35. Η Αθήνα πήρε μετά την πρώτη ψηφοφορία μόνο 12 ψήφους έναντι 32 της Ατλάντα. Ειδικότερα στις 5 ψηφοφορίες που προηγήθηκαν, οι 5 πόλεις έλαβαν:

Πρώτη ψηφοφορία

ΑΘΗΝΑ	23	ΜΕΛΒΟΥΡΝΗ	12
ΑΤΛΑΝΤΑ	19	ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ	11
ΤΟΡΟΝΤΟ	14	ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ	7

Δεύτερη ψηφοφορία

ΑΘΗΝΑ	23	ΤΟΡΟΝΤΟ	17
ΑΤΛΑΝΤΑ	20	ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ	5
ΜΕΛΒΟΥΡΝΗ	21	ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ	

Τρίτη ψηφοφορία

ΑΘΗΝΑ	23	ΜΕΛΒΟΥΡΝΗ	16
ΑΤΛΑΝΤΑ	26	ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ	
ΤΟΡΟΝΤΟ	18	ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ	

Τέταρτη ψηφοφορία

ΑΤΛΑΝΤΑ	34	ΜΕΛΒΟΥΡΝΗ	
ΑΘΗΝΑ	30	ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ	
ΤΟΡΟΝΤΟ	22	ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ	

Τελική ψηφοφορία

ΑΤΛΑΝΤΑ	51	ΜΕΛΒΟΥΡΝΗ	
ΑΘΗΝΑ	35	ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ	
ΤΟΡΟΝΤΟ		ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ	

4.1.2 2^η ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ – ΑΝΑΛΗΨΗ – ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

The city that host the 2004 Olympic Games, is Athens. Η κουβέντα αυτή από το στόμα του Χουάν Αντόνιο Σάμαρανγκ, στάθηκε η απαρχή ατελείωτων πανηγυρισμών. Δε κάθε γωνιά της Ελλάδας και ειδικά στο Ζάππειο, όπου είχε την έδρα της η επιτροπή διεκδίκησης, νέοι, γέροι και μικρά παιδιά, άντρες και γυναίκες, αγκαλιασμένοι τραγουδούσαν τον Εθνικό Ύμνο και αγκάλιαζαν ο ένας τον άλλο, άγνωστοι μεταξύ αγνώστων, κοινωνικοί όμως σε μια από τις πιο λαμπρές ημέρες της Μεταπολεμικής Ελληνικής Ιστορίας. Και λίγο αργότερα, το πανηγύρι μεταφέρθηκε στην πλατεία Ομονοίας, για να κρατήσει ως το πρωί. Επιτέλους, η πατρίδα μας θα γίνει η οικοδέσποινα μιας Ολυμπιάδας, της πρώτης μετά το 1896. Αποδείχτηκε με

τον πιο πανηγυρικό τρόπο στη Λοζάννη: Η πολυσυσλλεκτικότητα της Αθήνας! Από την πρώτη ψηφοφορία η Ελληνική πρωτεύουσα πήρε κεφάλι. Είχε 32 ψήφους έναντι 23 της Ρώμης και 20 της Στοκχόλμης που πήρε την τρίτη θέση. Το Κέιπ Τάουν και το Μπουένος Άϊρες είχαν από 16 ψήφους και το μπαράζ κέρδισαν οι Αφρικανοί.

Στη δεύτερη ψηφοφορία, η Αθήνα και η Ρώμη κέρδισαν από έξι ψήφους. Μοιράστηκαν σα να λέμε οι Αμερικανοί, οι οποίοι λόγω Χαβελάνζε ήταν και οι πιο επίφοβοι. Από τη στιγμή που η Αθήνα διατήρησε τη διαφορά, ήταν φανερό ότι είχε μεγάλη τύχη. Η Τρίτη ψηφοφορία ουσιαστικά έκρινε τα πάντα, ήταν το βαρόμετρο των εξελίξεων, έδειξε ολοκάθαρα την τάση. Η Αθήνα πήρα τους 14 από τους 9... σταυρούς της Στοκχόλμης, την ίδια ώρα που η Ρώμη κέρδιζε μόλις 7. Το κυριότερο; Το Φιλελληνικό Αφρικανικό λόμπι έβγαине από τη μέση, δίνοντας μεγάλο αέρα στην Αθήνα. Όπερ και εγένετο!

Η Αθήνα μάζεψε 14 από τις 20 ψήφους των Αφρικανών και σάρωσε τη Ρώμη με το εντυπωσιακό 66 – 41. Στους διαδρόμους του <<Μπωλιέ>> της Λοζάννης όλοι παραδέχονταν πως αυτή η Ολυμπιάδα, ήταν ένα δώρο του Σάμαρανγκ στην Αθήνα. Ο επανεκλεγείς πρόεδρος της ΔΟΕ έριξε όλη την επιρροή του υπέρ της Αθήνας, καθώς ήθελε να σταματήσει ο κόσμος να μιλά διαρκώς για την εμπορευματοποίηση της Ολυμπιακής Ιδέας και του Ολυμπιακού κινήματος. Η Αθήνα πρέπει να γίνει η κολυμβήθρα του Σιλβάμ για τους Ολυμπιακούς Αγώνες>> έλεγε ο Σάμαρανγκ σε όσα μέλη της ΔΟΕ επηρέαζε. Και τελικά ήταν αυτός που έγειρε την πλάστιγγα υπέρ της Αθήνας. Μάλιστα, σύμφωνα με πληροφορίες, είχε μακρά συνομιλία όλο το βράδυ της παραμονής με σκοπό να επηρεάσει όσους ήταν αμφιταλαντευόμενοι ή ανήκαν σε άλλα γκρουπ. Την ίδια δουλειά έκαναν και ο Κιμ Ουν Γιονγκ, που κατάφερε να οδηγήσει από την πρώτη ψηφοφορία, όλους τους Ασιάτες στην καλποδόχο της Αθήνας.

Στις πρώτες της δηλώσεις, η Γιάννα Δασκαλάκη, η μεγάλη κυρία και απόλυτη νικήτρια αυτής της μάχης, όπως παραδέχτηκαν όλοι, μοίρασε ευχαριστίες σε όλους όσους συνεργάστηκαν για αυτή την επιτυχία: <<Είναι μια νίκη της Ελλάδας, όχι μόνο της Αθήνας. Θέλω να ευχαριστήσω τον άντρα μου, τα παιδιά μου και όλους όσους συνεργάστηκαν μαζί μου για αυτή τη μεγάλη επιτυχία. Ευχαριστώ ακόμα, τα μέλη της ΔΟΕ που μας τίμησαν με την ψήφο τους. Τώρα πρέπει να σηκώσουμε τα μανίκια και να οργανώσουμε μια αξέχαστη Ολυμπιάδα>>. Ο Λάμπης Νικολάου, ένας από τους Αθάνατους και πρόεδρος της Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων, τόνισε πως <<θα κάνουμε τώρα, οκτώ χρόνια μετά, τη Χρυσή Ολυμπιάδα. Δεν περίμενα να κερδίσουμε με τόση διαφορά, ήξερα όμως πως θα πάρουμε την Ολυμπιάδα, όταν είδα πολλούς από τους συναδέλφους που δε θεωρούσαμε δικούς μας να έρχονται

και να με αγκαλιάζουν λέγοντας πως αξίζουμε την Ολυμπιάδα. Αυτό μου έδωσε εικόνα νίκης>>.

Τέλος ο δήμαρχος Αθηναίων Δημήτρης Αβραμόπουλος, ο δεύτερος-μαζί με τον Λάμπη Νικολάου- άνθρωπος που υπέγραψε το... συμβόλαιο τιμής με τη ΔΟΕ που μας δίνει και επίσημα τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, είπε: <<Η Ολυμπιάδα έρχεται να γίνει το όραμα της Ελλάδας για την Τρίτη χιλιετία. Ήξερα πως αν πηγαίναμε με αντικειμενικά κριτήρια στην τελική κρίση, θα κερδίζαμε, γιατί είχαμε κάνει καλή δουλειά σε όλα τα επίπεδα. Συγχαρητήρια σε όλους και να είναι σίγουροι πως θα κάνουμε ότι μπορούμε για να διοργανώσουμε τους καλύτερους αγώνες που έγιναν ποτέ>>.

4.1.2.1 Η ΜΕΓΑΛΗ ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις 30 Απριλίου του 1996, με απόφαση του πρωθυπουργού Κ. Σημίτη, η Ελληνική Πολιτεία παρέσχε την εγγύηση προς τη ΔΟΕ για την οικονομική υποστήριξη της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Αθήνα και τη χρηματοδότηση των απαραίτητων έργων υποδομής.

Η απόφαση εκείνη με αριθμό πρωτοκόλλου 339, που έμελλε να αποβεί τελικά ιστορική, στηρίχθηκε στην απόφαση της ΕΟΑ για τη διεκδίκηση των Αγώνων και στην αίτηση του Δήμου Αθηναίων στη ΔΟΕ και προέβλεπε τη σύσταση 12μελούς Επιτροπής Διεκδίκησης, η οποία αποτελείτο από τους Γιάννα Αγγελοπούλου-Δασκαλάκη, Γ. Δαυίδ, Δ. Κροντηρά, Αθ. Λαβίδα, Γ.Π. Λιβανό, Μαριάννα Λάτση, Ζυλ Ντασσέν, Λ. Παπαδήμο, Ανδρέα Ποταμιάνο, Μιχ. Σάλλα, Αγ. Τσακόπουλο και Παν. Φωτήλα. Επιχειρηματίες, Τραπεζίτες, εφοπλιστές, άνθρωποι που μπορούσαν, εκτός των γνωριμιών τους, να συνδράμουν και οικονομικά στην προσπάθεια της Ευρώπης.

Η ίδια απόφαση προέβλεπε πενταμελές προεδρείο, με πρόεδρο τη Γιάννα Αγγελοπούλου και μέλη τους: Π. Λιβανό, Λ. Παπαδήμο, Μιχ. Σάλλα και Παν. Φωτήλα. Η Επιτροπή άρχισε το έργο της, τα μέλη της συνεδρίασαν αρκετές φορές και στις 5 Σεπτεμβρίου 1996, με απόφαση του υφυπουργού Αθλητισμού Ανδρέα Φούρα, στον οποίο έχουν ανατεθεί οι σχετικές αρμοδιότητες από τον πρωθυπουργό, η Επιτροπή Διεκδίκησης ανασυγκροτείται και τα μέλη της μειώνονται σε επτά, που είναι: Γιάννα Αγγελοπούλου, Λ. Παπαδήμο, Α. Ποταμιάνος, Ζυλ Ντασσέν, Γ. Σγουρός, Κ. Λιάσκας, Λ. Τσίλιας. Δηλαδή αποχωρούν κάποιοι επιφανείς επιχειρηματίες και Τραπεζίτες και προστίθενται ο πρόεδρος του ΤΕΕ, ο γεν. γραμματέας Αθλητισμού, ο Ντασσέν και ο πρέσβης της Ελλάδος στις Η.Π.Α.

Η Επιτροπή, ευέλικτη πλέον, έχει ήδη αρχίσει τις δραστηριότητές της. Επαφές με ξένες αντιπροσωπείες και, κυρίως, με τα μέλη των Ολυμπιακών Επιτροπών ξένων χωρών. <<Εσωτερικό σημείωμα>> με ημερομηνία 16-01-1997, που απευθύνει η πρόεδρος προς τα μέλη της Επιτροπής, αναφέρει ότι <<πρέπει να επιδιωχθούν επαφές, με σκοπό τη δημιουργία ευνοϊκού κλίματος, όχι τόσο με τους άμεσα ενδιαφερόμενους, μέλη της ΔΟΕ, όσο και με τον περιβάλλοντα αυτούς χώρο, που είναι οι Ολυμπιακές Επιτροπές.

Έτσι τα μέλη της Επιτροπής αναλαμβάνουν να συναντηθούν και να εκθέσουν τα της Ελληνικής υποψηφιότητας στα μέλη των Ολυμπιακών Επιτροπών Πακιστάν, Ινδών, Μαλαισίας, Ινδονησίας, Φιλιππίνων, Αυστραλίας, Ιαπωνίας, Ταϊπέι, Ν. Κορέας, Μεξικού, Κούβας, Βενεζουέλας, Αλγερίας, Μπαρμπέντος κλπ. Δουλειά, δηλαδή δύσκολη, που χρειάζεται ταξίδια, ώρες, διπλωματικές ικανότητες. Κυρίως χρόνο και υπομονή.

Το κράτος έχει αρχίσει τη χρηματοδότησή του προς την Επιτροπή, η οποία διαχειρίζεται εν λευκώ τα κονδύλια που της παρέχονται, αλλά υποχρεούται να αποδίδει λογαριασμό. Στην Επιτροπή υπάρχουν οι <<λαρζ>> και οι <<σφιχτοί>>.

Εκείνοι, δηλαδή, που συνιστούν να ξοδεύεται χρήμα για την επίτευξη του σκοπού και εκείνοι που λένε <<ναι μεν, αλλά τα χρήματα είναι του κράτους>>. Έτσι επιτυγχάνεται ισορροπία στη διαχείριση και, όπως αναφέρουν πληροφορίες, τα κονδύλια που δαπανήθηκαν είναι <<σε λογικά πλαίσια>>. Βεβαίως, έχει προηγηθεί η χορήγηση κονδυλίου € 1.467.351,43 από τη Μαριάννα Λάτση, η οποία απεχώρησε από την Επιτροπή και κάποιες άλλες χορηγίες από επιχειρήσεις-χορηγούς. Οι μήνες περνούν, ο Μάρτιος του 1997 έρχεται και η Αθήνα κερδίζει το εισιτήριο της συμμετοχής στην τελική φάση, με αντιπάλους τη Ρώμη, το Κέιπ Τάουν, το Μπουένος Άϊρες και τη Στοκχόλμη.

Μια σειρά από μειονεκτήματα της Αθήνας στη διεκδίκηση του 1990 δεν εμφανίζονται. Από την άποψη των τηλεοπτικών δικαιωμάτων, οι τρεις βασικές διεκδικήτριες (Αθήνα, Ρώμη, Στοκχόλμη), βρίσκονται στην ίδια μοίρα, καθώς έχουν πάνω κάτω την ίδια ώρα. Στη διεκδίκηση του 1990, η Ατλάντα βρισκόταν σε πλεονεκτική θέση σε ό,τι αφορά τα Αμερικανικά δίκτυα, μια διάσταση που έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ήττα της Αθήνας.

Σε ό,τι αφορά τα μεγαλύτερα έργα υποδομής, η Αθήνα βρίσκεται σε πολύ καλύτερη μοίρα απ' ό,τι το 1990. Αντίθετα παρουσιάζει, σύμφωνα με τους ξένους επισκέπτες της ΔΟΕ, δύο βασικά μειονεκτήματα: Η Ελληνική υποψηφιότητα υποστηρίζεται από <<μικρές>> και σχετικά ασήμαντες εταιρείες-εκτός της Adidas και της οικογένειας Λάτση – παρά το γεγονός ότι έχουν δοθεί διαβεβαιώσεις σε μια σειρά προμηθευτές πως τα δικαιώματά τους σε καμία περίπτωση δε θα θιγούν, στην περίπτωση που η Αθήνα <<κατατροπώσει>> τη Ρώμη. Το δεύτερο μεγάλο πρόβλημα για την Ελληνική υποψηφιότητα, είναι η δυνατότητα της Αθήνας να <<πείσει>> ότι το κοινό της είναι σε θέση να <<σηκώσει>> το βάρος της παρουσίας των θεατών σε πολλά και-διαφορετικά στάδια αγωνισμάτων, που είτε δεν είναι δημοφιλή, είτε είναι σχεδόν άγνωστα στην Ελλάδα. Η Ελληνική Επιτροπή Διεκδίκησης αντιπροτείνει σε αυτού του είδους το σκεπτικισμό, ότι η Αθήνα εύκολα θα γεμίσει τα στάδια αν ακολουθήσει τη <<συνταγή>> της Ατλάντα στη διανομή των εισιτηρίων, <<ανακατεύοντας>> δημοτικά και λιγότερο δημοτικά θεάματα στις δυνατότητες επιλογής ή διακινώντας εισιτήρια μέσα από χορηγούς.

Από αυτό το σημείο αρχίζει ο Μαραθώνιος για την Επιτροπή.

<<Δεν μπορούσα να φανταστώ το μέγεθος της δουλειάς που μας περίμενε>>, δηλώνει μέλος της Επιτροπής και συνεχίζει: <<Αλλά δε μπορούσα να φαντασθώ ότι θα πεισμώναμε τόσο πολύ και θα δινόμαστε με τόση ζέση στην προσπάθεια αυτή. Λες και είχαμε ισρή υποχρέωση να κερδίσουμε. Ήταν και εκείνη η απογοήτευση του Τόκιο, αλλά και η κακή μεταχείριση των Αγώνων της Ατλάντα, που μας είχε πεισλώσει. Υπήρχαν στιγμές που οι ξένοι με τους οποίους είχαμε συναντήσεις απορούσαν μαζί μας. <<Καλά, πόσα μέλη έχει αυτή η επιτροπή;>>ρωτούσαν, καθώς μέσα σε ελάχιστο χρόνο τους είχαμε πλησιάσει και οι επτά! Αλλά θα πρέπει να γίνει μνεία για την κα. Αγγελοπούλου, που δεν άφησε σε καμία περίπτωση την προσπάθεια να <<κάνει κοιλιά>>. Εκεί ήταν, πιστεύω, το μυστικό της όλης προσπάθειας. Συνεχής κινητικότητα, επαφές και σοβαρότητα. Και κυρίως, αποφυγή κάθε αναφοράς στο 1990, αφού το σύνθημα ήταν <<νέα πόλη-νέα υποψηφιότητα-νέες δυνατότητες>>, ενώ πολύ σημαντική ήταν η συμμετοχή του δημάρχου Αθηναίων Δημ. Αβραμόπουλου, που σε κάθε επαφή με ξένους επισήμους δημιουργούσε <<νέους φίλους για την υποψηφιότητα της Αθήνας>>, λέει μέλος της Επιτροπής.

Ευχόμαστε λοιπόν όλοι μας **καλή τύχη** στην Επιτροπή στον λιγότερο από ένα χρόνο που της απομένει, να εκπληρώσει τη μεγάλη ευθύνη που ανέλαβε.

4.1.2.2 2004: Ο ΔΕΚΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

<<Η ψύχραιμη επιχειρηματολογία, το Ελληνικό πάθος, οι σωστές συμμαχίες, η δυναμική εκπροσώπηση και η καλή συγκυρία, είναι τα βασικά ατού>>.

Η αθλητική οικογένεια της Ελλάδος σε επιστέγασμα των λαμπρών Ολυμπιακών μεταλλίων των αθλητών μας, την τελευταία πενταετία, πέτυχε την ιστορικότερη <<εξωαγωνιστική>> νίκη του αιώνα, με την εξασφάλιση του χρίσματος των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Η Αθήνα απέδειξε πως όταν προσπαθεί με πνεύμα ομόνοιας, μεθοδικότητας και υπευθυνότητας, μπορεί να κερδίζει μεγάλες μάχες. Και μια απ' αυτές, που ήταν διετούς περίπου διάρκειας, κερδήθηκε σε μια στιγμή έντονης αμφισβήτησης και από το εσωτερικό (όπου εξοφλήθηκε μεταξύ άλλων χρηματιστηριακά η αποτυχία!), αλλά και από το εξωτερικό (αρκετοί αντίπαλοί μας έντεχνα προωθούσαν την ιδέα της ανικανότητας της Ελληνικής πρωτεύουσας, για επιτυχία στη μεγαλύτερη αθλητική και όχι μόνο διοργάνωση).

Χωρίς αμφιβολία, αρκετοί ήταν οι λόγοι που συνέβαλαν στο ιστορικό <<Ατέν>>, που πρόσφερε ο Χουάν Αντόνιο Σάμαρανγκ και συνθέτουν ένα <<δεκάλογο>> άξιο έρευνας και παραδειγματισμού και για άλλους τομείς. Οι λόγοι, χωρίς απόλυτη ιεράρχηση και αξιολόγηση, που οδήγησαν στη δικαίωση ενός μεγάλου αιτήματος είναι οι εξής:

Εκτίμηση λαθών: Η Αθήνα είχε μια τραυματική εμπειρία πριν από δώδεκα χρόνια στο Τόκιο, που είχε οδηγήσει μετά την απογοήτευση σε εξτρεμισμούς του τύπου <<να μη ξαναδώσουμε τη φλόγα>> κι ακόμη <<ν' αποσυρθούμε από τη ΔΟΕ>>. Φαινόμενο, βέβαια, καθαρά Ελληνικό. Οι αρμόδιοι – πολιτικοί, ΕΟΑ, Δήμος- πολύ σωστά επεσήμαναν ότι δεν πρέπει να εγκαταλειφθεί η προσπάθεια της διεκδίκησης, αλλά να συνεχιστεί υπό την προϋπόθεση ότι θα εκτιμηθούν τα όποια λάθη είχαν σημειωθεί στην προηγούμενη διεκδίκηση. Και αυτό έγινε, σχεδόν αθόρυβα, αλλά εποικοδομητικά, αφού αξιοποιήθηκε γρήγορα η διαπίστωση ότι κακώς είχαμε επιμείνει συναισθηματικά στο <<δικαιούμεθα τη Χρυσή Ολυμπιάδα>> και δεν είχαμε προσανατολισθεί σε τεχνοκρατικότερες μεθόδους και συστηματικότερη, ήπιων τόνων, εκστρατεία. Τελικά, εκείνη η εμπειρία αξιοποιήθηκε ως κεφάλαιο και όχι ως θέαμα πολιτικών ή άλλων συγκρίσεων και αντιθέσεων.

Επιλογή στρατηγικής: Ήταν, ίσως το σημαντικότερο ατού και συνεφωνήθει να καταστρωθεί η στρατηγική με βάση την ψύχραιμη επιχειρηματολογία, την αποφυγή της οποιασδήποτε πρόκλησης ή αντιπαράθεσης, επάνω στη βάση ότι υπάρχει μια νέα πόλη, δυναμική, με δυνατότητες που μπορεί να προσφέρει στο θεσμό και συγχρόνως να τονώσει την πολιτική και εκπαιδευτική πλευρά των Αγώνων, κάτι στο οποίο δεν έχει δοθεί ιδιαίτερη σημασία από άλλες πόλεις. Ενώ έγινε προβολή της άρρηκτης σχέσης της Αθήνας με τον πολιτισμό και της ανάγκης αξιοποίησης της Ολυμπιακής Ακαδημίας. Κυρίως, όμως, το μεγαλύτερο βάρος δόθηκε στην προβολή της υπάρχουσας ήδη αθλητικής υποδομής-έτοιμη κατά 72%-και των υπό ανάπτυξη έργων...

Επιλογή προσώπου: Η επιλογή της κας Γιάννας Αγγελοπούλου-Δασκαλάκη, υπήρξε μια εποικοδομητική έμπνευση, αφού μια γυναίκα και μάλιστα γοητευτική, εντυπωσιάζει. Ωστόσο, η πρόεδρος της Επιτροπής Διεκδίκησης συνδύαζε δημιουργικά και την προηγούμενη πολιτική της πείρα, αλλά και την οικογενειακή και οικονομική επιφάνεια, που πέραν της χρησιμότητας αφαιρεί κάθε αφορμή για μεμψιμοιρίες, αμφισβητήσεις και υποψίες, που τόσο ευδοκιμούν σ' αυτές τις περιπτώσεις στην Ελλάδα. Η πρόεδρος του 2004, ήλεγχε το <<παιχνίδι>> στιβαρά και αξιοποίησε πολλές γνωριμίες μεθοδικά, διακριτικά και θα' λεγε κανείς με επιχειρηματικό πνεύμα. **Είχε βέβαια και τη βοήθεια άλλων μελών...**

Επίτευξη ομοφωνίας: Από τη στιγμή που υπεβλήθη η πρόταση (κι αυτή οφείλεται σημαντικά στον Γιώργο Λιάνη) καλλιεργήθηκε ένα πνεύμα πολιτικής συμπόνιας, αλλά και συνεργασίας όλων των εμπλεκόμενων φορέων, όπως η Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων-και με την προηγούμενη, αλλά και σημερινή σύνθεσή της-και ο Δήμος της Αθήνας. Ο Ανδρέας Φούρας <<κοντρολάρησε>> με επιδεξιότητα το όλο παιχνίδι κι έτσι προς τα έξω πέρασε το σημαντικό μήνυμα της ομοφωνίας πολιτικών δυνάμεων, Ολυμπιακών φορέων, στηριγμένο μάλιστα στην υποστήριξη του λαού. Ορισμένες αντιθέσεις που εκδηλώθηκαν, οι περισσότερες όψιμα, πέρα από φυσιολογικές, δεν μπορούσαν να βλάψουν.

Αξιόπιστη πρόταση: Είναι ιδιαίτερα σημαντικός ο λόγος, γιατί πραγματικά η Αθήνα είχε αξιόπιστη πρόταση που πλεονεκτούσε σε σύγκριση με τις άλλες των

ανταγωνιστριών πόλεων. Πέρα από το αβαντάζ των αθλητικών εγκαταστάσεων, βοήθησε σοβαρά από την...Ατλάντα, που απέτυχε στον τομέα της ενημέρωσης αλλά και στις κυκλοφοριακές συνθήκες. Έτσι η προβολή των νέων έργων προσέφερε στους εκλέκτορες το έρεισμα να δουν συμπαθητικά την Ελληνική πρωτεύουσα.

Επιτυχίες αθλητών: Μέτρησε αναμφίβολα η αιφνίδια αλλά και βέβαια ευχάριστη εμφάνιση των Ελλήνων αθλητών και αθλητριών και στους Ολυμπιακούς

Αγώνες της Βαρκελώνης και της Ατλάντα αλλά και στα παγκόσμια πρωταθλήματα και κύπελλα που αποκάλυπτε ότι στην Ελλάδα. Ο αθλητισμός καλλιεργείται συστηματικά (άσχετα με την αλήθεια του πράγματος), με αποτέλεσμα να αναδεικνύει προσωπικότητες σε επίπεδο μεταλλίων. Η χώρα μας συνήθως ακουγόταν με τον Εθνικό της Ύμνο και φαινόταν με τη σημαία της στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Για πέντε συνεχή χρόνια απασχόλησε ευχάριστα, με αθλητικά επιτεύγματα.

<<ΑΘΗΝΑ '97>>: Αν δεν σημειωνόταν η κατά γενική παραδοχή και αναγνώριση, οργανωτική επιτυχία στο πρόσφατο παγκόσμιο πρωτάθλημα Στίβου της Αθήνας, η Ελληνική πρωτεύουσα θα βρισκόταν σε δύσκολη θέση. Όμως η αποδοχή από παράγοντες και δημοσιογράφους (ξένους) μη εμπλεκόμενους στην υπόθεση της διεκδίκησης του 2004 ότι το <<Αθήνα '97>> ήταν ένα ωραίο πρωτάθλημα με υψηλό επίπεδο υπηρεσιών, δημιούργησε θετικό κλίμα στους κόλπους της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής.

Αλαζονεία – φαβορί: Η Ρώμη λόγω των πολυετών διασυνδέσεων της και της προώθησης ανθρώπων της σε παγκόσμιες αθλητικές ομοσπονδίες, ήταν το αδιαφιλονίκητο φαβορί και βοηθώντας του φανφαρόνου Ντεμπιόλο, εξετράπη σε δρόμους αλαζονικούς. Ο Ιταλικός Τύπος σε ανύποπτο χρόνο επεσήμανε τη ζημιά που έκανε ο γραφικός πρόεδρος της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Στίβου, ο δε ρόλος του (να υποσκάπτει την Αθήνα εν ονόματι των Ιταλικών συμφερόντων, σ' ένα σπουδαίο πρωτάθλημα), ενόχλησε πολλούς <<Αθάνατους>>.

Σάμαρανγκ: Ο Χουάν Αντόνιο Σάμαρανγκ, που είχε εκτιμήσει όσο κανείς άλλος τη ζημιά που είχε υποστεί το <<Ολυμπιακό κύρος>>, με την ανάθεση στην Ατλάντα της <<Χρυσής Ολυμπιάδας>>, είναι βέβαιο ότι από διετίας περίπου είχε καταλήξει στην απόφαση να βοηθήσει την Αθήνα, αφού η τελευταία θα βοηθούσε τον εαυτό της μέχρι την τελευταία στιγμή. Και εκλεγόμενος για τελευταία φορά πρόεδρος, ήθελε να προσφέρει στην υστεροφημία του, την ικανοποίηση ενός ηθικού χρέους απέναντι στην Ελληνική

4.1.2.3 ΟΙ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΣΧΟΛΙΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΩΝ

Την επιστροφή των Ολυμπιακών Αγώνων – έστω και με 8 χρόνια καθυστέρηση- στη ιστορική της γενέτειρα χαιρέτησαν τα μεγάλα ειδησιογραφικά πρακτορεία. « Πρόκειται για την καθαρότερη νίκη στα χρονικά της ΔΟΕ », ανέφερε χαρακτηριστικά το « Ασοσιέιντ Πρέσς », ενώ το « Ρόιτερ » εξήρε το ρόλο της κυρίας Γιάννας Αγγελοπούλου , η προσπάθεια της οποίας αποζημιώθηκε επειδή έδωσε έμφαση στις σύγχρονες αθλητικές εγκαταστάσεις και δεν αρκέστηκε σε συναισθηματισμούς περί δικαιωματικής αναλήψεως των Ολυμπιακών αγώνων το 2004 από την Αθήνα.

Ακόμα και ο σχολιαστής της ιταλικής εφημερίδας « Λα Στάμπα » Σερτζιο Ρομάνι, ο οποίος έχει άλλωστε κάθε λόγο να αισθάνεται πικρία για την ήττα της Ρώμης στην αναμέτρηση της Λοζάννης , καλεί με άρθρο τους συμπατριώτες του να συγχαρούν το νικητή και να γυρίσουν σελίδα. Η απογοήτευση των Ιταλών αντανakλάτε ευκρινέστατα στο άρθρο του, στο οποίο επιχειρεί να διασκεδάσει την δυσαρέσκεια της Ρώμης , υπενθυμίζοντας τις λαμπρές εκδηλώσεις του 2000 για την επέτειο ίδρυσης της « Αιώνιας Πόλης » , που κατά τον Ρομάνι , αποτελούν πολλή μεγαλύτερη πρόκριση σε σχέση με τους Ολυμπιακούς. Παράλληλα , προσπαθεί να χρυσώσει το χάπι στους υποστηρικτές της αναλήψεως της διοργανώσεως των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 από την Ρώμη, την ώρα που η Ελλάδα θα διαθέτει μεν τους Ολυμπιακούς όχι όμως και το ευρώ την καθιστά νικήτρια του πολέμου , παρά το γεγονός ότι έχασε μια επιμέρους μάχη.

Για αποζημίωση της Αθήνας για την αποτυχία της Ατλάντα, κάνει λόγο στο πρωτοσέλιδο άρθρο της η « Κοριέρε Ντε Λα Σέρα », αναπαράγοντας τις δηλώσεις του επικεφαλής της ιταλικής επιτροπής διεκδίκησης , Μάριο Ντε Σκάντε. Αντίθετα , η γαλλική « Λιμπερασιόν », επισημαίνει στο φύλλο της ότι το στοιχείο το οποίο εντυπωσίασε την ΔΟΕ, ήταν το τεράστιο ποσοστό αποδοχής της Ολυμπιακής προοπτικής από του αθηναίους, που ξεπερνούσε το 96%. Η έγκριτη γαλλική εφημερίδα υποστηρίζει ωστόσο ότι η Αθήνα, πρέπει να ξεπεράσει τα δυο βασικά της προβλήματα : την μόλυνση και το κυκλοφοριακό , που της στέρησαν την προηγούμενη διοργάνωση. Σπεύδει πάντως να προσθέσει ότι οι επιφυλάξεις της ΔΟΕ ήρθαν μετά τη παρουσίαση των σχεδιαζόμενων έργων υποδομής , με κυριότερο αυτό της ολοκλήρωσης του Μετρό και της κατασκευής του αεροδρομίου των Σπάτων.

Μείζονα σημασία για το μέλλον αοιδει στην απόφαση της ΔΟΕ υπέρ της Αθήνας, ο αρθρογράφος της « Χεραλντ Τριμπιουν » Ιαν Τομσεν, που αρχίζει την ανταπόκριση του ότι η ΔΟΕ αμφιταλαντεύτηκε και αυτοαμφισβητήθηκε επί 7 χρόνια , που πάντως δεν είναι μεγάλο διάστημα με τα Ελληνικά δεδομένα. Η απόφαση υποστηρίζει ο κ. Τομσεν , αφενός ολοκληρώνει ένα ολυμπιακό κύκλο επιστρέφοντας τους μεγαλύτερους αθλητικούς αγώνες του κόσμου στο κόσμο που γεννήθηκαν, αφετέρου ανοίγει μία πόρτα, που θα είχε μείνει κλειστή , αν επιλεγόταν η Ρώμη ή η Στοκχόλμη. Η « πόρτα » έγκειται στο ότι η Επιτροπή αποφάσισε να εγκαταλείψει τις « τέλειες » (από πλευράς σκηνικού) υποψηφιότητες της Ρώμης ή της Στοκχόλμης και να αναθέσει τους αγώνες σε μία πόλη, που έχει πρόβλημα μόλυνσης και κυκλοφορίας , σύνηθες στα περισσότερα μεγάλα αστικά κέντρα του κόσμου.

Είναι ευθύνη των Αθηνών , να λύσει τα προβλήματα αυτά και να διοργανώσει με τα μοναδικά δεδομένα της , μια εντυπωσιακή Ολυμπιάδα θα συμβάλει στην μεταφορά των Ολυμπιακών και στην Νότιο Αμερική και την Αφρική. Από την πλευρά του ο Νοτιοαφρικανός πρόεδρος Νέλσον Μαντέλα, χαρακτήρισε εξαιρετική επιλογή την ανάθεση των Ολυμπιακών αγώνων στην Αθήνα , ενώ άφησε ανοιχτό το ενδεχόμενο να διεκδικήσει το Κεϊπ Τάουν τους Ολυμπιακούς αγώνες του 2008, επιβεβαιώνοντας τις εκτιμήσεις της « Ιντερνάσιοναλ Χέρλαντ Τριμπιουντ » ότι η Αθήνα ανοίγει το δρόμο για την διεκδίκηση των Ολυμπιακών από αναπτυσσόμενες χώρες.

4.2.1.4. ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

Οι κρίσιμότερες ίσως αποφάσεις της κυβέρνησης θα αφορούν στο οργανωτικό σχήμα που έχει κληθεί να αναλάβει την προετοιμασία και την διεξαγωγή των αγώνων. Από την

επομένη της ανάληψης η κυβέρνηση ξεκαθάρισε ότι τον πρώτο λόγο την εποπτεία, θα έχει η ίδια εντός του πλαισίου που καθορίζει η σύμβαση με την διεθνή Ολυμπιακή επιτροπή.

Υστερα από τρίμηνη συζήτηση στην Επιτροπή Θεσμών φαίνεται ότι υπάρχει ευρεία συμφωνία για την ανάγκη ενός απλού ευέλικτου και με ξεκάθαρες αρμοδιότητες και ευθύνες οργανωτικού σχήματος χωρίς επικαλύψεις ή σύγκρουση αρμοδιοτήτων. Η κυβέρνηση θα παρακολουθεί και θα ρυθμίζει τα θέματα μέσω μιας επιτροπής στην οποία αναμένεται να συμμετάσχουν υπουργοί και στελέχη που έχουν σχέση με το όλο εγχείρημα. Δεν θα παρεμβαίνει όμως καθημερινά, αλλά κυρίως θα εστιάζει την προσοχή της στις μεγάλες συμβάσεις και τα μεγάλα έργα που απαιτεί η Ολυμπιάδα. Υπό την επιτροπή αυτή θα είναι τα υπουργία Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. και Πολιτισμού, τα οποία ήδη εκτελούν έργα υποδομής και αθλητισμού σχετικά με την Ολυμπιάδα. Άλλωστε στην ευθύνη του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. εμπίπτουν βασικά έργα του φακέλου (Μετρό, Αεροδρόμιο Σπάτων, Λεωφόρος Σταυρού- Ελευσίνας κ.λ.π.).

Από την σύμβαση με την ΔΟΕ προβλέπεται η συγκρότηση της Οργανικής Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων (Ο.Ε.Ο.Α.). Για την μορφή και την λειτουργία αυτής της επιτροπής έχουν κατατεθεί αντικρουόμενες προτάσεις. Σύμφωνα με την επικρατέστερη, η Ο.Ε.Ο.Α θα είναι ανεξάρτητη κρατική αρχή, θα έχει πρόεδρο, διοικητικό συμβούλιο, και εκτελεστική επιτροπή. Μέλη της, αναμένεται να είναι οι Έλληνες, μέλη της ΔΟΕ, ο γραμματέας της Ε.Ο.Α. η δήμαρχος Αθηναίων και εκπρόσωποι των Ο.Τ.Α. της Αττικής, εκπρόσωποι των πολιτικών κομμάτων, πρόεδροι αθλητικών ομοσπονδιών, Ολυμπιονίκες, εκπρόσωποι συνδικαλιστικών οργανώσεων, κοινωνικών φορέων κ.α.

Η Ο.Ε.Ο.Α θα σηκώσει το κύριο βάρος της προβολής στο εξωτερικό, θα εκπροσωπεί την χώρα σε θέματα σχετικά με την Ολυμπιάδα, θα συμβάλει στην οργάνωση των πολιτιστικών εκδηλώσεων. Κύριος στόχος της θα είναι η ανάδειξη του Ολυμπιακού πνεύματος την επιστροφή του οποίου, στους αγώνες πρέπει να επιδιώξει με κάθε τρόπο η Ελλάδα, δίνοντας ένα ξεχωριστό τόνο στην συγκεκριμένη διοργάνωση.

Οι οικονομικές και εμπορικές δραστηριότητες προβλέπεται να ασκούνται από μια ανώνυμη εταιρία που θα διοικείται από διοικητικό συμβούλιο και διευθύνοντα σύμβουλο ο οποίος θα προσληφθεί κατόπιν διεθνούς διαγωνισμού. Μέτοχοι στην εταιρία θα είναι το Δημόσιο, οι Δήμοι και εταιρίες του δημοσίου ή του ιδιωτικού τομέα.

Έχει επίσης κατατεθεί η πρόταση που προβλέπει την συγκρότηση δυο βασικών οργάνων της Α.Ε του διοικητικού συμβουλίου και του εποπτικού συμβουλίου. Στο διοικητικό συμβούλιο προτίνεται να συμμετέχουν 11 ή 13 μέλη, μεταξύ των οποίων 2 Έλληνες μέλη της ΔΟΕ, 2 μέλη της Ε.Ο.Α, και 1 μέλος που θα υποδείξει ο δήμος Αθηναίων. Επικεφαλής του Δ.Σ θα είναι ο διευθύνων σύμβουλος ο οποίος πρέπει να έχει ευελιξία στις κινήσεις του.

Άλλη πρόταση προβλέπει την σύσταση της Ο.Ε.Ο.Α ως Α.Ε, την ευθύνη των αποφάσεων της οποία θα έχει το διοικητικό συμβούλιο όπου επικεφαλής θα είναι ο διευθύνων σύμβουλος. Η Α.Ε θα έχει και εποπτικό συμβούλιο, το οποίο θα καθορίζει την στρατηγική και αποφασίζει για τις βασικές επιλογές. Για την σκοπιμότητα συγκρότησης εποπτικού συμβουλίου ωστόσο, με δεδομένη την ανυπαρξία σχετικής εμπειρίας και την έλλειψη νομοθετικού πλαισίου ως τώρα, εκφράζονται έντονες επιφυλάξεις. Εκτιμάται ότι δεν υπάρχει σαφείς διαχωρισμός των ευθυνών και των ρόλων και ότι θα προκύψουν προβλήματα στην λειτουργικότητα της επιτροπής ιδίως κατά το πρώτο κρίσιμο διάστημα, όταν θα πρέπει να ληφθούν και οι πιο σημαντικές αποφάσεις.

4.2.1.5. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΚΡΑΤΟΣ

Μια πρώτη συζήτηση στην Κυβερνητική Επιτροπή Θεσμών επέτρεψε να διατυπωθούν κάποιες κατευθύνσεις για το που θα κινηθεί η κυβέρνηση ως προς την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004. Η συζήτηση πραγματοποιήθηκε με διευρυμένη σύνθεση της επιτροπής και περιορίστηκε σε μια ευρεία ανταλλαγή απόψεων πριν να καταλήξει σε συγκεκριμένες εισηγήσεις προς τον κ. Σημίτη.

Αυτές τις εισηγήσεις ανέλαβε να διατυπώσει μια ποιο περιορισμένη επιτροπή της οποίας θα προεδρεύσει ο υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Στην επιτροπή αυτή θα μετέχουν ένας εκ των κ.κ. Λαλιώτη και Βερελή, Παπαντωνίου και Χριστοδουλάκη καθώς και ο υπουργός πολιτισμού ο κ. Βενιζέλος, ο υφυπουργός αθλητισμού κ. Φούρας, ο γραμματέας του υπουργικού Συμβουλίου, ο νομικός σύμβουλος του πρωθυπουργού καθώς και ο οικονομικός σύμβουλος του. Η επιτροπή αυτή θα διαμορφώσει συγκεκριμένες εισηγήσεις σε σύντομο χρονικό διάστημα, θα συζητηθούν και πάλι στην Επιτροπή Θεσμών, και από εκεί και πέρα θα οδεύσουν προς το Μέγαρο Μαξίμου την Κυβερνητική Επιτροπή και το Υπουργικό Συμβούλιο.

Η επιτροπή που συγκροτήθηκε από την Επιτροπή Θεσμών θα προχωρήσει σε μια εις βάθος διερεύνηση των Οργανωτικών δεδομένων και μοντέλων που προέρχονται από παλαιότερες διοργανώσεις, θα ακούσει τις γνώμες διαφόρων ειδικών επί του θέματος ή απλών ατόμων που εμπλέκονται σε σχετική διαδικασία για να καταλήψεις σε συγκεκριμένες προτάσεις. Η πρώτη ανταλλαγή απόψεων που πραγματοποιήθηκε στην Επιτροπή Θεσμών απέδειξε ότι υπάρχει μια γενική στην αντίληψη για την προσέγγιση του θέματος και ότι δεν υφίστανται σοβαρές αποκλίνουσες απόψεις ως προς τα βασικότερα ζητήματα.

Φαίνεται λοιπόν, ότι προκύπτει γενική συμφωνία για την ίδρυση μιας ανώνυμης εταιρίας ως προς την οργάνωση και την διακαιοδοσία με μοναδικό μέτωπο το Ελληνικό Δημόσιο. Η εταιρία αυτή θα διαθέτει ένα ισχυρό εποπτικό όργανο το οποίο θα κατευθύνει, θα παροτρύνει και θα ελέγχει την όλη προσπάθεια. Θα διαθέτει ακόμη μια εκτελεστική επιτροπή η οποία θα ορίζεται από την κυβέρνηση και στην οποία θα μετέχουν και μέλη που προκύπτουν από το συμβόλαιο ανάθεσης των αγώνων που υπεγράφη με την Δ.Ο.Ε.

Η ανώνυμη εταιρία θα έχει την ευθύνη της εκτέλεσης των όρων του συμβολαίου ανάθεσης, εκτός των έργων. Τα έργα γενικής χρήσεως θα συνεχίσουν να εκτελούνται από το Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. ενώ τα αθλητικά έργα θα παραμείνουν στην δικαιοδοσία της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού. Ένας ειδικός προβληματισμός θα διατυπωθεί για το Ολυμπιακό Χωριό, αφού το ζήτημα συζητηθεί και με διάφορους δημόσιους φορείς που ασχολούνται με τέτοια ζητήματα όπως π.χ. ο οργανισμός εργατικής κατοικίας.

Η ανώνυμος εταιρία θα μπορεί να συγκροτεί εξειδικευμένες θυγατρικές για θέματα όπως τα επικοινωνιακά και τα πολιτιστικά. Τα ερωτήματα που παραμένουν ανοιχτά αφορούν :

➤ Την εκπροσώπηση της Κυβέρνησης : πως θα εκπροσωπείται, σε ποιο επίπεδο και μέσα από ποιες διαδικασίες.

➤ Την ενδεχόμενη ανάγκη σύστασης μιας διυπουργικής επιτροπής η οποία θα παρακολουθεί την πορεία εκτέλεσης των έργων.

➤ Την πιθανότητα σύστασης μιας τμητικής επιτροπής υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ή τον πρωθυπουργό, η οποία θα θέσει υπό την αιγίδα της το όλο εγχείρημα.

Στην πρώτη αυτή ανταλλαγή απόψεων σε κυβερνητικό επίπεδο διατυπώθηκαν πολλές σκέψεις αλλά δεν ακούστηκε κανένα όνομα. Από την άλλη πλευρά, όλοι φαίνονται να αναγνωρίζουν ότι τα ονόματα είναι της αποκλειστικής αρμοδιότητας του πρωθυπουργού. Το βέβαιο είναι ότι οι πιθανοί υποψήφιοι για τον κεντρικό ρόλο αρχίζουν να λιγοστεύουν. Σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, η κυβέρνηση πολύ ευκολότερα θα καταλήξει στο σχήμα παρά στο όνομα αυτού που θα διοικήσει. Το βέβαιο είναι, πάντως, ότι δεν υπάρχει σπουδή ο πρόεδρος της ΔΟΕ κ Σαμαρανγκ θα επισκεφθεί την Ελλάδα και θα συναντήσει τον πρωθυπουργό.

4.1.3. ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΥΠΟΔΟΜΗ- ΠΟΡΕΙΑ ΕΡΓΩΝ

Οι περισσότεροι ενημερωμένοι γνωρίζουν ότι η ανάλυση της Ολυμπιάδας το 2004 από την Αθήνα δεν θα φέρει (Τον ποταμό) των έργων που διατυμπάνιζαν κάποιοι που κινούνται περί της Σοφοκλέους. Παρόλα αυτά, το ύψος των επενδύσεων που θα γίνουν για

την ολοκλήρωση των υποδομών που απαιτούνται για την ικανοποιητική διοργάνωση των αγώνων δεν είναι ευκαταφρόνητο αφού σύμφωνα με τους υπολογισμούς του οικονομικού ταχυδρόμου τα πάσης φύσεως έργα υποδομής που γίνονται ειδικά για την Ολυμπιάδα είναι της τάξεως των : 689.655.172,414 ευρο.

Οι γνωρίζοντες σημειώνουν ότι το μεγαλύτερο μέρος των αθλητικών εγκαταστάσεων που χρειάζονται έχουν ήδη κατασκευαστεί και αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο είναι συγκρατημένη ως προς τα οφέλη που θα αποκομίσει ο κατασκευαστικός κλάδος. Υπενθυμίζεται ότι το μερίδιο του β πακέτου Ντελор είναι περί τα 11.738.811.445,34 ευρο εκ των οποίων στα έργα υποδομής αντιστοιχούν 733.675.715.687,45 ευρο. Με την υπόθεση ότι το γ πακέτο Σαντερ θα είναι σύμφωνα με τους πρώτους υπολογισμούς όσο περίπου και το β πακέτο Ντελор. Οι υπολογισμοί δείχνουν ότι τα 689655172,414 ευρο που θα επενδυθούν ειδικά για την οργάνωση της Ολυμπιάδας είναι ένα μόνο ποσοστό του συνόλου των επενδύσεων που θα πραγματοποιήσει η χώρα μέχρι το 2004. οι ειδικές αυτές κατασκευές για την Ολυμπιάδα είναι αλήθεια ότι έχουν τρία ενδιαφέροντα χαρακτηριστικά :

1. Είναι πρόσθετες επενδύσεις
2. Θα γίνουν όλες στο λεκανοπέδιο της Αττικής
3. Ορισμένες εξ αυτών θα γίνουν με την λογική του επείγοντος κάτι που ενδέχεται να

παράσχει την δυνατότητα να καταχωρηθούν με ειδικές διαδικασίες από αυτές που στην Ελλάδα προκαλούν συνήθως αντιδράσεις από όσους αποκλείονται.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η ανάληψη της διοργάνωσης θα δημιουργήσει πίεση στην επιτάχυνση της κατασκευής έργων που έχουν ξεκινήσει στο λεκανοπέδιο και τα οποία είναι απαραίτητα να έχουν τεθεί σε λειτουργία τον Αύγουστο του 2004.

Υπενθυμίζεται ότι είναι τα εξής :

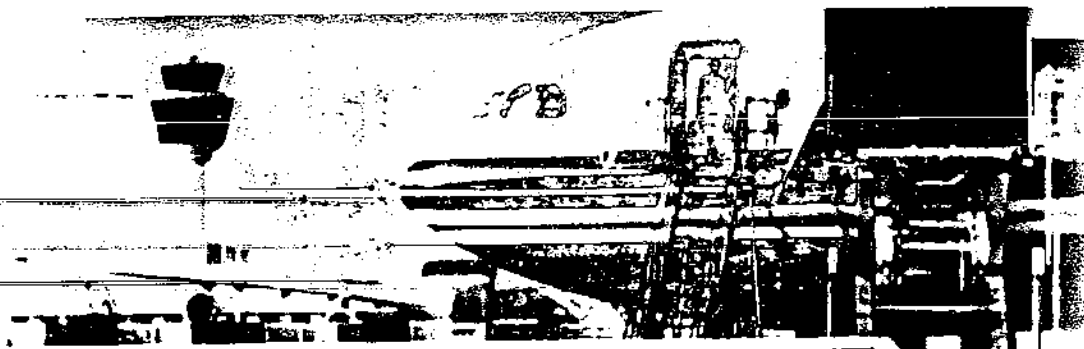
✓ **Μεσαία έργα της Αθήνας.** Η επιτυχία της διοργάνωσης θα κριθεί κυρίως στις λεπτομέρειες. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να γίνουν όλες οι απαραίτητες παρεμβάσεις στα υφιστάμενα έργα υποδομής και να γίνουν μέσα σε λογικό χρονικό διάστημα οι αναθέσεις των νέων έργων που θα παίξουν ρόλο στην ομαλή διεκπεραίωση των υποχρεώσεων εκείνων των ημερών. Μεταξύ των άλλων θα πρέπει να ολοκληρωθούν οι κατασκευές στον Κηφισό , να ολοκληρωθούν όλοι οι προγραμματισμένοι ανισόπεδοι κόμβοι κ.λ.π.

Ο πίνακας που παρέρχεται ο οικονομικός ταχυδρόμος αναφέρει τα έργα που είναι αναγκαία να εκτελεστούν για να εξασφαλιστεί η αναγκαία για την οργάνωση της Ολυμπιάδας υποδομή. Ο προγραμματισμός της υποδομής διεκδίκησης αναφέρει ότι το κέντρο πολλαπλών χρήσεων του Φαλήρου και το Ολυμπιακό χωριό στους Θρακομακεδώνες θα είναι εγκαταστάσεις οι οποίες θα κατασκευαστούν με αυτοχρηματοδότηση. Η υπόθεση αυτή είναι ένα από τα πρώτα στοιχεία του σχεδιασμού που δημιουργούν επιφυλάξεις και προσφέρουν επιχειρήματα σε όσους δηλώνουν αβεβαιότητα για τα οικονομικά οφέλη από την ανάληψη της διοργάνωσης.

<Το μεγάλο στοίχημα είναι τι θα κάνουμε την άλλη μέρα από την ανάληψη της διοργάνωσης> είχε δηλώσει εγκαίρως ο γενικός διευθυντής της Επιτροπής Διεκδίκησης. Το μεγαλύτερο στοίχημα δεν είναι η κατασκευή των νέων έργων ούτε η εξεύρεση των πόρων για αυτά. Η πιο κρίσιμη πρόκληση αφορά το management του όλου εγχειρήματος το αδύνατο σημείο του Ελληνικού χώρου.

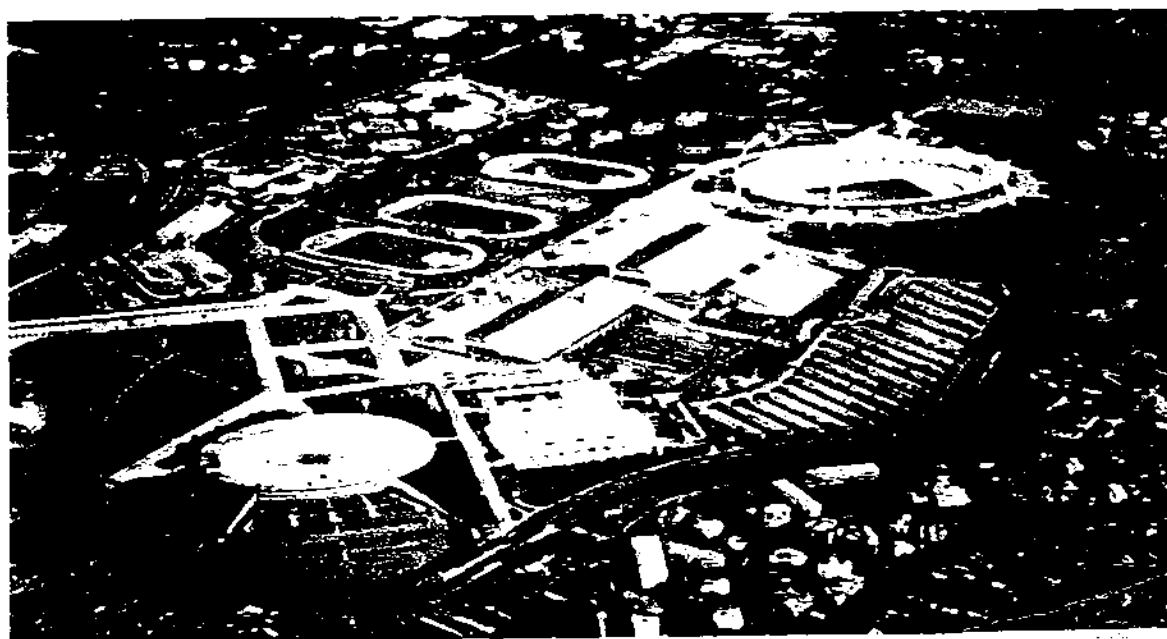
Στο χώρο του προϋπολογισμού λόγω χάρη πρέπει να παραδεχτούμε ότι τα στοιχεία που υπάρχουν έγιναν κυρίως με την λογική της εκπόνησης ενός ικανοποιητικού φακέλου υποψηφιότητας και όχι με κριτήριο την παροχή πραγματικών στοιχείων. Έφτασε η ώρα της αλήθειας και της ευθύνης κατά την οποία δεν αρκεί το χάρισμα και ο ενθουσιασμός κάποιων ανθρώπων. Είναι αναγκαίος ο επαγγελματισμός, ο μεθοδικός σχεδιασμός και η απαρτέγκλιτη υλοποίηση με την αξιοποίηση όλων των δυνάμεων της αγοράς. Με την αυτοχρηματοδότηση λ.χ των εγκαταστάσεων του Φαλήρου και του Ολυμπιακού χωριού , θα πρέπει να πείσει η Ελληνική Δημοκρατία ότι έχει ξεπεράσει το σύνδρομο του κρατισμού.

✓ Το αεροδρόμιο των Σπάτων

✓ Η λεωφόρος Σταυρού – Ελευσίνας . Οι διαδικασίες για την ανάθεση έχουν ολοκληρωθεί, αλλά παραμένουν κάποιες σημαντικές χρηματοδοτικές λεπτομέρειες . Η προοπτική των υποχρεώσεων μας για το 2004 έχει δώσει ισχυρή ώθηση, με αποτέλεσμα την άμεση υπογραφή "σύμβασης παραχώρησης" και σαν αποτέλεσμα: το έργο να βρίσκεται ήδη σε λειτουργία.

✓ Το μετρό Αθηνών . Πρόκειται για το έργο που έχει δεχθεί ίσως την πλέον ευεργετική ώθηση από την ανάληψη της Ολυμπιάδας. Η κατασκευή βρίσκεται σε αδιέξοδο δεδομένου ότι υπάρχουν επί πολύ χρόνο διαφορές ανάμεσα στο κράτος και στην κοινοπραξία που το κατασκευάζει.

4.1.3.1. ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ. Η ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΜΕΤΑΚΟΡΦΩΝΕΤΑΙ

Οι διαφημιστικές επιφάνειες της Αθήνας, οι δρόμοι, οι στέγες και τα στέγαστρα των στάσεων τα είχαν προβλέψει ένα χρόνο πριν και πριν από όλους. Το μήνυμα στις αφίσες (έχουμε την φλόγα να νικήσουμε) υποδέχτηκε την επιτροπή των Αθανάτων στην πρωτεύουσα διαβεβαιώνοντας εμάς τους ίδιους για την ικανότητα της Ελλάδας να αναλάβει την διεξαγωγή της Ολυμπιάδας. Οι κατασκευαστικές εταιρίες τρίβουν τα χέρια τους με ικανοποίηση όσοι είχαν επενδύσει προσδοκίες για χρήμα και δόξα έβγαλαν βαθύ στεναγμό ανακούφισης. Τώρα ξεκινά η σχοινοτενής ακροβασία της

Ελλάδας με το ένα πόδι της οικονομίας να αιωρείται μεταξύ της ευρωπαϊκής σύγκλησης που απαιτεί θυσίες, και το άλλο να στραβοπατά στο συνολικό κόστος της διοργάνωσης, το οποίο επισήμως υπολογίζεται στα 1570350 εκ \$.

Η έναρξη κατασκευής των έργων εκ των οποίων ορισμένα έχουν προγραμματιστεί να δωθούν την άνοιξη του 2004 και τα περισσότερα από αυτά έχουν δοθεί. Πάντως ως το 2004 όπως διαβεβαιώνουν και οι χάρτες του επίσημου φακέλου θα λειτουργεί και το μετρό με τις επεκτάσεις του. Επιπλέον περιοχές του λεκανοπεδίου όπως η Νίκαια, το Γαλάτσι, το Περιστερί, ο Σχοινιάς, ο Μαραθώνας, το Μαρκόπουλο, και ο Άγιος Κοσμάς θα αποκτήσουν έστω και για 17 ημέρες διεθνή αίγλη. Βεβαίως το ΟΑΚΑ στην Καλογρέζα και το ΣΕΦ στο Φάληρο θα είναι οι δυο πόλοι διεξαγωγής των αγώνων.

Πιο αναλυτικά έχουν κατασκευαστεί :

- **Νίκαια, Ολυμπιακό Κέντρο Άρσης Βαρών**

Έχει κατασκευαστεί σε χώρο ιδιοκτησίας του δήμου, σύμφωνα με τα σχέδια κατασκευής όπως διαβεβαιώνει και ο φάκελος της υποψηφιότητας. Μετά την Ολυμπιάδα θα συνεχίσει να φιλοξενεί Εθνικούς και Διεθνείς αγώνες. Το κόστος κατασκευής ανέρχεται στο ποσό των 12 εκ.\$.

- **Άγιος Κοσμάς Ολυμπιακό Κέντρο Ιστιοπλοΐας**

Έχει κατασκευαστεί κατά μήκος 3,5χλμ. Ο αγώνας θα διεξαχθεί στον Σαρωνικό Κόλπο και Αναβύσσου υπό την αιγίδα της Αθήνας, όπως επισημαίνεται στο χάρτη υποψηφιότητας της Αθήνας. Το κόστος κατασκευής το οποίο έχει αναλάβει εξ ολοκλήρου η Ελλάδα θα ανέρθει στο ποσό των 16,5 εκ \$.

- **Γαλάτσι Κέντρο Αθλητισμού**

Θα φιλοξενήσει τους αγώνες Πινγκ-Πονγκ. Έχει χωρητικότητα 6000 θέσεων και απέχει 12χμλ από το Ολυμπιακό χωριό. Το κόστος ανέρχεται στο ποσό των 13,7εκ\$ και θα το καταβάλλει η Ελλάδα. Μετά την Ολυμπιάδα ο χώρος θα μπορεί να φιλοξενεί πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις.

- **Τατόι Ολυμπιακό Κέντρο Τοξοβολίας**

Έχει κατασκευαστεί πλησίον του Ιππικού και σε μικρή απόσταση από το Ολυμπιακό χωριό. Έχει διαστάσεις 170 X 150 μ. είκοσι θέσεις και η χωρητικότητά τους είναι 5,500 θέσεων. Το κόστος κατασκευής υπολογίζεται σε 7,6 εκ. \$.

- **Μαραθώνας, Ολυμπιακό Κέντρο Κωπηλασίας**

Έχει κατασκευαστεί κοντά στην παραλία του Σχοινιά. Το κόστος, το οποίο έχει αναλάβει εξ ολοκλήρου η Ελλάδα, ανέρχεται στο ποσό των 25,4 εκ.\$.

- **Τατόι , Ολυμπιακό Ιππικό Κέντρο**

Οι εγκαταστάσεις μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες θα είναι τόπος διεξαγωγής αγώνων και κέντρο εκπαίδευσης , στη διάθεση , μάλιστα, όλων των κατοίκων... Η χωρητικότητα του Olympic Equestrian Centre είναι 30,000 θέσεων. Το σχεδιασμό , την κατασκευή, καθώς και το κόστος , το οποίο ανέρχεται στο ποσό των 22,6εκ.\$ έχει αναλάβει εξ ολοκλήρου το Ελληνικό δημόσιο.

- **Φάληρο, πολυαθλητικό συγκρότημα**

Στο χώρο, όπου βρισκόταν μέχρι σήμερα ο Ιππόδρομος (Φαληρικό Δέλτα) έχει κατασκευαστεί πολυαθλητικό συγκρότημα 5 περιπτέρων (χωρητικότητας 20,000 θέσεων) για τα αγωνίσματα της πυγμαχίας , της ξιφασκίας , του χάντμπολ, τζουντο, και τάε-κβον-ντο. Το συνολικό κόστος κατασκευής ανέρχεται στα 98 εκ\$ και το ποσό θα διατεθεί από ιδιώτες.

- **Υπόλοιπες εγκαταστάσεις και έργα υποδομής**

Ακόμη μετά την ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων έχουν κατασκευαστεί :

⇒ Το Ολυμπιακό Κέντρο Μπείζμπολ στο Φάληρο , δίπλα από το Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας, το οποίο έχει την δυνατότητα να φιλοξενεί 20,000 θεατές. Το κόστος κατασκευής ανέρχεται στο ποσό των 9,6 εκ\$.

⇒ Το Ολυμπιακό Κέντρο Σκοποβολής στο Μαρκόπουλο Αττικής , πλησίον του αεροδρομίου των Σπάτων σε έκταση 250,000 τ.μ. Διαθέτει 214 θέσεις διαγωνιζομένων και 13,000 για θεατές. Το συνολικό κόστος κατασκευής ανέρχεται στα 12εκ \$. Στις εγκαταστάσεις αυτές δεν έχει συμπεριληφθεί το Ολυμπιακό χωρίο , το οποίο έχει γίνει στις παρυφές της Πάρνηθας στην περιοχή του Τατοΐου, συνολικό κόστος 616287,6 euro.

4.1.3.2. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ευκαιρία αλλά και νέες ανάγκες για τις ΔΕΚΟ.

Ολυμπιακή ευκαιρία ή Ολυμπιακή αυταπάτη θα είναι για τις ΔΕΚΟ η ανάλυση από την χώρα της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων. Το ερώτημα συνήκκει κυριαρχεί στις διοικήσεις των επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, οι οποίες σε μεγάλο βαθμό εμπλέκονται στο συνολικό σύστημα των υποδομών που απαιτούνται για την μεγάλη αθλητική διοργάνωση. Κοινή πεποίθηση των περισσότερων διευθυνόντων συμβούλων ή προέδρων (ΟΤΕ, ΟΣΕ, ΗΣΑΠ, ΗΠΑΠ, ΕΘΕΛ, κ.α.) είναι ότι η Ολυμπιάδα του 2004 αποτελεί την ευκαιρία, ή για την επίσπευση έργων ή για την δρομολόγηση όσων απλώς παρέμεναν ως σχέδια.

Το μεγάλο βέβαια ζητούμενο είναι πως και από πού θα εξασφαλισθούν οι αναγκαίοι πόροι π.χ. για την ανακαίνιση του δικτύου των ΗΣΑΠ, για το στήσιμο του προαστιακού σιδηροδρόμου Αθηνών- Σπάτων και για άλλα έργα. Οι εθνικοί πόροι είναι βέβαιο ότι δεν επαρκούν, γι' αυτό οι φορείς στηρίζουν τις ελπίδες τους στο πακέτο Σαντέρ καθώς και στα ανακαταμεληθέντα κονδύλια του Β' ΚΠΣ. Αναλυτικά, καταγράφονται τα έργα άμεσης προτεραιότητας όπως τα ιεραρχούν οι επικεφαλής των ΔΕΚΟ, συνδεοντάς τα με τις ανάγκες της Ολυμπιάδας.

Ο. Τ. Ε. : Ο Οργανισμός εκ των πραγμάτων τίθεται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος, καθώς έχει κληθεί να συμβάλει στην διαμόρφωση των τηλεπικοινωνιακών υποδομών όλων των νέων εγκαταστάσεων που θα συγκροτηθούν για τις ανάγκες της Ολυμπιάδας. Η μετοχική σχέση του ΟΤΕ με τον Inmarsat- P (δορυφορικό σύστημα), δίδει στον Οργανισμό προβάδισμα για την διεκδίκηση των δορυφορικών τηλεοπτικών μεταδόσεων, ενώ η αναγκαιότητα συγκρότησης από μέρους του δικτύου

ψηφιακής δορυφορικής συνδρομητικής τηλεόρασης καθίσταται πλέον επιτακτική. Βάσει πληροφοριών, μετά την λήψη της απόφασης για την συγκρότηση συνδρομητικού δικτύου ψηφιακής τηλεόρασης (ΔΒΣ), ο ΟΤΕ επιχειρεί να εντάξει στην επένδυση αυτή όλους τους ενδιαφερόμενους εγχώριους φορείς (ΕΡΤ, Filmnet και εγχώρια κανάλια) κάτι που θα κριθεί από τις διαπραγματεύσεις των προσεχών μηνών.

Ο Σ Ε : Άμεση στόχευση του ΟΣΕ συναρτώμενη με την εξυπηρέτηση των επιβατών που θα προέρχονται από το αεροδρόμιο των Σπάτων, είναι η υλοποίηση της σιδηροδρομικής σύνδεσης της Αθήνας με τα Σπάτα. Για το έργο απαιτούνται σύμφωνα με την πρώτη εκτίμηση περίπου 117.388.114,45 ευρώ, ενώ όπως δηλώνει ο πρόεδρος του ΟΣΕ Χ. Παπαγεωργίου, οι αποφάσεις πρέπει να ληφθούν σύντομα. Αναγκαία επίσης από τον ΟΣΕ κρίνεται η ενοποίηση των σιδηροδρομικών σταθμών Λαρίσης και Πελοποννήσου, προϋπολογισμού 58.694.057,22 ευρώ, έργο για το οποίο προβλέπεται η μέθοδος της αυτοχρηματοδότησης και η παροχή της εκμετάλλευσης των χώρων για μια εικοσαετία σε όσους πραγματοποιήσουν την επένδυση, "έργα τα οποία έχουν προχωρήσει σε μεγάλο βαθμό".

ΗΣΑΠ : Στον ηλεκτρικό έχουν επιχειρήσει να αδράξουν τη ευκαιρία των Ολυμπιακών, προκειμένου να εξευρεθούν κονδύλια της τάξεως των 2.054.292 ευρώ, προκειμένου να ανακαινισθεί πλήρως η υφιστάμενη γραμμή, αφού πέραν των άλλων αυτή θα σηκώσει το μεγάλο βάρος των <ολυμπιακών> μετακινήσεων από το ΣΕΦ στο Ολυμπιακό στάδιο. Είναι απαραίτητη, τονίζει ο διευθύνων σύμβουλος του ΗΣΑΠ κ. Βαλειιάδης η επιμήκυνση των αποβάθρων για την αύξηση του μεταφορικού έργου, η βελτίωση της σηματοδότησης και ηλεκτροδότησης, καθώς και η συγκρότηση κέντρου ελέγχου κυκλοφορίας. Επιπλέον, αναγκαία είναι και η επέκταση της γραμμής κατά 1,5 χλμ από το σταθμό του Πειραιά με παράκαμψη από την πλατεία Λαμπράκη και κατεύθυνση στο Φάληρο.

ΗΛΠΑΠ : Η ανανέωση του στόλου των τρόλεϊ έχει ήδη δρομολογηθεί , όμως εξετάζεται και η περίπτωση υπογράφης ορτίση με τους αναδόχους για πρόσθετες αγορές, προκειμένου να ικανοποιηθούν οι αυξημένες επιβατικές ανάγκες και της Ολυμπιάδας. Πάντως , ο διευθύνων σύμβουλος της επιχείρησης Ι.Χρυσουλάκης κρίνει ως αναγκαίες επενδύσεις της τάξεως των 3.081.438 ευρώ, για το άνοιγμα επτά νέων γραμμών αλλά και για τη δημιουργία νέου αμαξοστασίου στο Ρουφ.

ΕΘΕΛ : Ο διευθύνων σύμβουλος της ΕΘΕΛ κ. Κόκκορης εκτιμά ότι η ανανέωση του στόλου με 750 λεωφορεία καθίσταται μετά την ανάληψη της Ολυμπιάδας, επιτακτικότερη, ενώ υποστηρίζει ότι πρέπει να επεκταθεί η πολιτική κατασκευής νέων λεωφορειοδρόμων. Πάντως , συζητείται και το ενδεχόμενο κοινοτικής χρηματοδότησης για την περαιτέρω αντικατάσταση του στόλου της ΕΘΕΛ με αντιρρυπαντικά οχήματα, κάτι που θα γίνει σύντομα σαφέστερο με την οροθέτηση της ανακατανομής των κονδυλίων του Β' ΚΠΣ.

4.1.3.3. ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΤΟΥ 2004

Ανατίθενται άμεσα από τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων οι οριστικές μελέτες για δεκάδες έργα κυκλοφοριακής υποδομής στην Αθήνα και το υπόλοιπο οδικό δίκτυο της Αττικής , καθώς τα περισσότερα από αυτά συνδέονται και με την εξυπηρέτηση των αναγκών για την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων. Τα έργα αυτά, που αφορούν κυρίως την κατασκευή νέων ανισόπεδων κόμβων και την αναβάθμιση (διαπλατύνσεις, συνδέσεις κ.λ.π.) σημαντικών οδικών αξόνων του λεκανοπεδίου, ήταν ενταγμένα στο μακροπρόθεσμο πρόγραμμα του ΥΠΕΧΩΔΕ για την βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών στην Αττική. Όμως μετά την απόφαση της ΔΟΕ για την τέλεση της Ολυμπιάδας του 2004 στην Αθήνα, αποφασίστηκε η επίσπευση της ανάθεσης τους , καθώς και η εκπόνηση συμπληρωματικού προγράμματος μελετών για αναγκαία ειδικά έργα.

Με το νέο προγραμματισμό του ΥΠΕΧΩΔΕ τα έργα αυτά χαρακτηρίστηκαν πλέον επείγοντα, βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα και στις δυο πρώτες κατηγορίες εντάσσονται διαπλατύνσεις βασικών οδικών αξόνων, συνδέσεις με άλλους και περισσότεροι από 20 νέοι ανισόπεδοι κόμβοι.

Οι ανισόπεδοι κόμβοι έχουν γίνει όλοι με την μέθοδο της υπογειοποίησης (βύθιση) των οδών , καθώς πανευρωπαϊκά πλέον έχει σχεδόν εγκαταλειφθεί η λογική των εναέριων γεφυρών στα αστικά δίκτυα , αφού με την βύθιση επιτυγχάνεται καλύτερη και ασφαλέστερη (ιδιαίτερα στις σεισμογενείς περιοχές) συνεχής ροή στην κίνηση των οχημάτων , αφού καταργούνται οι φωτεινοί σηματοδότες σε κεντρικές διασταυρώσεις.

Τα κυριότερα έργα , των οποίων η κατασκευή είναι η εξής :

- ❖ Κλείσιμο του ποταμού Κηφισού και για το υπόλοιπο τμήμα του, από την κεντρική λαχαναγορά του Ρέντη μέχρι την παραλιακή Λεωφ. Ποσειδώνος. Με το έργο αυτό η Λεωφ. Κηφισού θα μετατραπεί στο σύνολό της σε άξονα ταχείας κυκλοφορίας , καθώς τα αντίστοιχα έργα στο υπόλοιπο τμήμα της ή αυξάνονται ή βρίσκονται υπό εκτέλεση ή υπό άμεση δημοπράτηση.
- ❖ Κυκλοφοριακής αναβάθμιση της Λεωφ. Κηφισίας, από την Λεωφ. Αλεξάνδρας μέχρι το Ολυμπιακό Στάδιο.
- ❖ Βελτίωσης της κυκλοφορίας με εξασφάλιση κατά τον δυνατόν (με υπογειοποιήσεις) της συνεχούς ροής στην κίνηση των οχημάτων στη διαδρομή Λεωφ. Συγγρού- Β. Κωνσταντίνου- Β. Σοφίας και από εκεί μέσω της αναβαθμισμένης Κηφισίας προς το Ολυμπιακό Στάδιο και την Εθνική Οδό Αθηνών – Λαμίας μέσω του ανισόπεδου κόμβου που θα την συνδέει με το νέο οδικό άξονα Σπάτων- Ελευσίνας.
- ❖ Βελτίωση του άξονα της Λεωφ. Κατεχάκη – Καρέα. Έχουν κατασκευαστεί ανισόπεδοι κόμβοι στις διασταυρώσεις της Κατεχάκη με Κηφισίας και Μεσογείων, καθώς και η

αναβάθμιση της δυτικά της Μεσογείων μέχρι το πρώην αεροδρόμιο του Ελληνικού και των συνδέσεων της με την παραλιακή Λεωφ. Ποσειδώνος.

❖ Διαπλάτυνση και βελτίωση των υπολειπόμενων τμημάτων της Λεωφ. Σταυρού- Λαυρίου με παρακάμψεις της Παιανίας, του Κορωπίου, του Μαρκόπουλου προς Κερατέα (έχει κατασκευαστεί) και προς Πόρτο Ράφτη.

❖ Διαπλάτυνση και βελτίωση της οδού Βάρης- Κορωπίου και σύνδεση της με το οδικό δίκτυο υποδομής της δυτικής περιοχής του αεροδρομίου των Σπάτων.

❖ Βελτίωση και διαπλάτυνση τμημάτων της Λεωφ. Μαραθώνος με παρακάμψεις της Παλλήνης και του Πικερμίου.

❖ Κατασκευή του δυτικού τμήματος της δυτικής περιφερειακής, καθώς και της σήραγγας Υμηττού.

❖ Κατασκευή νέου αυτοκινητόδρομου Σταυρού- Ραφήνας και σύνδεση της με την βόρεια πύλη του νέου αεροδρομίου στα Σπάτα και την Λεωφ. Σπατών- Σταυρού- Ελευσίνας.

❖ Σύνδεση της Λεωφ. Βυζαντίου με την εθνική οδό Αθηνών –Λαμίας στο ύψος του ανισόπεδου κόμβου της Νέας Φιλαδέλφειας.

❖ Σύνδεση της Λεωφ. Κύμης με την εθνική οδό Αθηνών-Λαμίας στο ανισόπεδο κόμβο Ελαιών.

❖ Βελτίωση και διαπλάτυνση τμημάτων της παραλιακής Λεωφ. Ποσειδώνος κατά μήκος της φαληρικής ακτής από το ΣΕΦ. Μέχρι την διασταύρωση της με την Λεωφ. Αλίμου.

❖ Κατασκευή των υπολειπόμενων τμημάτων της παραλιακής περιφερειακής σύνδεσης των δήμων Πειραιά- Δραπετσώνας- Κερατσινίου και σύνδεση της μέσω του ανισόπεδου κόμβου Σταυριανού και της Λεωφ. Σχιστού με τις εθνικές οδούς Αθηνών- Κορίνθου και Αθηνών- Λαμίας η οποία θα γίνει μέσω του αυτοκινητοδρόμου Σπάτων- Σταυρού- Ελευσίνας.

4.1.3.4 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΝΙΣΟΠΕΔΩΝ ΚΟΜΒΩΝ

Για την βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών στους βασικούς οδικούς άξονες της πρωτεύουσας έχουν κατασκευαστεί 12 ανισόπεδοι κόμβοι σε διασταυρώσεις που μέχρι σήμερα αντιμετώπιζαν σοβαρά καθημερινά προβλήματα στην κίνηση των οχημάτων. Με αυτούς θα επιτευχθεί η συνεχής ροή των αυτοκινήτων με υπογειοποιήσεις που σε ορισμένες περιπτώσεις θα χρειαστεί να γίνει και σε 2 επίπεδα. Οι νέοι ανισόπεδοι κόμβοι έχουν γίνει στις εξής διασταυρώσεις :

- Πατησιών και Λεωφ. Αλεξάνδρας
- Λεωφ. Αλεξάνδρας και Λεωφ. Κηφισίας
- Λεωφ. Αμφιθέας και ΠΑΡΑΛΙΑΚΗ Λεωφ. Ποσειδώνος.
- Χαμοστέρνας
- Λαγουμιτζή υπογειοποίηση μέχρι πλατεία Αναλάτων.
- Συμβολή Λεωφ. Υμηττού- Η. Ηλίου – Λεωφ. Ηλιουπόλεως- Λεωφ. Βουλιαγμένης .
- Λεωφ. Κύμης και Ειρήνης στο Ολυμπιακό Στάδιο
- Λεωφ. Κύμης και Λεωφ. Αντύπα επίσης στο Ολυμπιακό Στάδιο
- Συμβολή Δεκελείας- Αναγεννήσεως- Ελ. Βενιζέλου- Τατοΐου- Ιφιγένειας και Πλαστήρα στην Νέα Φιλαδέλφεια.
- Λεωφ. Βείκου και Γαλατσίου

- Κατεχάκη – Κηφισίας και Κατεχάκη- Μεσογείων που εντάσσονται στο έργο αναβάθμισης ολόκληρου του περιφερειακού άξονα Λεωφ. Κατεχάκη- Καρέα.

Περισσότεροι από 80 νέοι σηματοδοτούμενοι κόμβοι ή διαβάσεις πεζών σε ευαίσθητα σημεία οδικών αξόνων βρίσκονται ήδη σε λειτουργία, ενώ μέχρι το τέλος θα έχουν ολοκληρωθεί και οι 99 συνολικά οι εργολαβίες που βρίσκονται σε εξέλιξη. Προϋπολογισμός για το σύνολο των νέων σηματοδοτούμενων κόμβων ανέρχεται στο ποσό των 17608217,5 ευρο.

Οι 35 από τους 83 νέους φωτεινούς σηματοδότες τοποθετήθηκαν σε σχολεία, οι 20 σε διαβάσεις πεζών και οι 26 σε σημαντικούς οδικούς κόμβους ενώ έχουν παραδοθεί σε χρήση ακόμα 8, σε σχολεία και σε ισάριθμους οδικούς κόμβους. Παράλληλα την περίοδο 94-97 εκπονήθηκε νέο λογισμικό και αντικαταστάθηκαν οι παλαιοί ρυθμιστές με νέας τεχνολογίας ενώ τοποθετήθηκαν και ειδικά μηχανήματα για την λείψει και επεξεργασία κυκλοφοριακών στοιχείων στις παρακάτω αρτηρίες και περιοχές :

- ✓ Μεσογείων 22 κόμβοι
- ✓ Λεωφ. Κηφισίας 22 κόμβοι
- ✓ Πειραιάς 45 κόμβοι
- ✓ Παραλιακή μέχρι αεροδρόμιο 30 κόμβοι
- ✓ Λεωφ. Αμφιθέας 30 κόμβοι
- ✓ Θηβών και Ρετσίνα μέχρι Τυρταίου 9 κόμβοι

Επίσης στο πλαίσιο του ποιοτικού προγράμματος Quarter Plus βελτιώθηκε ο εξοπλισμός και εκπονήθηκε νέο λογισμικό για την προτεραιότητα των μέσων μαζικής κυκλοφορίας σε επιλεγμένους κόμβους της λεωφ. Κηφισίας στη διαδρομή προς κέντρο, με ταυτόχρονο έλεγχο της υπόλοιπης κυκλοφορίας με σταδιακή και επιλεγμένη προώθηση της στο κέντρο της πόλης. Προβλέπεται επίσης ο εκσυγχρονισμός της φωτεινής σηματοδότησης και στις παρακάτω 15 οδικές αρτηρίες του λεκανοπέδιου.

Έχει ήδη εκσυγχρονιστεί η φωτεινή σηματοδότηση και στις παρακάτω 15 οδικές αρτηρίες του Λεκανοπεδίου.

- ⇒ Περιοχή περί της Λ. Κηφισού, από Ιερά Οδό μέχρι Λ.Αθηνών.
- ⇒ Περιοχή Γαλατσίου στις οδούς Γαλατσίου, Πρωτοπαπαδάκη, Βείκου και Αγ. Γλυκερίας.
- ⇒ Στην οδό Θησέως στην Καλλιθέα, από την Δημητρακοπούλου έως Ισμήνης.
- ⇒ Οδοί Δαβάκη, Σκρα και Σπάρτης επίσης στην Καλλιθέα.
- ⇒ Οδός Δυρραχίου, από Ρόδου προεκτεινόμενη στην Παλαιολόγου και στη συμβάλλουσα σε αυτή Β. Κωνσταντίνου μέχρι Πλ. Δούρου.
- ⇒ Λ. Ηρακλείου, από Τραλλέων μέχρι Ιφιγένειας
- ⇒ Περιοχή Πολύγωνο, από Πριγκηποννήσων- Τσαλδάρη έως Ανθέων- Δάφνης.
- ⇒ Οδός Λιοσίων, από Ρόδου μέχρι Ρεγγούκου.
- ⇒ Οδός Θηβών, από Ιερά Οδό μέχρι Φλωρίνης.

- ⇒ Παραλιακή Λ. Ποσειδώνος.
- ⇒ Λ. Ελ. Βενιζέλου στη Ν. Σμύρνη.
- ⇒ Λ. Κύπρου στην Αργυρούπολη
- ⇒ Λ. Αλίμου
- ⇒ Π. Τσαλδάρη και Εθν. Μακαρίου στο Περιστέρι.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

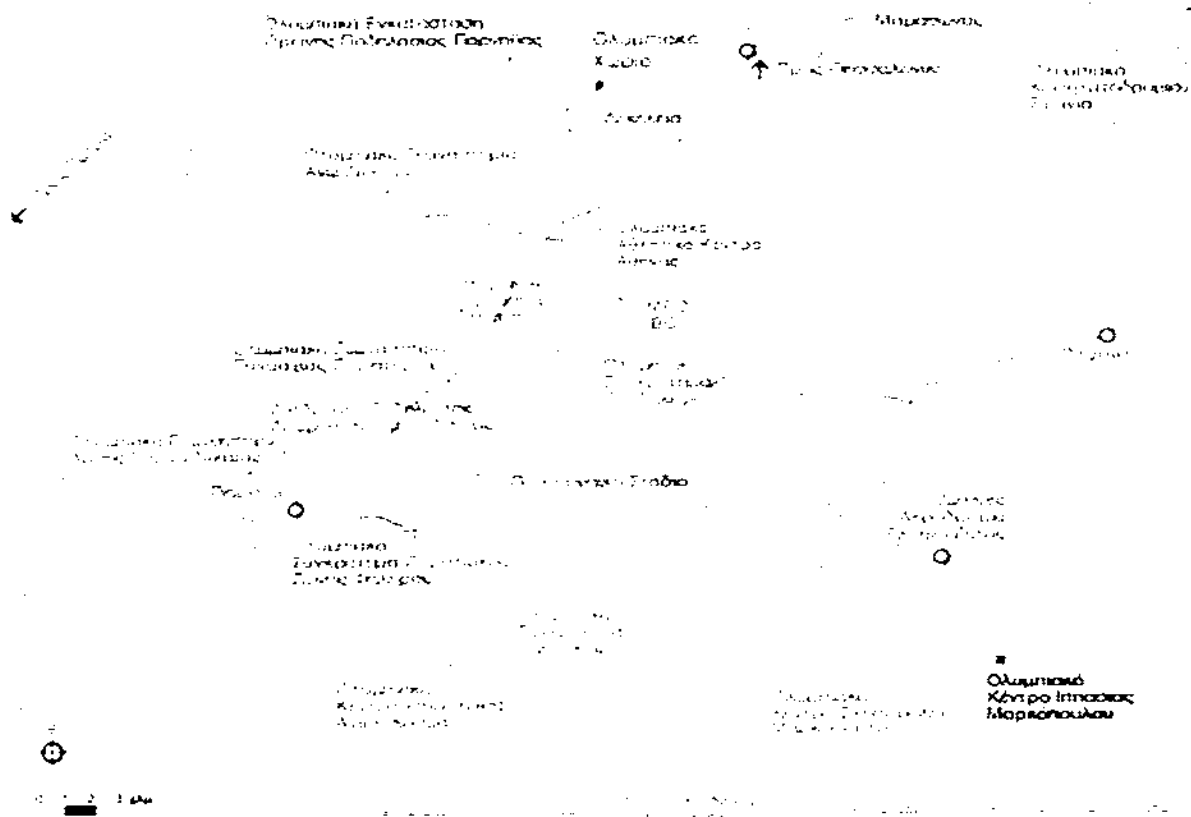
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ – ΔΕΔΟΜΕΝΑ

4.2.1. ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

4.2.1.1. ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

Το μέλλον των αθλητικών χώρων μετά τους αγώνες, είναι ότι θα διατηρούνται κυρίως ως χώροι άθλησης και αναψυχής. Όλα τα έργα που έχουν κατασκευαστεί για τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων, τα οποία αναμένεται να αναβαθμίσουν αισθητικά αλλά και λειτουργικά τους περιβάλλοντες αυτά χώρους, θα συνεχίσουν να λειτουργούν και μετά την παρέλευση των Αγώνων, είτε ως χώρος διεξαγωγής των συγκεκριμένων αθλημάτων είτε ως χώρος άθλησης και αναψυχής καθώς και ως εκθεσιακοί χώροι. Εκτός των αθλητικών χώρων, ιδιαίτερη σημασία κυρίως για τη μετά τους Αγώνες περίοδο έχει η δημιουργία του ολυμπιακού χωριού στην περιοχή Μενιδίου, Θρακομακεδόνων.

Η συνολική έκταση που θα προκύψει μετά τις απαραίτητες απαλλοτριώσεις θα δοθεί σε τεχνικές εταιρείες, οι οποίες με δική τους χρηματοδότηση θα κατασκευάσουν τις κατοικίες

των αθλητών και θα δώσουν προς πώληση στην αγορά μετά τους Αγώνες. Εκτιμάται ότι η μεγάλη αυτή προσφορά κατοικίας θα πιέσει προς τα κάτω τις τιμές των ακινήτων στην περιοχή. Όσον αφορά τώρα τις νέες αθλητικές εγκαταστάσεις, οι περισσότερες έχουν ανεγερθεί στην παραλία του Νέου Φαλήρου και στο χώρο που μέχρι σήμερα βρισκόταν ο Ιππόδρομος.

Στον ιππόδρομο έχει δημιουργηθεί ένα αθλητικό συγκρότημα με 5 κύριους αθλητικούς χώρους, στους οποίους θα διεξαχθούν τα αγωνίσματα πυγμαχία, πάλη, ξιφασκία, βόλει, χαντμπολ, τάε-κβο-ντο, και τζούντο. Μετά το 2004 οι χώροι αυτοί με μικρές διαρρυθμίσεις θα

χρησιμοποιούνται για ανάλογα σπορ , πολιτιστικές και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις και για εμπορικές εκθέσεις . Στο χώρο της παραλίας δίπλα στο σημερινό στάδιο Ειρήνης και Φιλίας και μέχρι το Παλαιό Φάληρο έχουν κατασκευαστεί αθλητικοί χώροι για μπίτζ-μπολ , σόφτ-μπολ, και βόλεϊ .

Μετά τους Αγώνες οι χώροι αυτοί θα συνεχίσουν να εξυπηρετούν τα αγωνίσματα αυτά , ενώ θα μπορούν να δοθούν και για άλλα σπορ καθώς και για πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις . Στην παραλία του Αγίου Κοσμά έχει κατασκευαστεί το Κέντρο Ιστιοπλοΐας το οποίο θα εξυπηρετεί και μετά τους Αγώνες εκδηλώσεις γύρω από το γιώτινγκ και τα θαλάσσια σπορ. Στο Σχοινιά , εκεί όπου σήμερα βρισκόταν μια ημι-ελώδης έκταση έχει δημιουργηθεί το Κέντρο Κωπηλασίας και κανό -καγιάκ . Μετά το 2004 οι εγκαταστάσεις θα αποτελέσουν τον κύριο χώρο άθλησης και αγώνων για κωπηλασία στη χώρα μας . Στο Τατόι έχουν κατασκευαστεί οι αγωνιστικοί χώροι για τους ιππικούς αγώνες και για τους αγώνες τοξοβολίας , προϋπολογισμού 26412325,48 .

Οι χώροι αυτοί θα συνεχίσουν να εξυπηρετούν τα αγωνίσματα αυτά για εξάσκηση και διεθνείς αγώνες . Στο Μαρκόπουλο έχει κατασκευαστεί το Ολυμπιακό Κέντρο Σκοποβολής που θα εξυπηρετεί όλα τα είδη σκοποβολής και αναμένεται να αποτελεί τον κύριο χώρο εξάσκησης των Ελλήνων αθλητών για όλη τη χώρα. Τέλος , στο Γαλάτσι και στη Νίκαια έχουν κατασκευαστεί αντίστοιχα οι χώροι για το πινκ-πονκ και την άρση βαρών. Μετά τους Αγώνες οι χώροι αυτοί θα εξυπηρετούν όλα σχεδόν τα εσωτερικού χώρου αθλήματα.

Η χώρα μας μέχρι σήμερα –με εξαίρεση τα τελευταία χρόνια –δεν είχε τη δυνατότητα να αναλάβει μεγάλες διεθνείς αθλητικές εκδηλώσεις . Με την ευκαιρία της ανάληψης των Ολυμπιακών του 2004, η αθλητική υποδομή της Ελλάδας αναβαθμίζεται σημαντικά. Κατασκευάζονται καινούργιες αθλητικές εγκαταστάσεις ή εκσυγχρονίζονται οι ήδη υπάρχουσες. Επίσης αναβαθμίζονται οι τηλεπικοινωνίες και τέλος και ίσως σημαντικότερο είναι ότι οι Έλληνες φίλαθλοι θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν νέα σπορ , άγνωστα μέχρι σήμερα στο ευρύ κοινό . Όλα αυτά δίνουν τη δυνατότητα στην Ελλάδα να διεκδικήσει μελλοντικά με μεγάλες πιθανότητες και άλλες μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις με μεγάλη επιτυχία.

4.2.1.2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ – ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Α. ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η οικονομική διάσταση της Ολυμπιάδας του 2004 δεν περιορίζεται στο αποτέλεσμα του προϋπολογισμού της. Είναι ένα σύνολο ποιοτικών, οικονομικών επιδράσεων, οι οποίες διαχέονται στο χρόνο πριν και μετά την πραγματοποίησή της. Επιγραμματικά μπορούμε να πούμε ότι λόγω της Ολυμπιάδας η χώρα θα περάσει για πρώτη φορά από το έλλειμμα στο πλεόνασμα. Ίσως όχι στον προϋπολογισμό αλλά σίγουρα στην υποδομή και στις υπηρεσίες.

Πρώτον, υπό την πίεση της διοργάνωσης των Ολυμπιακών αγώνων θα αναβαθμισθεί η ποιότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών. Οι τηλεπικοινωνίες θα είναι ταχύτερες, τα τρένα θα πηγαίνουν μακρύτερα, οι δρόμοι θα είναι ασφαλέστεροι, και όλα θα έχουν πλέον < διεθνής προδιαγραφές>. Αυτό το πέρασμα από το έλλειμμα στο πλεόνασμα είναι δυνατό να αξιοποιηθεί ώστε να αποδώσει οικονομικά. Ξεκινώντας από το απλούστερο και οφθαλμοφανές παράδειγμα της επέκτασης του μετρό έως το αεροδρόμιο των Σπάτων, μπορούμε να ανιχνεύσουμε τις θετικές αυτές επιδράσεις στην διάρκεια ολόκληρης της 7 ετίας έως το 2004, αλλά και για πολλά χρόνια μετά από αυτή.

Η επιτάχυνση της ανάπτυξης θα βελτιώσει όλους τους μακροοικονομικούς δείκτες. Η αύξηση του ΑΕΠ βελτιώνει αυτομάτως τις σχέσεις ΑΕΠ προς χρέος, ΑΕΠ προς έλλειμμα κ.λ.π. και δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας. Η επίτευξη των στόχων της σύγκλησης γίνεται με αυτό τον τρόπο ευκολότερη. Ταυτόχρονα, η διεθνής οίκου που αξιολογούν τις χώρες ανάλογα με την πιστοληπτική τους ικανότητα ενδέχεται να αναβαθμίσουν την Ελλάδα σε υψηλότερη κατηγορία. Αυτό θα συμβάλει στην αύξηση του διεθνούς ενδιαφέροντος για την Ελληνική οικονομία και ενδέχεται να οδηγήσει σε αυξημένες εισροές επενδυτικών κεφαλαίων.

Δεύτερον, εκτός από την βελτίωση της ποιότητας , η επερχόμενη Ολυμπιάδα δημιουργεί μια ανάγκη καλύτερης οργάνωσης. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες απαιτούν τεράστια οργανωτική προσπάθεια σε όλους τους τομείς της οικονομική και κοινωνικής δραστηριότητας.

Η έμφαση στον τομέα της οργάνωσης θα έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας.

Τρίτον, υπάρχει και μια θετική ψυχολογική επίπτωση στο σύνολο της Ελληνικής κοινωνίας, η οποία επίσης μπορεί να μεταφραστεί σε οικονομικούς όρους. Η επιλογή της Ελλάδας από την διεθνή κοινότητα για την φιλοξενία του μεγαλύτερου αθλητικού γεγονότος καταρρίπτει όλες τις μυθοπλασίες περί αρνητικής προδιάθεσης σε οτιδήποτε ελληνικό. Προσφέρει στην κοινωνία μια δημιουργική αισιοδοξία και απελευθερώνει την Ελληνική κοινωνία από το μακροχρόνιο σύμπλεγμα κατωτερότητας, το οποίο εύρισκε ανακούφιση μόνο στην προγονολατρεία και στο < ένδοξο παρελθόν >

Σ' ένα μεγάλο μέρος του Ελληνικού λαού, η Ολυμπιάδα προσφέρει για πρώτη φορά ένα όραμα το οποίο μειώνει το βάρος της μακροχρόνιας <σταθεροποιητικής προσπάθειας>. Επίσης το καθαρό οικονομικό αποτέλεσμα με την στενή έννοια του κέρδους ή της ζημίας πρέπει να είναι θετικό. Αυτό θα εξαρτηθεί από την διαχείριση και θα αποτελέσει κριτήριο για τους διαχειριστές με σημαντικές πολιτικές επιπτώσεις στην κυβέρνηση. Ενδεχομένως να είναι χρήσιμη στον φορέα της διαχείρισης να συμμετέχουν στελέχη των κομμάτων της αντιπολίτευσης ώστε να ασκείται αυστηρώς έλεγχος.

Α1. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

Σε 557.593.543,65 ευρο περίπου αναμένεται να ανέλθουν τα έσοδα της Ελλάδας από την φιλοξενία 180.000-190.000 επισκεπτών κατά την διάρκεια τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Ελλάδα. Κύκλοι του υπουργείου Ανάπτυξης εκτιμούν ότι η ανά άτομο δαπάνη, κατά τη περίοδο παραμονής ενός τουρίστα στην Αθήνα (θεωρούν ως ελάχιστη περίοδο παραμονής τις 10 ημέρες), θα φθάσει σε σημερινές τιμές περίπου τα 30,000 ευρο, ποσό που θα επιμερίζεται στους τομείς, **φιλοξενία, διατροφή, ψυχαγωγία,**

μετακίνηση, εισιτήρια αγώνων, και τουριστικές επισκέψεις.

Είναι κοινός τόπος πλέον ότι ο κλάδος του τουρισμού θα είναι ο μεγαλύτερος κερδισμένος από τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Αθήνα. Τούτο άλλωστε αναφέρουν με ανακοινώσεις τους τόσο το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος και η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ξενοδόχων όσο και ο Σύνδεσμος των Τουριστικών και Ταξιδιωτικών Γραφείων της Ελλάδας.

Και αυτό γιατί τα κέρδη δεν θα προέλθουν μόνο από την συγκυριακή αύξηση των αφίξεων αλλά και του συναλλάγματος, τη χρονιά πραγματοποίησης των αγώνων. Αλλά κυρίως γιατί η προβολή της χώρας, όπως και τα έργα υποδομής που θα δημιουργηθούν, θα αποτελέσουν παρακαταθήκη για την θετική πορεία του τουρισμού και για τα επόμενα χρόνια.

Τουριστικοί κύκλοι όμως επισημαίνουν ότι όλα τα παραπάνω μπορούν κάλλιστα να χαθούν αν δεν γίνουν προσεκτικά βήματα τόσο από την πλευρά της πολιτείας όσο και των επιχειρηματιών, κομβικό σημείο που προαπαιτεί τη διενέργεια συνδυασμένων κινήσεων και από τις δύο πλευρές.

Αν γίνει ένας καταμερισμός πλεονεκτημάτων για τον τουρισμό, από το γεγονός της ανάληψης και διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα το 2004, εύκολα συνάγονται τα παρακάτω συμπεράσματα: Στον τομέα **υποδομή**, ένα χώρο στον οποίο παραδοσιακά πάσχει η Ελλάδα, θα υπάρξει μεγάλη βελτίωση σε αεροδρόμια, δρόμους, στην εικόνα της πόλης, αλλά και στην **φιλοξενία**.

Ειδικότερα για τον τελευταίο τομέα, το πλάνο φιλοξενίας των επισήμων, των εκπρόσωπων των ΜΜΕ αλλά και των δεκάδων επισκεπτών περιλαμβάνει τον εκσυγχρονισμό όλων περίπου των ξενοδοχειακών μονάδων των νομών Αττικής, Πειραιώς, και Βοιωτίας, και ενδεχομένως στο συγκεκριμένο πρόγραμμα να συμπεριληφθούν η Εύβοια και η Θεσσαλονίκη (προκριματική ποδοσφαίρου).

Αναγκαία θεωρείται από κορυφαίους ξενοδοχειακούς κύκλους της Αθήνας η άρση του μέτρου της Κορεσμένης Περιοχής για την πρωτεύουσα, τουλάχιστον για τα ξενοδοχεία πολυτελείας. Ειδικότερα, εξ αφορμής της ανάληψης από την Αθήνα της διοργάνωσης των Ολυμπιακών αγώνων του 2004 πλανάται το ερώτημα αν και κατά πόσο η Αθήνα έχει την

δυνατότητα ταυτόχρονης φιλοξενίας περίπου 190,000 επισκεπτών, οι οποίοι σύμφωνα με την Ελληνική Επιτροπή Διεκδίκησης των Ολυμπιακών Αγώνων προβλέπεται να έρθουν να παρακολουθήσουν τους αγώνες από τις 13 έως 30 Αυγούστου του 2004.

Ο πρόεδρος της Ένωσης Ξενοδόχων Αθηνών κ. Γεράσιμος Φωκάς μιλώντας στον <Ε>, επισημαίνει ότι η Αθήνα διαθέτει περισσότερα Α και ΑΑ' τάξης ξενοδοχεία απ' ό,τι το Παρίσι και η Ρώμη, υπογραμμίζοντας όμως ότι τα περισσότερα δεν πληρούν τις σχετικές προδιαγραφές.

Ο κ. Φωκάς τονίζει ότι η Ένωση προετοίμαζε ειδική ομάδα εμπειρογνομόνων η οποία επισκέφθηκε την Βαρκελώνη, πόλη η οποία διοργάνωσε Ολυμπιακούς Αγώνες και έχει πολλές ομοιότητες με την Αθήνα, προκειμένου να διαπιστώσουν από κοντά τις πραγματικές ανάγκες ξενοδοχειακής υποδομής για την φιλοξενία των Ολυμπιακών Αγώνων. « Η Ένωση Ξενοδόχων Αθηνών είναι κάθετα αντίθετη στην επιβολή επιδοτήσεων για την δημιουργία νέων κλεινών, ενώ παράλληλα εξετάζουμε και την ανάγκη κατασκευής και άλλων ξενοδοχείων πολυτελείας », αναφέρει ο κ. Φωκάς.

Πάντως, ανεξάρτητα από την θέση των ξενοδόχων της Αθήνας, κύκλοι του ΕΟΤ υποστηρίζουν ότι η Αθήνα έχει έδαφος για νέες κλίνες πολυτελείας και ταυτόχρονα εκτιμάει ότι με την δημιουργία του αεροδρομίου των Σπάτων θα κατασκευασθούν 6 ξενοδοχεία περιμετρικά του αεροδρομίου (ήδη έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον πριν από ένα χρόνο η Sheraton), ένα νέο θα δημιουργηθεί στην έκταση του ΕΟΤ στην Ανάβυσσο, ενώ και οι ΗΥΑΤΤ επιθυμεί να αποκτήσει ξενοδοχείο στο κέντρο της Αθήνας.

Σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, η Αθήνα μπορεί να αυξήσει το δυναμικό της κατά 6,000 κλίνες, χωρίς να αρθεί η απόφαση του ΕΟΤ περί κορεσμένης περιοχής. Σύμφωνα με την πρόταση διαμονής που υποβλήθηκε στη Λοζάννη, η Αθήνα πρότεινε ποσοτικά ένα μίνιμουμ αριθμό φιλοξενίας των επισκεπτών, όλων των κατηγοριών, αριθμός που φθάνει τους 200,000 επισκέπτες ημερησίως, με μέξιμουμ χρονοαπόσταση 90 λεπτών από το χώρο διεξαγωγής των αγώνων του «Αθήνα 2004».

Σύμφωνα με τον φάκελο Φιλοξενία, πρόγραμμα το οποίο συνέταξε ο σύμβουλος επιχειρήσεων κ. Χ. Νικολαΐδης, τα μέλη της ΔΟΕ θα μείνουν στο ξενοδοχείο Hilton, ενώ για τις ανάγκες της ΔΟΕ θα παραχωρηθούν συνολικά 1900 δωμάτια τα οποία θα καλυφθούν και από το ξενοδοχείο Intercontinental.

Οι διαιτητές και οι υπεύθυνοι των αγωνιστικών δραστηριοτήτων θα φιλοξενηθούν στα ξενοδοχεία Caravel, Divani, και President, ενώ οι επίσημοι προσκεκλημένοι θα φιλοξενηθούν μεταξύ άλλων ξενοδοχείων και στο Merdien. Η ομάδα των ΜΜΕ θα μείνει κοντά στο χώρο εκτέλεσης των αθλημάτων. Για παράδειγμα, η ομάδα των δημοσιογράφων που πρόκειται να καλύψει τον μαραθώνιο ή την κωπηλασία, αθλήματα με επίκεντρο τον Μαραθώνα ή το Σχοινιά προβλέπεται να διανέμει σε ξενοδοχεία της Νέας Μάκρης, της Ραφήνας, του Αγίου Ανδρέα της Βραυρώνας και της Ερέτριας. Ως χώρος διεξαγωγής των sessions της ΔΟΕ έχει προταθεί το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

Η Αθήνα για την διανομή των επισκεπτών πρότεινε ξενοδοχεία όλων των κατηγοριών, ενώ η πρόταση φιλοξενία περιλαμβάνει τη διαμονή σε κρουαζιερόπλοια που θα βρίσκονται σε μαρίνες της Αθήνας. Επίσης, εξοχικές κατοικίες που βρίσκονται στα ανατολικά και δυτικά προάστια των Αθηνών και στα νησιά του Αργοσαρωνικού. Τέλος τουριστικά camping πλήρως εξοπλισμένα που βρίσκονται στα προάστια της πόλης.

Όπως αναφέρεται στην πρόταση, η ελληνική κυβέρνηση θα δαπανήσει πρόγραμμα εκσυγχρονισμού των υφιστάμενων ξενοδοχειακών κλινών ύψους 200 εκ \$, τα οποία βασίζονται στο χρηματοδοτικό πλαίσιο του Β' και Γ' ΚΠΣ.

Α2. ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΟΠΛΟΙΑ ΠΛΩΤΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ

Τα « ξύλινα τείχη » καλούνται να βοηθήσουν ακόμα μια φορά την Αθήνα και να εξυπηρετήσουν αποτελεσματικά τους χιλιάδες τουρίστες που θα την επισκεφθούν το 2004. Οι Έλληνες εφοπλιστές εδώ και ένα χρόνο έχουν υποβάλει πλήρη φάκελο στην Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων, με τον οποίο τονίζουν ότι τα ελληνικά κρουαζιερόπλοια

πρωτίστως, αλλά και τα επιβατικά πλοία μπορούν κάλλιστα να φιλοξενήσουν τουλάχιστον 20,000 τουρίστες.

Μάλιστα ο πρόεδρος της Ένωσης Εφοπλιστών Επιβατικών Πλοίων Ανδρέας Ποταμιανός, ο οποίος συμμετέχει και στην επιτροπή, επανειλημμένος έχει υποστηρίξει ότι είναι η μεγάλη ευκαιρία να δοθούν κίνητρα για την ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό των ελληνικών κρουαζιερόπλοιων ενόψει της άρσης του προνομίου του cabotage, για τα κρουαζιερόπλοια και για τα ακτοπλοϊκά πλοία.

Η πρόταση των εφοπλιστών, σύμφωνα με πληροφορίες, αναφέρει ότι θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν τα ελληνικά κρουαζιερόπλοια για την φιλοξενία των τουριστών που θα επισκεφθούν την χώρα λόγω της Ολυμπιάδας.

Ιδιαίτερα υπογραμμίζεται ότι στο χώρο από το ΣΕΦ μέχρι και το Φλοίσβο μπορούν να αγκυροβολήσουν τουλάχιστον 15 πλοία. Επίσης ο Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς θα πρέπει να παραχωρήσει μια προβλήτα- υποδεικνύεται η προβλήτα του Βασιλειάδη- προκειμένου ορισμένα κρουαζιερόπλοια να είναι πλαγιογετημένα και να υπάρχει άμεση πρόσβαση των τουριστών στην ξηρά. Ήδη ο κ. Ποταμιανός έχει καταθέσει στον ΟΛΠ και τη σχετική αίτηση.

Πρέπει να επισημανθεί ότι στην Αθήνα αναμένονται τουλάχιστον 200,000 τουρίστες για να παρακολουθήσουν τους αγώνες. Η Αθήνα όμως διαθέτει μόνο 38,000 δωμάτια, ενώ η Στερεά Ελλάδα 54,493. αυτά όμως ακόμα και αν προστεθούν τα 14,310 δωμάτια των νησιών του Αργοσαρωνικού δεν είναι δυνατό να καλύψουν τις ανάγκες που θα δημιουργηθούν.

Δεδομένου ότι, εκτός των τουριστών, των παραγόντων και των συγγενών των αθλητών που θα έρθουν να παρακολουθήσουν τους αγώνες, υπάρχει και ο εσωτερικός τουρισμός καθώς επίσης και οι τουρίστες που θα επισκεφθούν την Αθήνα για άλλους λόγους.

Η πρόταση των εφοπλιστών προς την Επιτροπή Διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων αποτελείται από 18 σελίδες και είναι ολοκληρωμένη. Θίγει όλα τα και δίνει απαντήσεις σε πολλά προβλήματα που δημιουργούνται από την ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων.

Ο εφοπλιστής Α. Αγγελόπουλος υπογράμμισε ότι και στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Βαρκελώνης χρησιμοποιήθηκαν τα κρουαζιερόπλοια ως πλωτά ξενοδοχεία και οι τουρίστες έμειναν απόλυτα ευχαριστημένοι. Ο ίδιος ο εφοπλιστής τόνισε επίσης ότι δεν χρειάζεται να γίνουν μεγάλες δαπάνες για ξενοδοχειακές δαπάνες που δεν θα είναι απαραίτητες στο μέλλον. Τα πλοία έχουν την δυνατότητα να καλύψουν όλες τις ανάγκες.

Παράλληλα πρόσθεσε ότι θα μπορούν να κάνουν και ενδιάμεσες κρουαζιέρες. Για παράδειγμα, οι Άγγλοι που θέλουν να παρακολουθήσουν τους δικούς τους αθλητές να αγωνίζονται και υπάρχει τριήμερο κενό θα μπορούν να κάνουν κρουαζιέρες στο Αιγαίο. Η Ελληνική ναυτιλία μπορεί με αυτό τον τρόπο και να βοηθήσει και να ωφεληθεί. Μην ξεχνάμε ότι πάντοτε τα ελληνικά κρουαζιερόπλοια κάλυπταν έκτατες ανάγκες σε σεισμούς, σε συνέδρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Τα κρουαζιερόπλοια διαθέτουν εξειδικευμένο προσωπικό για την παροχή υψηλών υπηρεσιών κάτι που δεν μπορούν να προσφέρουν τα περισσότερα ξενοδοχεία.

Πάντως αξίζει να επισημάνουμε ότι η κυβέρνηση και το υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας θα πρέπει να αξιολογήσουν προσεχτικά τις προτάσεις των Ελλήνων εφοπλιστών και να αξιοποιήσουν την ευκαιρία για το δυνάμωμα του ελληνικού στόλου κρουαζιερόπλοιων στο οποίο απασχολούνται 4,000 Έλληνες ναυτικοί.

A3. Ο ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΠΟΚΤΑ ΟΡΑΜΑ

Οι υποχρεώσεις των αγώνων έχουν επιβάλει πρωτόγονους ρυθμούς. Το σημείο κλειδί αυτής της δυνατότητας βρίσκεται στην σχέση της προετοιμασίας των υποδομών της Ολυμπιάδας με την ολοκλήρωση του Β' ΚΠΣ και την εκτέλεση του Γ' ΚΠΣ που έχει ήδη αρχίσει από το 2000.

Παρατήρηση : Ένα από τα πλεονεκτήματα που συνέβαλαν στην ανάληψη ήταν και το γεγονός ότι περισσότερο από 70% των βασικών αθλητικών εγκαταστάσεων είναι ήδη έτοιμες. Πραγματικά, από τα έργα αθλητικών εγκαταστάσεων που έχουν ήδη κατασκευαστεί, το κυριότερο είναι το Ολυμπιακό χωριό συνολικού κόστους 40 εκ \$. Σε αυτό θα πρέπει να

προστεθούν κάποιες επεκτάσεις και νέες εγκαταστάσεις στην Καλογρέζα συνολικού ύψους 22 εκ.\$

Στο Φαληρικό Δέλτα οι εγκαταστάσεις θα στοιχίσουν τα περί 153,6 εκ.\$, όλες οι υπόλοιπες εγκαταστάσεις, όπως αυτές στο Μαραθώνα έχουν ένα προϋπολογισμό που δεν ξεπερνάει τα 331,6 εκ.\$.

A4. ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ

Συνολικά τα έργα που έχουν γίνει & αυτά που ήδη κατασκευάζονται δεν ξεπερνούν τα 44.900.933,456 euro, που με τις προβλεπόμενες αποκλίσεις των προϋπολογισμών τους δεν θα ξεπεράσουν τελικά τα 58.694.057,739 euro. Το ποσό μοιάζει αμελητέο αν το συγκρίνει κανείς με αυτά που προβλέπονται στον προϋπολογισμό του προγράμματος δημοσίου επενδύσεων.

Συμπέρασμα Πρώτο : Με αυτήν την εικόνα ως σχεδιασμό υλοποιήσεις νέων έργων είναι σαφές ότι η επίδραση των Ολυμπιακών Αγώνων στην οικονομία της χώρας θα ήταν τουλάχιστον στις υποδομές μηδαμινή. Όμως τα πράγματα ευτυχώς δεν είναι έτσι.

Παρατήρηση : Η ανάληψη των αγώνων προϋποθέτει για την υλοποίηση την ολοκλήρωση των έργων του Β' ΚΠΣ και την πραγματοποίηση του μεγαλύτερο μέρους των έργων που έχει προγραμματιστεί να ενταχθούν στο Γ' ΚΠΣ σε χρόνους ρεκόρ. Συγκεκριμένα για να γίνει κατανοητή η επιτάχυνση που έχει προκαλέσει η τέλεση των αγώνων στην εκτέλεση των έργων, αρκεί να αναφερθεί ότι έχει να απορροφηθεί στην ελληνική οικονομία το 65% των πόρων του Β' ΚΠΣ, από κοινωνικούς πόρους, στα οποία θα πρέπει να προστεθούν και αντίστοιχοι εθνικοί πόροι.

Συμπέρασμα Δεύτερο: Η επιτάχυνση αυτή στην ροή των δημοσίων επενδύσεων αναμένεται να προκαλέσει έκρηξη και στις ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες θα πρέπει να ακολουθήσουν προκειμένου να καλύψουν τις περιφερειακές ανάγκες στήριξης των επενδύσεων αυτών σε επίπεδο προμηθειών.

Αν στα μεγέθη αυτά προσθέσει κανείς και τους χρηματοδοτικούς όγκους που έχουν απορροφηθεί για την ολοκλήρωση έργων όπως το Μετρό της Αθήνας στα πρώτα 2-3 χρόνια του Γ' ΚΠΣ, γίνεται σαφές ότι η Ελληνική οικονομία βρίσκεται μπροστά σε μία τουλάχιστον πενταετία, στην διάρκεια της οποίας οι υποχρεώσεις των αγώνων έχουν επιβάλει ρυθμούς οικονομικής επέκτασης πρωτοφανής στις τελευταίες δεκαετίες. Οι ρυθμοί αυτοί είναι τέτοιοι, που για πρώτη φορά θέτουν σε πραγματική διαδικασία την ικανότητα της παρούσας και της επόμενης κυβέρνησης να ακολουθήσουν με επιτυχία.

A5. Η ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Το 2004 όπως και το 2000 συμβολίζει ένα ορόσημο για τον ελληνισμό και την Ελλάδα. Είναι αναμφισβήτητη αλήθεια ότι οι μεγάλες προκλήσεις των καιρών και οι μεγάλες ιστορικές ευκαιρίες απαιτούν θετικές απαντήσεις, δημιουργική προσπάθεια, αφύπνιση, συμμετοχή, αλληλεγγύη και συστράτευση όλων των κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων όλων των πολιτών.

Έχουμε όλοι μας χρέος να αποδείξουμε ότι αξίζουμε και μπορούμε να σηματοδοτήσουμε την Ελλάδα της δημιουργία στων ανοιχτών και μεγάλων οριζόντων. Την ισχυρή και σύγχρονη Ελλάδα που μπορεί και πρέπει με την ανάπτυξή της, τις πρωτοβουλίες της, τον πολιτισμό της και ακτινοβολία της να παίξει ένα πρωταγωνιστικό και κυρίαρχο ρόλο στο γίνεσθαι της Ευρώπης, των Βαλκανίων και της Μεσογείου. Αυτό το μεγάλο στοίχημα προϋποθέτει όραμα, σχέδιο, προτεραιότητες, έργα και παρεμβάσεις μακράς πνοής για την βιώσιμη και ισόρροπη ανάπτυξη της Ελλάδας συνολικά και κάθε περιφέρειας ξεχωριστά.

Η αναγέννηση, η προοπτική και η ελπίδα της χώρας μας και των 13 περιφερειών της προϋποθέτουν την χωροταξική, την οικονομική και την οικιστική ανασυγκρότηση τους, προϋποθέτουν την κοινωνική και παραγωγική συνοχή τους, την κατοχύρωση και την ανάδειξη της πολιτισμικής και περιβαλλοντολογικής ταυτότητάς τους. Οι Ολυμπιακοί του 2004 έχουν πολυσήμαντες θετικές επιπτώσεις στην Αθήνα, την Αττική και ολόκληρη την Ελλάδα. Ας μην ξεχνάμε ότι με αφορμή την Ολυμπιάδα, στην πρόταση της χώρας μας έχει

ενσωματωθεί και η Ολυμπιάδα του πνεύματος και του πολιτισμού που άρχισε το 2002 και θα κορυφωθεί το 2004 με αναφορά όλες τις περιφέρειες της Ελλάδας.

Η Ολυμπιάδα του αθλητισμού θα παίξει καταλυτικό ρόλο γιατί δημιουργεί 130,000 θέσεις απασχόλησης νέων επιστημών, τεχνιτών, εργατών, και εξειδικευμένων εργαζομένων. Αποτελεί κοινή ομολογία ότι Ελλάδα δεν είναι μόνο η Αττική. Είναι επιτακτική ανάγκη να επισημανθεί με έμφαση ότι δεν πρόκειται να μεταφερθούν στην Αττική εθνικοί και κοινοτικοί πόροι που έχουν κατανεμηθεί σε άλλες περιφέρειες και σε άλλες πόλεις.

Επίσης κατά την φάση της διαμόρφωσης των κατευθύνσεων του Γ' ΚΠΣ είναι σαφές ότι οι προτεραιότητες των έργων και οι κατανομές των πόρων ταυτίζονται κυρίως με τις ανάγκες, τις δυνατότητες και τις προοπτικές των περιφερειών. Στην Αττική είναι αλήθεια τα μεγάλα έργα, τα έργα πνοής της και τα μικρά και μεσαία έργα ανάσας προχωρούν σε δυναμικό ρυθμό. Μερικά απ' αυτά είναι:

Το Μετρό, η ύδρευση από τον Εύηνο, το νέο αεροδρόμιο, η Αττική οδός, η ανισόπεδοι κόμβοι, ο βιολογικός καθαρισμός στην Ψυτάλλεια, η εναλλακτικά διαχείριση των απορριμμάτων, οι μεγάλες αναπλάσεις στο ιστορικό κέντρο η προστασία και ανάπτυξη της παράκτιας ζώνης, η αξιοποίηση του αεροδρομίου του Ελληνικού, τα δίκτυα του φυσικού αερίου, οι κρίσιμες οδικές παρεμβάσεις. Τα έργα αυτά αποτελούν τμήματα ενός παζλ που απεικονίζει το δημιουργικό και χαμογελαστό πρόσωπο της Αττικής και αποτελεί εγγύηση για μια ζωή σε μια ανθρώπινη πόλη, μία πόλη με διαδρομή αιώνων, ταυτότητα και μέλλον.

Σε όλα αυτά πρέπει να προστεθούν και τα αθλητικά έργα. Αυτά πρέπει να γίνουν για τους αγώνες και να συνδέονται άρρηκτα με τις ιεραρχημένες παρεμβάσεις που περιλαμβάνει το ολοκληρωμένο πρόγραμμα Αττική SOS. Σήμερα, η υπάρχουσα αθλητική υποδομή είναι σύγχρονη και σημαντική και καλύπτει περίπου το 75% των απαιτούμενων υποδομών για το 2004.

Ενδεικτικά αναφέρω ορισμένα έργα που έχουν ήδη γίνει σε κρίσιμες και υποβαθμισμένες περιοχές της Αττικής, όπως το Ολυμπιακό Χωρίο στους Θρακομακεδόνες, τις αθλητικές εγκαταστάσεις στην παράκτια ζώνη του Φαλήρου, το κωπηλατοδρόμιο στον Σχοινιά σε σχεδιασμό στην προστασία του οικοσυστήματος της περιοχής, το κέντρο τοξοβολίας στο Τατόι, το σπίτι της άρσης βαρών στην Νίκαια, το σκοπευτήριο στο Μαρκόπουλο. Όλα αυτά μαζί αποτελούν απαιτούν αίσθημα ευθύνης και σοβαρότητας.

Η Επιτροπή Διεκδίκησης του 2004 και όλοι οι πρωταγωνιστές της με προεξέχουσα την κ. Γιάννα Αγγελοπούλου είναι μια ομάδα Νίκης, που έδωσε δείγματα γραφής, ευαισθησία, ευσυνειδησίας, σοβαρότητας, και ευθύνης. Είναι αυτονόητο ότι πρέπει να κατοχυρωθούν τα πρόσωπα και οι ρόλοι τους σε ένα νέο, σύγχρονο και ευέλικτο θεσμό που θα λειτουργεί αποτελεσματικά και γρήγορα ως Α.Ε., έτσι ώστε να συνεχίσει απερίσκεπτα την προσπάθεια της με πίστη στη διαφάνεια και την διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος.

Οφείλουμε να μνημονεύσουμε τρεις μεγάλους πρωταγωνιστές, που αν και απουσιάζουν είναι ωσεί παρόντες: τον Α. Παπανδρέου, τη Μ. Μερκούρη και τον Γ. Καμβύλη.

Τέλος οφείλουμε να μνημονεύσουμε και την θετική συμβολή του Α. Φούρα αλλά και του Γ. Λιάνη και του Δ. Αβραμόπουλο, όλων των μελών της ΕΟΑ και των δύο αντιπροσώπων της στη ΔΟΕ, όλων των ειδικών επιστημών και των στελεχών του ΥΠΕΧΩΔΕ που τεκμηρίωσαν τον φάκελο της υποψηφιότητας όπως και όλων των ανθρώπων της επιτροπής διεκδίκησης για το 1996, το Σ.Π.Μεταξά, τη Φ. Πετραλιά, και τόσους άλλους.

Στην αρχή του 20^{ου} αιώνα, η Αθήνα, ως σύγχρονη, ανθρώπινη και φωτεινή πόλη θα είναι έτοιμη να υποδεχθεί με ανοιχτή την αγκαλιά της τους πολίτες και τους αθλητές όλου του κόσμου σε μια ξεχωριστή, ειρηνική, και φιλική συνάντηση όπου το πνεύμα, οι αρχές και οι αξίες του Ολυμπισμού θα αναβαπτιστούν στη χώρα της γέννησης και της καθιέρωσής τους.

Με τη διοργάνωση των αγώνων, η Αθήνα, η Αττική και η Ελλάδα μπορούν να μιλήσουν με δυνατή και καθαρή φωνή για την πόλη, τον πολίτη, τον άνθρωπο, το περιβάλλον, τον πολιτισμό, τον ολυμπισμό και την ζωή.

Οι νέες γενιές και οι γενιές που έρχονται, είναι οι γενιές του 21^{ου} αιώνα, οι γενιές της Ολυμπιάδας, έχουν κάθε δικαίωμα να αγωνίζονται και να αισιοδοξούν, να ονειρεύονται και να ελπίζουν την δική τους σύγχρονη, ισχυρή και δημιουργική Ελλάδα, που θα είναι το σημείο αναφοράς της Ευρώπης και του κόσμου όλου.

A.6. ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΚΑΙ ΆΛΛΑ ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Πρωτόγνωρους ρυθμούς ανάπτυξης, που έφτασαν το 4% του ΑΕΠ το 2000 και θα προσεγγίσουν ακόμα και το 5% τα επόμενα χρόνια, θα γνωρίσει η ελληνική οικονομία μέχρι το 2004. Η κινητήρια δύναμη βρίσκεται στους πόρους του Β' και Γ' ΚΠΣ, που έχει διατεθεί κατά κύριο λόγο στα μεγάλα έργα υποδομής και στην περιφερειακή ανάπτυξη αλλά και στη διοργάνωση της Ολυμπιάδας της Αθήνας, η οποία, εκτός από την «κίνηση» των 17608219 ευρώ που θα δημιουργήσει στην οικονομία, βελτιώνει θεαματικά το επιχειρηματικό κλίμα.

Σε αυτές τις πρώτες εκτιμήσεις έχει καταλήξει το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης η οποία, μετά την ανάθεση των Ολυμπιακών αγώνων του 2004, παίρνει την υπόθεση της διοργάνωσης στα χέρια της με διπλό στόχο:

1. Την μεγιστοποίηση των πολιτικών οφελών και την προβολή της χώρα σε όλο τον κόσμο, και
2. Την ελαχιστοποίηση του δημοσιονομικού κόστους που πιθανότατα θα έχει η Ολυμπιάδα στη διαδρομή των 2 επομένων ετών. Η περίοδος αυτή συμπίπτει με την προσπάθεια της χώρας για την προσέγγιση των κριτηρίων της σύγκλισης (1999).

Εν μέσω των πρώτων αντιπαραθέσεων για τα πρόσωπα στα οποία έχει ανατεθεί αυτή η δύσκολη υπόθεση, η κυβέρνηση έχει στραμμένη την προσοχή και το ενδιαφέρον της σε αυτά τα ζητήματα και κυρίως στην οικονομική διάσταση του γεγονότος, καθώς οι ψυχροί αριθμοί δείχνουν ότι:

⇒ Σε διάστημα λιγότερο από 7 χρόνια έχουν απαιτηθεί πόροι 17608219 ευρώ που πρόκειται να εξασφαλίσουν την επιτυχία της διοργάνωσης.

⇒ Τα περισσότερα από τα χρήματα αυτά – περίπου 93910491 ευρώ σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος στον «οικονομικό ταχυδρόμο»- έχουν αναζητηθεί με δανεισμό.

⇒ Οι προηγούμενες διοργανώτριες πόλεις είχαν σημαντικές ζημιές. Οι πρώτες σκέψεις οδήγησαν την κυβέρνηση στη δημιουργία ενός σχήματος που θα αναλάβει τη διοργάνωση και θα εξυπηρετεί το ζητούμενο της προβολής και της επιτυχίας των αγώνων. Θα εγγυάται και ένα «management» υψηλού επιπέδου κατά την προετοιμασία της διοργάνωσης, όταν θα απαιτηθεί να γίνουν οι διαπραγματεύσεις με τράπεζες, κατασκευαστικές εταιρίες, χορηγούς για τη χρηματοδότηση και τη κατασκευή των απαιτούμενων έργων.

Βασικό «όπλο» και εγγύηση για το δανεισμό της Αθήνας 2004, σε αυτή τη διαδικασία είναι τα αναμενόμενα έσοδα από τα τηλεοπτικά δικαιώματα, τα οποία ανήκουν στην Εθνική Οργανωτική Επιτροπή μόνο κατά το 49%, αφού τη διαχείριση τους έχει αναλάβει η ΔΟΕ.

Τα έσοδα από τα τηλεοπτικά δικαιώματα, που αναμένεται να προσεγγίσουν τα 58694057 ευρώ, είναι το μεγαλύτερο κονδύλι (33%) του προϋπολογισμού των εσόδων της Ολυμπιάδας. Σύμφωνα με κορυφαία στελέχη του υπουργείου, οι άμεσες θετικές επιπτώσεις για την οικονομία είναι οι εξής:

1. ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.

Το υπουργείο εκτιμά ότι ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας θα φθάσει σε πραγματικές τιμές, με σιγουριά το 4%, έναντι της αρχικής πρόβλεψης για αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,7%.

Με την εξέλιξη των έργων που έχουν ενταχθεί στο ΚΠΣ και με την κατασκευή των υποδομών που θα εξυπηρετούν αποκλειστικά την Ολυμπιάδα ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ θα ξεπεράσει το 4% και αναμένεται να προσεγγίσει το 5% το 2004.

Με βάση τον προϋπολογισμό της οργανωτικής επιτροπής η οργάνωση των αγώνων αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση του ΑΕΠ κατά 2 έως 3 ποσοστιαίες μονάδες πέραν της αναμενόμενης μεγέθυνσης της οικονομίας ενώ τα έσοδα του δημοσίου θα αυξηθούν.

2. ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της οργανωτικής επιτροπής, με κορύφωση την χρονιά της διοργάνωσης, έχουν δημιουργηθεί περισσότερες από 130,000 θέσεις εργασίας μόνιμες ή προσωρινές. **Τι θα γίνει όμως μετά τους Ολυμπιακούς;**

3. ΕΙΣΡΟΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ, ΠΤΩΣΗ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ

Το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας εκτιμά ότι οι ανάγκες της διοργάνωσης και η συμμετοχή των ξένων εταιριών θα οδηγήσουν σε εισροή κεφαλαίων από το εξωτερικό. Το γεγονός αυτό θα βοηθήσει το ισοζύγιο πληρωμών αφού από την εισροή των ξένων κεφαλαίων θα καλυφθούν κατά ένα μεγάλο μέρος τα ελλείμματα του. Η εξέλιξη αυτή δημιουργεί και το κατάλληλο περιβάλλον για νέα πτώση των επιτοκίων με την προϋπόθεση ότι η πτώση του πληθωρισμού θα είναι συνεχής.

4. ΕΚΡΗΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ

Η Αθήνα αναμένεται να ζήσει μια «έκρηξη» στην οικοδομή, ενώ αναμένεται μια άνοδος των τιμών των ακινήτων στις περιοχές που θα γίνουν τα έργα της Ολυμπιάδας

Τα οικονομικά οφέλη από την διοργάνωση

ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΣ	⇒ Αυξημένα έσοδα τα οποία θα ξεπεράσουν το 1 δις. \$. Πρόκειται για έσοδα ή μείωση άλλων δαπανών λόγω των αυξημένων εισπράξεων ΦΠΑ, αυξημένων φόρων εισοδήματος, μείωση των επιδομάτων ανεργίας κ.λ.π.
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	⇒ Περίπου 2 εκ διανυκτερεύσεις τουριστών κατά την περίοδο των αγώνων. Μόνο κατά το 2004 αναμένεται αύξηση του κύκλου εργασιών κατά 140 εκ \$. ⇒ Πολλαπλάσια οφέλη από την προβολή της Ελλάδας στο Εξωτερικό, μέσω της καμπάνιας των Ολυμπιακών Αγώνων ύψους 150εκ \$. ⇒ Οφέλη στην μετά- Ολυμπιακή περίοδο από την αξιοποίηση των εγκαταστάσεων.
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	⇒ Δημιουργία 130,000 θέσεων εργασίας
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	⇒ Αναμένεται άμεση συνολική αύξηση του κύκλου εργασιών κατά 550 εκ \$. Λόγω της αυξημένης ζήτησης προϊόντων για τα έργα και την προμήθεια του εξοπλισμού. ⇒ Προώθηση της εικόνας των επιχειρήσεων, μέσω της προβολής των αγώνων και των χορηγών τους διεθνώς.
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	⇒ Απόκτηση νέων διεξόδων και τεχνογνωσίας, μέσω της συμμετοχής σε έργα που συνδέονται άμεσα με τους Αγώνες, συνολικού ύψους 390 εκ \$. ⇒ Οφέλη από την επιτάχυνση της υλοποίησης των δημοσίων έργων στην Αθήνα, συνολικού ύψους 1,022 εκ\$.
ΤΗΛΕΠ/ΝΙΕΣ	⇒ Θεαματική αύξηση της ζήτησης των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, με την κορύφωση την περίοδο πριν, κατά την διάρκεια και μετά τη διοργάνωση των αγώνων. ⇒ Τα στοιχεία από τη διεθνή εμπειρία αποδεικνύουν ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες προσφέρονται ως πεδίο εφαρμογής νέων τεχνολογιών.
ΑΛΛΟΙ ΤΟΜΕΙ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	◦ Σημαντική αύξηση της ζήτησης για υπηρεσίες, όπως μεταφορών, εμπορίου, μεταφραστές, συμβούλων.

Α7. ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ

Η ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων από τη χώρα μας δημιουργεί ανακατατάξεις και στην κτηματαγορά της Αττικής. Όπως εκτιμούν μεγάλα κτηματομεσιτικά γραφεία, οι τιμές των ακινήτων θα σημειώσουν σημαντική άνοδο στις περιοχές εκείνες οι οποίες αναβαθμίζονται από τα διάφορα έργα που θα πραγματοποιηθούν.

Ο αντιπρόεδρος των Ελλήνων μεσιτών κ. Ι. Ρεβύθης εκτιμά ότι, ενώ η άνοδος των τιμών γενικά στην κτηματαγορά θα μπορούσε να κυμανθεί στο 4-6% ετησίως, στις περιοχές εκείνες όπου γίνονται έργα για την Ολυμπιάδα, η άνοδος θα μπορούσε να φθάσει το 10%. Δηλαδή αναμένεται μια άνοδος των τιμών της τάξεως του 40% σε σχέση με το σύνολο της κτηματαγοράς.

Περιοχές όπως η Νίκαια, το Μενίδι, το Τατόι, το Γαλάτσι, το Φάληρο, ο Μαραθώνας κ.λ.π. αναβαθμίζονται, καθώς θα αναπτυχθούν σημαντικές οδικές αρτηρίες, ενώ παράλληλα θα υπάρξει και μια σχεδιασμένη πολεοδομική παρέμβαση, υπογραμμίζει ο κ. Ρεβύθης. Η υποδομή που δημιουργείται θα οδηγήσει σταδιακά σε αναβάθμιση, ιδίως των συνοικιών εκείνων που θεωρούνται μέχρι σήμερα «λαϊκές», επηρεάζοντας τις τιμές των ακινήτων και των καταστημάτων προς τα πάνω.

Απ' την άλλη πλευρά, η ενδεχόμενη επέκταση του μετρό δημιουργεί μια νέα δυναμική στις περιοχές γύρω από τους νέους σταθμούς με την δημιουργία εμπορικών κέντρων, αυξάνοντας την ελκυστικότητα άρα και τις τιμές στις περιοχές αυτές. Άνοδος των τιμών διαφαίνεται επίσης στις περιοχές που γειτνιάζουν με τη νέα λεωφ. Σταυρού- Ελευσίνας και με τους καινούργιους κόμβους του Πειραιά προς το λιμάνι και στην έξοδο αυτού, καθώς θα δημιουργηθούν σημαντικοί αποθηκευτικοί χώροι και καταστήματα.

Πέρα από την σημαντική ανάπτυξη που θα γνωρίσει η περιοχή δίπλα στο νέο αεροδρόμιο των Σπάτων, καθώς θα δημιουργηθούν μεγάλοι αποθηκευτικοί χώροι και σούπερ μάρκετ, αναβαθμίζεται και το λιμάνι της Ραφήνας. Το λιμάνι βρίσκεται κοντά στο νέο αεροδρόμιο με αποτέλεσμα η πρόσβαση για τους ταξιδιώτες που θέλουν να ταξιδέψουν στις Κυκλάδες και στα νησιά του Αιγαίου να καθίσταται πιο ελκυστική.

ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Ο κ. Τ. Κανακίδης κτηματομεσίτης των βορείων προαστίων, σημειώνει ότι οι τιμές άρχισαν να ανεβαίνουν στις περιοχές που θα γίνουν έργα για την Ολυμπιάδα. Τονίζει όμως, ότι ενδεχόμενη απότομη άνοδος των τιμών θα μπορούσε να οδηγήσει σε πάγωμα της κτηματαγοράς και στην μη διεξαγωγή αγοροπωλησιών ακινήτων.

Τέλος, ο κ. Γ. Κοντοράβδης του κτηματομεσιτικού γραφείου Monopoly, υπογραμμίζει ότι από το τέλος του '96 και καθ' όλη την διάρκεια τη διάρκεια του 1997 σημειώθηκε στην κτηματαγορά άνοδος των τιμών της τάξης του 15-20%, μετά από 5 χρόνια στασιμότητας. Η ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων από την χώρα μας δεν αναμένεται να επηρεάσει άμεσα τις τιμές των ακινήτων παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Από την άλλη πλευρά, η ενδεχόμενη άνοδος των αντικειμενικών κριτηρίων θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντική μείωση των αγοροπωλησιών ακινήτων.

Ακίνητα περιοχών που αναβαθμίζονται μετά την ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων.

(Οι τιμές είναι σε ευρο ανά τ.μ.)

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΑΞΙΑ
Θρακομακεδόνες	733-880
Νίκαια	645-733
Μαρούσι	763-939
Ελευσίνα	586-674

Σπάτα	616-733
Νέο Φάληρο	586-733
Παλαιό Φάληρο	800-1173
Μαρκόπουλο	645-763
Γαλάτσι	704-821
Μενίδι	616-763
Αγ. Παρασκευή	763-968
Πειραιάς	733-939
Ελληνικό	821-1027
Ραφήνα	586-821

Οι τιμές αυτές αφορούν καινούργια διαμερίσματα.

B. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ- ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ

Η ανάληψη της Ολυμπιάδας του 2004 άλλαξε τον προϋπολογισμό της χρηματιστηριακής αγοράς. Πριν από αυτό το γεγονός, η Σοφοκλέους έδειχνε να έχει προεξοφλήσει όλα τα κέρδη της εντυπωσιακής υποχώρησης του πληθωρισμού και του διαφορετικού οικονομικού σκηνικού που έφερε οι πρόσφατες πολιτικές αλλαγές.

Μέχρι τώρα πολύ λίγοι ήταν οι επενδυτές που έμπαιναν στο χρηματιστήριο περισσότερο από έξι μήνες με ένα χρόνο. Ούτε και οι θεσμικοί επενδυτές, που υπολογίζουν στις μακροχρόνιες επενδύσεις.

Μετά την ανάληψη της Ολυμπιάδας, οι ίδιοι αλλά και νέοι επενδυτές εμφανίστηκαν διατεθειμένοι να επενδύσουν με ορίζοντα τα προσεχή έτη, αναγκάζοντας τα ράθυμα μέχρι τότε μετοχικά και αμοιβαία κεφάλαια εσωτερικού να τοποθετηθούν στην Σοφοκλέους. Η Σοφοκλέους σε αντίθεση με το 1990 δεν πόνταρε αυτή την φορά στην ανάληψη της Ολυμπιάδας. Η αγορά είχε προεξοφλήσει το αρνητικό σενάριο με αποτέλεσμα η κίνηση των δεικτών να χαρακτηρίζεται από νευρικές διακυμάνσεις χωρίς κάτι το αξιόλογο.

Η απόφαση των «αθανάτων» αλλάζει τα μέχρι τώρα δεδομένα της αγοράς συμπεριλαμβανομένου και του χρηματιστηρίου. Ο πακτωλός των δις, στην Ελλάδα θα διαρκέσει 7 χρόνια αλλά και αρκετά αργότερα αφού οι επιπτώσεις από την διαφήμιση και τον τουρισμό είναι θετικές και σε βάθος χρόνου. Οι επενδυτές δεν χρειάζεται να ανησυχούν για την ομαλή προώθηση των μεγάλων έργων, τις αναβολές και την ευφυνοφοβία των κάθε λογής αρμοδίων. Το συμβόλαιο που υπέγραψε η ελληνική πλευρά με την διεθνή ολυμπιακή επιτροπή τα προβλέπει όλα με την πιο χαρακτηριστική λεπτομέρεια.

Είναι μεγάλη υπόθεση για την Ελλάδα η ανάληψη της Ελλάδας εκτιμά ο κ. Λαζαρίδης, πρόεδρος της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής. «μην βλέπεται μόνο την οικονομική διάσταση, το παιχνίδι παίζεται σε πολλά επίπεδα». Μέχρι το 2004 η Ελλάδα θα παρουσιάζεται διεθνώς με ένα νέο πρόσωπο, θα δοθεί μια άλλη διάσταση. Η επίστευση και η ομαλή εκτέλεση των μεγάλων έργων αποτελεί το ουσιαστικό κέρδος από την ανάληψη της κατά την άποψη του κ. Σάλα, προέδρου της τράπεζας Πειραιώς.

Η Ελλάδα έτοιμη να ανταποκριθεί στην πρόκληση της Ολυμπιάδας πιστεύει η κ. Εμφιετζόγλου, διευθύνουσα σύμβουλος της μηχανικής. Άποψή της είναι ότι το ελληνικό κατασκευαστικό δυναμικό θα ενισχύσει διεθνώς την θέση του και το χρηματιστήριο θα κινηθεί με πολλούς καλύτερους ρυθμούς. Η ταχύτερη προώθηση των αλλαγών στην ελληνική οικονομία αποτελεί ουσιαστικά κέρδος της Ελλάδας από την ανάληψη της Ολυμπιάδας.

Κυρίως ψυχολογικές θα είναι οι επιπτώσεις στην αγορά από την οικονομία θεωρεί ο κ. Μωραϊτάκης, που αναμένει ότι η Σοφοκλέους θα εκτιμήσει της νέες συνθήκες και θα προσαρμοστεί αναλόγως. Τα οφείλει από την ανάληψη δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται στενά λογιστικά αναφέρει ο κ. Ιατρού που επισημαίνει ότι λόγω της συγκεκριμένης διοργάνωσης θα

γίνουν στην Ελλάδα μεγάλες επενδύσεις οι οποίες σε διαφορετική περίπτωση θα κατευθύνονταν σε γειτονικές χώρες.

Προσφιλές θέμα στα περί της Σοφοκλέους υπήρξε και αυτό του προσδιορισμού των λεγόμενων Ολυμπιακών χαρτών. Αυτό είχε σημειωθεί και το 1990 χωρίς την πληθώρα των 30 και πλέον κατασκευαστικών εταιριών που διαπραγματεύονται σήμερα στο χρηματιστήριο. Η απάντηση στο ερώτημα ποιες εταιρίες θα επωφεληθούν περισσότερο από την ανάληψη της Ολυμπιάδας, έχει σχέση με τον τρόπο προσέγγισης της χρηματιστηριακής αγοράς.

Τράπεζες, εταιρίες πληροφορικής και μηχανογράφησης θα έχουν ιδιαίτερα υψηλό πρόσθετο αντικείμενο κατά τα επόμενα χρόνια. Αυξημένα θα είναι παράλληλα τα οφέλη για τις εταιρίες του κλάδου των τηλεπικοινωνιών και του μεταλλουργικού τομέα. Υπάρχουν και άλλες εταιρίες που ενδεχομένως που θα μπορούσαν να επωφεληθούν από την ανάληψη της Ολυμπιάδας.

B2. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΕΣ

Ο πρόεδρος του Συνδέσμου Μελών του Χρηματιστηρίου Αθηνών κ. Π. Κονταλέξης, σε δηλώσεις του στον οικονομικό ταχυδρόμο χαρακτήρισε την άνοδο των τιμών των μετοχών «πρωτοφανή» και απέδωσε την αιτία «στην πεποίθηση των επενδυτών ότι η χώρα μπαίνει σε οικονομική και πολιτική σταθερότητα». Η πλειονότητα των κεφαλαίων που εισέρευσαν και επενδύθηκαν στο χρηματιστήριο ήταν κυρίως Ελληνικά, χωρίς όμως, να απουσιάζουν σημαντικά κεφάλαια ξένων επενδυτών.

Σύμφωνα με τον κ. Κονταλέξη, «αναμένονται μεγάλες εισροές κεφαλαίων από το εξωτερικό το προσεχές διάστημα. Στη συνεδρία δεν υπήρξαν πολλά ξένα κεφάλαια, διότι η αντίδραση των ξένων επενδυτών δεν γίνεται άμεσα». Επίσης τόνισε ότι, «η Ολυμπιάδα απαιτεί υποδομές, οι οποίες θα αποτελέσουν μοχλούς ανάπτυξης της χώρας μας, καθώς όλοι οι κλάδοι της οικονομίας μας θα σημειώσουν διεύρυνση των κύκλων εργασιών τους.

Αυτό θα αποτυπωθεί στην κερδοφορία των εταιριών. Παράλληλα, επισήμανε ότι, ο δημόσιος τομέας, υπό την πίεση των δεσμεύσεων για περισσότερο εντατικούς ρυθμούς εκσυγχρονισμού, θα κινηθεί χωρίς καθυστερήσεις, αφού υπάρχουν χρονικές δεσμεύσεις, και θα υλοποιήσει ότι τον αφορά για την διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων».

Για την μετέπειτα πορεία της αγοράς ο κ. Κονταλέξης, εκτιμά ότι «η αγορά έχει λόγους να περιμένει πολύ καλή πορεία για περισσότερα από τρία χρόνια, καθώς θα «χτίζεται» η διαδικασία για την διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 και θα συνάπτονται συμβόλαια με επιχειρήσεις που θα αναλαμβάνουν πακέτα υλοποίησης υποδομών. Έτσι, η χώρα θα βρίσκεται στο επίκεντρο των διεθνών επενδυτών με αφορμή τους Ολυμπιακούς Αγώνες.».

B3. ΟΙ ΘΕΣΜΙΚΟΙ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ

Ο πρόεδρος των θεσμικών επενδυτών κ. Α. Πιλάβιος, σε δηλώσεις του προς τον οικονομικό ταχυδρόμο, τόνισε ότι «η απόφαση για την ανάθεση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Αθήνα αλλάζει άρδην την ψυχολογία στη χρηματιστηριακή αγορά. Οι επενδυτές αισθάνονται μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στη χώρα, στην οικονομία και στις επιχειρήσεις. Από την άλλη πλευρά, οι επιχειρηματίες νιώθοντας μεγαλύτερη σιγουριά και αυτοπεποίθηση για το μέλλον, είναι έτοιμοι να ανταποκριθούν στην αυξημένη οικονομική δραστηριότητα που θα δημιουργηθεί».

B4. Η Salomon Brothers

Λίγες ώρες πριν από τη ανακοίνωση από τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή, του αποτελέσματος για την διοργανώτρια χώρα, το διεθνές ειδησεογραφικό πρακτορείο Reuters έδωσε στοιχεία της Salomon Brothers, τα οποία περιείχαν εκτιμήσεις για την συμπεριφορά της ελληνικής χρηματιστηριακής αγοράς και στις δυο περιπτώσεις, ανάληψης και μη.

Συγκεκριμένα, ο αναλυτής της Salomon Brothers κ.Α Ανταμ εκτιμούσε ότι «μια νίκη της Αθήνας θα δημιουργήσει βραχυπρόθεσμα αύξηση κατά 12-18%, η οποία θα οδηγήσει το γενικό δείκτη στο επίπεδο των 1,850 μονάδων». Εάν η Αθήνα αποτύχει στις προσπάθειες της τότε εκτιμούσε ότι «θα υπάρξει μια διόρθωση τιμών, η οποία θα κυμανθεί μεταξύ 3-5% και θα οδηγήσει το γενικό δείκτη τιμών στις 1,450-1500 μονάδες».

Σύμφωνα με τη έκθεση της Salomon Brothers, «άλλοι κλάδοι, εκτός από αυτών των κατασκευαστικών εταιριών, δυναμικοί που σχετίζονται με την ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων, είναι εκείνοι των τηλεπικοινωνιών και των σιμεντοβιομηχανιών. Στην κατηγορία των ευνοούμενων μετοχών περιλαμβάνονται του ΟΤΕ, της Ιντρακομ και της σιμεντοβιομηχανίας Ηρακλής μπορεί να αποφέρει κέρδη στην περίπτωση νίκης της Αθήνας αλλά επειδή ανήκει σε ιταλική εταιρία, μπορεί να εξασφαλίσει κέρδη και στην περίπτωση που κερδίσει η Ρώμη.

Στις πολλά υποσχόμενες ανήκουν η μετοχή της Alpha Τραπεζής Πίστωσης και της Εθνικής Τράπεζας, οι οποίες θα επωφεληθούν από την αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας και των χρηματοοικονομικών μελετών για κύρια έργα υποδομής.

B.5. ΦΛΟΓΑ – ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ- ΣΤΗ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

Ευαίωνες διαγράφονται οι προοπτικές για τα χρηματιστηριακά δρώμενα, μετά τις διαφαινόμενες τάσεις υποχώρησης του πληθωρισμού, βελτίωσης των ρυθμών εισπραξης των φορολογικών εσόδων και ανακοπής των ανοδικών τάσεων των επιτοκίων. Οι εξελίξεις αυτές σε συνδυασμό με τις προθέσεις της κυβέρνησης να προχωρήσει σε ευρείες έκτασης αποκρατικοποιήσεις δημιουργούν κατάλληλες συνθήκες για θετική χρηματιστηριακή πορεία.

Η διατήρηση και η συνεχής βελτίωση του οικονομικού και του επιχειρηματικού κλίματος θα είναι η θεμέλια βάση για την ανάπτυξη της χρηματιστηριακής αγοράς. Η ανάληψη της Ολυμπιάδας του 2004 από την Αθήνα ανανέωσε το ενδιαφέρον των ξένων επιχειρηματικών κύκλων για τη Σοφοκλέους, που άρχισε ήδη να αυξάνει τη ρευστότητα της.

Νέοι κλάδοι, που δεν είχαν ευεργετηθεί από τη πρόσφατη μεγάλη κούρσα της αγοράς, τώρα πρωταγωνιστούν και συγκεντρώνουν πάνω τους τα μάτια ισχυρών διεθνών επενδυτών. Σημαντικό γεγονός του νέου σκηνικού της αγοράς είναι η στροφή των Ελληνικών θεσμικών επενδυτών, που μέχρι σήμερα είχαν περιορισμένη συμμετοχή στην αγορά, προς τα μετοχικά αμοιβαία κεφάλαια, τα οποία εκτιμάται ότι θα παίξουν ενεργό ρόλο στις χρηματιστηριακές εξελίξεις.

Είναι λοιπόν εμφανές ότι ζούμε μια περίοδο σημαντικών αλλαγών και ανακατατάξεων, που ακόμη δεν έχουν εμπεδωθεί από το σύνολο της αγοράς. Η θρυλική ογκώδης μετακίνηση των αποταμιευτικών κεφαλαίων από τις σταθερές τοποθετήσεις στις δυναμικές, δεν έχει ακόμα πραγματοποιηθεί και ο βαθμός εμπιστοσύνης των εγχώριων και ξένων επενδυτών στην οικονομία διευρύνεται καθημερινά.

Η χρηματιστηριακή αγορά αποκτάει ουσία και περιεχόμενο και έχει την ευκαιρία να παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο που απαιτεί από το θεσμό η ανάπτυξη της οικονομίας της χώρας. Όμως, σε καμία περίπτωση αυτό το γενικά αισιόδοξο πλαίσιο της αγοράς, που περιγράφηκε, δεν θα πρέπει να αποτελεί άλλοθι για απρόσεκτες και υπερβολικές τοποθετήσεις. Είτε θετικό, είτε αρνητικό είναι το κλίμα η επιλογή της επένδυσης θα πρέπει να είναι προσεκτική, σε υγιείς, κερδοφόρες και προοπτικές επιχειρήσεις.

4.2.1.3 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η ανάληψη και διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 από τη χώρα μας, θα δώσει την ευκαιρία για βελτίωση των ήδη υπάρχοντων τομέων αλλά και την δημιουργία καινούργιων. Η Ελλάδα με την ανάληψη των αγώνων διαφημίστηκε σ' όλο τον κόσμο. Αυτή τη φορά όχι μόνο για την αρχαία της κληρονομιά αλλά και για τις σύγχρονες δυνατότητες της ώστε να αναλάβει τη διεξαγωγή των αγώνων. Πείσαμε ότι είμαστε ικανοί να φέρομε εις πέρας μια τόσο δύσκολη – οικονομικά και οργανωτικά- αποστολή.

Ο Ελληνικός αρχαίος πολιτισμός είναι γνωστός σε κάθε άνθρωπο πάνω στον πλανήτη. Η συμβολή της αρχέγονης κληρονομιάς στην πολιτιστική ταυτότητα της χώρας ήταν και παραμένει θεμελιακή.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες προσφέρουν την ευκαιρία για την διαφήμιση της σύγχρονης Ελλάδας. Η κύρια πηγή εσόδων του ελληνικού κράτους, ο τουρισμός, θα ωφεληθεί πάρα πολύ από τη προβολή της χώρας κατά την διάρκεια της επταετίας μέχρι την τέλεση των αγώνων και θα κορυφωθεί κατά την διεξαγωγή τους.

Ένας από τους πρώτους τομείς που θα υπάρξει μεγάλη βελτίωση, και στον οποίο πάσχει παραδοσιακά η Ελλάδα είναι η υποδομή. Ήδη έχουν ξεκινήσει και εκτελούνται πολλά μεγάλα έργα- στα οποία θα επιταχυνθεί η αποπεράτωση λόγω των αγώνων- τα οποία θα διευκολύνουν πάρα πολύ τους καθημερινούς ρυθμούς ζωής των κατοίκων στην πόλη της Αθήνας και όχι μόνο.

Πρώτα απ' όλα εκσυγχρονίζονται οι πύλες εισόδου της χώρας με την κατασκευή του αεροδρομίου των Σπάτων, ενός από τα μεγαλύτερα και πιο σύγχρονα αεροδρόμια του κόσμου με δυνατότητα ασφαλούς εξυπηρέτησης των εκατομμυρίων επισκεπτών που θα φιλοξενηθούν μαζικά στην χώρα μας εκείνη την περίοδο. Ταυτόχρονα τα μεγάλα λιμάνια οργανώνονται καλύτερα και εκσυγχρονίζονται με τα καλύτερα μέσα.

Ταυτόχρονα δημιουργούνται νέες υπερσύγχρονες οδικές αρτηρίες οι οποίες σε συνδυασμό με τον επαναπροσδιορισμό του ρόλου των ταξί και των λεωφορείων θα δώσουν μια μεγάλη ανάσα στο κυκλοφοριακό πρόβλημα της Ελλάδας. Το έργο όμως το οποίο θα εξανθρωπίσει την πρωτεύουσα είναι το Ολυμπιακό Μετρό. Ένα όνειρο χρόνων των Αθηναίων που οραματίζονται μια ανθρώπινη πόλη.

Παράλληλα η Ελλάδα προετοιμάζεται για την φιλοξενία ενός μεγάλου αριθμού επισκεπτών εκσυγχρονίζοντας τις ξενοδοχειακές μονάδες της και τις υπηρεσίες που προσφέρουν. Από την Αχαΐα μέχρι την Βοιωτία και την Εύβοια όλα αλλάζουν. Μετά το πέρας των Αγώνων, λόγω των αθλητικών εγκαταστάσεων που έχουν δημιουργηθεί, θα επέλθει σημαντική άνοδος στις αφίξεις από το χώρο του αθλητικού Τουρισμού.

Τέλος, υπάρχει το πρόγραμμα ενοποίησης των αρχαιολογικών χώρων της Αθήνας, το οποίο θα έχει ως στόχο την συνένωση των αρχαιολογικών χώρων σε ένα ενιαίο και λειτουργικό σύνολο μέσα σε ένα ευρύτερο αρχαιολογικό πάρκο. Έτσι η προβολή της χώρας θα είναι πιο κερδισμένη και αυτό γιατί ένα μήνα περίπου οι οθόνες όλου του κόσμου θα «δείχνουν» Ελλάδα. Σε μια περίοδο μάλιστα, όπου όλη η γη θα αντιλαμβάνεται το νόημα των διακοπών στην Ελλάδα. Μια διαφημιστική καμπάνια που όμοιά της δεν πρόκειται να επαναληφθεί.

4.2.1.4 ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Γνωρίζοντας τους ρυθμούς με τους οποίους κινούνται τα πάντα στην Ελλάδα είναι μαθηματικά βέβαιο πως τα μεγάλα αθλητικά έργα που ήδη έχουν πραγματοποιηθεί στην Αθήνα μεταφέρονται για το απώτατο μέλλον. Οι αριβαριστές, οι κωπηλάτες και οι σκοπευτές θα περάσουν πολλά χρόνια μέχρι να δουν τα δικά τους «σπίτια» να ολοκληρώνονται. Είναι όμως, πολύ πιθανό πως η περιφέρεια δεν θα νιώσει ασφυξία από την υπερανάπτυξη της Αθήνας σε επίπεδο εγκαταστάσεων.

Το κλειστό γυμναστήριο της Θέρμης στη Θεσσαλονίκη θα απελευθερώσει κονδύλια για την δημιουργία αθλητικών εγκαταστάσεων και σε άλλες πόλεις της ελληνικής επαρχίας. Θα δοθεί με αυτό τον τρόπο η ευκαιρία στην Ελλάδα να διεκδικήσει και άλλα μεγάλα αθλητικά γεγονότα, όπως αυτό του παγκόσμιου πρωταθλήματος της άρσης βαρών, του βόλεϊ, ακόμα και του ποδοσφαίρου.

Με την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων θα δοθεί η ευκαιρία στην νεολαία της Ελλάδας να έρθει σε επαφή με αγνώστα για αυτήν αγωνίσματα μέχρι τώρα όπως αυτό του χόκεϊ, μπάντμιντον και μια σειρά από άλλα αγωνίσματα όχι τόσο δημοφιλή προς αυτήν.

4.2.1.5. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η διοργάνωση της Ολυμπιάδας από την χώρα μας αποτελεί αναμφίβολα μεγάλη επιτυχία με γενικότερα εθνικά και οικονομικά οφέλη, κατά συνέπεια και για την τόνωση της απασχόλησης. Τα μεγάλα έργα που ήδη γίνονται, η αύξηση του τουριστικού ρεύματος και η ανάπτυξη των υπηρεσιών σε συνδυασμό με τα αναπτυξιακά μέτρα για την περιφέρεια θα δώσουν αναμφισβήτητα νέες θέσεις εργασίας.

Ωστόσο, δεν θα πρέπει να δημιουργηθεί η ψευδαίσθηση πως η Ολυμπιάδα θα αποτελέσει την λύση της ανεργίας και γενικότερα της απασχόλησης. Με δεδομένη την αυξημένη ανεργία στο Λεκανοπέδιο, εκτιμάται ότι η εισροή των ανέργων στην Αθήνα από όλη την Ελλάδα θα είναι περιορισμένη ως αποτέλεσμα της αναπτυξιακής πολιτικής που εφαρμόζεται ήδη στην περιφέρεια για την απασχόληση με σκοπό την αποκέντρωση των μεγάλων αστικών κέντρων.

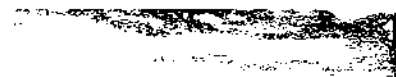
Το υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων θέτει σε εφαρμογή ένα νέο πρόγραμμα κατάρτισης ανθρώπινου δυναμικού για την απασχόληση στα μεγάλα τεχνικά έργα. Ήδη ισχύουν προγράμματα κατάρτισης σε έργα που συνδέονται με τη διοργάνωση της Ολυμπιάδας.

Η τεχνογνωσία που θα αποκτηθεί από τις επιχειρήσεις κατά τη συμμετοχή τους στα έργα οργάνωσης της Ολυμπιάδας, καθώς και η κατάρτιση εργαζομένων σε «μοντέρνες» ειδικότητες, θα είναι η βασική ωφέλεια για την χώρα μας στον τομέα της απασχόλησης.

Από τη άλλη πλευρά, όσον αφορά τις 130,000 θέσεις εργασίας που έχει δηλώσει η Επιτροπή ότι θα δημιουργηθούν, μια μελέτη της «ΟΜΙΚΡΟΝ Οικονομικές μελέτες ΕΠΕ», που είχε την ευθύνη για τα οικονομικά στοιχεία του φακέλου ανατρέπει τις μέχρι τώρα εντυπώσεις και τονίζει ότι πρόκειται για θέσεις εργασίας λίγων ημερών όσων δηλαδή θα διαρκέσουν οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Σ' αυτές τις θέσεις περιλαμβάνονται επίσης και 40,000 εθελοντές που θα συνδράμουν για την καλή διεξαγωγή των αγώνων.

Συγκεκριμένα στη μελέτη της ΟΜΙΚΡΟΝ προβλέπονται :

- ❖ 85,000 θέσεις που αφορούν τη διαδικασία της διοργάνωσης, εκ των οποίων οι 40,000 θα είναι εθελοντές. Πρόκειται για κριτές, αφέτες, απασχολούμενων στις τελετές, μεταφραστές, προσωπικό οργάνωσης, βοηθούς αποστολών, απασχολούμενους στις ιατρικές υπηρεσίες, στις τροφοδοσίες, στη διατροφή των αποστολών, τις μεταφορές και στο μέρος της διοργάνωσης που σχετίζεται με τον πληροφοριακό τομέα των αγώνων.
- ❖ 35,000 θέσεις για την ασφάλεια. Πρόκειται για θέσεις στις οποίες υπολογίζονται και οι αστυνομικοί της ΕΛΑΣ που θα απασχοληθούν και που θα έχουν το κύριο βάρος των υπηρεσιών ασφαλείας, συνεπικουρούμενοι και από σχετικά μικρό αριθμό ιδιωτών.
- ❖ 6000 θέσεις διοικητικού προσωπικού της Οργανωτικής Επιτροπής, οι οποίες άρχισαν από μόλις 30 το 1998, το 2000 έγιναν 150, ενώ το 2003 έφθασαν τους 1000 και θα μηδενιστούν μετά το τέλος των αγώνων.

- ❖ Αλλά και στην κατασκευή των έργων που θεωρούνται αποκλειστικά «Ολυμπιακά» (σ' αυτά δεν περιλαμβάνονται το Μετρό, οι δρόμοι πρόσβασης στο Ολυμπιακό Χωριό και η διαμόρφωση του Φαληρικού Δέλτα, τα οποία είναι έργα πνοής για την πόλη), όπως είναι η κατασκευή του Ολυμπιακού χωριού, τις εγκαταστάσεις του Ιπποδρόμου, την κατασκευή κέντρου τύπου και μεταδόσεων, διαμορφώσεις και παρεμβάσεις σε διάφορα στάδια κ.λ.π., οι θέσεις εργασίας που προβλέπονται δεν θεωρούνται

θεαματικά υψηλές, αφού υπολογίζεται ότι θα απορροφήσουν περίπου 3000 ανθρωποέτη εργασίας.

- ❖ Αντίθετα, μεγάλος θεωρείται ο αριθμός των εργαζομένων που θα απασχοληθεί σε ένα «δευτερεύοντα» τομέα που έχει σχέση με την Ολυμπιάδα, 6,500 ανθρωποέτη εργασίας θα απορροφηθούν στην έκδοση και κυκλοφορία των Ολυμπιακών νομισμάτων, λαχείων και γραμματοσήμων.

- ❖ Από τη αύξηση δραστηριοτήτων των εθνικών χορηγών και στον κατεξοχήν ωφελοόμενο τομέα του τουρισμού, (χωρίς να προσμετρούνται οι θετικές συνέπειες για το μέλλον των τουριστικών επιχειρήσεων) υπολογίζεται ότι μέχρι την διεξαγωγή των αγώνων θα απορροφηθούν 4,000 ανθρωποέτη εργασίας.

4.2.2. ΑΝΤΙΟΛΥΜΠΙΑΔΑ- Η ΑΝΤΙΘΕΤΗ ΑΠΟΨΗ

4.2.2.1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΘΗΝΑΣ

Η διεξαγωγή της Ολυμπιάδας του 2004 στην Αθήνα έθεσε επί τάπητος μια σειρά σοβαρά ζητήματα που σχετίζονται με το περιβάλλον και την οργάνωση του χώρου στην Αττική. Ζητήματα που σχετίζονται με την οικονομία και τον πολιτισμό, με τα συμφέροντα και τις ιδεολογίες, με την σχέση της πρωτεύουσας και της ελληνικής επαρχίας, με τη θέση της

χώρας μας στην ευρύτερη περιοχή και τέλος με την ένταξη της χώρας μας στον διεθνή καταμερισμό.

Στα πλαίσια αυτού του κειμένου, θα σταθούμε σε ζητήματα που έχουν σχέση με την οργάνωση του χώρου της Αττικής, του Ιστορικού χώρου, του αρχιτεκτονικού και του κοινωνικού.

A1. Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ

Η Αττική, από την μεταπολεμικά περίοδο μέχρι σήμερα, χαρακτηρίζεται από τη μεγάλη συγκέντρωση πληθυσμού και δραστηριοτήτων, από την υπερεκμετάλλευση και εμπορευματοποίηση του χώρου, μέσα στον οποίο αναπτύσσονται αυτές. Όλα τα παραπάνω έχουν δημιουργήσει μια σειρά έντονων κοινωνικών, πολεοδομικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων. Ιδιαίτερα τα δυο τελευταία προβλήματα διαιωνίζονται εδώ και χρόνια καθιστώντας την πρωτεύουσα μια μη συνεργάσιμη πόλη.

Κύρια χαρακτηριστικά της σημερινής πολεοδομικής και περιβαλλοντικής κατάστασης της Αττικής είναι: η πυκνοδόμηση και η πυκνοκατοίκηση, η ανεπάρκεια σε δημόσια μέσα μεταφοράς, τα σημαντικά κυκλοφοριακά προβλήματα, η αδιάκοπη επέκταση της πόλης, η ανεξέλεγκτη δόμηση, η καταπάτηση της δημόσιας γης, η συνύπαρξη οχλουσών και ρυπογόνων βιομηχανικών εγκαταστάσεων σε κατοικημένες περιοχές, αρχαιολογικούς χώρους κ.λ.π.

Η Αττική τα τελευταία χρόνια έχει πληγεί ιδιαίτερα από την αυξημένη ατμοσφαιρική και υδάτινη ρύπανση, τονίζοντας ιδιαίτερα την ρύπανση του Σαρωνικού, τις πλημμύρες έπειτα από την συνεχόμενη αλλοίωση του φυσικού ανάγλυφου. Έχει σημειωθεί σημαντική μείωση των δασών ύστερα από τις συνεχιζόμενες καλοκαιρινές φωτιές αλλά και την ανεξέλεγκτη επέκταση των παραθεριστικών κατοικιών.

Σύμφωνα με το ΥΠΕΧΩΔΕ «...εδώ και πολλά χρόνια η Αθήνα είναι η πόλη σε κρίση και μαζί μ' αυτή ολόκληρο το πολεοδομικό συγκρότημα της Αττικής. Η έλλειψη σχεδιασμού, οργάνωσης, προγραμματισμού και πρόβλεψης είχαν σαν αποτέλεσμα τη φθορά και την αλλοίωση σε μεγάλο βαθμό της φύσης, της ισορροπίας, της αρμονίας, της ιστορίας και της ομορφιάς ενός σπάνιου στον κόσμο τοπίου.

Στην περιφέρεια Αττικής, με έκταση μόλις το 3,2% της χώρας, έχουν συγκεντρωθεί πάνω από 3,5 εκ. άνθρωποι (δηλαδή το 35-40% του πληθυσμού), το 50% περίπου των βιομηχανικών δραστηριοτήτων και το 55% των Ι.Χ. αυτοκινήτων....»

A2. ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΘΗΝΑΣ. ΟΙ ΑΡΧΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

«...Η Αθήνα –ολόκληρο το σύστημα της Αττικής που είχε πάντα εστία την Ακρόπολη– έχει ζωή χιλιάδων χρόνων... Σήμερα, στην εποχή μας, είναι η πρώτη φορά που στην συνείδηση όσων κατοικούν ή ζουν την εμπειρία των ίδιων τόπων, χάνεται η ιδέα της Αθήνας, χάνεται η ιστορική συνέχεια. Εδώ παρατηρείται η σημαντική κρίση, πέρα από τη όποια κρίση στο περιβάλλον, την πολεοδομία, την κατοικία...

Γνωρίζοντας ότι ρύθμιση του χώρου, προστασία του Αττικού τοπίου, βελτίωση του περιβάλλοντος, πολεοδομία σημαίνει σύγκρουση με πολλά συμφέροντα που είχαν τη δύναμη να φέρουν τόσο μεγάλη καταστροφή μέσα σε τόσο λίγο χρόνο. Όμως μια είναι η ευθύνη μας: Η διασφάλιση του κοινωνικού συμφέροντος και οι οφειλόμενος σεβασμός στη Ιστορία... (από τον πρόλογο του υπουργού ΧΟΠ Αντώνη Τρίτση, στην παρουσίαση του «Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας», 11/7/1983).

Οι προτάσεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας του 1983 βασίζονταν, σύμφωνα με τις διακηρύξεις των εμπνευστών του, στο ότι «έχουν δημιουργηθεί οι πολιτικές προϋποθέσεις για την αντιμετώπιση της ρίζας του προβλήματος – των αιτιών του». Όμως όπως οι ίδιοι κατανοούσαν, «...δεν είναι πολεοδομικά τα βασικά αίτια που δημιούργησαν τα προβλήματα- ή το πρόβλημα- της Αθήνας, ούτε δημιουργούνται μέσα στα γεωγραφικά της όρια. Είναι βαθύτερα και ανάγονται σε όλη την έκταση του κοινωνικοοικονομικού αλλά και πολιτικού γίγνεσθαι της μεταπολεμικής Ελλάδας (κ ακόμα παλαιότερα)...».

Ιδιαίτερη σημασία είχαν μια σειρά στόχοι και κατευθύνσεις του ΡΣΑ για την εξέλιξη της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας σε σχέση με το εθνικό επίπεδο, καθώς και για τη χωροταξική οργάνωση της. Αξίζει να υπενθυμίσουμε κάποιους απ' αυτούς.

- ✓ Σταθεροποίηση του πληθυσμού της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας με στόχο και απώτερη προοπτική τη μείωση του.
- ✓ Ανάσχεση της διόγκωσης των οικονομικών δραστηριοτήτων στην πρωτεύουσα-αναπροσανατολισμός των δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων στην περιφέρεια.
- ✓ Ανάσχεση της εξάπλωσης της πόλης, με την απαγόρευση των παραπέρα κατατμήσεων γης, με περιορισμένες επεκτάσεις του Σχεδίου Πόλεως στις διαμορφωμένες περιοχές κατοικίας και περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης.
- ✓ Προστασία των ακτών από παραπέρα εξάπλωση της οικιστικής χρήσης.
- ✓ Έλεγχος χρήσεων γης, με την αναστολή της παραπέρα επέκτασης των κεντρικών λειτουργιών κατά μήκος των δρόμων και τη σταδιακή οργάνωση τους στα προβλεπόμενα πολεοδομικά κέντρα των Δήμων και στα βιομηχανικά – βιοτεχνικά πάρκα.
- ✓ Οργάνωση ενιαίου συστήματος μεταφορών, στα πλαίσια του οποίου προβλέπονταν :
 - Κύριο δίκτυο δημοσίων συγκοινωνιών(κυρίως σύστημα μέσων σταθερής τροχιάς).
 - Σύστημα οδικών δακτυλίων και δημιουργία χώρων στάθμευσης σε άμεση συσχέτιση με αυτούς καθώς και τους σταθμούς του κύριου δικτύου δημοσίων συγκοινωνιών.

Α3. ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ 2004 ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΘΗΝΑΣ

Η διεξαγωγή της Ολυμπιάδας του 2004 στην Αθήνα δεν μπορεί να εναρμονιστεί με τους στόχους του ρυθμιστικού σχεδίου Αθήνας, όπως συνοπτικά περιγράφονται παραπάνω εφόσον:

- Συμβάλει στην ενίσχυση της διόγκωσης των οικονομικών δραστηριοτήτων στην πρωτεύουσα.
- Αποτρέπει τον προσανατολισμό δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων στην περιφέρεια και δε συμβάλει στην ισομερή ανάπτυξη της χώρας.
- Ενισχύει τον υδροκεφαλισμό της πρωτεύουσας και κατά συνέπεια τη συσσώρευση ακόμα περισσότερου πληθυσμού στην Αττική.
- Συμβάλλει στην διαδικασία της οικιστικής επεκτάσεις προς τους εναπομείναντες δασικούς χώρους (Ολυμπιακό χωριό 10,000 κατοίκων στην Πάρνηθα, ιππικές εγκαταστάσεις στο Τατόι), προς τους τελευταίους υδροβιότοπους (Σχοινιά), ενώ αποδίδει τις ελάχιστες ακτές που απέμειναν σε ειδικές κατηγορίες πληθυσμού (Φαληρικός όρμος, Άγιος Κοσμάς).
- Όσον αφορά το σύστημα των μεταφορών της Αθήνας, από την ανάγνωση του φακέλου της υποψηφιότητας της Αθήνας, δεν προκύπτει τίποτα συγκεκριμένο προς την κατεύθυνση της οργάνωσης ενός ενιαίου συστήματος μεταφορών. Δεν αποτελεί συμβολή στην ενίσχυση των δημοσίων συγκοινωνιών «η χρήση ειδικών γραμμών λεωφορείων, στους άξονες που θα συνδέουν τις αθλητικές εγκαταστάσεις με το Ολυμπιακό χωριό, το κέντρο τύπου και το αεροδρόμιο».

Άλλωστε όπως αναφέρουν και οι συντάκτες του φακέλου, «...η λειτουργία των νέων έργων υποδομής καθώς και η εφαρμογή των κυκλοφοριακών ρυθμίσεων πρέπει να ξεκινήσουν λίγο καιρό πριν από τους αγώνες και όχι πολύ νωρίτερα. Αυτό γιατί το επιβατικό κοινό της Αθήνας θα έχει προλάβει να τις συνηθίσει, με αποτέλεσμα τον κορεσμό των κατοίκων της από την κυκλοφορία».

A4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το ρυθμιστικό σχέδιο Αθήνας με τις αναγκαίες βεβαίως προσαρμογές θα μπορούσε να αποτελέσει ένα πλαίσιο για την οργάνωση του χώρου στην Αττική. Σήμερα ωστόσο είναι πλέον σαφές ότι οι πολιτικές επιλογές έχουν γίνει. Το ρυθμιστικό σχέδιο Αθήνας του 85 αποτέλεσε τα προηγούμενα χρόνια και αποτελεί ένα εμπόδιο για τα συμφέροντα εκείνα με τα οποία είχε αποφασίσει να συγκρουστεί.

Μέχρι πρότινος μιλούσαν για αναγκαιότητα επικαιροποίησης του ρυθμιστικού. Σήμερα ούτε καν τίθεται θέμα για τέτοιο ζήτημα. Το αεροδρόμιο στα Σπάτα, κάποια από τα μεγάλα έργα, η Ολυμπιάδα του 2004 εντάσσονται στην διαδικασία ανατροπής του ρυθμιστικού σχεδίου, εντάσσονται στο όραμα για μια δυναμική και ανταγωνιστική μητροπολιτική περιοχή, το οποίο, ταυτόχρονα, συνεπάγεται εγκατάλειψη κάθε ιδέας για βελτίωση της ώρας στον διεθνή καταμερισμό εργασίας.

Οι αποφάσεις έχουν παρθεί από πολλά κέντρα. Εμείς δεν έχουμε τίποτα άλλο να κάνουμε παρά να οργανώσουμε τη νέα γραμμή άμυνας της χώρας μας. Η αποβιομηχάνιση συντελέστηκε, η αγροτική οικονομία καταρρέει. Δεν μας μένει παρά υπηρεσίες, πολιτισμό. Η Ολυμπιάδα αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία.

A5. ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΧΩΡΙΟ

Στο φάκελο υποψηφιότητας αναφέρεται ότι έχει επιλέγει χώρος 830 στρεμμάτων στις υπώρειες της Πάρνηθας, μεταξύ του οικισμού Θρακομακεδόνων και του πρώην βασιλικού κτήματος Τατοΐου. Υποστηρίζεται ότι η χωροθέτηση αυτή έγινε ύστερα από προσεκτική μελέτη εμπειρογνομώνων του υπουργείου Περιβάλλοντος, του ΠΕΡΠΑ, του δήμου Αθηναίων, της ΤΕΔΚΕ, της ολυμπιακής επιτροπής και της επιτροπής υποψηφιότητας υπό τον συντονισμό του τεχνικού επιμελητηρίου. Καμία τέτοια μελέτη δεν είδε το φως της δημοσιότητας, καμία επίσημη απόφαση, καμία εγκύκλιος υπουργείου ή κάποια τεκμηριωμένη γνωμοδότηση δεν κοινοποιήθηκε μέχρι τώρα.

Στη συνέχεια ο φάκελος ισχυρίζεται ότι από χωροταξική άποψη η τοποθεσία προσφέρεται ως ιδεώδης διέξοδος για την οικιστική ανάπτυξη. Στην πραγματικότητα όμως το ρυθμιστικό Αθήνας απαγορεύει ρητά παραπέρα οικιστική ανάπτυξη στην περιοχή. Οι υπέρμαχοι της ολυμπιάδας ισχυρίστηκαν ότι μπροστά στο ευρύτερο κοινωνικό όφελος και οι νόμοι αλλάζουν και τα ρυθμιστικά τροποποιούνται.

Ποιο είναι όμως το ευρύτερο όφελος, ποιες υπήρξαν οι αρχικές κατευθυντήριες γραμμές και η γενική φιλοσοφία του ρυθμιστικού της Αθήνας του 1985. Αξίζει να υπενθυμίσουμε κάποιους από τους γενικούς στόχους:

- Σταθεροποίηση του πληθωρισμού της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας με απώτερη προοπτική τη μείωση του.
- Ανάσχεση της εξάπλωσης της πόλης με την απαγόρευση των παραπέρα κατατμήσεων γης, με περιορισμένες περιοχές κατοικίας και περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης.

Σήμερα ποια οι αλληπάλληλες επεκτάσεις του δομημένου χώρου έχουν καταβροχθίσει τους δυο άλλους ορεινούς όγκους του Λεκανοπεδίου, Υμηττό, Πεντέλη. Η περιοχή Πάρνηθας είναι ο τελευταίος δασικός πνεύμονας που έχει απομείνει στο Λεκανοπέδιο, με δασοκάλυψη πάνω από 75%. Ένα τμήμα της έκτασης περίπου 40000 στρεμμάτων ευτυχώς έχει χαρακτηριστεί Εθνικός Δρυμός. Αλλά αυτή η τεράστια δασική έκταση βρίσκεται πολύ κοντά στην Αθήνα και η αξία της δασικής γης ολοένα και μεγαλώνει. Όπως είναι φυσικό ασκήθηκαν πολυάριθμες πιέσεις, υπαγορευμένες από ποικιλία συμφερόντων. Μέσα στις τόσες άλλες πιέσεις που δέχτηκε η περιοχή της Πάρνηθας έρχεται τώρα να προστεθεί και η διεκδίκηση μιας έκτασης στους πρόποδες της, για την ανέγερση του Ολυμπιακού Χωριού.

Η συγκεκριμένη περιοχή, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του φακέλου υποψηφιότητας, έχει εξαιρεθεί από το πρόγραμμα αναδάσωσης. Στην πραγματικότητα είναι περιοχή χαρακτηρισμένη αναδασωτέα και το δασαρχείο Πάρνηθας, υπεύθυνο για την προστασία του Εθνικού Δρυμού, εξετάζει την επέκταση της περιφερειακής ζώνης προς τα

κάτω. Η έκταση κατά το ήμισυ ανήκει σε ιδιώτες. Πρόσφατα μια μεγάλη ιδιωτική έκταση στη συγκεκριμένη περιοχή, που όλα δείχνουν ότι πρόκειται για την ίδια, προσφέρθηκε από τους ιδιοκτήτες της στον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας σε δημόσιο διαγωνισμό. Ο Ο.Ε.Κ. ενδιαφέρθηκε και ζήτησε έγκριση καταλληλότητας γι' αυτή την έκταση, για τον απλούστατο λόγο ότι η οικιστική χρήση στην περιοχή έρχεται σε αντίθεση με το ρυθμιστικό σχέδιο Αθήνας.

Όσον αφορά τώρα για το τι είδους χωριό πρόκειται, έχει κτισθεί μια μικρή πόλη 15.000 κατοίκων, συνολικής έκτασης 830 στρεμμάτων. Η συνολική κτισμένη επιφάνεια έχει φθάσει περίπου τα 316.000 τ.μ. με κτίρια κατοικίας από δυο ως και πέντε ορόφους, εμπορικά κέντρα, κέντρα ψυχαγωγίας, εστιατόρια, κτίρια διοίκησης, νοσοκομείο κ.λ.π.

Στα νοτιοανατολικά της περιοχής κατοικίας, προς το Τατόι, θα εκτείνεται το λεγόμενο Οικολογικό Πάρκο, που η περιγραφή του στο φάκελο είναι ενδεικτική οικολογικής αντίληψης των εμπνευστών του. Από τη μια γίνεται μεγάλης κλίμακας επέμβαση στο φυσικό περιβάλλον και διασπάται η συνέχεια των οικοσυστημάτων του, και από την άλλη μέσα στη δομημένη πια περιοχή, ανάμεσα σε γήπεδα και σε πισίνες δημιουργείται και ένα είδος οικολογικού μουσείου, με δείγματα μεσογειακών φυτών. Είναι η αντίληψη που υποβαθμίζει το φυσικό περιβάλλον στο επίπεδο του καταναλωτικού προϊόντος, προορισμένου για την τέρψη συγκεκριμένων χρηστών.

Το συνολικό κόστος του Ολυμπιακού Χωριού υπολογίζεται στο φάκελο, στα 290 εκ. \$, ενώ το κόστος των συνδετικών οδών με το κέντρο και με τον αυτοκινητόδρομο Σταυρού-Ελευσίνας στα 200 εκ. \$. Σ' αυτά τα κόστη πρέπει να προστεθεί και το κόστος για την αναγκαστική απαλλοτρίωση εκτάσεων, γιατί μόνο το 50% της προβλεπόμενης περιοχής ανήκει στο δημόσιο.

Στο φάκελο εμφανίζονται και αρχιτεκτονικά και πολεοδομικά σχέδια. Ένα τόσο σοβαρό έργο βέβαια ανατέθηκε μετά από αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και ως προς τη χωροθέτηση του και ως προς το σχεδιασμό του.

Υπάρχει και το ρεαλιστικό επιχείρημα ότι μια περιοχή που υφίστανται οικιστικές πιέσεις και η πολιτεία αδυνατεί να την περιφρουρήσει ώστε να παραμείνει φυσικός βιότοπος, παρά να αφεθεί στην αυθαίρετη δόμηση, είναι προτιμότερη να σχεδιαστεί και να δομηθεί με οργανωμένο τρόπο, με τις κατάλληλες υποδομές κ.τ.λ. Εκτός από την ιδεολογική αδυναμία και ηττοπάθεια αυτού του επιχειρήματος, μια τέτοια πρακτική δεν αποκλείει καθόλου την αυθαίρετη δόμηση, απλώς τη μεταθέτει σε ακόμη μεγαλύτερη ακτίνα. Ακόμη ένας άριστα σχεδιασμένος οικισμός λειτουργεί πάντα ως πόλος έλξης και είναι σίγουρο ότι γρήγορα θα ξεφυτρώσουν γύρω του αυθαίρετα με ποικίλες χρήσεις.

Και επειδή είναι πολύ αμφίβολο αν ο προϋπολογισμός θα επαρκέσει για όλες τις εγκαταστάσεις, μπορούμε να κάνουμε την πρόβλεψη ότι στην πράξη θα χτιστούν μόνο οι κατοικίες και απολύτως απαραίτητα γραφεία και αθλητικές εγκαταστάσεις. ενώ η κάλυψη των υπολοίπων αναγκών θα αφεθεί στη λαμπρή παράδοση του ιδιωτικού αυτοσχεδιασμού ιδίως μετά τους Ολυμπιακούς.

Ο φάκελος δεν αναφέρει τι μέτρα έχουν παρθεί για να αποτραπεί η άκρατη κερδοσκοπία στις τιμές γης σ' αυτή την περιοχή, καθώς και όπου αλλού γίνουν έργα για την Ολυμπιάδα και αν έχουν μελετηθεί οι τυχόν κοινωνικές επιπτώσεις μιας τέτοιας προοπτικής. Είναι γνωστό ότι σε άλλες πόλεις που έγιναν Αγώνες εκδιώχθηκαν μεγάλες πληθυσμιακές ομάδες κατοίκων χαμηλού εισοδήματος.

Η τύχη του οικισμού μετά τους Ολυμπιακούς είναι σαφής. Αναφέρεται η φιλοδοξία να αποτελέσει πρότυπη οικιστική λύση για το Λεκανοπέδιο Αθηνών και εγγυάται την επιτυχία του με το επιχείρημα ότι οι κατασκευαστικές εταιρείες, που έχουν αναλάβει το έργο με αντιπαροχή, θα έχουν συμφέρον να το αναδείξουν ως έργο πολιτικό για να κατασκευάσουν και άλλους τέτοιους οικισμούς σε όλη την Αττική. Το υπερτροφικό τέρας που λέγεται Αθήνα με τους 500.000 κατοίκους, στα πρόθυρα πολεοδομικής κατάρρευσης είναι γνωστό ότι έχει πλεονάζον οικιστικό απόθεμα.

Αρα κάθε άλλο παρά κάποιες οικιστικές ανάγκες θα καλύψει το Ολυμπιακό Χωριό, όπως ισχυρίζεται ότι εγγυάται το Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. Όσο για τους οικισμούς προβλέπεται πλήρης εγκατάλειψη – υποβάθμιση των κεντρικών περιοχών σαν μοιραία προοπτική, κατά το παράδειγμα του Λος Άντζελες και των άλλων αμερικανικών μεγαλουπόλεων με την φυγή των

κατοίκων σε περιφερειακές ιδιωτικές πόλεις. Ακόμα και αυτό είναι αμφίβολο. Η διεθνής πρακτική δείχνει ότι τα Ολυμπιακά Χωριά μετά τους Αγώνες, κατά κανόνα δεν μπόρεσαν να προσελκύσουν ικανό αριθμό κατοίκων, με αποτέλεσμα σήμερα να αποτελούν υποβαθμισμένους μισοάδειους οικισμούς, όπου η μόνη λειτουργία είναι η ιδιωτική αστυνομία (Μόναχο)

A6. ΦΑΛΗΡΙΚΟΣ ΟΡΜΟΣ ΘΥΣΙΑ ΣΤΟ ΒΩΜΟ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ «ΑΘΗΝΑ 2004»

Για να πραγματοποιηθούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες θυσιάζονται 1000 από τα 1300 στρέμματα της ευρύτερης περιοχής του Φαληρικού Όρμου, μιας περιοχής ζωτικής σημασίας για την Αθήνα, καθώς αποτελεί την κύρια διέξοδο της πόλης προς τη θάλασσα και έναν από τους τελευταίους εναπομεινάντες ελεύθερους χώρους, της ασφυκτικά πυκνοδομημένης πρωτεύουσας. Η περιοχή αυτή καθορίζεται τόσο από το ρυθμιστικό σχέδιο της Αθήνας, όσο και από την σχετική μελέτη του Οργανισμού Αθήνας σαν υπεροπτικός πόλος αναψυχής, αθλητισμού και πολιτιστικών λειτουργιών για όλους τους κατοίκους του-Λεκανοπεδίου.

A7. Η ΔΙΕΞΟΔΟΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ, ΚΟΛΟΣΣΙΑΙΟ ΚΕΝΤΡΟ

Ο φάκελος της Ολυμπιάδας 2004 προβλέπει την κατασκευή ενός Κολοσσιαίου Αθλητικού Κέντρου, συνολικής χωρητικότητας 138.500 θέσεων σε όλη την παραλία του Φαληρικού Όρμου, από το Δέλτα ως το Μικρολίμανο, συμπεριλαμβανομένου του Ιπποδρόμου και του Σταδίου Καραϊσκάκη. Το αθλητικό κέντρο του Φαλήρου θα αποτελέσει μαζί με την Καλογρέζα τους δυο κύριους πόλους διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Θα φιλοξενήσει 10 από τα 28 ολυμπιακά αθλήματα (πάλη, τζούντο, χάντμπολ, τσεκβοντό, ξιφασκία, πυγμαχία, βόλεϊ, μπίτζμπολ, σόφτ-μπολ και χόκει) πολλά από τα οποία είναι πολύ λίγο δημοφιλή ως εντελώς άγνωστα στην Ελλάδα.

A8. ΣΤΟΝ ΙΠΠΟΔΡΟΜΟ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΜΑΜΟΥΘ 56.000τ.μ.

Ο φάκελος προβλέπει την κατασκευή γιγαντιαίου συγκροτήματος πολλαπλών χρήσεων, 56.000 τ.μ. περίπου, στο χώρο του Ιπποδρόμου. Το συγκρότημα περιλαμβάνει 5 κλειστά γυμναστήρια, συνολικής χωρητικότητας 40.500 θέσεων, όπου θα διεξαχθούν 7 ολυμπιακά αθλήματα. Ο προϋπολογισμός του έργου είναι 116,6 εκ.\$. Ο χώρος του Ιπποδρόμου, ο οποίος χαρακτηρίζεται ως χώρος πρασίνου, μετά την τέλεση των Αγώνων πρόκειται να παραχωρηθεί στους ιδιώτες που θα αναλάβουν την εργολαβικά την καταστροφή του.

Ουσιαστικά δημόσια έκταση 250 στρεμμάτων ανυπολόγιστης αξίας, θα παραχωρηθεί σε ιδιώτες με μοναδικό αντισταθμιστικό όφελος την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων. Οι εγκαταστάσεις θα χρησιμοποιηθούν και για εμπορικές εκθέσεις και για άλλες εμπορικές δραστηριότητες. Θεωρείται βέβαιο ότι οι εμπορικές δραστηριότητες θα υπερισχύσουν καθώς είναι οι πλέον κερδοφόρες.

A9. ΕΞΙ ΓΗΠΕΔΑ ΜΙΑΣ ΧΡΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ -ΜΟΣΧΑΤΟΥ

Στην παραλία Καλλιθέας -Μοσχάτου εκεί όπου σήμερα υπάρχει βιότοπος πουλιών, έχουν κατασκευαστεί 6 γήπεδα για σόφτμπολ, μπίτζ-μπολ, και μπητς -βόλεϊ. Τα κυρίως γήπεδα καταλαμβάνουν συνολική έκταση 100 στρεμμάτων, και θα έχουν χωρητικότητα 47.500 θέσεων. Το έργο θα κοστίσει 25,25 εκ.\$. Ο φάκελος προβλέπει ότι οι εγκαταστάσεις αυτές θα χρησιμοποιηθούν μετά για αθλητικούς, πολιτιστικούς και άλλους κοινωφελείς σκοπούς.

Ο φάκελος της Ολυμπιάδας προβλέπει σαφέστατα κατασκευές με μόνιμο χαρακτήρα. Μετά τις πρώτες καταγγελίες, η επιτροπή διεκδίκησης ισχυρίστηκε ότι οι κερκίδες είναι κινητές και θα αφαιρεθούν εκ των υστέρων.

A10. ΟΥΤΕ ΓΙΑ ΠΑΡΚΙΝΚ ΔΕΝ ΘΑ ΠΕΡΙΣΣΕΥΕΙ ΧΩΡΟΣ

Η πυκνότητα των εγκαταστάσεων είναι τέτοια που πολύ αμφιβάλλουμε αν ο προβλεπόμενος χώρος επαρκεί έστω και για πάρκινγκ δεδομένου ότι διατίθενται 575 στρέμματα για 88.000 θεατές.

A11. ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΒΙΟΤΟΠΟ ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΕΤΑΙ ΚΑΙ Ο ΒΙΟΤΟΠΟΣ ΤΩΝ ΠΟΥΛΙΩΝ

Σύμφωνα με την ειδική μελέτη της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρίας στο Δέλτα του Ιλισού έχει διατηρηθεί σημαντικός βιότοπος μεταναστευτικών πουλιών, μικρό μέρος από τον άλλο μεγάλο υδροβιότοπο του Φαληρικού Δέλτα, ο οποίος στο παρελθόν ήταν από τους σημαντικότερους της Αττικής.

Μετά από μακρόχρονη και συστηματική παρατήρηση του υδροβιότοπου η Ορνιθολογική Εταιρία έχει καταγράψει 119 είδη πουλιών από τα οποία τα 28 είδη περιλαμβάνονται στο παράρτημα 1 της κοινοτικής οδηγίας 79/409 <<για διατήρηση των αγρίων πουλιών>> η οποία έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική νομοθεσία.

Επίσης 76 από τα 119 υπάρχοντα είδη περιλαμβάνονται στο παράρτημα 2 της σύμβασης της Βέρνης <<για διατήρηση της άγριας ζώνης και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης>> που περιλαμβάνει <<είδη πανίδας υπό αυστηρή προστασία >>. Η Ορνιθολογική Εταιρία τονίζει τον κρίσιμο ρόλο που παίζουν οι ελάχιστοι εναπομείναντες υδροβιότοποι της Αττικής, παραδοσιακά αποτελούν βασικό σταθμό ξεκούρασης και ανεφοδιασμού στο μακρύ και δύσκολο ταξίδι των μεταναστευτικών πουλιών.

Το 1989 η Ορνιθολογική Εταιρία καταθέτει για πρώτη φορά στον ΟΡΣΑ την πρόταση για τη δημιουργία θεματικού πάρκου στο Δέλτα του Ιλισού. Η πρόταση που βρήκε θερμή υποδοχή από τον τύπο και πολλούς τοπικούς και περιβαλλοντικούς φορείς, αφορά στην αποκατάσταση ενός μικρού μέρους του άλλοτε μεγάλου υδροβιότοπου που υπήρχε στο Φαληρικό Δέλτα με σκοπό την προστασία των πουλιών, στην περιβαλλοντική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των κατοίκων της πιο πυκνοκατοικημένης περιοχής της χώρας και στην προσφορά μιας διαφορετικής διεξόδου και προσέγγισης του κοινού με τη ζωντανή φύση, που μπορεί να δίνει το παρόν και μέσα στην πόλη.

ΣΧΟΙΝΙΑΣ: Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΕΝΟΣ ΥΔΡΟΒΙΟΤΟΠΟΥ

<<... Ο Σχοινιάς είναι ένας πολύ σημαντικός βιότοπος ως σύνολο, αλλά διαθέτει και επί μέρους τμήματα με μεγάλη οικολογική αξία, το δάσος πεύκου-κουκουναριάς λόγω της σπανιότητάς του, την λίμνη Στόμι λόγω του ιδιαίτερου φυσικού ενδιαφέροντος και την χερσόνησο της Κυνόσουρας λόγω της παρθενικότητας και της σπάνιας χλωρίδας της. Ως σύνολο έχει ιδιαίτερη αξία επειδή περιλαμβάνει σε μικρή έκταση μεγάλη ποικιλία ενδιαιτημάτων που είναι μοναδικά για την Αττική και σπάνια για τον Ελλαδικό χώρο. Επιπλέον είναι μια από τις ελάχιστες περιοχές που διατηρούν τη φυσικότητα του κλασσικού Αττικού τοπίου>>.

Στο πλαίσιο αυτό, το ΥΠΕΧΩΔΕ και ο Οργανισμός Αθήνας ξεκίνησαν μια προσπάθεια προστασίας της όλης περιοχής και εντάχθηκε σε πρόγραμμα του επιχειρησιακού προγράμματος Περιβάλλον, χρηματοδοτούμενο από το ΚΠΣ 1994-1999. Κύριος στόχος του προγράμματος είναι η αναβάθμιση της περιοχής με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον και η ανάδειξη του σε έναν υπερτοπικό πόλο περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και αναψυχής.

Όταν οι διεθνείς προδιαγραφές για τους προστατευόμενους υδροβιότοπους απαιτούν ελάχιστη και εντελώς διακριτική και αυστηρά ελεγχόμενη παρουσία ο φάκελος Διεκδίκησης προτείνει:

→ Τεχνητή λίμνη για τους αγώνες κωπηλασίας και κανό μέσα στον υδροβιότοπο, ανάμεσα στην Μακάρια Πηγή και την λίμνη – έλος διαστάσεων δυόμισι χιλιόμετρα {εξακόσια μέτρα περίπου}.

→ Κερκίδες για πέντε χιλιάδες θεατές.

→ Ανάλογο χώρο στάθμευσης.

→ Τεχνικές εγκαταστάσεις, χώρους για αθλητές, επισήμους, εκπροσώπους του τύπου, με υψηλές προδιαγραφές ασφαλείας, που θα έχουν την μορφή μιας ανεξάρτητης νησίδας. Αυτό στο σχέδιο της μελέτης καταλαμβάνει μια τριγωνική έκταση πλευράς περίπου 700 μέτρων.

Ισχυρίζονται, στον φάκελο διεκδίκησης ότι οι εγκαταστάσεις θα είναι με <<φιλικά προς το περιβάλλον υλικά >> και οι κερκίδες θα ξηλωθούν μετά τους αγώνες, αλλά αντιφάσκοντας στην ίδια μόλις σελίδα, αποκαλύπτονται οι προθέσεις του: ...η χωροθέτηση των νέων εγκαταστάσεων αναμένεται να λειτουργήσει καταλυτικά στην διάδοση δυο εξαιρετικά φιλικών προς το περιβάλλον αθλημάτων στο ευρύ κοινό του Λεκανοπεδίου της Αθήνας και ανάδειξη της κωπηλασίας και του κανό σε περίοπτη θέση...

Όσο φιλικά και αν είναι αυτά τα αγωνίσματα, όταν γίνονται συνεχώς και από μεγάλο αριθμό αθλούμενων, θεατών, προσωπικού τεχνικής υποστήριξης, κ.λ.π. παύουν πια να είναι φιλικά προς το περιβάλλον όχι μόνο στην Ολυμπιάδα που είναι εχθρικά λόγω του πλήθους, αλλά και μετά.

Περιβαλλοντικές Οργανώσεις, Πανεπιστήμια, Επιστημονικοί Φορείς, και Κινήσεις Πολιτών, θα προσφύγουν στο συμβούλιο της Επικρατείας και στα Ευρωπαϊκά Δικαστήρια για ακύρωση της καταστροφικής αυτής επέμβασης, αυτό σημαίνει από ακύρωση τους μέχρι την καθυστέρησή τους για χρόνια ώστε να ακυρωθούν από μόνα τους πλέον. Ακόμη θα πρέπει να τονισθεί ότι ο φάκελος διεκδίκησης ισχυρίζεται ότι θα υπάρχουν 5 αεροδρόμια στην Αθήνα το 2004.

Πρώτο, στη σύμβαση των Σπάτων υπάρχει ρητός όρος που επιβάλλει το κλείσιμο του Αεροδρομίου Ελληνικού την ημέρα λειτουργίας των Σπάτων.

Δεύτερο, τα αεροδρόμια Ελευσίνας και Τατοΐου είναι κατάλληλα μόνο για μικρά ελικοφόρα, Hercules 131 ή παρόμοια μεγέθους.

Τρίτο, του Μαραθώνα είναι για μονοκινητήρια ιδιωτικά αεροσκάφη.

A12. ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Είναι γνώστη η κατασκευή στον τομέα των θερμικών λεωφορείων και των τρόλεϊ και δεν αλλάζει. Από την άλλη μεριά θεωρείται δεδομένη η ύπαρξη, το 2004, όλων των προτάσεων που έχουν ακουστεί. Σημειώνεται, ότι το τραμ μπούκοτάρεται από το ΥΠΕΧΩΔΕ εδώ και χρόνια με γελοίες δικαιολογίες που δεν πείθουν κανέναν. Το ΥΠΕΧΩΔΕ και ο Οργανισμός Αθήνας υποστηρίζουν ότι είναι υπέρ του τραμ αλλά όχι στις γραμμές που προτείνει ο δήμος Αθηναίων. Αυτή η συζήτηση υπάρχει από το 1991. Απλά δεν θέλουν το τραμ οι κύκλοι που κυβερνούν το ΥΠΕΧΩΔΕ, ανεξάρτητα κυβερνήσεων, γιατί είναι το απαραίτητο στοιχείο για την επίλυση του κυκλοφοριακού στην Αθήνα. Επίλυση όμως που θα μειώσει την κίνηση των Ι.Χ. και τότε τι θα γίνουν οι έμποροι και οι βιομηχανίες αυτοκινήτων? Τι θα γίνουν οι εταιρείες πετρελαιοειδών, τι θα γίνει όλο το κύκλωμα που είναι διεθνώς γνωστό ως lobby του Ι.Χ

Ο φάκελος διεκδίκησης ισχυρίζεται ακόμη ότι θα υπάρχει ο προαστιακός σιδηρόδρομος στη Σταυρού-Ελευσίνας. Ουδέν ανακριβέστερον. Η σύμβαση προβλέπει χώρο για προαστιακό σιδηρόδρομο αλλά όχι την κατασκευή του και κάτι τέτοιο προβλέπει και η σύμβαση για τα Σπάτα, δηλ. οδικές συνδέσεις Αθήνας –Σπάτων με τη Σταύρου –Ελευσίνας και την περιφερειακή Υμηττού και όχι σιδηροδρομικές.

Η μη κατασκευή του προαστιακού σιδηροδρόμου έχει επιβληθεί στο ΥΠΕΧΩΔΕ από τους ανάδοχους της κατασκευής όπως και στη ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου. Ο λόγος είναι γνωστός και στο ΥΠΕΧΩΔΕ και στους έξω από αυτό κύκλους. Οι κατασκευές γίνονται με τη λεγόμενη αυτοχρηματοδότηση και οι κατασκευαστικές εταιρείες έθεσαν ως όρο τη μη ύπαρξη του τρένου για 30 χρόνια, για να μην είναι ανταγωνιστικό στα Ι.Χ. από τα οποία θα εισπράττουν τα διόδια.

A13. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΡΥΠΩΝ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΤΟ 2004

Ανάμεσα στα άλλα η μελέτη αναγκάζεται να αποδεχθεί ότι,

- « Η ενδοαστική χρήση οχημάτων θα εξαπλωθεί σε περιοχή τουλάχιστον διπλάσια σε σχέση με την σημερινή.»
- «Ο στόλος οχημάτων της Αθήνας αριθμούσε περίπου 1,5 εκ. οχήματα κατά το έτος 1990 και αναμένεται να αυξηθεί στα 2,2 το 2004».

Τα δύο αυτά στοιχεία συνεπάγονται αφενός εξάπλωση της κυκλοφορίας σε μεγαλύτερη έκταση, που περιλαμβάνει και τις αθλητικές εγκαταστάσεις που τώρα είναι ακόμη εκτός ή στις παρυφές της ρυπαινόμενης περιοχής και αφετέρου η κατά 50% αύξηση του στόλου προφανώς θα επιφέρει ανάλογη αύξηση της κίνησης άρα και της παραγωγής ρύπων, εκτός αν αλλάξει η μεταφορική πολιτική υπέρ των Μ.Μ.Μ πράγμα όμως που είναι αντίθετο με τις προτάσεις του φακέλου, αλλά και την πολιτική του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Ακόμη η μελέτη ομολογεί ότι αν και ο στόλος θα αυξηθεί κατά 50% τα διανυόμενα οχηματοχιλιόμετρα θα αυξηθούν με μικρότερο ρυθμό λόγω της ολοκλήρωσης και λειτουργίας των έργων και λόγω κορεσμού του οδικού δικτύου. Τέλος, ακόμη και με το ευνοϊκό σενάριο η μελέτη ισχυρίζεται ότι θα έχουμε αύξηση κατά 10% αν και θα πρέπει να ότι το διάγραμμα δείχνει αύξηση κατά 30%.

4.2.2.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΚΑΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Μια κριτική αποτίμηση της Ολυμπιάδας ως προς τα οικονομικά της θα πρέπει τουλάχιστον να συμπεριλαμβάνει δύο πλευρές. Η μια είναι το κατά ποσόν έργο αυτό και οι πόροι που θα δεσμευτούν γι' αυτό, βρίσκονται σε αντιστοιχία με τον υπάρχοντα οικονομικό σχεδιασμό της χώρας και τα προβλήματα ή ανάγκες της ελληνικής οικονομίας. Η άλλη είναι η καθαρά λογιστική πλευρά δηλ. να αποτιμηθούν με ακρίβεια οι δαπάνες και τα έσοδα, χωρίς έντεχνες παραλείψεις, ούτως ώστε να έχουμε μια, όσο το δυνατόν πραγματική εικόνα. Μια άλλη, τρίτη πλευρά του ζητήματος, μετά από τις δυο πρώτες θα έπρεπε να είναι μια εκτίμηση για τα κόστη που παράγονται από τις βλάβες που θα προκαλέσει –κυρίως περιβαλλοντικές – το έργο και τα οφέλη που χάνονται επειδή δεν επιλέγονται άλλες εναλλακτικές χρήσεις όλων των πόρων που θα διαθέτουν.

Η ολυμπιάδα στην οικονομική ελληνική πραγματικότητα

Η επίσημη –αλλά όχι και επισήμως διατυπωμένη – επιχειρηματολογία υπέρ της διεκδίκησης της Ολυμπιάδας είναι ότι πρόκειται για ένα ακόμη μεγάλο έργο, το οποίο χρηματοδοτείται κατά 40% από τη ΔΟΕ. Επομένως –εφόσον εξασφαλίζεται ότι δε θα αφήσει κανένα έλλειμμα –όπως και τα άλλα που ήδη κατασκευάζονται, πρέπει να το αποδεχτεί η Ελλάδα και να το κατασκευάσει. Εν τω μεταξύ έχουν πραγματοποιηθεί μια σειρά εισοδήματα από κέρδη και μισθούς, ενώ μια σειρά έργα θα μείνουν και μετά. Θα αποκτηθεί ακόμη μια εμπειρία πολύ θετική καθώς θα έχει υποχρεώσει να λειτουργήσει η δημόσια διοίκηση με πολύ απαιτητικούς ρυθμούς.

Θα μπορούσε κανείς να επιστρατεύσει εναντίον της Ολυμπιάδας τα ίδια επιχειρήματα μ' αυτά εναντίον των μεγάλων έργων. Δηλαδή ότι πρόκειται για έργα που δεν προέκυψαν υποχρεωτικά από κανέναν εθνικό αναπτυξιακό σχεδιασμό, που έχουν αυξημένο κόστος, που προκαλούν μεγάλες περιβαλλοντικές βλάβες, που δημιουργούν πρόσθετο δημόσιο χρέος. Ωστόσο το μεγάλο έργο <<Ολυμπιάδα>> έχει και άλλες κρίσιμες επιβαρύνσεις. Κατ' αρχάς είναι έργο σε μεγάλο βαθμό "μιας χρήσης", αφήνει πίσω του μια υποδομή μικρής σημασίας που αυτό έχει εξαιρετικά μικρή κοινωνική ωφελιμότητα. Άρα δεν πρόκειται απλώς για ένα ακόμη μεγάλο έργο αλλά για κάτι ακόμη χειρότερο.

Σύμφωνα με τη λογική της κυβέρνησης αλλά και της αξιωματικής αντιπολίτευσης τουλάχιστον, η ελληνική οικονομία έχει ανάγκη από μια μακρά περίοδο λιτότητας για να επιτύχει την αποθεραπεία της και να αξιοποιηθούν παραγωγικότερα και υπάρχοντες πόροι. Η επιλογή ενός έργου –σπατάλης– είναι αδύνατον να εμφανιστεί συνεπώς ακόμη και σε όσους αποδέχονται τη λογική της πολιτικής λιτότητας.

Ασφαλώς και ευτυχώς, αυτή η λογική δεν είναι αποδεκτή από όλους. Η πραγματική ανάγκη σήμερα της Ελληνικής οικονομίας είναι μάλλον ένα σχέδιο το οποίο θα αποβλέπει αφενός να περισώσει όσο μπορεί περισσότερο από το είδη εγκαταστημένο παραγωγικό δυναμικό της οικονομίας το οποίο δοκιμάζεται επικίνδυνα από την πίεση της παγκοσμιοποίησης. Αφετέρου και ταυτόχρονα με την προσπάθεια διάσωσης θα πρέπει να υλοποιείται ένα σχέδιο ανάπτυξης το οποίο θα στηρίζεται σε μια σειρά συγκριτικά πλεονεκτήματα τα οποία διαθέτει η χώρα, το οποίο σχέδιο επίσης δεν θα εγκαταλείπει το ήδη εγκαταστημένο δυναμικό στην προσπάθεια του να ανοίξει νέους δρόμους.

A1. ΠΙΘΑΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ

Ο φάκελος διεκδίκησης:

- ✓ Υπολογίζει σε έσοδα από εισιτήρια τα όποια ιδιαίτερα στις συνθήκες μιας πόλης όπως η Αθήνα το Αύγουστο δε θα πιαστούν. Εξάλλου η πώληση εισιτηρίων είναι πρόβλημα και αλλού. Ήδη στην Αυστραλία η πώληση εισιτηρίων υστερεί επικίνδυνα. Συγκεκριμένα τα 2/3 των 34,000 «**χρυσών εισιτηρίων**» δηλαδή εισιτηρίων για όλους τους αγώνες, στο τέλος Απριλίου δεν είχαν ακόμη πωληθεί.
- ✓ Υπολογίζει με σχετική σιγουριά τα έσοδα από τηλεοπτικά δικαιώματα, καθώς εδώ παρεμβαίνει η ΔΟΕ και η εμπειρία διεθνώς δεν είναι κακή, όμως στην περίπτωση της Ελλάδας, χώρας με εξαιρετικά αδύναμη υποδομή, θα πρέπει να υπολογίσουμε πολλά απρόβλεπτα κόστη καθώς όλα σχεδόν θα ενοικιαστούν.
- ✓ Υπολογίζονται τιμές κατασκευής έργων αδύνατες σύμφωνα με αξιόπιστους υπολογισμούς (ανάθεση σταδίου) και πρέπει τουλάχιστον να διπλασιαστούν.
- ✓ Υπολογίζονται ή αναφέρονται με ασαφή τρόπο ή δεν αναφέρονται δαπάνες όπως για απαλλοτριώσεις γηπέδων, για πρόσθετα μέτρα ασφάλειας, για πρόσθετο κόστος οδικών συνδέσεων κ.α. Αυτή η ασάφεια αφορά μερικές δεκάδες δισεκατομμύρια.
- ✓ Οι δαπάνες που υπολογίζονται για τις αναβαθμίσεις των διαφόρων ολιγάριθμων περιφερειακών εγκαταστάσεων είναι άκρως επισφαλείς. Πρόκειται για εγκαταστάσεις που ουσιαστικά φτιάχνονται από την αρχή, ενώ μερικές από αυτές μπορεί να κριθούν κατάλληλες τελικά από την ΔΟΕ.
- ✓ Η εμπειρία από την κατασκευή έργων στην Ελλάδα είναι γνωστή: συνεχείς επανακοστολογήσεις, δηλαδή εκβιασμοί από τους εργολάβους. Τώρα που θα υπάρχει και ο λόγος, οι υπερβάσεις θα είναι πολύ μεγαλύτερες. Εξάλλου αυτό προκύπτει και από τη διεθνή εμπειρία, έργων Ολυμπιάδων (έχει υπολογιστεί υπέρβαση πάνω από 50%).
- ✓ Οι προβλεπόμενες προολυμπιακές πολιτιστικές εκδηλώσεις- διάρκειας δύο ετών- υπό το φως των όσων αναφέρονται για τη Θεσσαλονίκη Πολιτιστική Πρωτεύουσα εγγράφουν και κονδύλι δαπανών απροσδιόριστου ύψους.

Ύστερα από όλα αυτά μπορούμε να δεχθούμε ως καθαρά ενδεικτικό τον προϋπολογισμό της Επιτροπής με έσοδα 11790168 euro και δαπάνες 11521643 και πλεόνασμα 268525 euro. Αυτό εξάλλου προκύπτει και από την εμπειρία. Στην Αυστραλία ο αρχικός προϋπολογισμός (1992) ήταν ύψους 1,6 δις. \$ Αυστραλίας, ο προϋπολογισμός όμως που κατατέθηκε στις αρχές Μαΐου 1994 ήταν 2,3 δις \$, με προβλεπόμενο κέρδος 42,7 εκ. Ο προϋπολογισμός προβλέπει 163 εκ\$ για πιθανές μελλοντικές υπερβάσεις, ενώ αρχικά προέβλεπε μόνο 96.

Να σημειώσουμε ακόμα ότι το κόστος προετοιμασίας σ' αυτή τη χώρα άρχισε να βαρύνει και τους επαγγελματίες : από 1^{ης} Σεπτεμβρίου 1997 επιβάλλεται φόρος 10% για κάθε κράτηση κλίνης στα ξενοδοχεία.

4.2.2.3 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ

Α1. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι ,χωρίς αμφιβολία, το μεγαλύτερο αθλητικό και πολιτιστικό γεγονός στην εποχή μας. Έχοντας ήδη συμπληρώσει ένα αιώνα ζωής στη σύγχρονη διαδρομή τους, αποτελούν μια γιγάντια διοργάνωση, με τεράστιες οργανωτικές και οικονομικές απαιτήσεις.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας διοργανώνονται σε μια χρονική περίοδο που χαρακτηρίζεται από την παγκοσμιοποίηση, την υψηλή τεχνολογία και την κυριαρχία της εικόνας και της πληροφορίας.

Ταυτόχρονα, οι προκλήσεις και οι γεωπολιτικοί κίνδυνοι στο διεθνές περιβάλλον, σε συνδυασμό με την παρατηρούμενη στις μέρες μας έξαρση της διεθνούς τρομοκρατίας, έχουν αναγάγει τα θέματα ασφάλειας, σε παράγοντα βασικής προτεραιότητας της παγκόσμιας κοινότητας και πρωταρχικού ενδιαφέροντος για τη παγκόσμια κοινή γνώμη. Σήμερα, ο ρόλος της Ασφάλειας στην διοργάνωση των Αγώνων αναδεικνύεται, περισσότερο από ποτέ, πρωταρχικός.

Η Ελλάδα είναι η μικρότερη χώρα, που ανέλαβε ποτέ, τη διοργάνωση σύγχρονης Ολυμπιάδας. Λόγω ακριβώς του μεγέθους, του διεθνούς ενδιαφέροντος και της μεγάλης συμμετοχής ανθρώπων από όλο τον κόσμο, απαιτείται η ενεργοποίηση ολόκληρης της κρατικής μηχανής και η συστράτευση όλων των Ελλήνων στην εθνική αυτή προσπάθεια.

Τα Σώματα Ασφαλείας και οι Ένοπλες Δυνάμεις θα διαθέσουν, σε αμιγώς Ολυμπιακά καθήκοντα, ένα μεγάλο μέρος του προσωπικού της και παράλληλα, θέτοντας όλο τι δυναμικό της σε ετοιμότητα, θα συμβάλλουν στην εμπέδωση του απαραίτητου κλίματος τάξης και ασφάλειας σε ολόκληρη τη Χώρα.

Η Ολυμπιακή Ασφάλεια δεν αφορά μόνο την Αθήνα και τις τέσσερις Ολυμπιακές πόλεις, αλλά ολόκληρη την επικράτεια. Οποιοδήποτε σοβαρό γεγονός συμβεί στον Ελλαδικό χώρο την περίοδο διεξαγωγής των Αγώνων, είναι δυνατόν να επηρεάσει άμεσα ή έμμεσα την απρόσκοπτη διεξαγωγή τους και να ακυρώσει την επιτυχία τους.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Για τις Αρχές Ασφαλείας και το προσωπικό τους, αποτελεί θέμα **πρώτης προτεραιότητας**, η εξασφάλιση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος που θα εγγυάται την απρόσκοπτη τέλεση των Αγώνων και την φιλοξενία όλων των Ολυμπιακών παραγόντων και επισκεπτών.

Τα μέτρα ασφαλείας των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 σχεδιάζονται ώστε:

- ❖ Να είναι αποτελεσματικά και να πλαισιώνουν αρμονικά τα Ολυμπιακά Ιδεώδη και το μοναδικό αθλητικό χαρακτήρα των Αγώνων,
- ❖ Να εμπεδώνουν το αίσθημα ασφαλείας στους αθλητές, θεατές και λοιπούς εμπλεκόμενους,
- ❖ Να μη διαταράσσουν, στο μέτρο του δυνατού, τις καθημερινές λειτουργίες του πολίτη,
- ❖ Να προβάλλουν την εικόνα ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι πρωτίστως ένα αθλητικό γεγονός και όχι μια άσκηση ασφάλειας.

A2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Το πρόγραμμα Ολυμπιακής Εκπαίδευσης περιλαμβάνει:

- 1) Τη γενική Εκπαίδευση
- 2) Τις ειδικές Εκπαιδεύσεις
- 3) Την πρακτική εξάσκηση

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΙΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ		
A/A	ΕΙΔΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΑΤΟΜΑ
1.	Γενική- Βασική Εκπαίδευση (ΕΛ.ΑΣ, Λ.Σ,Π.Σ, Γ.Ε.ΕΘ.Α., Εθελοντές Ασφαλείας, Προσωπικό Ι.Ε.Π.Υ.Α.)	73,500
2.	Ειδική- Πρακτική Εκπαίδευση στις Ολυμπιακές Εγκαταστάσεις	21.297
3.	Είκοσι έξι (26) Ειδικές εκπαιδεύσεις με σύνδρομο ΟΣΟ.	652
4.	Είκοσι δύο (22) Ειδικές εκπαιδεύσεις υλοποιούμενες από την Ελληνική Αστυνομία.	4.747
5.	Ειδικές εκπαιδεύσεις υλοποιούμενες από το Λιμενικό Σώμα.	2.955
6.	Ειδικές εκπαιδεύσεις υλοποιούμενες από το Π.Σ.	1.577

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙ ΧΑΡΤΟΥ

Στο πλαίσιο της Ολυμπιακής προετοιμασίας έχουν πραγματοποιηθεί και σχεδιάζονται για το μέλλον Ασκήσεις Ετοιμότητας για την εξοικείωση των Αρχών Ασφαλείας με σοβαρά θέματα κρίσεων, που ενδέχεται να απασχολήσουν την Ολυμπιακή Ασφάλεια.

Ήδη έχουν πραγματοποιηθεί με επιτυχία οι:

- 1η Άσκηση επί χάρτου “ Δούρειος Ίππος 2002 ”.
- 2η Άσκηση επί χάρτου “ Γόρδιος Δεσμός 2002 ”.
- 1η Πραγματική Άσκηση “ Ουράνιο Τόξο 2002 ”.

Για το υπόλοιπο διάστημα της Ολυμπιακής προετοιμασίας έχουν προγραμματισθεί και άλλες παρόμοιες Ασκήσεις.

A3. ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ

Η Ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων ,έργο τεράστιο για τα Ελληνικά δεδομένα, προϋποθέτει την υποστήριξη μεγάλου αριθμού δυνάμεων και επαρκή διάθεση εξοπλισμού και μέσων. Οι Κύριες Αρχές Ασφαλείας που έχουν αναλάβει σημαντικό έργο της Ολυμπιακής Ασφαλείας , παρέχουν όλους τους πόρους που διαθέτουν σε μέσα και εξοπλισμό. Πέραν αυτών προγραμματίζεται και υλοποιείται η προμήθεια επιπλέον μέσων για να καλυφθούν οι αυξημένες απαιτήσεις.

Σημαντική παράμετρο ενίσχυση της επιχειρησιακής δυνατότητας των Αρχών Ασφαλείας (μια τεράστια μεταολυμπιακή επένδυση), αποτελεί η προμήθεια- εγκατάσταση των επιχειρησιακών κέντρων και συστημάτων C4I, καθώς και ο εξοπλισμός με σύγχρονα συστήματα επικοινωνιών, μέσα που θα αλλάξουν τα δεδομένα στον τομέα της διοίκησης και της διεξαγωγής των επιχειρήσεων ασφαλείας στη χώρα μας.

A4. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Ολυμπιακή Εγκατάσταση είναι ο φυσικός χώρος ή υποδομή, στην οποία λαμβάνει χώρα μια αθλητική ή μη δραστηριότητα, που σχετίζεται με τους Ολυμπιακούς ή Παραολυμπιακούς Αγώνες.

Οι Ολυμπιακές εγκαταστάσεις διακρίνονται σε **αθλητικές εγκαταστάσεις** (Στάδια διεξαγωγής Αγωνισμάτων, διαδρομή Μαραθωνίου Δρόμου, πίστες Ποδηλατοδρομίας, Υγροί Στίβοι κλπ.), και **μη αθλητικές εγκαταστάσεις** (Ολυμπιακό Χωριό, Χωριά Δημοσιογράφων και Χώροι Διαμονής διαιτητών- Κριτών, Ξενοδοχεία διαμονής της Ολυμπιακής Οικογένειας και των Επίσημων, Ολυμπιακή Κατασκήνωση Νέων, Διεθνής Ραδιοτηλεοπτικό Κέντρο(IBC).

Διοίκηση Ολυμπιακής Εγκατάστασης

Σε κάθε Ολυμπιακή Εγκατάσταση συνυπάρχουν και συνεργάζονται αρμονικά :

- ⇒ Ο Διευθυντής Εγκατάστασης (Venue Manager), ο οποίος είναι στέλεχος της Ο.Ε.Ο.Α, και έχει την ευθύνη της εποπτείας των λειτουργικών τομέων της εγκατάστασης και της τέλεσης των αγωνισμάτων.
- ⇒ Ο Διοικητής Ασφαλείας της Εγκατάστασης (Venue Commander), ο οποίος είναι ο αξιωματικός της Ελληνικής Αστυνομίας, ή του Λιμενικού Σώματος και έχει την ευθύνη της διοίκησης των δυνάμεων ασφαλείας και την εφαρμογή των Επιχειρησιακών Σχεδίων Ασφαλείας της Εγκατάστασης (ΕΣΑΕ).
- ⇒ Οι Διοικητές των Υποστηρικτικών Δυνάμεων Ασφαλείας, οι οποίοι ασκούν τη Διοίκηση του προσωπικού των λοιπών Δυνάμεων Ασφαλείας που υποστηρίζουν την εγκατάσταση.

Αιμοστατική δομή της Εγκατάστασης

Κάθε τυπική Ολυμπιακή Εγκατάσταση χωρίζεται σε τέσσερις κύριες διακριτές ζώνες :

☛ Ζώνη ελεγχόμενης εισόδου και κυκλοφορίας. Οριοθετείται εξωτερικά της Εγκατάστασης σύμφωνα με το επιχειρησιακό σχέδιο. Στην ζώνη αυτή η κυκλοφορία είναι **ελεγχόμενη. Επιτρέπεται η κίνηση μόνο στα διαπιστευμένα οχήματα.**

☛ Ζώνη ασφαλείας περιμέτρου. Πρόκειται για τη ζώνη μεταξύ εσωτερικής και εξωτερικής περιφράξης της εγκατάστασης. Χρησιμοποιείται αποκλειστικά από τις Αρχές Ασφαλείας και σε περιπτώσεις ανάγκης ή κινδύνου από οχήματα του ΕΚΑΒ ή άλλων φορέων.

☞ Ζώνη θεατών (front of house-F.O.H). Είναι η ζώνη όπου μπορούν να κινούνται οι θεατές. Εκεί βρίσκονται οι κερκίδες, τα διάφορα καταστήματα των χορηγών και οι κοινόχρηστοι χώροι.

☞ Ζώνη διαπιστευμένων (back of house-B.O.H.). Περιλαμβάνει τους τομείς της εγκατάστασης, στους οποίους κινούνται όλοι οι διαπιστευμένοι (αθλητές, επίσημοι, εκπρόσωποι τύπου, εργαζόμενοι σε υποστηρικτικές λειτουργίες κλπ), συμπεριλαμβανόμενου και του αγωνιστικού χώρου (field of place-F.O.P).

Καθήκοντα Προσωπικού Ολυμπιακής Ασφάλειας

Το προσωπικό των Κύριων Φορέων Ασφάλειας που θα διατεθεί στις Ολυμπιακές Εγκαταστάσεις, θα εκτελέσει τα προβλεπόμενα κατά περίπτωση καθήκοντα, σύμφωνα με τους κανονισμούς του Σώματος από το οποία προέρχεται και το Επιχειρησιακό Σχέδιο Ασφάλειας της Εγκατάστασης (Ε.Σ.Α.Ε.).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

- ↔ Διοικητής Ολυμπιακής Εγκατάστασης (Venue commander)
- ↔ Υποδιοικητής Εγκατάστασης
- ↔ Διοικητής Δυνάμεων Υποστήριξης
- ↔ Αξιωματικός Υπηρεσίας
- ↔ Βοηθός Αξιωματικού Υπηρεσίας
- ↔ Εκπρόσωπος Τύπου και Μ.Μ.Ε.
- ↔ Τομεάρχης
- ↔ Προσωπικό Γραμματείας – Τηλεφωνητές
- ↔ Υπεύθυνος Υλικού
- ↔ Χειριστής Η/Υ
- ↔ Ελεγκτής Συστημάτων Ασφαλείας
- ↔ Χειριστής Τηλεπικοινωνιακών Μέσων
- ↔ Σκοπός περιμέτρου- Χώρου Στάθμευσης – Πύλης εισόδου/εξόδου
- ↔ Προσωπικό περιπολιών(πεζών – εποχούμενων)
- ↔ Προσωπικό παρατηρητήριων
- ↔ Επικεφαλής προσωπικού ελέγχου πρόσβασης – διαπιστεύσεων
- ↔ Προσωπικό τροχαίας κίνησης
- ↔ Προσωπικό Ασφαλείας (γενικά)

ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΣΩΜΑ

Όλα τα ανωτέρω και επιπλέον :

- ✓ Επικεφαλής Δυνάμεων Θαλάσσιου Χώρου
- ✓ Κυβερνήτης – πλήρωμα περιπολικού σκάφους Εγκατάστασης

ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑ

- ✓ Διοικητής Πυροσβεστικών Δυνάμεων Εγκατάστασης
- ✓ Πυροσβέστες και Διασώστες
- ✓ Οδηγοί Πυροσβεστικών και Διασωστικών Οχημάτων
- ✓ Αξιωματικός Σύνδεσμος
- ✓ Αξιωματικός Διοικ. Υποστήριξης
- ✓ Προσωπικό Πεζών Περιπολιών
- ✓ Προσωπικό Πλωτών Μέσων Π.Σ.

ΕΝΟΡΜΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

- ✓ Προσωπικό ελέγχου μαγνητικών πυλών
- ✓ Προσωπικό ομάδας ελέγχου οχημάτων
- ✓ Προσωπικό πεζής περιπολίας
- ✓ Συνοδεία αθλητικών αποστολών
- ✓ Φρούρηση Ζωτικών Εγκαταστάσεων
- ✓ Φρούρηση χώρων στάθμευσης.

A5. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ : Κίνηση κατά του «Αθήνα 2004» στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Κίνηση κατά της ανάληψης της Ολυμπιάδας του 2004 από την Αθήνα εκδηλώθηκε στο δημοτικό συμβούλιο Θεσσαλονίκης. Την πρωτοβουλία ανέλαβε ο δημοτικός σύμβουλος, καθηγητής Σπύρος Βούγιας και ήδη συμπαραστάθηκαν πέντε μέλη του συμβουλίου.

«Δυστυχώς η Αθήνα έχει τις περισσότερες πιθανότητες να πάρει την Ολυμπιάδα και λέω δυστυχώς και για την ίδια την Αθήνα και όλους εμάς που θα μείνουμε στο περιθώριο», είπε ο κ. Βούγιας, επιχειρηματολογώντας κατά της Ολυμπιάδας για να αναφερθεί με λεπτομέρεια στα δυο σκέλη και να πει:

- Η Αθήνα θα υποστεί μια άνευ προηγουμένου περιβαλλοντολογική καταστροφή. Δασικοί χώροι, όπως η Πάρνηθα, υδροβιότοποι από τη συνθήκη Ραμσαρ, θα πέσουν βορά στο μπετόν για γήπεδα τοξοβολίας και ιππασίας, για Ολυμπιακά χωριά, για γήπεδα μπίτζμπολ, που θα μας είναι περιττά μετά την Ολυμπιάδα. Κάθε τετραγωνικό ελεύθερου χώρου αυτής της πόλης θα καλυφθεί για την Ολυμπιακή σκοπιμότητα.
- Η Θεσσαλονίκη και όλοι οι άλλοι θα αργήσουν να κάνουν έργα υποδομής τα προσεχή 20 χρόνια και ενώ σπαταλώνται δισεκατομμύρια για γήπεδα 45.000 θέσεων για την τοξοβολία, δεν θα έχει η πόλη μας ένα κλειστό για το μπάσκετ ή δυο κουλούαρ για κλειστό στίβο.

ΤΡΙΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΑΝΑΒΙΩΣΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

4.3.1. ΑΛΛΑΖΟΥΝ ΠΡΟΣΩΠΟ ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Από την πρώτη σύγχρονη αναβίωση τους, το 1896 στην Αθήνα, μέχρι σήμερα, οι Ολυμπιακοί Αγώνες πέρασαν από διαδοχικές φάσεις μεταμόρφωσης και βρέθηκαν συχνά εκτεθειμένοι στα πυρά της κριτικής. Στη μεταψυχροπολεμική εποχή μας, οι Αγώνες έχουν εξελιχθεί σ' ένα γιγάντιο, μεταφερόμενο ανά τετραετία εμπορικό-αθλητικό τσίρκο, με περισσότερα από 270 αγωνίσματα, ατέλειωτες σειρές χορηγών και υπεραθλητές που συντρίβουν ρεκόρ με την συνδρομή της σύγχρονης αθλητιατρικής.

Μετά τους αγώνες της Ατλάντα, που χαρακτηρίστηκαν από το οργανωτικό «βραχυκύκλωμα» και την κορύφωση της εμπορικής εκμετάλλευσης, η ίδια ηγεσία της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής και η διεθνής επιχειρηματική κοινότητα άρχισαν να αναζητούν τρόπους για να απαντήσουν στο καυτό ερώτημα: Πρέπει να αλλάξει το πρόσωπο των Αγώνων και πως.

Η αρχική σύλληψη του «πατέρα» των σύγχρονων Αγώνων Ντε Κουμπερτέν συχνά επικρίθηκε για την συγγένεια της με τον ολοκληρωτισμό και το ρατσισμό. Δεν ήταν τυχαίο, άλλωστε ότι ο Αδόλφος Χίτλερ θέλησε τους Ολυμπιακούς του 1936 στο Βερολίνο να αποδείξει στο πεδίο του αθλητισμού την υπεροχή της Αρίας Φυλής.

Από το δεύτερο μισό του αιώνα μέχρι την κατάρρευση του Ανατολικού Μπλοκ, οι Αγώνες άρχισαν να ακολουθούν τους ρυθμούς της σύγχρονης εποχής. Ο Ψυχρός Πόλεμος πολιτικοποίησε τους Αγώνες μεταβάλλοντας τους σε πεδίο αναίμακτης αναμέτρησης των δυο αντιπάλων μπλοκ. Αποκορύφωμα του φαινομένου ήταν τα διαδοχικά μποϊκοτάζ των Αγώνων της Μόσχας και του Λος Άντζελες από τις ΗΠΑ και την ΕΣΣΔ.

Αν όμως η πολιτικοποίηση των Αγώνων πέρασε στην ιστορία μαζί με τον Ψυχρό Πόλεμο, δεν συνέβη το ίδιο με την εμπορευματοποίηση. Η σύγχρονη καπιταλιστική οικονομία έκανε από πολύ νωρίς αισθητή την παρουσία της στους Ολυμπιακούς. Δεν θα μπορούσε να γίνει αλλιώς, αφού το μάρκετινγκ «διψά» για την προβολή προϊόντων μέσα από μεγάλα αθλητικά και πολιτιστικά γεγονότα.

Η εμπορευματοποίηση των Αγώνων χρηματοδότησε την τρελή πορεία επέκτασής τους. Από το 1950, ο αριθμός των αγωνισμάτων έχει διπλασιαστεί, με την προσθήκη αγωνισμάτων που μόνο μακρινή συγγένεια έχουν με το στίβο. Η συνεχής αλληλοτροφοδότηση της εμπορευματοποίησης με τη διεύρυνση των Αγώνων οδήγησε σε διοργανώσεις τέρατα.

Για ένα μήνα, οι διοργανώτριες πόλεις, κατά κανόνα μεγαλουπόλεις με όλες τις «ασθένειες» που αυτό συνεπάγεται, πασχίζουν να φιλοξενήσουν τους εκατοντάδες χιλιάδες επισκέπτες και τα δεκάδες αθλήματα που βρίσκονται σε εξέλιξη σε πλήθος αθλητικών εγκαταστάσεων. Στην Ατλάντα, ο γιγαντισμός των Αγώνων κατόρθωσε να βραχυκυκλώσει τους πλούσιους και μεθοδικούς Αμερικανούς διοργανωτές.

Τέκνα της αλήσιου μνήμης – πολιτικοποίησής των αγώνων και της άκρατης εμπορευματοποίησής ήταν η ανάπτυξη των σύγχρονων επιστημονικών μεθόδων δημιουργίας υπεραθλητών. Τα όρια μεταξύ του ποινικοποιημένου ντοπινγκ και των επιτρεπόμενων μεθόδων προπόνησης και σωματικής ανάπτυξης θολώνουν, με ανοχή της ΔΟΕ. Χωρίς την αέναη βελτίωση των ρεκόρ, οι Αγώνες θα έχαναν την απήχηση τους, την εμπορική τους αίγλη και τα δισεκατομμύρια δολάρια των επιχειρήσεων. Εν τέλει, η ύπαρξη των υπεράνθρωπων είναι αναγκαία για τους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες, ανεξάρτητα αν οι αθλητές αυτοί υπηρετούν και δοξάζουν τα έθνη τους, όπως συνέβαινε στις ημέρες του Ψυχρού Πολέμου.

4.3.1.1. ΤΑ ΝΕΑ ΣΧΕΔΙΑ

Οι ενδημικές ασθένειες των Ολυμπιακών Αγώνων δεν έχουν αφήσει αδιάφορους τους Αθανάτους της ΔΟΕ, ούτε και τους χορηγούς. Αν πιστέψει κανείς έγκυρα δημοσιεύματα του αμερικάνικου Τύπου, ο ίδιος ο Χουάν Αντόνιο Σάμαρανγκ, ο κορυφαίος των Αθανάτων, έχει ηγηθεί μιας προσπάθειας ανανέωσης των Αγώνων. Είκοσι δυο γηραιά μέλη της ΔΟΕ αντικαταστάθηκαν για σκοπό αυτό από νέους παράγοντες, κατά κανόνα πρώην αθλητές.

Σύμφωνα με τον σχολιαστή της «International Herald Tribune» Ιάν Τόμσεν, η ανανέωση της ΔΟΕ είναι τμήμα ενός ευρύτερου σχεδίου. Μέχρι τώρα, η ΔΟΕ επέλεγε με συντηρητικά κριτήρια τις διοργανώτριες πόλεις προκρίνοντας πάντα τις ασφαλέστερες- από οικονομική και οργανωτική άποψη. Μετά το φιάσκο της Ατλάντα, το Σίνδαι ήταν και η τελευταία «συντηρητική» επιλογή, αφού όπως φαίνεται ο Σάμαρανγκ άσκησε την προσωπική του επιρροή για την θριαμβευτική νίκη της Αθήνας, παρά το γεγονός ότι η Ρώμη και η Στοκχόλμη κάλυπταν καλύτερα τα παραδοσιακά κριτήρια της ΔΟΕ. Ο Σάμαρανγκ, μάλιστα, στα πλαίσια του ίδιου σχεδίου φέρεται ότι υποσχέθηκε στο Κεπ Τάουν ότι θα στηρίξει την υποψηφιότητά του για το 2008. «Η υποψηφιότητα του Κεπ Τάουν θα είναι πολύ ισχυρή» δήλωσε στους δημοσιογράφους.

Στόχος της ΔΟΕ τώρα όπως επισημαίνει ο Τόμσεν, είναι να φέρει τους αγώνες σε νέες, ανεξάρτητες αγορές της Αφρικής, της Λατινικής Αμερικής και της Κίνας – εάν αποδειχθεί ότι θα αντιμετωπίζει με σωφροσύνη το Χόνγκ Κονγκ. Απομάκρυνση από τον αναπτυσσόμενο κόσμο και άνοιγμα στις «αναδυόμενες» αγορές αυτό φαίνεται να είναι το νέο σύνθημα της ΔΟΕ, για το οποίο οι χορηγοί δεν φαίνεται να έχουν αντιρρήσεις.

Θα χρειασθούν όμως ορισμένες προσαρμογές στους αγώνες. Οι «Financial Times» σε κύριο άρθρο τους προτείνουν απερίφραστα να συρρικνωθούν οι αγώνες με την απάλειψη όλων των περιφερειακών αθλημάτων, αλλά και των ομαδικών αθλημάτων που έχουν άλλα, δημοφιλέστερα παγκόσμια πρωταθλήματα, όπως το ποδόσφαιρο. Μια τέτοια αναπροσαρμογή θα επέτρεπε την εκτέλεση των αγώνων σε υποανάπτυκτες πρωτεύουσες των αναδυόμενων αγορών, θα μείωνε το κόστος τους και θα διευκόλυνε το μάρκετινγκ, αφού οι αγώνες θα έπαιρναν νέα ώθηση στην συνείδηση του παγκόσμιου κοινού, μέσω της επιστροφής τους στις ρίζες του κλασικού αθλητισμού.

Οι νέοι προβληματισμοί και τα στάδια της ΔΟΕ, δείχνουν ότι είναι θέμα χρόνων η αλλαγή του προσώπου των Ολυμπιακών Αγώνων, με γνώμονα, πάντα την εμπορική αποτελεσματικότητα και με ταμπού, πάντα το μείζον θέμα του ντόπινγκ. Οι σύγχρονοι αγώνες δεν δικαιώνουν σε τίποτα το ρομαντισμό, ούτε και το ρατσιστικό ρομαντισμό του Ντε Κουμπερτέν.

Η κρισιμότερη σχέση για την ανάγνωση των τεκταινομένων στην Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή είναι εκείνη των Αθανάτων με τους μηχανισμούς εμπορικής εκμετάλλευσης των αγώνων. Ουδεμία πόλη επιλέγεται αν δεν το επιθυμεί η τηλεόραση. Ολυμπιακοί Αγώνες μεταδόθηκαν από την τηλεόραση στους αγώνες του 1936 και του 1948 αλλά δεν απέδωσαν εμπορικά για την Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή. Οι πρώτοι αγώνες «αγοράστηκαν» από το CBS το 1960 (Ολυμπιάδα της Ρώμης). Τριάντα πέντε ώρες μετάδοσης για 440.000\$. Τα χρήματα αυτά δεν έφθαναν στην ΔΟΕ και αυτή η πρακτική συνεχίστηκε έως το 1968, οπότε το κόστος των αγώνων έφθασε τα 4 εκ. \$.

Αυτό άλλαξε το 1972, οπότε ο λόρδος Κιλανιν διαδέχθηκε τον Αϊβέρι Μπράντνιτς στη θέση του προέδρου της ΔΟΕ διασφαλίζοντας για την οργάνωση της Λοζάννης 2 εκ. \$, τα οποία είχαν γίνει 45 εκ. \$ αποκλειστικά από τηλεοπτικά δικαιώματα αγώνων όταν ο Σάμαρανγκ ανέλαβε τα ηνία της ΔΟΕ το 1980. από εκεί και πέρα διαμορφώθηκε ένα modus στην διανομή των εισπράξεων από τα δικαιώματα της τηλεόρασης. Την περίοδο 1993-1996 το 48% του εισοδήματος της ΔΟΕ προήλθε από εισπράξεις τηλεοπτικών δικαιωμάτων. Αλλά η ΔΟΕ σύμφωνα με το modus εισέπραξε μόλις το 1/3 των εσόδων από τα τηλεοπτικά δικαιώματα, ενώ η εθνική Ολυμπιακή επιτροπή τα 2/3. Συν το χρόνο η ΔΟΕ κατέβαλε προσπάθειες να «διαφοροποιήσει» τη «γκάμα» των εσόδων της και να μην εξαρτάται τόσο μονομερώς από τα τηλεοπτικά δικαιώματα.

Αλήθεια είναι, ωστόσο, πως παρά το γεγονός ότι οι τηλεοπτικοί σταθμοί της Ευρώπης (EBU) και τα αμερικάνικα δίκτυα έβρισκαν κάθε φορά τα ποσά που αξίωνε η ΔΟΕ υπερέβαλλαν προηγούμενες προσφορές τους που είχαν ήδη αξιολογήσει ως υπερβολικές. Για την Ολυμπιάδα της Σεούλ πληρώθηκαν 408 εκ.\$, από τα οποία 300 από τους Αμερικανούς. Στην Ατλάντα πληρώθηκαν συνολικά 900εκ.\$ για τα τηλεοπτικά δικαιώματα δηλαδή μέσα σε 6 χρόνια υπερδιπλάσια εκείνων που είχαν πληρωθεί στην Σεούλ.

Η αλήθεια, πάντως είναι ότι με τη παρέμβαση του Πρίμιο Νεμπιόλο το πρόγραμμα των αγώνων της Σεούλ μεταβλήθηκε, ώστε να προσαρμοστεί στις ανάγκες των τηλεοπτικών σταθμών κάτι που συνεχίστηκε να γίνεται με αμείωτη ένταση ως και την Ατλάντα, όπου τα Αμερικάνικα δίκτυα παρουσίασαν κάποιους αγώνες αλλά όχι την Ολυμπιάδα.

Το σύστημα των χορηγιών είναι ίσως το σημαντικότερο και σε κάθε περίπτωση το παλαιότερο του συστήματος της διαπλοκής τηλεόρασης – αγώνων. Το Ολυμπιακό πρόγραμμα (ΤΟΠ) είναι ένα σχέδιο εμπλοκής των κυριότερων χορηγών της κάθε Ολυμπιάδας στους αγώνες. Η KONDAC ήταν ο χορηγός των πρώτων αγώνων του 1896. το 1985 η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή ανέθεσε την αποκλειστική εμπορική εκμετάλλευση των αγώνων στην εταιρία της Λουκέρνης μια θυγατρική της Adidas (51%) και της Ιαπωνικής Ντεντσού (49%). Η εταιρία αθλητικών ειδών του Γερμανού Χορστ Ντάσλεφ είχε στηρίξει τον Χουάν Αντόνιο Σάμαραγκ στην άνοδό του στην εξουσία του προέδρου της ΔΟΕ – Ντασλέφ γνώριζε το Ισπανό από την περίοδο κατά την οποία ήταν υπεύθυνος πρωτοκόλλου της ΔΟΕ- και είχε συμφιλιωθεί με τον έτερο ισχυρό του παγκόσμιου αθλητισμού, τον Ισπανό Ζοάο Χαβελάνζε.

Η | s| από την πλευρά της προβαίνει σε ένα πολύ επαγγελματικό μάρκετινγκ των αγώνων όχι μόνο της Ολυμπιάδας αλλά και του παγκόσμιου πρωταθλήματος στίβου. Οι αξιωματούχοι της εταιρίας είναι από τους αφανούς διαμορφωτές της γνώμης των αθανάτων. Κατά την τελευταία διοργάνωση του παγκόσμιου πρωταθλήματος στίβου οι αξιωματούχοι της εταιρίας αυτής εκφράστηκαν αρνητικά για την ποιότητα του μανάτζμεντ της Αθήνας. Βρήκαν την διαφήμιση ελλιπή, τα στάδια άδεια, την υποταγή» σε χορηγούς ελλιπή. Η γνώμη τους θα είναι βαρύνουσα για τη ΔΟΕ τα μέλη της θα θελήσουν οπωσδήποτε να μάθουν τι εμπορικά οφέλη θα μπορούσαν να αποκομίσουν από μια Ολυμπιάδα στην Ρώμη και ποια θα είναι τα αντίστοιχα οφέλη για τη ΔΟΕ στην Αθήνα.

Η γνώμη των χορηγών είναι σαφώς υπέρ της υποψηφιότητας της Ρώμης. Θεωρούν ότι η Ιταλία έχει ισχυρότερες εταιρίες για να υποστηρίξουν την ιταλική υποψηφιότητα. Η εταιρία αυτή που διαπραγματεύθηκε με το ΣΕΓΑΣ την αποκαλούμενη και «λεόντειο συμφωνία» για το «Αθήνα 1997» διαπραγματεύεται και υπογράφει ξεχωριστά τα ποσοστά της χορηγίας που θα κρατήσει κάθε Ολυμπιακή Επιτροπή από τα ΤΟΠ. Ουδενία ολυμπιακή επιτροπή μαθαίνει τι έχει δοθεί σε άλλη.

Το ΤΟΠ αφορά την εμπορική εκμετάλλευση των αγώνων στην διάρκεια μιας 4ετίας μπορεί να φθάσει τα 2,5 δις \$ μαζί με τα τηλεοπτικά δικαιώματα, δηλαδή στην περίπτωση της Ατλάντα.

Η περίπτωση μιας μόνο εταιρίας της Adidas στην επιλογή της διοργανώτριας πόλης είναι ισοδύναμη με την ψήφο αρκετών αθανάτων. Η Adidas, «έγειρε» από το Ναγκάνο στη Σεούλ και η Σεούλ κέρδισε. Επέλεξε από τα μεγάλα δίκτυα και την Coca Cola στην Ατλάντα και η πόλη του αμερικάνικου νότου θριάμβευσε. Η εταιρία των αθλητικών παπουτσιών πολύ χαμηλότερο προφίλ μετά το θάνατο του Χοράτ Ντάσλεφ. Παρ' όλα αυτά η επιρροή της είναι κυρίαρχη.

Χωρίς την εταιρία αθλητικών ειδών θα ήταν αδύνατη μια πολιτική της ΔΟΕ στην Αφρική, την Ασία και την Λατινική Αμερική. Πόσο δυνατή είναι η Adidas απέδειξε η |s| κατά την διάρκεια του παγκόσμιου πρωταθλήματος της Αθήνας, ο αντιπρόεδρος της |s| διαμαρτυρήθηκε σε μια συνομιλία του με την «Κ» για το γεγονός ότι όλοι οι οδηγοί των λεωφορείων τα οποία χρησιμοποιούνταν για μεταφορά αθλητών και παραγόντων δεν φορούσαν ρούχα της Adidas. Αυτή η έλλειψη «νομιμοφροσύνης» θεωρείται δίκαια από την εταιρία Λουκέρνης βαρύτατο παράπτωμα.

4.3.1.2 ΟΙ ΑΘΑΝΑΤΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΕ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

Ο Ζοάο Χαβελάνζε ήταν μόλις 16 ετών όταν συμμετείχε ως μέλος της Ολυμπιακής κολυμβητικής ομάδας της χώρας του, της Βραζιλίας, στους Ολυμπιακούς του 1936 στο Βερολίνο. Δεκαοκτώ χρόνια αργότερα, συμμετείχε στην βραζιλιάνικη ομάδα του πόλο στην πρώτη μεταπολεμική Ολυμπιάδα του Ελσίνκι. Μετά το Παγκόσμιο Κύπελλο του 1970 στο Μεξικό, ο Χαβελάνζε εκμεταλλευόμενος την φανταστική δεξιότητά των Πελέ Κάρλος Αλμιτέρτι Ζαίρζινιο και των άλλων, ο πρόεδρος μιας σειράς ασφαλιστικών εταιριών, έγινε με 16 ψήφους διαφορά έναντι του θρυλικού σερ Στάνλεϊ Ρόους πρόεδρος της ισχυρότερης αθλητικής ομοσπονδίας του κόσμου, της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου (FIFA).

Το γεγονός ότι ο Χαβελάνζε εξελέγη παρά την υποστήριξη του προέδρου της Adidas Χορστ Ντασλερ στον αντίπαλό του «μιλάει» για το «χάρισμα» του, αλλά και για τα ... λεφτά του. Σήμερα ο Χαβελάνζε βρίσκεται σε σύγκρουση με τον υπουργό Αθλητισμού της χώρας του, τον θρυλικό Πελέ, καθώς ο τελευταίος επιχειρεί να θέσει μια τάξη στο συγκλονιζόμενο από τα σκάνδαλα βραζιλιάνικο πρωτάθλημα ποδοσφαίρου. Η μεταρρύθμιση του Πελέ θα σημάνει αποδυνάμωση του προέδρου της Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου της Βραζιλίας που είναι γαμπρός του Χαβελάνζε.

Η Αγία Τριάδα..., έτσι ονομάζεται στις τάξεις της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής (ΔΟΕ) η τριανδρία Σάμαρανγκ, Χαβελάνζε, Νεμπιόλο. Όλοι μαζί έχουν δημιουργήσει ένα ισχυρό «λατινικό» μπλοκ που έχει στηρίξει τις επιλογές του στις ψήφους των αθανάτων από την Λατινική Αμερική, την Αφρική και την Ασία καθώς και τις πρώην χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Οι αθάνατοι που προέρχονται από τις χώρες αυτές αποτελούν και την πλειοψηφία του εκλεκτορικού σώματος των 108 συνολικά μελών της ΔΟΕ. Ελάχιστες αποφάσεις της ΔΟΕ έχουν «περάσει» εναντίον της Αγίας Τριάδας.

Οι τρεις άνδρες έχουν την ίδια ηλικία, προέρχονται από την οικονομία και εκφράζουν την ιδέα της «προσαρμογής» των αγώνων και της «Ολυμπιακής Οικογένειας» σ' έναν κόσμο που τα πάντα είναι ... εμπόρευμα. Ο Σαμαρανγκ συνέδεσε το όνομα του με το «άνοιγμα» στις ολυμπιακές επιτροπές του «μπλοκ» της Ανατολικής Ευρώπης. Τα ισόβια μέλη της ΔΟΕ από τις χώρες αυτές είναι στελέχη της παλιάς νομενκλατούρας. Αυτό δεν σημαίνει ότι είναι όλα αρνητικά διακείμενα για την υποψηφιότητα της Αθήνας επειδή έχουν καλές σχέσεις με τους Νεμπιόλο και Χαβελάνζε.

Ο κ. Ιβάν Σλαβκοφ από την Βουλγαρία, γαμπρός του Τοντόρ Ζιβκοφ, ήταν υφυπουργός αθλητισμού της χώρας την περίοδο της κυριαρχίας του βουλγαρικού κομμουνιστικού κόμματος. Ο Σλάβκοφ- θα παραμείνει μέλος της ΔΟΕ έως το 2015- φαίνεται ότι είχε ψηφίσει υπέρ της Αθήνας το 1990 στο Τόκιο, καθώς η τότε κυβέρνηση Μητσοτάκη παρενέβη για την αποφυλάκισή του στην Βουλγαρία. Η δικαιοσύνη της γειτονικής χώρας τον είχε φυλακίσει για λαθρεμπόριο όπλων και δωροδοκίες. Αντίθετα ο γενικός γραμματέας της Παγκόσμιας ομοσπονδίας Καλαθοσφαίρισης Μπορίς Στανκοβιτς από την Γιουγκοσλαβία δεν υποστήριξε την Αθήνα το 1990 παρά τις περί του αντιθέτου διαβεβαιώσεις του στην τότε πολιτική και αθλητική ηγεσία της χώρας..

Ο Στανκοβιτς γνώριζε ότι μια σειρά από μεγάλους σπόνσορες των αγώνων και η εταιρία |s| υποστήριζαν την υποψηφιότητα της Ατλάντα. Από τα μέλη της ΔΟΕ μόνο ο αμερικανός Τεντ Χέλμικ παραιτήθηκε το 1991 επειδή «συνελήφθη» να χρηματίζεται από επιχειρήσεις που ήθελαν να συνεργαστούν με διοργανώσεις των αγώνων. Συνολικά 300.000\$ είχε εισπράξει ο στενός συνεργάτης του Σαμαρανγκ από την εταιρία Turner του ομώνυμου μετόχου του CNN και από άλλες γνωστές επιχειρήσεις που ήθελαν να πάρουν μέρος στο «πανηγύρι» της Ατλάντα. Και ο Χέλμικ όπως και ο Χαβελάνζε, ξεκίνησε την Ολυμπιακή του καριέρα ως παράγοντας, μέλος της Ολυμπιακής Ομάδας των ΗΠΑ στο πόλο το 1972 στο Μόναχο.

Ο Χέλμικ «άνοιξε» το δρόμο της Adidas στην κολυμβητική ομάδα των ΗΠΑ και ενίσχυσε τη θέση του. Η εκλογή του στην ΔΟΕ «σφραγίστηκε» από την κερδοφορία των αγώνων του Λος Άντζελες και την απόφαση της Ολυμπιακής επιτροπής των ΗΠΑ να δεχθεί την υπογραφή 4ετούς συμβολαίου με την |s|. Ολόκληρη τη δεκαετία του '80 ο δικηγόρος από την Αιόβα ήταν ο πιθανότερος διάδοχος του Σαμαρανγκ. Στις 3 Δεκεμβρίου του 1991 παραιτήθηκε διότι είχε χρησιμοποιήσει πάνω από το 80% του προϋπολογισμού της Εθνικής

επιτροπής των ΗΠΑ. «Ο Χελμικ σπαταλούσε τα λεφτά σαν μεθυσμένος ναυτικός» κατά τον πρώην ταμία της Ολυμπιακής Επιτροπής των ΗΠΑ Χάουαρντ Μίλερ.

Μετά την παραίτησή του στην «κούρσα» της διαδοχής του Σαμαρανκ που είχε δηλώσει ότι θα παραιτηθεί μετά την Ολυμπιάδα της Ατλάντα, αλλά θέλει να είναι και πάλι υποψήφιος, έχουν απομείνει ο Καναδός Ντικ Πάουντ, δικηγόρος εταιριών και αυτός, ο Μίλερ Βασκες Ράνια από το Μεξικό που έγινε μέλος της ΔΟΕ μετά από μάχη του Σαμαρανκ και ο Πριμο Νεμπιόλο. Ο Νεμπιόλο θέλει και μπορεί να προβάλει την επιτυχημένη «εμπορευματοποίηση» του κλασικού αθλητισμού. Μια απόφαση για την Ολυμπιάδα θα ενισχύσει τις πιθανότητες της εκλογικής του επιτυχίας. Μόνος «αντίπαλος» είναι η ηλικία του και μια πιθανή νίκη της Αθήνας.

4.3.1.3 ΑΓΩΝΕΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

Αναμένεται να τους παρακολουθήσουν 3,6 δις τηλεθεατές σε ολόκληρο τον κόσμο και τα έσοδα από τις μεταδόσεις θα φθάσουν τα 650 εκ\$. Οι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες μέσα από την κάλυψη των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας και ιδιαίτερα την τηλεόραση, αποτελούν ίσως μια ή σχεδόν την μοναδική εκδήλωση της ανθρώπινης ιστορίας που αποκτά τέτοια παγκοσμιότητα. Η τηλεοπτική

αναμετάδοση των Αγώνων σε όλο τον κόσμο τους προσδίδει τη διάσταση της οικουμενικότητας που αναζητούσαν από την Αρχαία Ολυμπία.

Σήμερα, η παγκόσμια τηλεοπτική τους κάλυψη και η ταυτόχρονη απευθείας δορυφορική τους αναμετάδοση παρέχει τη δυνατότητα σε ανθρώπους από όλες τις ηπείρους, πλάτη και μήκη της γης, να τους παρακολουθήσουν από κοινού. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες αποτελούν το παγκόσμιο γεγονός του διεθνούς τηλεοπτικού κοινού. Το «παγκόσμιο χωριό» του διάσημου Καναδού επικοινωνιολόγου παίρνει «σάρκα και οστά» μέσα από το Ολυμπιακό χωριό κάθε τέσσερα χρόνια. Καμιά άλλη εκδήλωση στην ανθρώπινη και τηλεοπτική ιστορία δεν προσέκλυσε το τεράστιο κοινό των 3,6 δις. Τηλεθεατών.

ΑΠΟ ΑΠΛΟΣ ΘΕΑΤΗΣ ΒΑΣΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣ

Όμως η τηλεόραση και οι Ολυμπιακοί Αγώνες έχουν αναπτύξει μια σχέση συμβίωσης μέσα από την οποία και οι δυο επωφελούνται. Οι Αγώνες παρέχουν στην τηλεόραση ένα από τα δημοφιλέστερα προγράμματα του καλοκαιριού ή και ολόκληρης της χρονιάς. Η τηλεόραση, από την άλλη πλευρά, παρέχει στους αγώνες την σημαντικότερη πηγή εσόδων τους. Στο διάστημα ανάμεσα στους Ολυμπιακούς της Ρώμης του 1960 και σε αυτούς του Λος Άντζελες (1984) η τηλεόραση αναβαθμίστηκε από απλό θεατή και ανταποκριτή των αγώνων σε βασικό παράγοντα για την επιτυχία και διοργάνωσή τους.

Οι αριθμοί μιλούν από μόνοι τους. Στην Ρώμη, η τηλεόραση κάλυπτε το 1 \$ από τα 400 που δαπανούνταν για την διοργάνωσή τους, στους Ολυμπιακούς του Μονάχου το 1972 τα 50, του Λος Άντζελες το 1984 τα μισά. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του Λος Άντζελες σηματοδότησαν όχι μόνο την εμπορευματοποίηση των αγώνων, αλλά άνοιξαν την «όρεξη» σε άλλες χώρες και διοργανωτές να επιχειρήσουν μια παρόμοια προσπάθεια.

Οι Αγώνες της Σεούλ δεν κατόρθωσαν να προσδώσουν μια νέα εμπορική διάσταση στη διοργάνωση, αλλά οι Ολυμπιακοί της Βαρκελώνης σε συνδυασμό με ένα «επιθετικό» και «ολοκληρωτικό μάρκετινγκ» που υιοθέτησαν οι διοργανωτές τους, φαίνεται να επιβεβαιώνουν τον κανόνα, μια και τα έσοδα από τις τηλεοπτικές μεταδόσεις προβλέπονται να είναι 650 εκ. \$.

Η σχέση συμβίωσης των Ολυμπιακών Αγώνων με την τηλεόραση σηματοδοτεί την σταδιακή εξάρτηση των Αγώνων από τις ανάγκες της τηλεοπτικής κάλυψης. Δεν είναι τυχαίο ότι στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Βαρκελώνης τα έσοδα από τα εισιτήρια υπολογίζονται να καλύψουν μόνο το 8-10% των συνολικών εσόδων. Οι χώρες που καταβάλλουν τα μεγαλύτερα ποσά για τα τηλεοπτικά δικαιώματα, είναι οι αναπτυσσόμενες χώρες και ιδιαίτερα οι ΗΠΑ, η

Ιαπωνία και η δυτική Ευρώπη. Για παράδειγμα στους Ολυμπιακούς της Σεούλ η αμερικάνικη τηλεόραση κατέβαλε 300εκ.\$, στις Βαρκελώνης προπλήρωσε 416εκ.\$.

Η περίπτωση της Ευρώπης αποδεικνύει τη στενή σχέση της τηλεόρασης με τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Όταν η Ευρωπαϊκή τηλεόραση λειτουργούσε κάτω από το κρατικό μονοπώλιο, χωρίς ανταγωνισμό από τα κρατικά κανάλια, η καταβολή από την Ευρωπαϊκή Ραδιοτηλεοπτική Ένωση (ΕΡΕ) για τα τηλεοπτικά δικαιώματα κυμαίνονταν σε σχετικά λογικές τιμές. Σήμερα με την απορύθμιση και τον έντονο ανταγωνισμό, οι τιμές έχουν «απογειωθεί». Για παράδειγμα η ΕΡΕ κατέβαλε για την μετάδοση των Ολυμπιακών το 1988, 28 εκ\$. Για της Βαρκελώνης το ποσό τριπλασιάστηκε προσεγγίζοντας τα 96εκ\$, ενώ για τους Ολυμπιακούς του 1996 προσεγγίζει τα 276εκ\$.

4.3.1.4 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ

Εφόσον οι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες σχεδιάζονται σύμφωνα με τις ανάγκες της τηλεοπτικής κάλυψης, παρατηρείται το φαινόμενο σε κάθε διοργάνωση να δοκιμάζονται νέες μορφές της τηλεοπτικής τεχνολογίας. Για παράδειγμα, η απευθείας δορυφορική τηλεοπτική κάλυψη πρωτοεφαρμόσθηκε στους Ολυμπιακούς του Τόκιο, στην Σεούλ οι Ιάπωνες έκαναν την πρώτη εφαρμογή μετάδοσης της τηλεόρασης υψηλής ευκρίνειας.

Στους Αγώνες της Βαρκελώνης, οι Ευρωπαίοι θα προβάλουν το δικό τους σύστημα της τηλεόρασης υψηλής ευκρίνειας και θα προβάλουν νέες κάμερες, νέες τεχνικές λήψης κλπ. Οι Αμερικάνοι για παράδειγμα, θα χρησιμοποιήσουν για πρώτη φορά εκτεταμένα μια νέα ψηφιακή κασέτα εγγραφής, την Panasonic D3 που δίνει πολύ μεγαλύτερες δυνατότητες για μοντάζ διατηρώντας ταυτόχρονα μια άριστη ποιότητα στην εικόνα.

Ενώ οι Ολυμπιακοί Αγώνες και η τηλεόραση παρουσιάζουν μια σχέση συμβίωσης, το ερώτημα είναι πως οι τηλεθεατές ερμηνεύουν τους αγώνες. Σύμφωνα με μια μελέτη της ΟΥΝΕΣΚΟ, οι Βρετανοί τηλεθεατές θεώρησαν τους Ολυμπιακούς του 1988 περισσότερο ως μια αθλητική εκδήλωση παρά έως κάποια τηλεοπτική επιθεώρηση, ενώ το 85% των Αυστραλών τηλεθεατών δυσανεχτήθηκαν από τις συχνές διακοπές των διαφημιστικών μηνυμάτων. Στις χώρες του Τρίτου Κόσμου, οι τηλεθεατές δεν έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, μια και η κάλυψη τους δεν ήταν ιδιαίτερα εκτενής.

4.3.1.5 ΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ

Δυστυχώς, όπως παρατηρούν πολλοί αναλυτές των ΜΜΕ, οι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες που σχεδιάζονται και εξαρτώνται από την τηλεόραση ανήκουν και γίνονται για τους κατοίκους των αναπτυσσόμενων χωρών. Πληροφορούμαστε για τους δεκάδες νικητές που «παράγουν» οι αθλητικά εξελιγμένες χώρες. Ακόμα ο ανταγωνισμός των αγώνων σε συνδυασμό με την επιλεκτική ασφαλιστική κάλυψη στην οποία προβαίνουν οι περισσότεροι σταθμοί και τα εθνικιστικά σχόλια των παρουσιαστών τους διαχωρίζουν τον κόσμο σε νικητές και ηττημένους, κάτι που έρχεται σε πλήρη αντίθεση με το τι θεωρητικά πρεσβεύουν ή πρέσβευαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες.

Ενώ η τηλεοπτική κάλυψη των Αγώνων δίνει την δυνατότητα όλοι οι λαοί να «μοιρασθούν» αυτό το μοναδικό γεγονός και να φέρουν τους λαούς και τα έθνη πιο κοντά μέσα από την συνεργασία των χωρών και των αντιπροσώπων τους, στην πράξη αντικατοπτρίζουν τους πλούσιους και τους φτωχούς, τους αναπτυσσόμενους και λιγότερο αναπτυσσόμενους, τους «έχοντες» του πλανήτη μας.

Όσο για μας, το μόνο που στην ουσία απολαμβάνουμε είναι η παράδοση της φλόγας, η τελετή έναρξης με την ελληνική σημαία να εισέρχεται πρώτη στο χώρο του σύγχρονου θερινού τηλεοπτικού θεάματος. Αυτό είναι σημαντικό μιας και τη μεγαλύτερη διεθνή θεαματικότητα έχουν οι τελετές έναρξης και λήξης από οποιαδήποτε άλλη εκδήλωση των Ολυμπιακών Αγώνων.

4.3.1.6 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Τα άτομα που αντιμετωπίζουν κινητικά ή άλλα προβλήματα αναπηρίας, δεν υπολείπονται σε ανθρώπινη αξία των υπολοίπων. Είναι δείγμα πολιτισμού να τους αντιμετωπίσουμε όπως τους αξίζει, ισότητα και με σεβασμό στην ιδιαιτερότητά τους.

Δυο εβδομάδες μετά την λήψη των Ολυμπιακών Αγώνων, οι καλύτεροι Παραολυμπιακοί αθλητές θα έρθουν στην Αθήνα για να συμμετάσχουν στους Παραολυμπιακούς Αγώνες. Η γενική τους φιλοσοφία είναι να εφαρμοστούν σε αυτούς οι κανόνες των Ολυμπιακών Αθλημάτων με όσο το δυνατόν λιγότερες αλλαγές. Αυτό άλλωστε προκύπτει από τον όρο Παραολυμπιακοί Αγώνες, ο οποίος προέρχεται από την ελληνική λέξη 'παρά', που σημαίνει 'πλησίον, μαζί' με τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Είναι ένα κορυφαίο αθλητικό γεγονός από οργανωτικής και αγωνιστικής πλευράς. Από τις 15 έως και τις 28 Σεπτεμβρίου, η Αθήνα θα καλωσορίσει 4,000 παραολυμπιακούς αθλητές από 130 χώρες καθώς και 2000 συνοδούς. Όλοι θα παραμείνουν στο ολυμπιακό χωριό.

Περίπου 3000 εκπρόσωποι των ΜΜΕ θα καλύψουν τους αγώνες και περίπου 1000 διαιτητές – κριτές και 15000 εθελοντές θα προσφέρουν βοήθεια. Επιπλέον θα παραστούν και 2,500 μέλη της Παραολυμπιακής οικογένειας. Οι αγώνες θα γίνουν στις ίδιες εγκαταστάσεις με τους Ολυμπιακούς, με ειδικές ρυθμίσεις που θα διευκολύνουν την άνετη μετακίνηση και διαμονή των αθλητών και θεατών. Για να υπάρχει πραγματική ισότητα ανάμεσα στους Ολυμπιακούς και τους Παραολυμπιακούς Αγώνες για πρώτη φορά δεν θα ζητηθεί από τους αθλητές της Παραολυμπιάδας να πληρώσουν για την συμμετοχή τους.

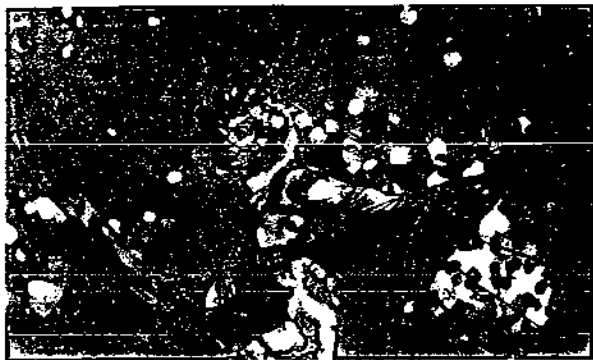
Επιπλέον η Αθήνα 2004 είναι η πρώτη οργανωτική επιτροπή των Ολυμπιακών Αγώνων που είναι υπεύθυνη για την διεξαγωγή και των δυο Ολυμπιάδων με ενιαία διοικητική επιτροπή. Είναι υπεύθυνη για την παροχή στρατηγικού σχεδιασμού, συντονισμού και υποστήριξης σε όλες τις διευθύνσεις.

Βασικοί Κανόνες Επικοινωνίας

- ❖ Αναφερόμαστε πρώτα στο άτομο και μετά στην αναπηρία(π.χ ο κύριος τάδε που είναι τυφλός).
- ❖ Λειτουργούμε φυσιολογικά.
- ❖ Αποφεύγουμε τη χρήση συναισθηματικά φορτισμένων λέξεων ή φράσεων.
- ❖ Δε θεωρούμε τα άτομα με αναπηρία που πετυχαίνουν τους στόχους τους «υπεράνθρωπους».
- ❖ Περιγράφουμε το άτομο, όπως είναι στην καθημερινή ζωή: αθλητής, γονιός, πολιτικός, μηχανικός, γιατρός, δημοσιογράφος κ.λ.π..
- ❖ Τα άτομα με αναπηρία δεν θέλουν να είναι αποδέκτες οίκτου και ελεημοσύνης.
- ❖ Ρωτάμε πάντα το άτομο με αναπηρία εάν θέλει τη βοήθεια μας πριν την προσφέρουμε.
- ❖ Απευθυνόμαστε στο ίδιο το άτομο με αναπηρία και όχι στο βοηθό ή το διερμηνέα του.
- ❖ Όταν χαιρετάμε, δε διστάζουμε να τείνουμε το χέρι ακόμα και αν το άτομο έχει μειωμένη χρήση των άκρων ή χρησιμοποιεί προσθετικό μέλος.
- ❖ Δεν ξεχνάμε ότι τα άτομα με αναπηρία χρειάζονται την κατανόηση μας και τον απαραίτητο χρόνο για να μπορέσουν να δράσουν αυτόνομα.

4.3.2. ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ

Ο φάκελος της Ελληνικής υποψηφιότητας για τους Ολυμπιακούς του 2004 είχε ένα

πολύ σοβαρό πλεονέκτημα έναντι των υπολοίπων υποψηφιοτήτων. Τη διοργάνωση της 4ετούς πολιτιστικής Ολυμπιάδας στα πρότυπα του αρχαίου πνεύματος και της αρχαίας Ελληνικής Κληρονομιάς. Αθλητισμός και Πολιτισμός είναι δυο λέξεις άρρηκτα δεμένες μεταξύ τους. Η Ελλάδα θα προσπαθήσει να καθιερώσει τον θεσμό των Ολυμπιακών Αγώνων, την άμιλλα του πνεύματος, τέσσερα χρόνια πολιτιστικές εκδηλώσεις για τα γράμματα και τις τέχνες.

Η Πολιτιστική Ολυμπιάδα είναι μάλλον μια έκφραση εκ του περισσού διότι έτσι ή αλλιώς οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι ένα γεγονός πολιτιστικό, όπως κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα. Πόσο μάλλον αυτή που ενισχύει την άμιλλα και την αλληλεγγύη, την ειρήνη και την συνύπαρξη των λαών. Βεβαίως η πείρα των 100 και πλέον χρόνων του αναβιωμένου θεσμού μιλά και για την οικονομική – εμπορική διάσταση των αγώνων, που επιδρά τόσο στο αγωνιστικό όσο και στο πολιτιστικό – καλλιτεχνικό μέρος.

Στο φάκελο της υποψηφιότητας της χώρας μας η πολιτιστική διάσταση της Ολυμπιάδας φιγουράρει ως το καινοτόμο στοιχείο της διοργάνωσης. Ως η διάσταση που θα προσδώσει στους βεβαρημένους, από το αμαρτωλό τους παρελθόν Ολυμπιακούς, την αναβάπτιση του αρχαίου <<πνεύμα αθάνατο>>. Μόνο που το πνεύμα είναι πλέον νέο και δη νεοελληνικό και η γενική δομή μιας σημαντικής πολιτιστικής διοργάνωσης – αυτή της «Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης, Θεσσαλονίκη '97» - γεννά, τουλάχιστον επιφυλάξεις.

Οι δε ανακοινώσεις για την αξιοποίηση συγκεκριμένων χώρων – αρχαίων και νέων- για τις δραστηριότητες δείχνουν αφενός μια προσήλωση στις καλλιτεχνικές εκδηλώσεις (που δεν είναι ταυτόσημες με τις πολιτιστικές δραστηριότητες) αφετέρου μια προετοιμασία για περιορισμό των όποιων δραστηριοτήτων τόσο σε χώρους όσο και σε ανθρώπους. Το μεγάλο φαγοπότη της Πολιτιστικής – και μάλιστα με χρήματα της Κοινότητας- δεν είναι αισιόδοξο μήνυμα για τους Πολιτισμένους Ολυμπιακούς – οι οποίοι θα πληρωθούν από την τσέπη του ελληνικού λαού.

Είναι πολλά τα ζητήματα που συνδέονται με την εξαγγελία της τετραετούς Πολιτιστικής Ολυμπιάδας, που τουλάχιστον, σε αυτή την διάσταση της θα πρέπει να ξεπεράσει τα σύνορα της Αττικής και της Ολυμπίας, των Δελφών ή του Μεγάρου Μουσικής και να αφορά σε μια εκτίναξη της πολιτιστικής ορμής σε όλη την Ελλάδα, κυρίως στην εκτός των τειχών της επίσημης Ελλάδας. Καθώς ακόμη τα συγκεκριμένα στοιχεία και ο ι προγραμματισμός απουσιάζουν, υπάρχει το μεγάλο ερώτημα κατά πόσον θα συμβεί ένα εκ των δυο ή και τα δυο μαζί.

Κάθε εκδήλωση ήδη προγραμματισμένη και σχεδιασμένη ή θεσμοθετημένη και εν καιρώ προγραμματισμένη θα βαπτίζεται στο όνομα της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας, γεγονός που θα της προσφέρει και από τον κρατικό κορβανά ή κατά πόσον θα γίνουν ολυμπιακές όλες οι ιδέες και οι φαντασιώσεις καλλιτεχνών και «καλλιτεχνών». Μάνατζερ μεγάλων οργανισμών και μικροοργανισμών, που θα θελήσουν να ανάψουν και την δική τους φιλόδοξη δάδα στην ολυμπιακή φλόγα με το ανάλογο χρηματικό αντίτιμο.

Για την διοργάνωση μιας Πολιτιστικής Ολυμπιάδας απαιτείται η συστράτευση ανθρώπων του πνεύματος και της τέχνης. Χρειάζονται καινοτόμες παρεμβάσεις έξω από μικροκομματισμούς και συντεχνιακούς δακτύλους. Άνθρωπο από όλους τους χώρους, που θα χαράξουν μια σοβαρή εθνική πολιτική επί του θέματος. Το μεγάλο ερώτημα που τίθεται είναι το ποιοι τελικώς θα επιλεγούν να τοποθετηθούν στις θέσεις- κλειδιά.

Η πολιτιστική Ολυμπιάδα είναι μια μεγάλη πρόκληση που δεν πρέπει να χαθεί, και όχι μια ευκαιρία για ορισμένους που θα γεμίσουν με περισσότερα χρήματα τις αδηφάγες τσέπες τους, ενισχύοντας τις δυνατότητες αυτοπροβολής τους. Είναι μια εθνική υπόθεση και ως τέτοια πρέπει να αντιμετωπιστεί με σοβαρότητα, προβληματισμό και κυρίως προγραμματισμό.

« Ο ολυμπισμός είναι φιλοσοφία ζωής που αναδεικνύει και συνδυάζει σε ένα ισορροπημένο όλον τις ποιότητες σώματος, θέλησης και νου. Συνδυάζοντας τον αθλητισμό με τον πολιτισμό και την εκπαίδευση, ο ολυμπισμός προσπαθεί να δημιουργήσει έναν τρόπο ζωής, ο οποίος να στηρίζεται στη χαρά της προσπάθειας, στην αξία του αγαθού παραδείγματος και στο σεβασμό των διεθνών, ουσιαστικών, ηθικών αρχών».

Με αυτά ταμεγάλα λόγια ορίζονται οι βασικές αρχές του ολυμπιακού χάρτη, οι οποίες όπως τονίζει στον «Ε», ο υπεύθυνος επικοινωνίας και στρατηγικής της Επιτροπής Διεκδίκησης «Αθήνα 2004» κ. Δημήτρης Τζιώτης, δεν είχαν τηρηθεί ποτέ έως τώρα στο σύνολό τους από τις χώρες, οι οποίες στο παρελθόν είχαν οργανώσει Ολυμπιακούς Αγώνες. «Αυτό ίσως ήταν και το πιο πειστικό μας επιχείρημα για την διεκδίκηση των Ολυμπιακών Αγώνων. Όταν δηλαδή τους είπαμε: Εκείνα που εσείς έχετε ψηφίσει και περιλαμβάνονται στο καταστατικό, εμείς θα τα κάνουμε πραγματικότητα, εννοώντας βέβαια την αναβίωση της τετραετούς Ολυμπιάδας.»

Βεβαίως ακόμη οι προβληματισμοί είναι σε πολύ γενικό επίπεδο και έτσι ο κ. Τζιώτης δεν μπορεί θεωρητικά να τοποθετηθεί. «Στόχος μας είναι η Ελλάδα και ο πολιτισμός της να συμβάλουν στην, κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο, μετεξέλιξη του ολυμπιακού κινήματος. Εάν, λοιπόν, θέλουμε να εκμεταλλευτούμε την ανάληψη αυτής της σημαντικής διοργάνωσης, πρέπει και οφείλουμε να προβάλουμε το δικό μας πρότυπο. Και αυτό μπορεί να συμβεί πολύ καλύτερα μέσα από μια Πολιτιστική Ολυμπιάδα και όχι απλώς από τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Σύμφωνα με τις υποσχέσεις των αρμοδίων, όλοι δήμοι της χώρας θα πάρουν μέρος στην «μεγάλη ολυμπιακή γιορτή του πνεύματος», υποβάλλοντας από την πλευρά τους κάποιες προτάσεις τις οποίες θα εξετάσει η επιτροπή που θα συσταθεί.

Η πρόταση για την τετραετή Πολιτιστική Ολυμπιάδα, μεταξύ άλλων, χωρίζονται στις εξής ενότητες :

ΕΝΔΟΧΩΡΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει καλλιτεχνικά γεγονότα, θεατρικές παραστάσεις, μουσικές, χορευτικές, κινηματογραφικές εκδηλώσεις, εκθέσεις ζωγραφικής, φωτογραφίας και αρχιτεκτονικής, που σκοπό έχουν την ανάπτυξη του ολυμπιακού ιδεώδους. Το πρόγραμμα συντάχθηκε έπειτα από συνεργασία με πανεπιστημιακά και άλλα ιδρύματα του εξωτερικού.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΣΕ ΕΝΑΝ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΚΟΣΜΟ

2004 παιδιά από όλο τον κόσμο θα φιλοξενηθούν για ένα μήνα, μια βδομάδα πριν και καθ' όλη την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων, στον Άγιο Ανδρέα. Θα επισκεφθούν αρχαιολογικούς χώρους και θα συμμετάσχουν σε ειδικά εκπαιδευτικά- αθλητικά προγράμματα.

ΕΝΔΟΧΩΡΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΘΕΛΗΣΗΣ

Το εν λόγω πρόγραμμα θα χωριστεί σε 4 θεματικές ενότητες : ο Άνθρωπος και ο Χώρος και η Γη, η Θάλασσα και ο Ουρανός, ο Άνθρωπος και το Πνεύμα, καθώς επίσης ο Άνθρωπος με τον Συνάνθρωπό του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

“ΑΘΗΝΑ 2004”

ΚΕΡΔΟΣ Ή ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ;

Αναμφισβήτητα , η διοργάνωση μιας πολιτιστικής ολυμπιάδας είναι μια πάρα πολύ σημαντική υπόθεση για εμάς τους Έλληνες. Καλύτερα μια πρόκληση , την οποία , ωστόσο, όλοι οι άνθρωποι του πνεύματος θα πρέπει να αντιμετωπίσουν θετικά , συμβάλλοντας με τον πλέον δημιουργικό τρόπο στην πραγματοποίησή της.

Μέσω της εν λόγω πρότασης , η χώρας μας διαφοροποιείται έναντι των υπολοίπων, θέτοντας υψηλούς στόχους και δείχνοντας παράλληλα ότι για εμάς ο αθλητισμός περνάει απαραίτητα μέσα από τη διαδρομή της πολιτιστικής – καλλιτεχνικής έκφρασης. Όπως έλεγαν και οι προγονοί μας «Νους υγιής εν σώματι υγιή».

5.1 ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Τελικά δεν είναι όλοι. Ούτε , φυσικά το 95%(κατά άλλους 97%) που εμφάνιζαν να υποστηρίζει άκριτα την νέα «εθνική ιδέα» τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Μετά την πανηγυρική ανάληψη της Ολυμπιάδας , το 1/3 των κατοίκων του λεκανοπεδίου εμφανίζεται να μην περιμένει τίποτε καλύτερο από το 2004. σύμφωνα με την έρευνα του «Ινστιτούτου VPRS» εμφανίζεται ένα ισχυρό ρεύμα σκεπτικισμού για τα αποτελέσματα που θα έχει η Ολυμπιάδα στην ζωή των κατοίκων της πρωτεύουσας.

Τη στιγμή που όλα δείχνουν ότι έχει προωθηθεί στο μέγιστο το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας μέσω της Ολυμπιάδας, 6 στους 10 πολίτες -- κα μάλιστα από αυτούς που διάκεινται ευνοϊκά προς την ανάληψη των Αγώνων- πιστεύουν ότι η κατάσταση του περιβάλλοντος θα επιδεινωθεί. Το γεγονός αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία αν συνεκτιμηθεί ότι η συγκεκριμένη έρευνα εμφανίζει αυτές τις τάσεις σκεπτικισμού χωρίς να έχει υπάρξει ουσιαστική συζήτηση ενώπιον της κοινωνίας για τις επιπτώσεις του όλου εγχειρήματος και χωρίς να έχει , ακόμα, διερευνηθεί το ποσοστό σκεπτικισμού της – ριγμένης – ελληνικής περιφέρειας...

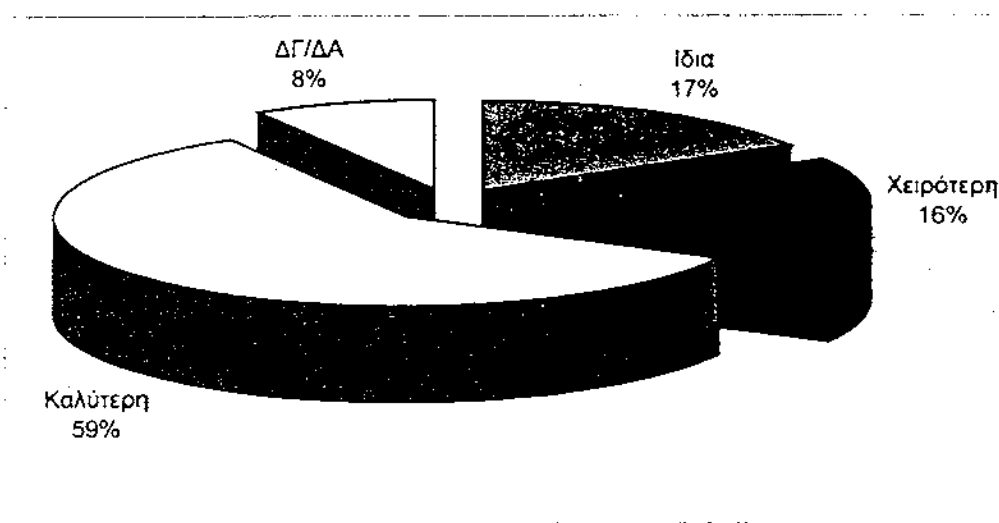
Ο εντεινόμενος σκεπτικισμός των πολιτών του λεκανοπεδίου καταγράφεται ενώ η κυβέρνηση προωθεί οργανωτικά σχήματα χωρίς να θέτει, έστω σε κοινοβουλευτική συζήτηση τις – υπαρκτές – δυνατότητες μεταβολής του φακέλου της Ολυμπιάδας ώστε να διασφαλιστεί τόσο το περιβάλλον όσο και οι επιπτώσεις στην οικονομική ζωή της πόλης (6 στους 10 Αθηναίους ανησυχούν ότι θα αυξηθεί η ανεργία).

Κανείς από την κυβέρνηση δεν δείχνει να δίνει σημασία στη «δυτική όχθη» ή στις ήδη υποβαθμισμένες συνοικίες του Πειραιά, οι κάτοικοι των οποίων , όμως, εμφανίζονται να συναισθάνονται το πρόβλημα της εις βάρος τους διεξαγωγής των Αγώνων (και των επιπτώσεων που αυτοί συνεπάγονται για την περιοχή τους) σε υψηλότερα ποσοστά από τους υπόλοιπους κατοίκους της πρωτεύουσας - χωρίς αυτό να σημαίνει ότι ο σκεπτικισμός δεν έχει αγγίξει και τα βόρεια προάστια.

Η έρευνα που παρουσιάζει η «Κυριακάτικη Αυγή» δείχνει ότι ο μύθος της νέας «εθνικής ιδέας» ξεθωριάζει, ότι οι πολίτες (ιδίως αυτοί που υποστήριξαν από την αρχή την ανάληψη της Ολυμπιάδας) συνειδητοποιούν ότι τίποτε δεν είναι ρόδινο. Έτσι θέτουν τις ίδιες τις πολιτικές δυνάμεις προ των ευθυνών τους. Ευθυνών για ένα συνολικό σχέδιο που θα διασφαλίζει τη μικρότερη δυνατή επιβάρυνση. Πόσο μάλλον όταν οι εγγυήσεις αποτελεσματικού κοινωνικού και πολιτικού ελέγχου ώστε να αποφευχθεί η προχειρότητα, η έλλειψη σχεδιασμού, η κακοδιαχείριση ή η εκχώρηση των αποφάσεων στα λόμπι των μεγάλων εργολάβων, δεν έχουν δοθεί.

Πίνακας 1: Εικόνα της πόλης στο μέλλον

Ανάλυση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004

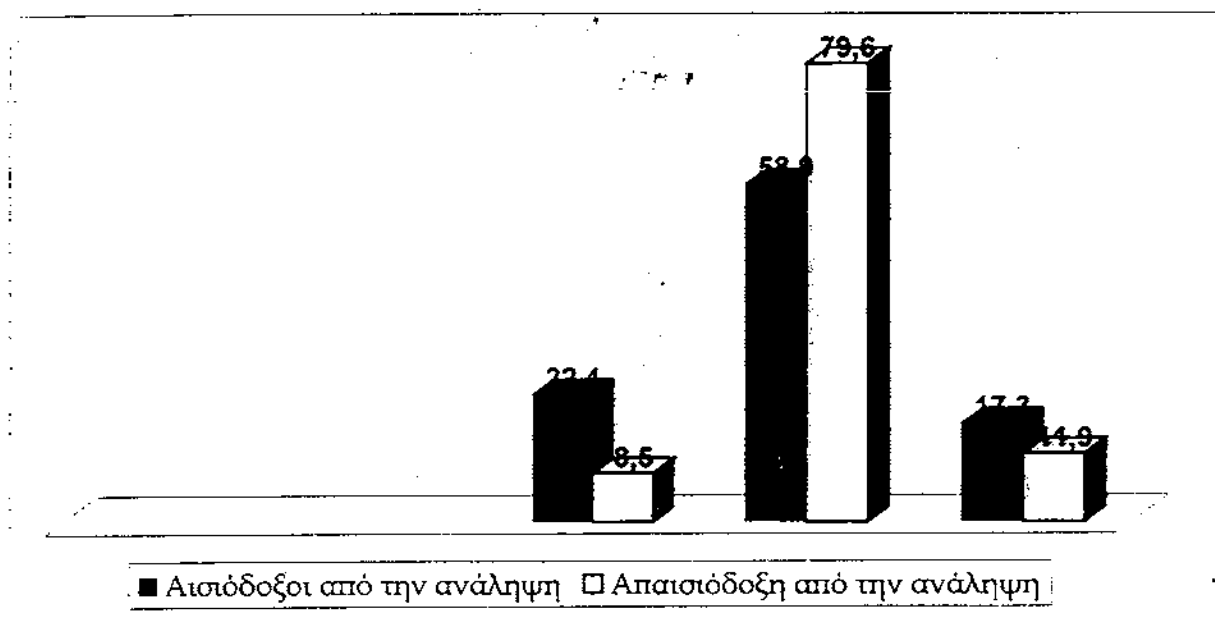

- ✓ Ένας στους τρεις δεν περιμένει τίποτα
- ✓ Χειρότερα βλέπει την εικόνα της Αθήνας την επόμενη μέρα το 16%

Η επιβάρυνση του περιβάλλοντος της πρωτεύουσας από τα ολυμπιακά έργα θεωρείται αναπόφευκτη από την απόλυτη πλειοψηφία των ερωτηθέντων, ασχέτως αν ήταν υπέρ ή κατά της ανάληψης των αγώνων. Είναι χαρακτηριστικό ότι ακόμα και από τους πολίτες που δηλώνουν αισιόδοξοι από την ανάληψη των αγώνων, το 59% εκτιμά ότι η ζωή στην Αθήνα ως προς την μόλυνση του περιβάλλοντος θα είναι χειρότερη (79,6% είναι το αντίστοιχο ποσοστό στην κατηγορία πολιτών που δηλώνουν απαισιόδοξοι από την ανάληψη των αγώνων).

Εξαιρετικά χαμηλό είναι το ποσοστό εκείνων που περιμένουν βελτίωση των περιβαλλοντικών συνθηκών στην πρωτεύουσα (22,4% στους «αισιόδοξους» και μόλις 8,5% στους «απαισιόδοξους» από την ανάληψη της Ολυμπιάδας. Θα πρέπει να συνεκτιμηθεί ότι ένα 17,3% από τους «αισιόδοξους» και ένα 11,9% από τους «απαισιόδοξους» (πίνακας 2) εκτιμά ότι η κατάσταση θα παραμείνει ίδια.

Πίνακας 2 : Μελλοντική Ζωή Στην Αθήνα Ως Προς Τη Μόλυνση Του Περιβάλλοντος Και Βαθμός Αισιοδοξίας Για Την Ανάλυση Των Ολυμπιακών Αγώνων

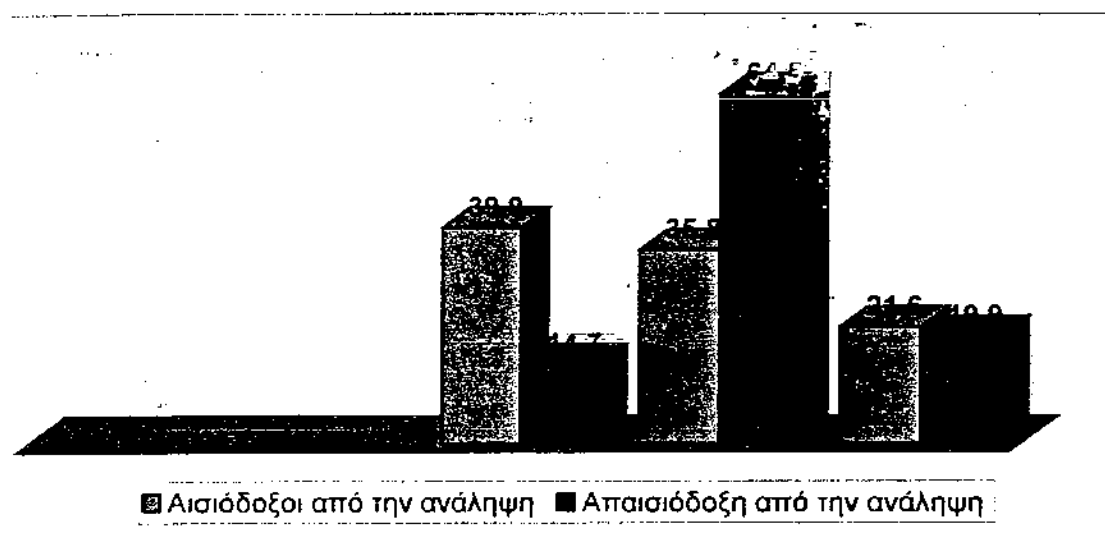

Οι μοναδικές πτυχές της καθημερινής ζωής για τις οποίες οι πολίτες που είναι κατ' αρχήν αισιόδοξοι από την ανάλυση της Ολυμπιάδας εκτιμούν ότι υπάρχει δυνατότητα βελτίωσης, αφορούν τις συγκοινωνίες και την καθαριότητα (πίνακας 3 και 4 αντίστοιχα). Αυτό εξηγείται από το αντικειμενικό γεγονός της κατασκευής του μετρό, που αναμένεται να ανακουφίσει κυκλοφοριακά την πρωτεύουσα όπως και τα άλλα μεγάλα συγκοινωνιακά έργα. Αντίστοιχα εξηγείται και η σχετικά καλή εικόνα στον τομέα της καθαριότητας αφού οι πολίτες προσδοκούν ότι έως το 2004 θα έχει αντιμετωπιστεί το πρόβλημα των χώρων υγειονομικής ταφής, ενώ ήδη από τώρα γίνονται μάρτυρες μιας καλύτερης κατάστασης όσον αφορά την αποκομιδή.

5.1.1. ΑΝΗΣΥΧΟΥΝ ΠΕΙΡΑΙΑΣ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΗ ΟΧΘΗ

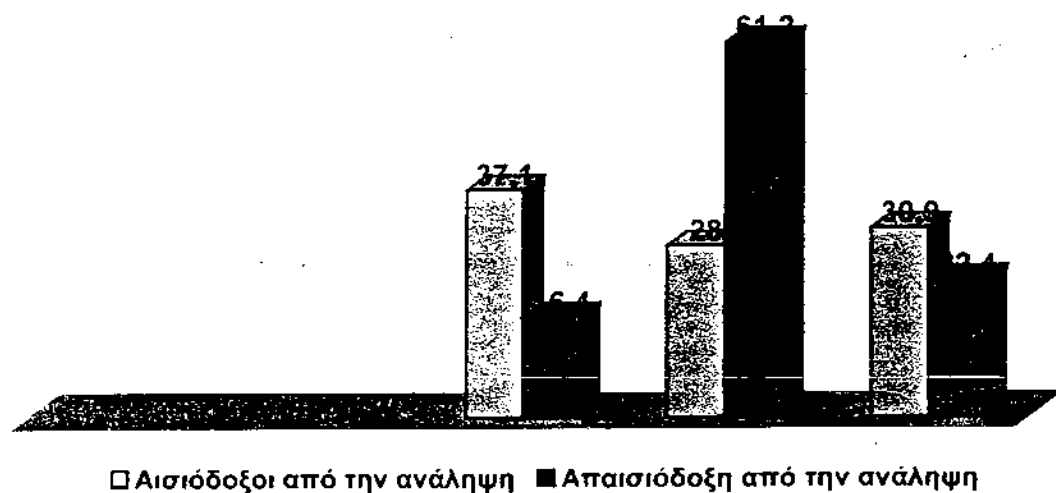
Σε αυτό το σημείο αξίζει να δει κανείς πως διαμορφώνεται η γενική εικόνα της Αθήνας με την ανάλυση των αγώνων κατά περιοχή κατοικίας: Οι βόρειες – και ήδη αναβαθμισμένες – περιοχές εμφανίζονται περισσότερο αισιόδοξες χωρίς ωστόσο να εκλείπει ο σκεπτικισμός έναντι των υποβαθμισμένων συνοικιών του Πειραιά ή της δυτικής όχθης, οι κάτοικοι των οποίων εμφανίζονται εξαιρετικά προβληματισμένοι.

Πίνακας 3: Μελλοντική Ζωή Στην Αθήνα Ως Προς Τις Συγκοινωνίες Και Το Κυκλοφοριακό Βαθμό Αισιοδοξίας Για Την Ανάλυση Των Ολυμπιακών Αγώνων Του 2004

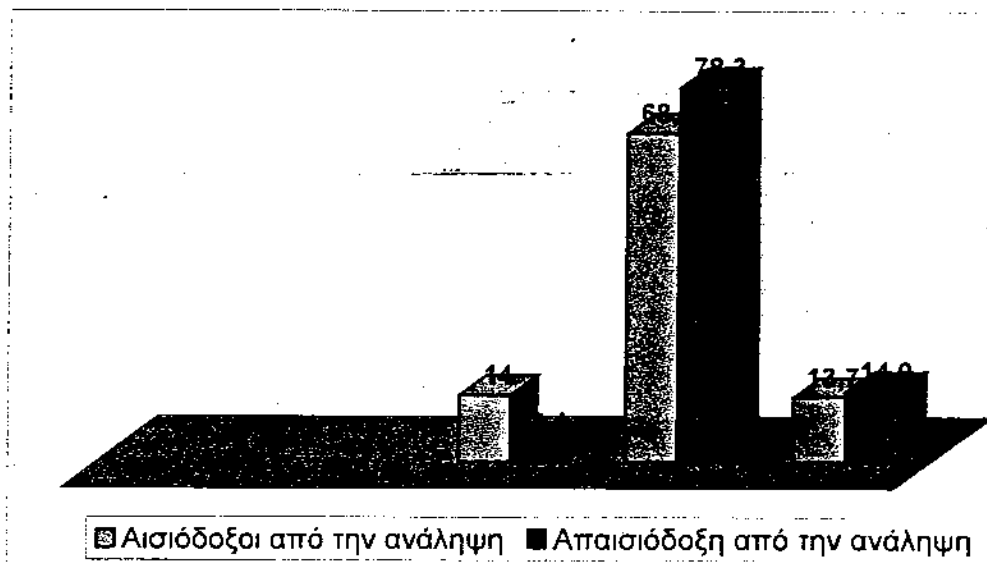
Συγκεκριμένα, εικόνα βελτίωσης της πόλης (εικόνα που κατά μέσο όρο έχει 59% των κατοίκων του λεκανοπεδίου, πίνακας 1) έχει μόνο το 50,9% των κατοίκων του Πειραιά και των συνοικιών του ενώ οι κάτοικοι των βορείων προαστίων βλέπουν βελτίωση κατά 63,3% στο Δήμο Αθηναίων και 56,9% στις Δυτικές συνοικίες. Στην περιοχή του Πειραιά εμφανίζεται και η μεγαλύτερη απαισιόδοξη (ένα 19,3% βλέπει επιδείνωση της κατάστασης). Δεν είναι όμως κατά πολύ λιγότερο απαισιόδοξοι οι κάτοικοι του Δήμου Αθηναίων(18,4%) ή των νοτιοανατολικών συνοικιών(17,2%). Αλλά και οι κάτοικοι των βορείων προαστίων ανησυχούν(σε ποσοστό 13,8%).

Πίνακας 4 : Μελλοντική Ζωή Στην Αθήνα Ως Προς Την Καθαριότητα Και Βαθμός Αισιοδοξίας Για Την Ανάλυση Των Ολυμπιακών Αγώνων.

Χαμηλό είναι το ποσοστό των κατοίκων των δυτικών συνοικιών που βλέπουν επιδείνωση. Όμως το στοιχείο αυτό δεν είναι διόλου αντιφατικό αν δει κανείς πως στην Δυτική όχθη υπάρχει το υψηλότερο ποσοστό πολιτών που διαβλέπουν στασιμότητα. Και μπορεί να κατανοήσει κανείς τι σημαίνει η στασιμότητα στις ήδη υποβαθμισμένες δυτικές συνοικίες , περιοχή προς την οποία, άλλωστε , δεν προγραμματίζεται να διατεθούν πόροι, αφού το σύνολο των μεγάλων έργων (κυκλοφοριακών και υποδομής), δεν αφορούν αυτές τις περιοχές.

Πίνακας 5: Μελλοντική Ζωή Στην Αθήνα Ως Προς Την Ανεργία Και Βαθμός Αισιόδοξιας Για Την Ανάλυση Των Ολυμπιακών Αγώνων Του 2004

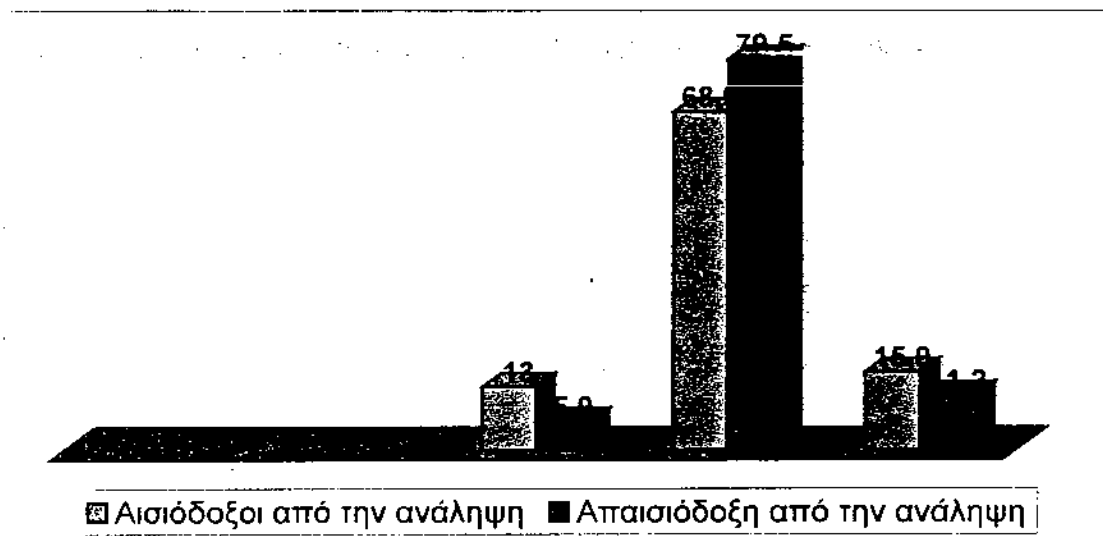
5.1.2 7 στους 10 βλέπουν έξαρση της ανεργίας

Εντυπωσιακή ανατροπή του μύθου που έχει καλλιεργηθεί (με αναφορές σε χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας) διαπιστώνεται αν δει κανείς πως αντιμετωπίζουν οι πολίτες την έξαρση της ανεργίας : Σχεδόν 7 στους 10- από εκείνους που δηλώνουν αισιόδοξοι από την ανάληψη των αγώνων- θεωρούν ότι η κατάσταση θα χειροτερέψει.

Σύμφωνα με τον πίνακα 5, μόλις το 14% των αισιόδοξων από την ανάληψη βλέπει βελτίωση ως προς την ανεργία (4,1% είναι το αντίστοιχο ποσοστό στους απαισιόδοξους). Επιδείνωση της κατάστασης βλέπει το 68,7% των αισιόδοξων(78,3% των απαισιόδοξων), ενώ πρέπει να συνυπολογιστεί πως στασιμότητα(στα υψηλά σημερινά επίπεδα ανεργίας) διαβλέπει το 13,7% των αισιόδοξων και το 14,9% των απαισιόδοξων από την ανάληψη.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι (σε σχέση με τη γενική εικόνα της Αθήνας με την ανάληψη των αγώνων, όπως καταγράφεται στον πίνακα 1), οι άνεργοι είναι πλέον επιφυλακτικοί. Μόλις 1 στους 2 ελπίζει βελτίωση της κατάστασης της πόλης από την ανάληψη των Ολυμπιακών, ενώ 1 στους 4 εκτιμά ότι η κατάσταση θα επιδεινωθεί και 1 στους 5 θεωρεί ότι η κατάσταση θα παραμείνει στα ίδια- προβληματικά- επίπεδα. Επιφυλακτικοί δείχνουν και οι εργοδότες – αυτοαπασχολούμενοι, των οποίων το 23,2% θεωρεί ότι η κατάσταση της Αθήνας θα παραμείνει στάσιμη.

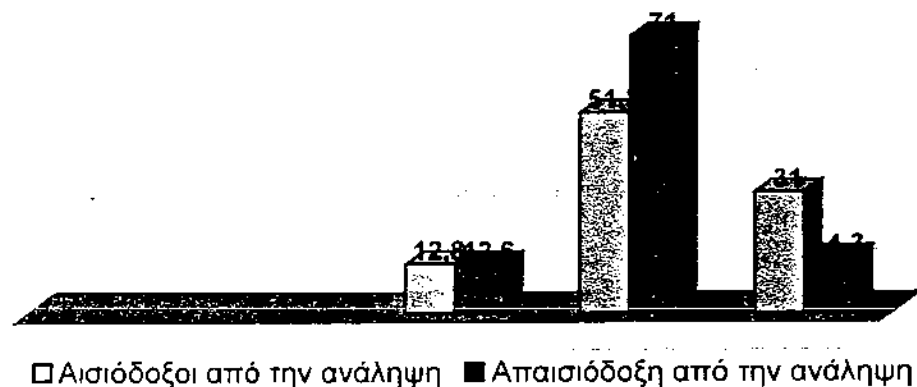
Πίνακας 6 : Μελλοντική Ζωή Στην Αθήνα Ως Προς Το Αίσθημα Ασφαλείας Των Κατοίκων και Βαθμός Αισιοδοξίας Για Την Ανάλυση Των Ολυμπιακών Αγώνων Του 2004.

5.1.3 Επιφυλακτικότερες οι πιο παραγωγικές ηλικίες

Δεν θα πρέπει, επίσης, να περάσει απαρατήρητο πως τις μεγαλύτερες επιφυλάξεις (πάντα σε σχέση με την γενική εικόνα, πίνακας 1) διατηρούν οι δυναμικότερες και πλέον παραγωγικές ηλικίες (25 έως 44) ενώ ως πλέον αισιοδοξοί εμφανίζονται οι μεγαλύτεροι σε ηλικία (55 ως 64), κάποιοι από τους οποίους, εάν δεν υπάρξουν δραματικές αλλαγές στο συνταξιοδοτικό, το 2004 θα έχουν βγει στην σύνταξη. Συγκεκριμένα, στις ηλικίες 25-34 καταγράφεται το υψηλότερο ποσοστό πολιτών που εκτιμούν ότι θα υπάρξει επιδείνωση της κατάστασης, ενώ στις ηλικίες από 33 ως 44 καταγράφεται το υψηλότερο ποσοστό αυτών που διαβλέπουν στασιμότητα.

Πίνακας 7 : Μελλοντική Ζωή Στην Αθήνα Ως Προς Τον Αριθμό Των Κατοίκων Και Βαθμός Αισιοδοξίας Για Την Ανάλυση Των Ολυμπιακών Αγώνων Του 2004

5.1.4 ΑΣΤΥΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΣΦΑΛΕΙΑ

Τελευταίο (χωρίς να αποτελεί το έσχατο, από πλευράς σημασίας, πόρισμα της έρευνας της V-PRC), το θέμα του αισθήματος ασφαλείας (πίνακας 6) που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της Αθήνας σε σχέση με την κατάσταση που θα διαμορφωθεί από την ανάληψη της Ολυμπιάδας. Μόλις το 13% των αισιόδοξων θεωρεί ότι θα καλυτερεύσει η κατάσταση, ενώ το 68,9% (των αισιόδοξων) θεωρεί ότι η κατάσταση θα χειροτερεύσει...

Οι αριθμοί αυτοί θα μπορούσαν να διαβαστούν σε συνδυασμό με το σύνολο των προσφάτων δημοσκοπήσεων που δείχνουν ραγδαία αύξηση (σε επίπεδα διπλασιασμού τον τελευταίο χρόνο) των αισθημάτων ξеноφοβίας και μάλιστα στην νεολαία. Το συμπέρασμα αυτό συνδέεται άμεσα με τον φόβο που καταγράφεται στον πίνακα 7, τόσο σε αυτούς που αισιοδοξούν όσο και σε αυτούς που απαισιοδοξούν από την ανάληψη, ότι θα ενταθούν φαινόμενα αστυφιλίας σε σχέση με την ήδη επιβαρηνμένη πληθυσμιακά πρωτεύουσα.

5.2 ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Αύξηση επενδύσεων του ΑΕΠ και της απασχόλησης – Επιτάχυνση των έργων αλλά και ανάγκες νέου δανεισμού, Οι σημαντικότερες επιπτώσεις της ανάληψης της Ολυμπιάδας .

Σε αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης, των εισροών κεφαλαίων από το εξωτερικό, των επενδύσεων και των θέσεων απασχόλησης θα οδηγήσει η ανάληψη της Ολυμπιάδας του 2004 σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία θεωρεί ότι οι ανησυχίες για αναζωπύρωση του πληθωρισμού δεν είναι ρεαλιστικές και ότι δεν χρειάζεται να επιβληθούν νέοι φόροι για την κάλυψη του κόστους της Ολυμπιάδας.

Οι εξελίξεις αυτές μεταβάλλουν ριζικά το οικονομικό και επιχειρηματικό σκηνικό και ενδέχεται να συμβάλουν στην αναβάθμιση της Ελλάδος στις λίστες αξιοπιστίας και δανειοληπτικής ικανότητας που δημοσιεύουν οι διεθνείς οίκοι Moody's και Standard & Poor.

Εάν αυτό συμβεί θα υπάρξουν πολλαπλασιαστικές εξελίξεις οι οποίες θα φέρουν την Ελληνική οικονομία στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των διεθνών επενδυτών με αποτέλεσμα την περαιτέρω εισροή κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση του Δημοσίου (μέσω κρατικών τίτλων) και των επιχειρήσεων (μέσω του Χρηματιστηρίου και των Τραπεζών).

Ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος εκτιμά ότι οι αγώνες αποτελούν μια καλή ευκαιρία για την Ελλάδα, αλλά το αποτέλεσμα εξαρτάται από δύο λέξεις: οργάνωση και ποιότητα. Στα επόμενα χρόνια η Ελλάδα πρέπει να οργανωθεί και να επιδιώξει την ποιοτική βελτίωση των υποδομών και της παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών.

Αναλυτικά η Τράπεζα της Ελλάδας προβλέπει ότι τα οικονομικά αποτελέσματα της Ολυμπιάδας τα οποία άρχισαν να γίνονται ορατά από το 1998 είναι:

Η αύξηση των επενδύσεων θα προέλθει από τις κατασκευές, τον τουρισμό και τις τηλεπικοινωνίες. Στις κατασκευές η ανάπτυξη θα γίνει ορατή νωρίτερα, ενώ η επίδραση στον τουρισμό και στις τηλεπικοινωνίες θα είναι σταδιακή αλλά σημαντική και μακροπρόθεσμη θετική επίδραση. Αντίθετα, η θετική επίδραση στον κατασκευαστικό κλάδο μετά την Ολυμπιάδα θα διακοπεί.

Περιμένετε ταχύτερη υλοποίηση των προγραμματισμένων έργων, καλύτερη ποιότητα κατασκευής, αλλά και διεύρυνσή τους σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως στην περίπτωση του Μετρό το οποίο θα επεκταθεί ως τα Σπάτα. Όσον αφορά στους επιμέρους τομείς, οι μεγάλες δαπάνες για έργα βελτίωσης της υποδομής τηλεπικοινωνιών θα εμφανιστούν σε τρία με τέσσερα χρόνια, ενώ για τον τουρισμό έχουν ήδη εκδηλώσει ενδιαφέρον μεγάλες τουριστικές επιχειρήσεις του εξωτερικού για συμμετοχή σε ελληνικές ξενοδοχειακές μονάδες ή για ανεξάρτητη εγκατάσταση στην Αθήνα.

Η αύξηση των επενδύσεων και η διεύρυνση της παραγωγικής βάσης αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση του ΑΕΠ. Η ποσοτικοποίηση αυτής της αύξησης είναι ιδιαίτερα δύσκολη τη στιγμή αυτή, δεδομένου ότι θα διαχέεται στο χρόνο και θα έχει μακροπρόθεσμα αποτελέσματα. Όσον αφορά στον τρόπο κάλυψης των επενδυτικών δαπανών για την

Ολυμπιάδα , εκτιμάται ότι δεν διαφαίνεται η ανάγκη επιβολής νέων φόρων αλλά υπάρχει ανάγκη δανεισμού.

Συγκεκριμένα, υποστηρίζεται ότι ο τρόπος χρηματοδότησης των έργων που έχουν προγραμματισθεί ή κατασκευάζονται έχει ήδη προσδιορισθεί. Το κόστος των έργων της Ολυμπιάδας, δηλαδή των αθλητικών εγκαταστάσεων, των προεκτάσεων του μετρό, του Ολυμπιακού χωριού, θα δημιουργήσουν από μόνα τους κάποια έσοδα. Τα έσοδα αυτά σε μεγάλο ποσοστό καλύπτουν τις δαπάνες κατασκευής των έργων. Βεβαίως η απόδοση αυτή θα είναι ετεροχρονισμένη σε σχέση με τις δαπάνες και για το λόγο αυτό θα υπάρξει ανάγκη δανεισμού.

Όσον αφορά στις δαπάνες της διοργάνωσης , έχουν καλυφθούν από πρόσθετους πόρους που έχουν ήδη προβλεφθεί όπως από την εκμετάλλευση των τηλεοπτικών δικαιωμάτων και από άλλα εμπορικά έσοδα. Τέλος προβλέπεται η έκδοση Ολυμπιακού Λαχείου, το οποίο υπολογίζεται ότι θα συνεισφέρει τουλάχιστον 5869405ευρο στα επόμενα χρόνια. Η οικονομική ανάπτυξη που θα επιτευχθεί από την επερχόμενη Ολυμπιάδα αναμένεται ότι θα προκαλέσει και αύξηση των θέσεων απασχόλησης.

Σχετικά με τις ανησυχίες που εκφράζει η αγορά για αύξηση του πληθωρισμού θεωρείται ότι θα υπάρξει γενική αυξητική τάση. Όπως ήδη έχουμε ραγδαία αύξηση των τιμών στα περισσότερα προϊόντα και υπηρεσίες που σχετίζονται με την Ολυμπιάδα και όχι μόνο, λόγω της αυξημένης ζήτησης. Όμως δεν θα είναι μια γενική τάση η οποία θα απλωθεί σε όλα τα είδη. Ο πληθωρισμός είναι σε μεγάλο βαθμό νομισματικό μέγεθος και κατά συνέπεια εφόσον δεν αυξηθεί η ποσότητα χρήματος δεν θα υπάρξει αυξητική τάση. Η κίνηση του χρήματος δεν έχει αλλάξει μετά την ένταξή μας στην ΟΝΕ, συνεπώς η πορεία του πληθωρισμού δεν θα επηρεαστεί από την Ολυμπιάδα.

Το μεγάλο όμως κέρδος από την Ολυμπιάδα είναι ότι θα συμβάλλει στην καλύτερη οργάνωση της χώρας και θα βελτιώσει την ποιότητα των υπηρεσιών και των προϊόντων. Η καλύτερευση του επιπέδου της ποιότητας των υπηρεσιών έχει μεγάλη σημασία ως παράγοντας μακροπρόθεσμης βελτίωσης της οικονομίας.

5.2.1 ΟΙ ΕΥΝΟΟΥΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΕΠΤΑΕΤΟΥΣ «ΚΟΣΜΟΓΟΝΙΑΣ»

Ποιοι κλάδοι ωφελούνται από τα έργα

Οι κατασκευές , οι κλάδοι των τηλεπικοινωνιών- πληροφορικής και οι τράπεζες είναι οι τομείς της οικονομίας που δέχθηκαν πρώτοι τις θετικές επιδράσεις από την ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Για την πραγματοποίηση των αγώνων , τα έργα που καταγράφονται στο σχετικό φάκελο είναι προϋπολογισμού, όπως και έργα ευρύτερου χαρακτήρα (επέκταση των γραμμών του μετρό, οδικά έργα, ενοποιήσεις αρχαιολογικών χώρων κ.α) και έτσι το σύνολο των επενδύσεων που πραγματοποιήθηκε προϋπολογίζεται σε 2347762 ευρο.

Μετά την ανάληψη των αγώνων έχουν επιταχυνθεί οι διαδικασίες για μια σειρά επενδύσεων. Πραγματοποιήθηκαν οι δημοπρασίες των έργων που συναρτώνται άμεσα με την πραγματοποίηση των Αγώνων, όπως του Ολυμπιακού χωριού στις πρόποδες της Πάρνηθας.

Πρόκειται για έργο προϋπολογισμού 330 εκατ.\$ το οποίο εκτελέσθηκε με αυτοχρηματοδότηση και στο οποίο μετείχαν ελληνικές και ξένες κατασκευαστικές εταιρίες. Εκτός όμως από το Ολυμπιακό χωριό υπάρχουν και μικρότερα έργα τα οποία διεκδικήθηκαν από ελληνικές κατασκευαστικές εταιρίες. Το πρόβλημα για τις ελληνικές εταιρίες ήταν και είναι η εξεύρεση πόρων. Οι τράπεζες επωφελούνται από τη συμμετοχή τους στα σχήματα που δημιουργήθηκαν και οι προφανείς ωφέλειες για τις τράπεζες ανέκυψαν και από χρηματοδότηση της γενικότερης επιχειρηματικής δραστηριότητας που προκάλεσε η διοργάνωση των Αγώνων.

Ο κλάδος της πληροφορικής ευνοείται ιδιαίτερα καθώς μόνον το πρόγραμμα επεξεργασίας και μετάδοσης των αποτελεσμάτων έχει προϋπολογισμό 8804108ευρο. Κοντά σε αυτό θα πρέπει να προστεθούν και παράλληλα έργα πληροφορικής που εκτιμάται ότι

πλησιάζουν τα 5869405 ευρο ενώ το Δημόσιο επιτάχυνε μια σειρά επενδύσεων πληροφορικής που συναρτώνται με τον εκσυγχρονισμό της κρατικής μηχανής όπως το πρόγραμμα «Κλεισθένης» κόστους 293470286 ευρο.

Σημαντικές εξελίξεις θα υπάρξουν και στον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Λίγο πριν και κατά την διάρκεια των αγώνων αναμένεται θεαματική αύξηση στη ζήτηση των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών.

Από τους μεγάλους κερδισμένους των Αγώνων του 2004 θα είναι ο τουρισμός. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι η Ισπανία με τους Ολυμπιακούς της Βαρκελώνης αύξησε τις τουριστικές της εισπράξεις κατά 1 δις\$. Στον τομέα αυτό αναμένονται μεγάλες επενδύσεις τόσο από διεθνείς αλυσίδες όσο και από Έλληνες επιχειρηματίες καθώς υπολογίζεται ότι μόνον το έτος της διοργάνωσης θα υπάρξει κύκλος εργασιών τουλάχιστον 140εκ.\$, περίπου 2 εκ. διανυκτερεύσεις τουριστών κατά την διεξαγωγή των Αγώνων.

Και ο τομέας των υπηρεσιών ευνοείται από την αύξηση της ζήτησης λόγω των απαιτήσεων της διοργάνωσης. Εταιρίες που παρέχουν υπηρεσίες μεταφορών, χρηματοοικονομικές, εμπορίου, μεταφραστικές, ασφαλείας και φύλαξης χώρων, εξοπλισμών γραφείων και ξενοδοχείων είναι βέβαιο ότι είδαν τον κύκλο εργασιών τους να αυξάνει. Είναι προφανές ότι κατά την περίοδο διεξαγωγής των Αγώνων όπως και τα χρονικά διαστήματα πριν και μετά, θα ευνοηθούν οι βιομηχανίες τροφίμων, ποτών και αναψυκτικών.

Θετική επίδραση έχει υπάρξει και σε κλάδους που ευνοήθηκαν εμμέσως από τη διοργάνωση των Αγώνων, όπως οι ασφαλιστικές εταιρίες που κλήθηκαν να ασφαλίσουν έργα, συγκεκριμένες επενδύσεις κ.α. Ασχέτως αν η επίδραση σε ορισμένους κλάδους είναι μεγαλύτερη ή μικρότερη, είναι δύσκολο να εντοπίσουμε κλάδους που θα επηρεασθούν αρνητικά.

5.2.2. ΟΙ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Αυτονόητα, αλλά απροσδιόριστα οφέλη

Η ευκαιρία του Ολυμπιακού Χωριού

Ασάφεια επικρατεί ως προς την προοπτική που διανοίγει η Ολυμπιάδα του έτους 2004 για την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Το στοιχείο των 130,000 νέων θέσεων εργασίας που έχει προβληθεί είναι μάλλον αυθαίρετο καθώς προέρχεται κυρίως από μια γενική προσέγγιση με άξονα τα μεγάλα δημόσια έργα.

Ωστόσο είναι προφανές ότι υπάρχει έξαρση της εργασιακής δραστηριότητας. Οι περισσότεροι ευνοούμενοι είναι οι εργαζόμενοι στον κατασκευαστικό κλάδο, ενώ χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας αλλά εποχικού χαρακτήρα και περιορισμένης διάρκειας, δημιουργήθηκαν στον τομέα των υπηρεσιών και ειδικότερα στον επισιτιστικό και τον τουριστικό κλάδο. Ο αντιπρόεδρος του ΟΑΕΔ αρμόδιος για την επεξεργασία του σχεδίου που αφορά στη σύνδεση των προγραμμάτων κατάρτισης με τις ειδικότητες που είναι αναγκαίες στα δημόσια τεχνικά έργα, δηλώνει ότι σύντομα θα είναι έτοιμη η σχετική μελέτη, από την πλευρά του Οργανισμού

Εξαιρετική ευκαιρία, τόσο για την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στον κατασκευαστικό κλάδο όσο και την κάλυψη των αυξανόμενων στεγαστικών αναγκών των δικαιούχων του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, απετέλεσε η κατασκευή του Ολυμπιακού χωριού. Στην προοπτική ανάληψης της κατασκευής του από τον ΟΕΚ είχε αναφερθεί επανειλημμένα ο δήμαρχος Μενιδίου, χωρίς ωστόσο να υπάρχει σχετική πρωτοβουλία από την πλευρά του υπ. Εργασίας.

Πάντως η ανάθεση στον ΟΕΚ της κατασκευής των 3,000 κατοικιών, με δεδομένη και την αξιόλογη εμπειρία που έχει στο κατασκευαστικό έργο οικισμών, κάλυψε άνετα 15,000 δικαιούχους στην περιοχή της Αττικής διασφαλίζοντας και χαμηλό κατασκευαστικό κόστος. Η μετατροπή του Ολυμπιακού Χωριού σε οικισμό εργατικών κατοικιών, μετά από κάποιες αναγκαίες που θα απαιτήσουν ένα μεταβατικό στάδιο, ίσως και να αποτελεί την μοναδική διέξοδο για να μην μετατραπεί το Ολυμπιακό χωριό σε τόπο ερήμωσης, όπως συνέβη στην Ρώμη σε αντίθεση με την Βαρκελώνη όπου οι κατοικίες πουλήθηκαν σε ιδιαίτερα χαμηλές τιμές στους κατοίκους της πόλης.

5.3 Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ «ΚΛΕΙΔΙ» ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Για μια οικονομία ήδη βεβαρημένη μια ενδεχόμενη οικονομική αποτυχία της Ολυμπιάδας θα είναι όχι απλώς αρνητική ή δυσάρεστη αλλά καταστροφική και με δραματικές συνέπειες για το μέλλον της χώρας. Οι φόβοι που εκφράζονται από πολλές πλευρές είναι απολύτως δικαιολογημένοι έστω και αν οι υπολογισμοί που παρουσιάστηκαν στη Λοζάννη είναι αισιόδοξοι.

Πολλοί εκτιμούν ότι εάν δεν υπάρξουν οι κατάλληλες κινήσεις σε όλα τα επίπεδα, τότε οι πιέσεις από οικονομικά συμφέροντα, ο φόβος του πολιτικού κόστους και η κακή οργάνωση θα αποβούν μοιραία για το εγχείρημα, τουλάχιστον από οικονομικής απόψεως.

Άλλωστε είναι χαρακτηριστικό ότι στις δυο τελευταίες σημαντικές περιπτώσεις διαχείρισης δημοσίου χρήματος που προοριζόταν για αθλητικές δραστηριότητες τα αποτελέσματα ήταν εξόχως προβληματικά. Στη διοργάνωση του Παγκόσμιου Πρωταθλήματος Στίβου το έλλειμμα έφθασε τα 26412325ευρο. Όσον αφορά την προσπάθεια διεκδίκησης των Αγώνων από την χώρα μας, η σκιά καταγγελιών πέφτει ακόμα βαριά.

5 ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

1.	Συμμετοχή όλων των κομμάτων και φορέων στην Επιτροπή Οργάνωσης
2.	Υφιστάμενη νομοθεσία
3.	Ξεκάθαρες αρμοδιότητες και ευθύνες όλων των εμπλεκόμενων μερών.
4.	Αποσαφήνιση του νομοθετικού πλαισίου στο οποίο θα λειτουργήσουν οι φορείς οργάνωσης.
5.	Πρόσληψη διεθνών εταιριών ως ελεγκτών για την παρακολούθηση της όλης διαδικασίας.

Η ορθή διαχείριση, η εξασφάλιση κεφαλαίων, η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που δίνει η διοργάνωση στην κοιτίδα των Ολυμπιακών Αγώνων είναι αναγκαίες προϋποθέσεις για την οικονομική επιτυχία. Προσανατολισμός της κυβέρνησης είναι και να μειώσει τα έξοδα αλλά και να αυξήσει τα κέρδη από την Ολυμπιάδα, εκμεταλλευόμενη κάθε δυνατότητα.

Έχουν κατατεθεί προτάσεις για την ενθάρρυνση των χορηγών, καθώς το νομοθετικό πλαίσιο που υπάρχει δεν είναι και το ιδανικότερο για την προσέλκυσή τους. Η μείωση της συμμετοχής του κράτους και η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων είναι ίσως το «κλειδί» στην όλη προσπάθεια, με κυριότερο παράδειγμα τα αυτοχρηματοδοτούμενα έργα.

ΘΑ ΦΙΛΟΞΕΝΗΘΟΥΝ 530,000 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ

✓ Οι τεράστιες απαιτήσεις που εγείρει η διοργάνωση των Αγώνων απαιτούν την πρωτοφανή κινητοποίηση όλου του κόσμου – και άλλου – μηχανισμού. Είναι άλλωστε χαρακτηριστικοί οι αριθμοί που συνθέτουν το σκηνικό των ημερών της διοργάνωσης, καθώς στην Αθήνα πρόκειται να φιλοξενηθούν εκατοντάδες χιλιάδες αθλητές, τεχνικοί και συνοδοί, θεατές αλλά και εκπρόσωποι Τύπου.

✓ Ειδικότερα, υπολογίζεται η διακίνηση και παραμονή 12,000 αθλητών, 1000 μελών της ολυμπιακής οικογένειας, 8,000 περίπου συνοδών και τεχνικών αλλά και 10,000 εκπροσώπων Τύπου και 500,000 θεατών, οι οποίοι δεν είναι κάτοικοι της πρωτεύουσας.

- ✓ Πέρα όμως από τα έργα υποδομής, απαιτείται και η επίλυση μιας σειράς οργανωτικών θεμάτων όπως αυτών του συστήματος ασφαλείας, της παροχής υγειονομικών υπηρεσιών, της διάθεσης εισιτηρίων, προκειμένου να διεκπεραιωθούν σωστά η διακίνηση, η διαμονή, η διατροφή και η ψυχαγωγία των επισκεπτών.

5.4 ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ

Το ποσό των 1,570 δις \$ θα ανέλθει το κόστος ανάληψης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Οργανωτικής Επιτροπής, η οποία όμως εκτιμά ότι τα αντίστοιχα έσοδα θα υπερβούν το προϋπολογιζόμενο κόστος περίπου κατά 36,65 εκ.\$. Που βρίσκεται όμως η αλήθεια ως προς την οικονομική διάσταση της «πολυπόθητης» ανάληψης των Αγώνων;

Πριν επιχειρήσουμε να προσεγγίσουμε την αλήθεια που κρύβεται πίσω από τους αριθμούς που δόθηκαν από την Επιτροπή Διεκδίκησης, θα πρέπει να διευκρινίσουμε ότι το πραγματικό όφελος για τη χώρα μας δεν θα κριθεί από το εάν θα μπουν ή θα βγουν από τα ταμεία του κράτους 10, 20 ή περισσότερα εκατομμύρια. Το πραγματικό κέρδος ή ζημιά θα είναι αυτό που οι διοργανωτές ονομάζουν αυλό όφελος και αυτό μεταφράζεται στα κέρδη που θα έχουμε από την πολλαπλή προβολή της χώρας διεθνώς. Αυτό βέβαια μπορεί να μετατραπεί σε «μπούμερανγκ» αν η όλη διοργάνωση δεν ανταποκριθεί στις προσδοκίες μας ή αν απρόβλεπτα γεγονότα σκιάσουν τους Αγώνες.

Αυτό όμως είναι ένα στοιχείο και ένα ρίσκο που καλώς ή κακώς αποφασίσαμε ως χώρα να αναλάβουμε. Οφείλουμε να επισημάνουμε ότι η Οργανωτική Επιτροπή κατά την παρουσίαση της οικονομικής διάστασης των Αγώνων και με τη δημοσιοποίηση των προϋπολογισμών εσόδων –εξόδων προσπάθησε να ωραιοποιήσει την κατάσταση, υπερεκτιμώντας αφενός τα έσοδα και αφετέρου αφαιρώντας από τα έξοδα το κόστος κάποιων έργων για τους Ολυμπιακούς που δεν επιβαρύνουν το δικό της προϋπολογισμό, αλλά και της πολιτείας.

Στα προϋπολογιζόμενα έξοδα δεν συμπεριλαμβάνεται το κόστος του Ολυμπιακού χωριού και των εγκαταστάσεων που θα γίνουν στο Δέλτα του Φαλήρου, αφού τα έργα αυτά υπολογίζονται με αυτοχρηματοδότηση.

- ✓ Όμως, υπάρχει το κόστος της γης στους Θρακομακεδόνες που παραχωρήθηκε στις κατασκευαστικές εταιρίες για να φτιάξουν τον οικισμό των 2,000 σπιτιών και τα οποία θα πωληθούν στην συνέχεια από τους κατασκευαστές.
- ✓ Ομοίως υπάρχει το κόστος για τα έργα των οδικών προσβάσεων προς το Ολυμπιακό Χωριό που επιβαρύνει τον προϋπολογισμό του ΥΠΕΧΩΔΕ, δηλαδή του ελληνικού κράτους.
- ✓ Υπάρχει το κόστος των νέων αθλητικών εγκαταστάσεων που επίσης έγιναν με αυτοχρηματοδότηση στο Φαληρικό Δέλτα, αλλά και πάλι θα χρεωθεί το ελληνικό δημόσιο μιας και θα προηγηθούν χωματουργικές εργασίες. Όλα αυτά με τους επίσημους μετριοπαθείς υπολογισμούς ξεπερνούν τα 1027146001ευρο, ποσό που θα φθάσει τουλάχιστον τα 1467351430ευρο, αφού όλοι γνωρίζουμε τα χρόνια ελληνικά προβλήματα στην εκτέλεση των δημοσίων έργων με τις μόνιμες καθυστερήσεις και υπερβάσεις του αρχικού κόστους.

Σε ότι αφορά τα προϋπολογιζόμενα έσοδα οι εκτιμήσεις της Επιτροπής είναι μάλλον υπεραισιοδοξίες σε τρεις τουλάχιστον κατηγορίες από αυτά.

- ⊗ Υπολογίζεται ότι θα υπάρξουν περί τα 200εκ.\$ από εθνικές χορηγίες, όταν οι αντίστοιχες διεθνείς θα ανέλθουν – και αυτό είναι δεδομένο- σε περίπου 111εκ.\$. αναρωτιέται κανείς πόσες ελληνικές επιχειρήσεις μπορούν να ανταποκριθούν σε τόσο υψηλές χορηγίες, που σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Επιτροπής θα πρέπει ανέλθουν στα 14673514ευρο η κάθε μια, όταν έχουν προϋπολογισθεί ακόμη περίπου 85εκ\$ για τη χρήση του σήματος των Αγώνων, χρήματα που θα προέλθουν και αυτά από «μικρότερους» Έλληνες χορηγούς :

❖ Υπεραισιόδοξη είναι επίσης η εκτίμηση για έσοδα περίπου 200εκ.\$ από την πώληση των εισιτηρίων. Αν υπολογίσουμε ότι τα εισιτήρια θα κοστίζουν κατά μέσο όρο 30ευρω, τότε για να καλυφθεί ο προϋπολογισμός θα πρέπει να πωληθούν 5,700,000 εισιτήρια.

❖ Τέλος, εκτιμάται ότι περίπου 235εκ.\$ θα προέλθουν από την πώληση ειδικού λαχείου που θα εκδοθεί για τους Ολυμπιακούς. Όμως ακόμα κι αν το ποσό αυτό μπει στο ταμείο των Αγώνων, είναι σχεδόν σίγουρο ότι το μεγαλύτερο μέρος του θα βγει από τα ταμεία των άλλων κρατικών στοιχημάτων(λαχεία, ΠΡΟ-ΠΟ, Λόττο κ.α)

Για τις υπεραισιόδοξες , ως προς τα έσοδα, προβλέψεις ο κ. Α. Τορτοπίδης, οικονομολόγος και μέλος της ομάδας που συνέταξε τον προϋπολογισμό , υποστήριξε στον «Ε» και σε ότι αφορά τις εθνικές χορηγίες ότι η «πρόβλεψη είναι απολύτως εφικτή, καθώς σύμφωνα με τη διεθνή εμπειρία οι εθνικές χορηγίες είναι σχεδόν διπλάσιες από τις διεθνείς και ότι κατ' αρχήν τέσσερις ελληνικές επιχειρήσεις έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για την ανάληψη υψηλής χορηγίας, αριθμός που θα αυξηθεί κατακόρυφα αν η απόφαση της ΔΟΕ είναι θετική για την χώρα μας». Σε ότι αφορά τα έσοδα από το λαχείο, ο κ. Τορτοπίδης τόνισε ότι οι «υπολογισμοί της Επιτροπής έγιναν με βάση τη ρεαλιστική εκτίμηση ότι με την έκδοση του εν λόγω νέου λαχείου θα αυξηθεί κατά 25% ο συνολικός τζίρος των κρατικών στοιχημάτων και ως εκ τούτου ελάχιστα θα επηρεάσει αυτό τα έσοδα των υπολοίπων».

5.5 ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΕΣ ΠΟΛΕΙΣ ΜΕΤΡΟΥΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΥΠΤΟΥΝ ΤΑ «ΣΠΑΣΜΕΝΑ».

Οι πόλεις αρέσκονται όντως στο να φιλοξενούν τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Δεν υπάρχει αμφιβολία εάν κρίνουμε από την συμπεριφορά των νικητών Αθηναίων , διερωτάται και απαντά ταυτόχρονα- η εφημερίδα «Financial Times» σε λακωνικό αλλά μεστό σχόλιο της αφιερωμένο στην «αθλητική Αθήνα». Το ερώτημα προέρχεται, όπως είναι ευνόητο, από τις ανησυχίες για τα οικονομικά βάρη που οφείλει να αναλάβει όχι απλώς η διοργανώτρια πόλη αλλά και ο προϋπολογισμός ενός ολόκληρου κράτους.

Η ανάθεση της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων σε μια πόλη τρέφει και τονώνει ελπίδες ότι τα συναφή έργα θα βελτιώσουν την υποδομή της και την οικονομική της , εν γένει, δραστηριότητα στο στάδιο της προετοιμασίας και κατά την διάρκεια της διεξαγωγής των αθλημάτων. Τα αποτελέσματα όμως θα φανούν μακροχρόνια.

Το Μόντρεαλ μετρά ακόμη τις δαπάνες της Ολυμπιάδας του 1976, δηλαδή τα «σπασμένα». Μήπως όμως και πολύ νωρίτερα η Ολυμπιάδα του 1968, επέτυχε στο να οδηγήσει το Μεξικό από την τριτοκοσμική του ταχύτητα στην οδό της αναπτύξεως;

Ο καθορισμός επακριβώς των κερδών ή των ζημιών που απέφερε σε μια πόλη η Ολυμπιάδα είναι αρκετά παρακινδυνευμένη υπόθεση, μας εξομολογείται έμπειρος αθλητικός συντάκτης , υπονοώντας σαφώς ότι σε εκδηλώσεις και φιέστες τόσο διεθνούς εμβέλειας ,η «αλημεία των αριθμών» έχει και αυτή το δικό της λόγο. Επίσημα στοιχεία δεν διαθέτει ούτε η Επιτροπή Διεκδίκησης των Ολυμπιακών Αγώνων , ούτε τα γραφεία της Ελληνικής Οργανωτικής Επιτροπής.

Από μια ματιά στην πρόσφατη ιστορία , βλέπουμε ότι σαφή στοιχεία για την οικονομική απόδοση της Ολυμπιάδας της Μόσχας το 1980 είναι μάλλον ανύπαρκτα λόγω της ιδιαιτερότητας και της μυστικοπάθειας που περιέλαβε το σοβιετικό καθεστώς, επί προεδρίας του Λεονίντ Μπρέζνιεφ. Ουσιαστικώς, η κερδοφορία των Αγώνων αρχίζει να καθιερώνεται στο αθλητικό και οικονομικό λεξιλόγιο από το Λος Άντζελες με την «εμπορευματοποίηση» της Ολυμπιάδας.

Η Σεούλ, με την Ολυμπιάδα του 1998 δεν ανήκει ούτε στους «χαμένους» αλλά ούτε στους «κερδισμένους». Το βέβαιο είναι ότι της απέμεινε τελικώς, η «δόξα». Στην ίδια κατηγορία βρίσκεται και η Βαρκελώνη με την Ολυμπιάδα του 1992. ωστόσο οι Ισπανοί διατείνονται ότι «πληρώνουν» ακόμη, αλλά οι πιο απαισιόδοξοι λένε ότι της απέμειναν ως όφελος τα έργα υποδομής που δεν είχε ολοκληρώσει το καθεστώς.

Όσο για την Ατλάντα, η Οργανωτική Επιτροπή βρίσκεται ακόμη στην φάση του μετρήματος και της τεκμηριώσεως στοιχείων, διότι εκκρεμούν νομικές προσφυγές τρίτων έναντι των διοργανωτών της Ολυμπιάδας του 1996. Στην πραγματικότητα τα «συν» και τα

«πλην» αξιολογούνται πολύ αργότερα. Όταν παύσει η ευφορία της Ολυμπιακής φέεστας. Όταν και οι «υπέρ» και οι «κατά» θα έχουν ήδη πάρει κάποια γεύση από το «τι εστί επιούσιος και τι εστί πολυτέλεια θεάματος».

5.6 ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Η ελληνική ιδιωτική πρωτοβουλία ναι μεν αισιοδοξεί , αλλά έχει επιφυλάξεις ως προς τις στρατηγικές που πρέπει να υιοθετηθούν , εν όψει μιας νέας δυναμικής που αναπτύσσεται στην Ελλάδα.

Ο κ. Στ. Τζωρτζής, 6^{ος} Ολυμπιονίκης στα 400 μέτρα εμπόδια το 1972 στο Μόναχο, είναι κατηγορηματικός, «Η Ελλάδα βγήκε πια για τα καλά από το περιθώριο και την απομόνωση και από κάθε άποψη χάρη στην Ολυμπιάδα του 2004, κάνει πλέον αισθητή την διεθνή παρουσία της και θα έλεγα ότι δημιουργεί τους καλύτερες προϋποθέσεις για πολλά θετικά επιτεύγματα σε όλους τους τομείς...»

Την άποψη αυτή την συμμερίζεται και ο γνωστός επιχειρηματίας κ. Γιάννης Φιλίππου, που ήταν παρών στην Λοζάννη και άρα έζησε από κοντά τα της απόφασης των «Αθανάτων». Μας λέει ότι «χωρίς καμιά αμφιβολία η Ολυμπιάδα του 2004 μπορεί να αλλάξει ριζικά την σημερινή Ελλάδα και να αποτελέσει πηγή εντυπωσιακού οικονομικού δυναμισμού. Θα υπάρξει πολύ θετικό επενδυτικό περιβάλλον και βεβαίως θα ολοκληρωθούν σημαντικά έργα υποδομής...». Πρόεδρος του ομίλου επιχειρήσεων «ΦΑΓΕ», αλλά και της ομάδας μπάσκετ της ΑΕΚ, ο κ. Φιλίππου αισιοδοξεί για τον κλάδο ειδών διατροφής, για τον οποίο όμως είναι απαραίτητη συγκροτημένη και αποτελεσματική αναπτυξιακή στρατηγική.

Την ίδια αισιοδοξία εκφράζει και ο κ. Μπουτάρης , που πιστεύει πως για ορισμένους κλάδους της ελληνικής βιομηχανίας, η Ολυμπιάδα του 2004 αποτελεί σημαντική ευκαιρία για επιτυχημένη ενσωμάτωση τους στον διεθνή ανταγωνισμό και τις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται στην ευρωπαϊκή αγορά. Έτσι ο όμιλος Μπουτάρη , με απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων του, αυξάνει το μετοχικό του κεφάλαιο κατά 1,4δισ και ελπίζει πως οι προοπτικές του είναι πολύ καλές παρά τις τελευταίες δυσκολίες που είχε με τις τράπεζες.

Εκεί όμως που κυριαρχεί αισιοδοξία είναι στον κατασκευαστικό κλάδο, ο οποίος με αφορμή τις τελευταίες δυσκολίες της ΑΤΕΜΚΕ , αντιμετωπιζόταν με μεγάλη καχυποψία , τόσο από τους χρηματιστηριακούς παράγοντες όσο και από το ευρύτερο επενδυτικό κοινό. Και όχι αδικώς. Οι περισσότερες ελληνικές κατασκευαστικές εταιρίες λειτουργούν με υψηλό βραχυπρόθεσμο δανεισμό , ο οποίος για να αποπληρωθεί απαιτεί την πραγματοποίηση υψηλού κύκλου εργασιών, που με την σειρά τους προϋποθέτουν μεγάλες πάγιες επενδύσεις. Όμως, για πολλές κατασκευαστικές εταιρίες η πραγματοποίηση επενδύσεων διέπεται από καθεστώς αβεβαιότητας αλλά και από έντονο ανταγωνισμό σε ότι αφορά τις τιμές ανάληψης έργων.

Επίσης, όπως επισημαίνεται σε μια πρόσφατη μελέτη του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), τις δυσκολίες του κατασκευαστικού κλάδου τροφοδοτεί και η αδυναμία του ελληνικού δημοσίου να απορροφά εγκαίρως τα κοινοτικά κονδύλια, μα αποτέλεσμα να υπάρχει συσσώρευση υψηλών ανεκτέλεστων υπολοίπων.

Παράλληλα, η χρονική υστέρηση στις εγκεκριμένες από το Δημόσιο χρηματοδοτήσεις δημιουργεί στις εταιρίες μεγάλα προβλήματα ρευστότητας και βεβαίως πλήττει τις πιο αδύναμες από αυτές. Σήμερα , με αφορμή την Ολυμπιάδα του 2004, πολλοί εκπρόσωποι των κατασκευαστικών εταιριών ελπίζουν πως η κατάσταση αυτή θα αλλάξει προς το καλύτερο και τονίζουν πως το Δημόσιο θα υποχρεωθεί να σέβεται προθεσμίες και χρονοδιαγράμματα.

Εκτός απ' αυτά , κορυφαίοι εκπρόσωποι του κατασκευαστικού χώρου υποστηρίζουν ότι η Ελλάδα , μελλοντικώς, θα αποκτήσει ευρύτατη τεχνογνωσία στις κατασκευές, ώστε να ανέβουν και οι διεθνείς μετοχές των μεγάλων ελληνικών κατασκευαστικών εταιριών. Εκτός όμως από τις κατασκευαστικές εταιρίες , καλές ημέρες, μας λέει ο χρηματιστής κ. Μαρκόπουλος , έρχονται και για τις τσιμεντοβιομηχανίες, στο χώρο των οποίων βέβαια ο

ανταγωνισμός θα ενταθεί. Αισιοδοξία επικρατεί και στους τομείς των τηλεπικοινωνιών και της Πληροφορικής, όπου οι προβλεπόμενες επενδύσεις είναι ιδιαίτερα σημαντικές.

Ωστόσο όπως επισημαίνει ο κ. Ζιούδας, της μεγάλης χρηματοδοτικής εταιρίας «Κουρί Κάπιταλ», η πραγματοποίηση των Ο.Α του 2004 στην Αθήνα απαιτεί υψηλές χρηματοδοτήσεις, και άρα τίθεται το πρόβλημα εξεύρεσης πόρων. Στο σημείο αυτό, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι τα όσα λέγονται και γράφονται για τα πακέτα Σαντέρ και άλλα παρόμοια είναι μεν θεαματικά και «διαβαστερά», πλην όμως απέχουν αισθητά από την πραγματικότητα που είναι πολύ πιο σύνθετη. Με άλλα λόγια, σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, η χώρα μας είναι εκ των πραγμάτων υποχρεωμένη να ακολουθεί σοβαρή και αποτελεσματική μακροοικονομική πολιτική, πράγμα όχι και τόσο εύκολο, ύστερα από πολλών χρόνων εθισμό στο σπάταλο κρατισμό και στην πολιτική χρησιμοποίηση του δημόσιου τομέα.

Επισημαίνεται έτσι από εκπροσώπους του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών ότι για να υπάρξει η επιθυμητή οικονομική ανάπτυξη, επείγει η κυβέρνηση να προχωρήσει σε θαρραλές αποκρατικοποιήσεις, οι οποίες θα συμβάλλουν ταυτόχρονα και στην μακροοικονομική εξυγίανση. «Η τέλεση των Ο.Α. στην Αθήνα θα πρέπει να οδηγήσει σε λιγότερο κράτος και όχι σε νέες μορφές κρατισμού», υπογραμμίζουν γνωστοί επιχειρηματίες, μέλη του ΣΕΒ.

Ορισμένοι απ' αυτούς, όπως ο κ. Κυριακόπουλος, επικαλούνται το παράδειγμα των από κάθε άποψη αρτίων Ολυμπιακών της Βαρκελώνης το 1992, χάρη στους οποίους η Καταλονία των 10 εκ. κατοίκων γνώρισε ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης πάνω από το 10% ετησίως. Επίσης κατόρθωσε η δυναμική αυτή περιοχή της Ισπανίας να προβεί και σε σημαντικές αναδιαρθρώσεις στον παραγωγικό ιστό της, με αποτέλεσμα να καταστεί σήμερα στην Ευρώπη ηγετική περιφερειακή δύναμη.

Μπορούμε έτσι να θεωρήσουμε ότι ο επιχειρηματικός κόσμος της χώρας κρίνει θετικά την τελευταία ομιλία του πρωθυπουργού στην Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, αισιοδοξεί με την ανάληψη των Αγώνων του 2004 αλλά και προβληματίζεται σχετικά με τις επιλογές που θα πρέπει να κάνουν οι ελληνικές επιχειρήσεις σε επίπεδο μεσοπρόθεσμης στρατηγικής.

5.7 ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΜΕ ΟΡΙΖΟΝΤΑ ΤΟ 2004 ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟ...

Η προετοιμασία του Προγράμματος Ασφαλείας των Ολυμπιακών Αγώνων είναι ένα πρωτόγνωρο και πολύπλοκο εγχείρημα. Το τεράστιο έργο που έχει παραχθεί μέχρι σήμερα είναι αποτέλεσμα της συνεργασίας και της συντονισμένης δράσης των Κύριων Αρχών Ασφαλείας (Ελληνική Αστυνομία, Λιμενικό, Πυροσβεστικό Σώμα, Ε.Υ.Π.), των Ενόπλων Δυνάμεων, της Ο.Ε.Ο.Α., καθώς επίσης και των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων.

Η συνεργασία σαφώς δεν περιορίζεται στο εσωτερικό της χώρας, επεκτείνεται και σε διεθνές επίπεδο, δεδομένου ότι οι Αγώνες είναι ένα παγκόσμιο αθλητικό γεγονός, δημοφιλές, με πολύ μεγάλη προβολή. Πέραν όμως της θετικής μέχρι σήμερα προετοιμασίας της Ολυμπιακής ασφάλειας, απομένουν να γίνουν σημαντικά ακόμη βήματα και μάλιστα σε σύντομο χρόνο.

Ο επιχειρηματικός σχεδιασμός είναι μια δυναμικά εξελισσόμενη διαδικασία, το πρώτο στάδιο της οποίας έχει ήδη ολοκληρωθεί. Στην πράξη, ο σχεδιασμός αυτός θα συνεχισθεί μέχρι και την έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων, με τις αναγκαίες βελτιώσεις και αναπροσαρμογές που θα ανακύψουν, μέσα από τη διαρκή εκτίμηση των απειλών και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και δοκιμασίας των επιχειρηματικών σχεδίων.

Ιδιαίτερη έμφαση και βαρύτητα προσδίδεται στο πρόγραμμα Ολυμπιακής Εκπαίδευσης, το οποίο φιλοδοξεί να προσφέρει στο προσωπικό των Κύριων Φορέων Ασφαλείας, την αναγκαία κατάρτιση, επαγγελματική νοοτροπία και δεοντολογία, για να αντεπεξέλθει αποτελεσματικά στα κρίσιμα καθήκοντα Ολυμπιακής Ασφάλειας. Αυτό εξυπηρετεί και τον απώτερο σκοπό (ανταποδοτικά-μεταολυμπιακά οφέλη), που είναι η βελτιστοποίηση της κοινωνικής προσφοράς και η αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση του Έλληνα πολίτη.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι πρωτίστως ένα αθλητικό γεγονός και όχι μια άσκηση ασφαλείας. Για την σύγχρονη Ελλάδα αποτελούν την μεγαλύτερη ειρηνική πρόκληση. Βασική αρχή των σχεδιαζόμενων μέτρων Ολυμπιακής Ασφαλείας είναι η απόλυτη αποτελεσματικότητά τους σε ισορροπία, με τις καθημερινές λειτουργίες του πολίτη.

Το «Θέατρο Επιχειρήσεων» δεν περιορίζεται στενά στην περιοχή της Αττικής και τις τέσσερις περιφερειακές Ολυμπιακές Πόλεις, αλλά περιλαμβάνει ολόκληρο τον Ελλαδικό χώρο, ο οποίος επιβάλλεται να διατηρηθεί ειρηνικός και ασφαλής. Οποιοδήποτε σοβαρό γεγονός κι αν συμβεί στην επικράτεια, είναι δυνατόν, άμεσα ή έμμεσα, να επιδράσει στο κλίμα και το αίσθημα της Ολυμπιακής Ασφαλείας.

Εδώ εστιάζεται η ευθύνη καθενός χωριστά, σε όποιον Φορέα ή Υπηρεσία ανήκει και όπου και αν υπηρετεί.

Στοχος μας είναι η προετοιμασία απόλυτα ασφαλών και αποτελεσματικών Ολυμπιακών Αγώνων, να πραγματοποιηθούν ακράδαντα στη θα το πετύχουμε.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Πληροφορίες από το βιβλίο "ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ.
2. CD ROM "ΧΡΥΣΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ 1896-2004.
3. CD ROM "OLYMPIC GAMES, SECURITY DIVISION"
4. ΛΕΥΚΩΜΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ, Εκδόσεις <<Ολυμπιάδα>> 766 π.Χ. -1896 - 1980
5. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ:
Τεύχη: 8,9,10,12,31,36,37,38,39,40,42,43,44,49
Ειδικό Χριστουγεννιάτικο τεύχος <<ΕΠΕΤΕΙΑΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ>>
6. Τα αφεντικά των Ολυμπιακών Αγώνων, εκδόσεις ΠΟΝΤΙΚΙ, WY Simson - Andrew Sennings, σελ. 257-283.
7. SYMBOL ΙΟΥΛΙΟΣ 2003
8. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ: 19/04/2003, 10/05/2003, 12/06/2003, 23/07/2003.
9. ΤΑ ΝΕΑ: 07/06/2003, 07/07/2003.
10. ΕΠΕΝΔΥΤΗΣ: 20-21/07/2002, 06/05/2003, 14/06/2003, 28/07/2003.
11. Christopher R. Hill Olympic Politics, Athens to Atlanta. Manchester 1996. Λεπτομέρειες της εκλογής του Χαβελάνζε και της σχέσης Χαβελάνζε - Σάμαρανγκ, σελ. 62-65.
12. ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ 1896
<<Όπως την έζησαν τότε οι Έλληνες και ξένοι>> Νίκος Ε. Πολίτης
ΑΧΑΪΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ, ΠΑΤΡΑ 2003.
13. 1896-1994
<<Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ>>, Γεωργίου Λιβέρη, έκδοση Ε.Ο.Α.
14. ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ:
25/12/99, 13/09/99, 07/09/99, 24/08/99, 21/09/99, 04/08/00, 31/03/01, 09/06/02, 28/07/02, 16/04/03, 02/05/03, 13/05/03, 24/05/03, 01/06/03.
15. Η ΚΟΙΤΙΔΑ ΤΩΝ ΟΛ. ΑΓΩΝΩΝ - ΞΕΝΗ ΑΡΑΠΟΓΙΑΝΝΗ.
16. ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΟΛ. ΑΓΩΝΕΣ 1896-200 - ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΧ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ.